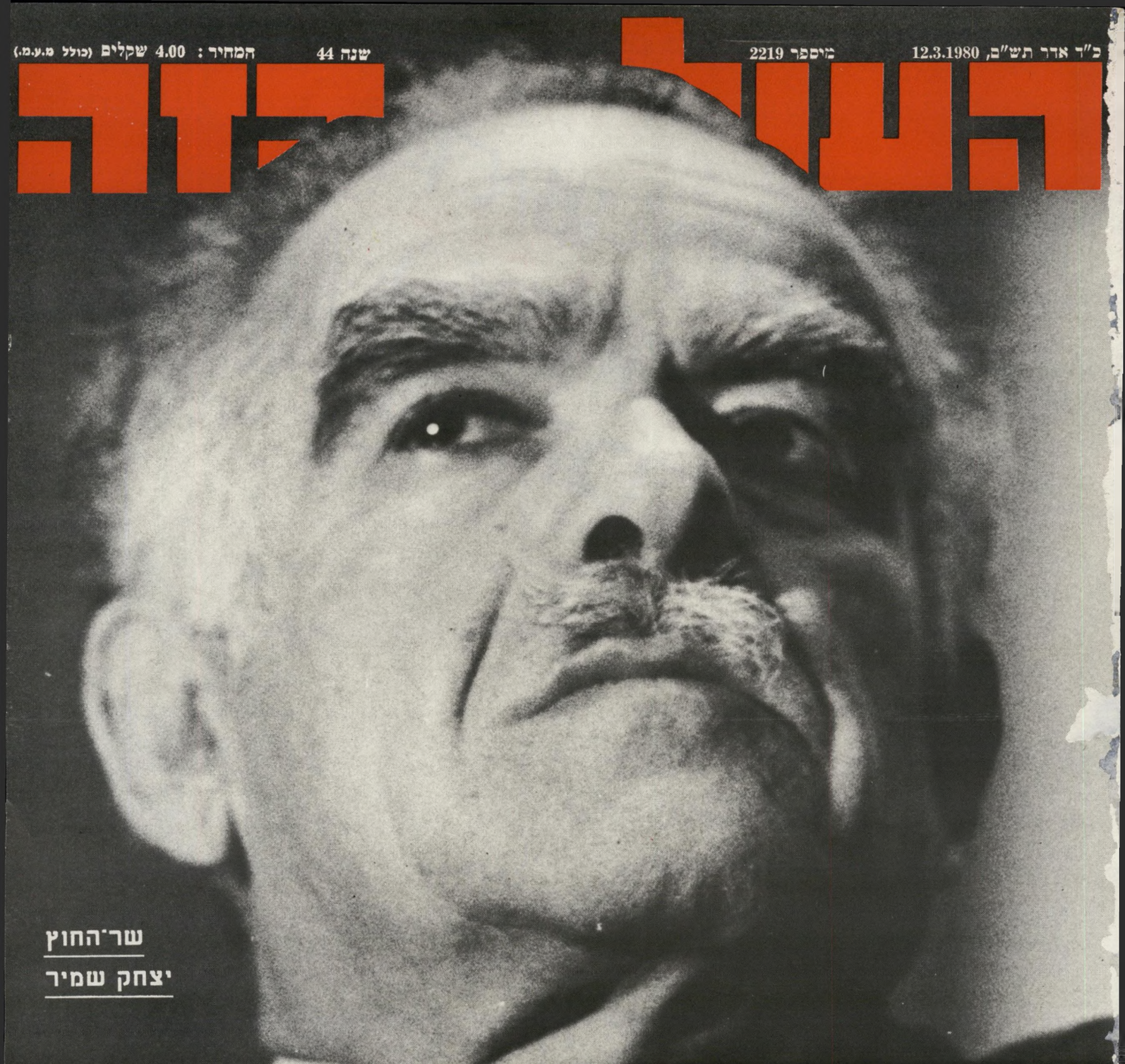
כ"ד אדר תש"ם, 12.3.1980 מיספר 2219 שנה 44 המחיר: 4.00 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

שר־החוץ
יצחק שמיר

הקנאים משחלטים על המשלה

ג'ורדאש ג'ינס
הצלחה דוהרת
בארצות הברית

היבואן והמפיץ:
סופר ג'ינס 57
יהודה המכבי
תל אביב
456351
טלפון: רח' הרצל 181
054-76274
חנויות: רח' ביאליק 66
טלפון
רמת גן: רח' ד"ר כהן 2
פינת
טלפון 734730
ובחנויות המובחרות

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4 • תא־דואר 136 • מען מכתבים: „עולם־הספרים" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר ונילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • חמ"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראים כתבים

כמו כך אדם המתיימר להיות רציני, איני מאמין בכוכבים.

במשך שנים רבות לא ידעתי כלל באיזה מזל נולדתי (בתולה), והדבר גם לא נראה לי חשוב. אני רגיל להגיב בחיוך עדין, כאשר פונים אלי בעניינים אלה.

אך נראה כי אני נמצא במיעוט בקרב קוראי העולם הזה. הדרישה למדור אסטרולוגי טוב ומורחב מושמעת לעיתים קרובות. נראה כי מיספר גובר והולך של ישראלים מתייחס לעבודת־כוכבים־זמולות ברצינות מירבית. יש קוראים שזהו המדור הראשון שהם מעיינים בו.

החלטנו להענות לדרישה זו, ומזה שבועיים מתפרסם בעמודים אלה מדור מוגדל, בניצוחה של אסטרולוגית שלא עבדה עד כה למעננו.

ובכך קשור סיפור מוזר.

אזהרה
ליגאל אלון

כאשר הציעה אותה אסטרולוגית את שרותיה להעולם הזה, החליטה להכין, לדוגמה, כמה מפות הורוסקופיות של אישים ידועים. זה היה לפני חודש.

שאלתי אותה אם אפשר לפרסם מפות אלה. היא השיבה בחיוב, אך הזכירה חריג אחד: „לא כדאי לפרסם את המפה של יגאל אלון."

שאלתי מדוע, והיא השיבה כי צפוי לו אסון.

מובן שלא התייחסתי ברצינות לדברים אלה. באותו יום עבר יגאל אלון ליד מושבי בכנסת, וכדרכו עצר והחליף עימי כמה הערות והלצות. בליבי עלה הפיתוי לספר לו, כהלצה, על דברי האסטרולוגית, אך נמנעתי מזה.

נזכרתי בכך כאשר נודע לי על מותו הפתאומי. פניתי אל האסטרולוגית, ובי־קשתי ממנה למסור כאן מה הביא אותה לאותה נבואה, שהתאמתה בצורה כה טראגית.

הנה דברי האסטרולוגית:

כששמעתי לפני כמה חודשים את התחזית האסטרולוגית של הרצל ליפשיץ בטלוויזיה, שאמרה כי יגאל אלון יגבר על שימעון פרס — תמהתי. אני הייתי דווקא מציעה לאלון לנוח במשך תקופה מסויימת, לא לעבוד קשה — ואפילו במחיר סיכון פרוייקטים חשובים — כיוון שראיתי שהוא עומד לפני תקופה קריטית מאד.

אילו היה הרצל ליפשיץ טורח לבדוק היטב את המפה האסטרולוגית של יגאל אלון, היה מגלה שבלילה שבין יום חמישי לשישי (היום שבו נפטר) היה סטורן בזווית גורלית לאורנוס.

כיוון שבמפה האסטרולוגית של אלון, סטורן נמצא באריה, וביום שבו נפטר היה הירח על סטורן מול אורנוס — מצב שבשפת האסטרולוגים נקרא „הקרנה רעה", ומכיוון שהאריה אחראי בגוף האדם על הלב — גרמה ההקרנה הרעה להתקף־לב.

הכוכבים, שפגישתם הגורלית הקרינר באותו לילה, הם:

● פלוטו — שהוא כוכב איטי מאד, האחראי על תחילת החיים ועל המוות. כשפלוטו עובר במקום השוב, קורים דברים גוריליים, התחלות חדשות — חיים או מוות. במילחמת יום־כיפור, למשל, היה פלוטו במזל מאזניים וסטורן בסרטן (המסמל את האימהות והבית) נוסף על הקרינה הגרועה, מארס (שהוא אל־המילחמה) הלך הילוך אחורי — וזה סימן ברור לגמרי למצבים מסוכנים.

● סטורן — כוכב ההרס והבנייה. כוכב האחראי על מידת הדין. כשהוא בקרינה גרועה, כפי שקרה ביום הששי — המצב מסוכן, ומצביע על מחלה או מוות.

ביום הששי עבר הירח בסטורן (כוכב ההרס) בזווית של 25 מעלות במזל אריה. בדיוק אותה זווית היתה ברגע שנולד יגאל אלון. אבל הפעם היתה הקרינה גרועה — גורלית לאורנוס, האחראי לתאונות, למהפכות, לדברים בלתי־צפויים.

עד כאן דברי האסטרולוגית. היא אומרת שאילו הזהיר מישהו את יגאל אלון מראש לבל להתאמץ בימים אלה, יתכן שהיה נמנע ממאמץ־היתר שהחיש את סופו.

טעות
ב„אוקטובר"

דרך השלום היא דרך חתחתים. היא רצופה באי־הבנות, בטעויות ובשגיאות, שמקורן בחשדות, בחששות ובאי־ידיעת הזולת.

כך קרה גם לנו. הנה הסיפור:

לפני כמה שבועות שוחחתי עם איש־שיות ממשלתית בכירה. האיש ידע כי הייתי כמה פעמים במצריים, וכי גם קודם לכן נפגשתי במשך שנים רבות עם מצריים. הוא שאל: „אילו היית אתה השגריר הראשון שלנו במצריים, במקום אליהו בן־אלישר, מה היית עושה?"

ישבה העלמה וכתבה נגדי מאמר נוטף־רעל, שהתפרסם לפני שלושה שבועות ב־אוקטובר. בין השאר נאמר בו: „כדי שלא אחזור על הטעות שמר אבנרי נפל בה, אני מסתפקת בהשלכת בוץ רק על אותו האיש שהשליך בוץ עלינו. ההבדל הוא שטרם ביקרתי בישראל, ולא זכיתי להתפעל מיופייה, כפי שעשה אבנרי, שדמה לזמיר בעל־זקן, בעל קול יפה, וכאשר חזר לתל־אביב הפך עורב בלי קול..."

שמעתי על כך שעה קלה לפני שהמראתי בשבוע שעבר לקאהיר. לקחתי עימי את המאמר שלי, ניגשתי למישרדו של אניס מנצור, המשקיף על הנילוס, ושאלתי: „יש לך פנאי של עשר דקות?"

כשהשיב בחיוב, אמרתי לו: „אנא שב בנחת, ואקרא לך את המאמר שלי כולו."

אניס מנצור עם אבנרי
— הפך לעורב

תירגמתי לו את המאמר לאנגלית, מילה במילה.

כשסיימתי אמר: „מאמר נהדר, מצויין!"

פגישה
בניו־יורק

ועוד סיפור על העולם הזה והיחסים בין העמים.

אביטל וארט ד'לוגוף, בעלי המועדון וילאג' גייט בניו־יורק, ידועים כפעילים נמרצים למען הידברות בין ישראלים וערבים. במועדונם הם יוזמים פגישות רבות, שבהן נמשכים הוויכוחים עד מאוחר בלילה. לא פעם יושבים ליד שולחן אחד ישראלים ופלסטינים, הנפרדים בתום הערב בלחיצת־יד, ואם לא בהסכמה מלאה, הרי לפחות בהבנה הדדית.

לפני שבועיים אירח הזוג ד'לוגוף במועדון את הסופר־הפרופסור הפלסטיני הנודע, אדוארד סעיד, אחד מהוגי־הדיעות הפלסטיניים היותר ידועים בארצות־הברית ובאירופה, לרגל צאת ספרו החדש, שאלת פלסטין. למסיבה באו אמריקאים, פלסטינים וישראלים.

סעיד הוא מראשי המחנה המתון ב־אש"ף, ושמו הוזכר בשעתו כאחד הנציגים הפלסטיניים העשויים להשתתף בוועידת־שלום.

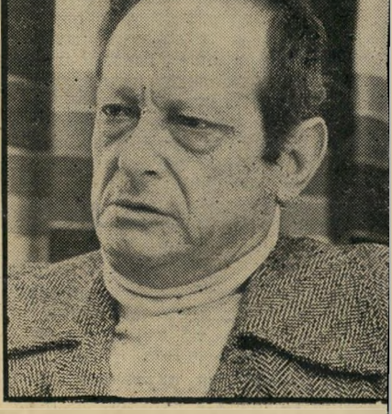
בין האורחים שהגיעו למסיבה היה גם הד"ר בניימין בית־הלחמי, המרצה מחיפה, שבא לברך את סעיד. הוא הביא עימו את גיליון העולם הזה (2211), שבו התפרסמה, במדור פורום, רשימה ארוכה של בית־הלחמי על הספר.

בית־הלחמי תירגם לסעיד את המאמר, והפרופסור הפלסטיני הודה לו בחמימות. „אני מכיר את העולם הזה," אמר, „למרות שאיני יכול לקרוא אותו."

שלומי אבנרי

כותרת המאמר ב„אוקטובר"
זמיר בעל זקן —

יגאל אלון
אפשר היה להזהיר

השבוע במאה ה־20

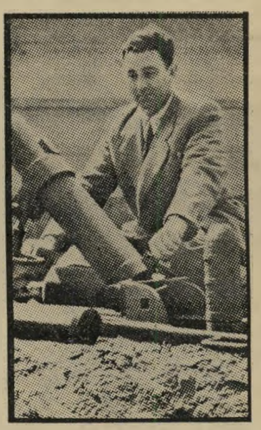
מה אירע במאה ה־20 בשבוע שבין ה־12 במארס עד ה־18 במארס? כמדור זה יסקור „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים הקודמות, בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1900

14.3 — סטנדרט הזהב הונהג בארצות־הברית.

1915

18.3 — האנגלים והצרפתים תוקפים את התורכים ב־מיצרי הדרדנלים ונוחלים כישלון.

דויד לייבוביץ
13.3.1948

1916

15.3 — הגנרל האמריקאי ג'ון פרשינג נערך בראש 12 אלף חיילים לשם פלישה ל־מכסיקו, כדי לתפוס את הלוחם האגדי פנצ'ו וילה.

1917

15.3 — אחרי התפטרותו של הצאר הרוסי, ניקולאי ה־שני, הושם קץ לשילטון בית רומנוב.

16.3 — ברוסיה מוקמת ממשלה על־ידי הנסיך גיאורג לבוב, פאול מיליוקוב ואלכסנדר קרנסקי.

1921

15.3 — מועצת ההסתדרות בחרה בוועד לטיפול בענייני ההגנה, בין הפעולות הראשונות: רכישת נשק בווינה, אוסטריה.

1923

המחזה דאן דארק, של ג'ורג' ברנרד שאו, הוצג פעמיים בעברית.

1925

12.3 — סון יאט סאן, שמיפלגתו, הקואומינטנג, מוטטה את הקיסרות ב־1911, מת בגיל 58. יורשו, צ'אנג קאי שק, כובש את כל צפון סין, נלחם במשך שנים בקומוניסטים הסיניים, בהנהגת מאו צה טונג, עד לתבוסה, שהסתיימה בנסיגתו מהיבשת הסינית, בכינונה של סין הלאומנית באי טאיוואן.

1927

מסיפרי השנה: המרד ב־מידבר, מאת ת. א. לורנס, ו־נפט, מאת אפטון סינקלר.

1929

12.3 — ייסוד פרדס חנה.

1930

מסרטי השנה: המלאך הכחול — סרט גרמני של יוזף פון שטרנברג, עם מרלן דיטריך.

1933

13.3 — הדוקטור יוזף גבלס נתמנה מיניסטר להשכלת העם ולתעמולה בגרמניה הנאצית.

1937

13־14.3 — חיים וייצמן ומשה שרת משוחחים עם הנציב העליון הבריטי על רעיון החלוקה, על גבולות אפשריים ועל אופיה של המדינה היהודית העתידה לקום.

18.3 — אנשי ההגנה מטילים פצצות בבית־קפה בירושלים, שבו נפגשו ערבים מאנשי הכנופיות. בשנים 1936—1939 התנהל בארץ המרד הערבי, הידוע בתולדות היישוב כ„מאורעות תרצ"ו—תרצ"ט".

1940

13.3 — תחנת הרדיו הבריטית באיוו־ג'ימה, בתום אחד הקרבות הקשים ביותר במילחמה.

1947

17.3 — משה ברזני, איש לח"י, ניצל למוות בתליה בעשמת החזקת רימון בכיסו, במטרה להתנקש בחייו של מפקד הדיוויזיה ה־9 הבריטית. בפני שופטיו הצהיר: „עמי ו־כל העמים המשועבדים ייילחמו באימפריה שלכם עד חורמה!" כעבור חודש פוצץ עצמו בכלא ירושלים, עם חברו לתא ה־מוות, איש אצ"ל מאיר פיינשטיין.

1948

13.3 — הדוידקה, מרגמה כבדה שנבנתה על־ידי איש ה־הגנה דויד לייבוביץ, הופעלה לראשונה בהגנת תל־אביב.

1949

16.3 — הממשלה החליטה לציין מדי שנה את יום הקמת

דויד בן־גוריון ואלברט איינשטיין
14.3.1954

מחתרתית של ההגנה, קול ישראל, הופעלה לראשונה.

מסיפרי השנה: למי צלצלו הפעמונים, מאת ארנסט המינגווי, רומן על מילחמת האזרחים בספרד.

1942

17.3 — הגנרל האמריקאי דוגלס מק־ארתור מגיע לאוסטרליה ומתמנה למפקד העליון במיזרח הרחוק. כעבור תשע שנים פוטר על־ידי הנשיא הארי טרומן מכהונתו, כמפקד עליון ביפאן ובאיזור האוקינוס השקט, בגין עמדתו האנטי־קומוניסטית ההרפתקנית ושאיפתו להרחיב את מילחמת קוריאה אל תוך שיטחה של סין העממית.

1943

15.3 — החל גירושם של 40 אלף יהודי סלוניקי, רובם לאושוויץ.

1945

16.3 — נשברה ההתנגדות הגרמנית בחזית המערבית, ליד העיר וורמס. ארצות־הברית וצבאות בעלות־הברית חוצים את הריין.

1949

16.3 — הממשלה החליטה לציין מדי שנה את יום הקמת המדינה, ה' באייר, הוא יום העצמאות.

נציגי ישראל וממלכת עבר־הירדן אישרו את קווי שביתת־הנשק בירושלים.

1951

12.3 — שר האוצר הגיש תקציב לארבעה חודשים, הבטיח אמצעים נמרצים למילחמה באינפלציה.

1952

17.3 — מישרד העלייה פורק. סמכויותיו הועברו למישרדי הפנים, החוץ, הבריאות ומיסחר־ותעשיה.

1954

14.3 — בארצות־הברית וב־ישראל מציינים את יום הולדתו ה־75 של אלברט אינשטיין.

1955

16.3 — הוקרן הסרט הישראלי הראשון באורך מלא — גיבעה 24 אינה עונה. עלילת הסרט מתרחשת במילחמת השיחרור.

1957

12.3 — ישראל פנתה ב־מחאה לארצות־הברית, בעניין שובם של המצרים לרצועת עזה, אחרי שפונתה על־ידי ישראל. בוושינגטון גובר החשש מפני תגובה ישראלית. מתיחות השתררה ביישובי הספר.

1959

12.3 — גמאל עבד־אל־נאצר מזדהה עם המורדים ב־מוסול, צפון עיראק, שניסו להדיח מן השילטון את הגנרל עבד אל־כרים קאסם. עבד־אל־נאצר תקף בהזדמנות זו את הקומוניזם, „הזומם להשתלט על מדינות ערב".

1961

18.3 — מיכתבים ותעודות מימי בר־כוכבא נתגלו בנחל חבר ובסביבות עין־גדי. בין המימצאים: פפירוסים, תכשיטים, שלדי־אדם, סלים וצרורות — חלק מארכיונו המרכזי של בר־כוכבא.

1965

16.3 — בהצבעה שמית אישרה הכנסת את הודעת ראש־הממשלה, דויד בן־גוריון, על כינון יחסים דיפלומטיים עם גרמניה המערבית ודחתה את הצעת תנועת החרות להעביר את השאלה להכרעה ב־מישאל־עם.

1967

14.3 — בהפגנת מובטלים בתל־אביב נפצעו 11 שוטרים ומפגינים, אחרי התכתשויות אלימות ברחבת העיריה.

1971

13.3 — בראיון לטיימס מתווה ראש־הממשלה, גולדה

משה ברזני
17.3.1947

מאיר, את הצעתה לגבולות של שלום: פירוז סיני, השארת שארם אל־שייח', רמת־הגולן וירושלים בידי ישראל, אי החזרת עזה לידי המצרים ו־נוכחות ישראלית בגדה ה־מערבית.

1977

18.3 — הוקם מחנה שלי, בראשות לובה אליאב, מאיר פעיל, אורי אבנרי וסעדיה מרציאנו.

מכתבים

הוי, שירותים!

על הסיסמה: מהשירותים לייצור!

אינני מבין מדוע כולם בולעים ומקבלים את הסיסמה של ייגאל הורביץ, בגנות השירותים. וכי מהי תכלית החיים — להיות עבד לייצור או לדאוג לרווחתו ולקידומו של האדם? נדמה לי שכל

בר־דעת ישיב, כי האדם הוא הת־כלית, ולא הייצור. אם כך, מה הרע בשירותים?

חיים ביטון, חיפה

● ● ●

ממשלה חסכת מוח

במי בחר מנחם בגין לכתן כשרים בממשלתו?

הביולוג האמריקאי קלמנט מארקר, מאוניברסיטת ייל, גילה שעכברות־נקבות מסוגלות להמליט גם בלי שתופרינה על־ידי זרע זכרי. למעשה, המדענים מכירים היום כ־13 זנים של לטאות, דגים קטנים וסוג אחד של תרנגולת־הודו לבן, שגם הם אינם זקוקים לזרע זכרי לשם הפרייה.

אם לשפוט לפי מעשיה והישגיה של ממשלתנו, הרי ראש־הממשלה מנחם בגין בחר לו אנשים... חסרי מוח, אף שהם זקוקים לו באופן נואש. הוא עצמו ניסה להוכיח שיש לו מוח, כאשר הכריז שהוא פגום במקצת.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

מי אינו רשאי לחלק ציונים

מי יודעת להתלבש? („ח־עולם הזה" 2215).

קראתי את הכתבה ובושתי — לאן הגענו? האם זהו דירוג לי־מיצעד הפיזמונים? הרעיון, הדרך והצורה העידו על טעם רע, חוסר מחשבה ופגיעה בזולת.

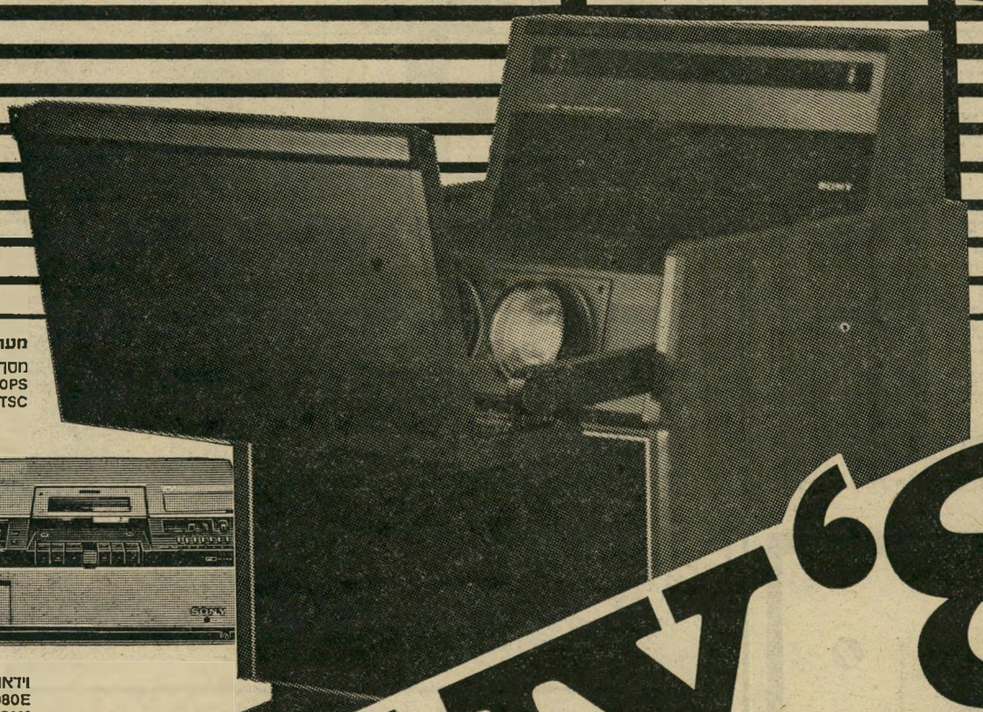
אני מתכוונת לאופנאי ג'רי מליץ, שהרשה לעצמו, ברוב חוצפתו, לדרג ולתת ציונים לרעיית הנשיא. יתכן שמליץ הוא אופנאי ויודע לעצב בגדים, אך הוא מתיימר גם להיות פוסק בענייני אופנה. זוהי זכותו, אבל מדוע הוא עושה זאת מעל דפי העיתון? הרי ברור שזו אינה ביקורת קונסטרוקטיבית, אלא ביקורת שיש בה מן ההרס והשינאה. ותמוהים בעיני הטעמים.

האם מקומה של הגברת הראשונה שלנו הוא בין אותן נשים שכל מעייניו הוא לבוש ואופנה? והרי היא נמצאת הרבה למעלה מזה — באצילותה, בדעותיה, בפעילותה ובאישיותה. היו לנו די הזדמנויות לראות, לשמוע ולהיווכח בכך. רעיית הנשיא נטלה חלק פעיל בהרבה תחומי פעילות, החל מן הרגע שבו נכנסה לתפקידה.

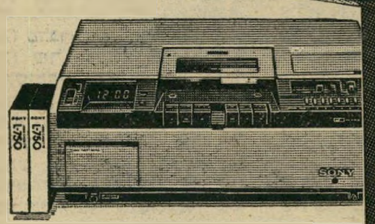
הכתבה גרמה לי ולעשרות כמוני כאב ופגיעה. עד כמה שאפשר לאבד מחוש הטעם הטוב ומן השכל

(המשך בעמוד 6)

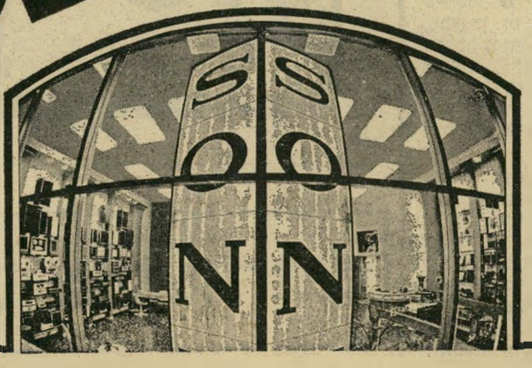
מערכת הקרנה-וידאו:
מסך הקרנה "72
KP-7210PS
PAL/SECAM/NTSC

וידאו ביתי
BETAMAX SL-8080E
PAL/SECAM

SONY'80®

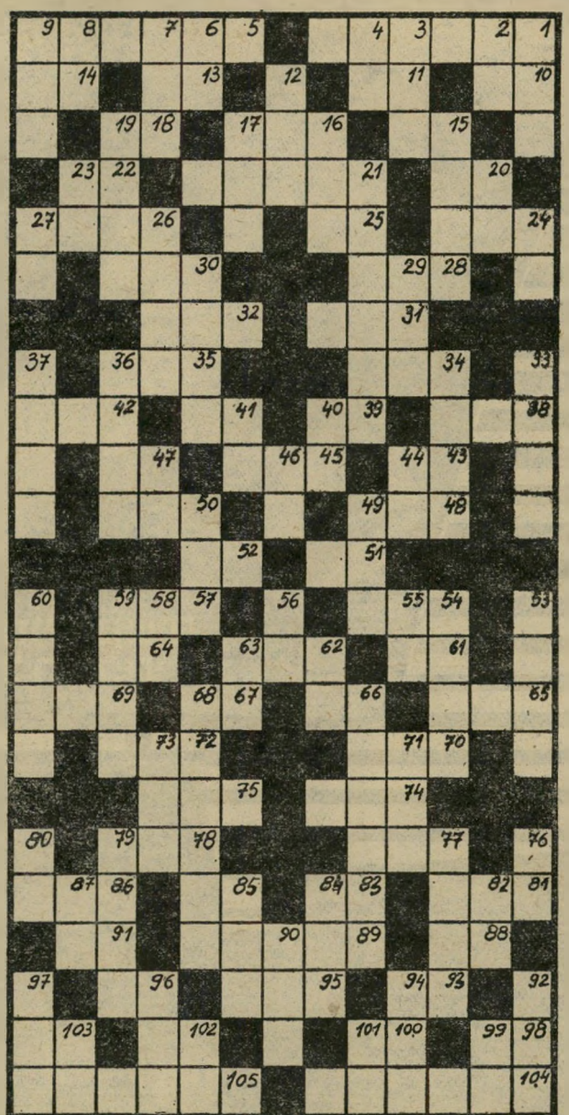
- ציוד HI-FI
- מערכות סטריאו
- רדיו טייפ-קסטות
- רשמקולים
- טרנזיסטורים
- טלויזיות צבעוניות
- טלויזיות שחור לבן
- ציוד VIDEO
- טלויזיה במעגל סגור
- אולפן VIDEO
- אביזרים למערכות
- מחלקת שרות
- מעבדות אודיו ווידאו

בוא לראות ולשמוע הדגמה
באולמי התצוגה של סוני, במגדל שלום, בתל אביב
או אצל סוכנינו המורשים ברחבי הארץ.

פרסום מדניק | רפאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2219

מאוזן:

1) ענק אגדי; 5) קיבוץ בבקעת הירדן; 10) קידומת סקוטית; 13) מאכל שטעמו כ־חפצכם; 13) אמונה; 14) יחי־דת המוליכות החשמלית; 15) קומפוזיטור פורה; 20) צאצ־אים); 16) משוררת ומלחינה בת כנרת; 18) חציו מבושל; 20) עש; 21) עץ „לחם הקוף"; 22) ניצוץ; 24) כר; 25) טרי, רענן; 26) מקום הולדתה של אביגו; 28) קונגו; 30) יונה; 31) יוצא גרמניה; 32) ניקב; 34) צמח ביצות; 35) צורת מס; 38) שאלתו של פיאר־ברג; 39) התבור; 41) אישה של תמר; 42) חרפה; 43) אבי הגזע האפריקאי; 45) דיבורים; 47) שיירת אוניות; 48) שם לפרקי תהילים קי"ג—קי"ח; 50) שער, כרך; 51) קולמוס; 52) מועט במשקלו; 54) רי־קוד קבוצתי אמנותי; 57) חי־זורים; 61) מזון; 62) סוסים בפרס ומדי; 64) בורא עולם; 65) מרדות; 66) אסקופה; 67) סופרת אמריקאית בסין (ש"מ); 69) אין רע בלעדיו; 70) חרם, איסור; 72) באתי (ראיתי נצח־תי); 74) מרפא; מחבר „היר־שבת בגנים"; 77) קרב, תוך הגוף; 78) שרף נוקשה; 81) כבד־פה; 83) פלא; 85) אות, סימן; 86) גרגרי תבואה; 88) מילת בקשה; 89) סופרת ברי־טית (ש"מ); 91) פרפרים קט־נים ליליים; 93) תבלין; 95) עיר; 96) מידה, שיעור; 98) מיפלגה ליברלית; 100) ש"מ של הברון הספילד; 102) נהר; 103) יום היסטורי בנובמבר; 104) חצי־אי במזרח רוסיה; 105) מחזאי גרמני (ש"מ).

מאונך:

1) ממייסדי „הבימה"; 2) פר טיבטי; 3) אישן של עדה וצלה; 4) קידומת אצולה הולנ־דית; 6) זכרון; 7) בעל „הטור השביעי" (ש"פ); 8) שם, כנוי לאמריקה; 9) רעל; 12) להם; 15) כלי נשיפה; 16) הוא חר־לה וגולה; 17) כתב; 19) אבנט; 20) מדבר; 21) הסגר; 23) בית; 24) עיר מרכזית; 26) מנשות „השומר" (ש"מ); 27) מפקד מחלקה; 29) פארק בלונדון; 30) מחבר האנציקלופדיה ל־חלוצי היישוב; 33) נגדע ל־פתע; 34) מתנה; 36) המטוס הבא; 37) הסולם החזק (ב־מוסיקה); 40) גבוה; 41) כלי רתמה לבקר; 44) כרת ערלה; 46) בלל קמח במים; 47) ביתו איתו; 49) בלע, אכל, 50) הש־מיד, כילה; 53) האי היפני משמיד הדולפינים; 54) אבטי־פוס של הבורגנות האמריק־אית; 55) יום בספירת העו־מר; 56) תפר; 58) יהיר; 59) ים; 60) ארבה; 62) מדף; 63) חזר; 66) מושבה הולנדית ב־חדשות; 68) ריקוד; 71) הון שחושג בעושק; 73) תכשיט; 76) מתגועע; 77) מקצוע ב־שטח הדפוס; 79) חבל ארץ; 80) משפחה בחברון התנ"כית; 82) מרכז; 84) עקרות, ריקנות; 85) פרי עונתי; 87) נחלש; 90) חולק לפי סדר מסויים; 92) ממציא החיסון מפני שי־תוק ילדים; 94) בועל בנותיו; 96) סוג קפיצה; 97) שיח בר קוצני; 99) המון, קהל רב; 101) תואר תורכי; 102) בקר זכר; 103) מדד.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

כל הישר ? ! טוב היה לו היה ג'רי מליץ דואג לעיצוב אישיותו ה־שכלית, התרבותית והנפשית, לפני שהיה חושב עצמו ראוי לחלק ציונים לאחרים.

חנה ברנר, חולון

משוגה לקרוא, שדירגתם את הדיילת הדוגמנית מיכל אדר ב־מקום ה־9 בין הנשים הלבושות בחוסר טעם. אנו עובדות עם הגב' אדר כבר שנים רבות והיא משמ־שת דוגמה לכולנו בטעמה הטוב, המעודן והמאוזן. היא יודעת כיצד להתאים בגדיה לכל אירוע ואירוע. זול וצעקני, כפי שכתבתם, הוא תיאור הרחוק ממיכל אדר כרחוק מיזרח ממערב.

עשיתם לה עוול משווע.

רחל לוי ויונה רותם, דיילות אל־על

● על המיכתב הנ"ל היו חתו־מות עוד שתי דיילות, שלא ניתן היה לפענח את שמותיהן.

● ● ●

קצר חשמלי

ופיצוץ בצינור

על הטענות נגד איגוד חב־רות הביטוח („העולם הזה" 2215).

עד כה התייחסתי לידיעות ש־פורסמו במדור „אתה והלירה" כ־מדוייקות ואמינות, ואין לי מושג מי הלעיט את בעל המדור באינ־פורמציה הכלולה בידיעה. כמי ש־מקורב לנושא (אני שמאי ביטוח, אם כי לא עוסק בענף הרכב, ואבי שמאי־רכב) אבקש להעמיד מיס־פר דברים על דיוקם.

נכון שקיימים שני איגודי שמ־אים; השני קיקיוני באופיו ובאי־כות השמאים המאוגדים בו.

לא נכון שחברות הביטוח מעוניי־נות לפצות מבוטחיהם בסכומים מופרזים. יתר על כן, התחרות בין השמאים גורמת לפעמים ל„קריעת" המבוטח. כוונתי שהפיצוי המש־תלם לידו נמוך מהנזק הממשי. כל זאת כדי שהשמאי יוכל להראות ב־חוות־דעתו את הסכום ש„חסך" לחברת הביטוח. לא אחת קורה, כי במחלקת התביעות בחברת הביטוח נבדקים בקפדנות יתרה הסכומים שאושרו על־ידי השמאי.

בעניין זה ברצוני להביא לידי־עתכם, כי הגורם לעובדה שסך ה־תביעות המשולמות למבוטחים מהווה ⅓ (!) ממחזור חברת הבי־טוח, הוא תשלומים לפנים־משורת־הדין או, אקסגציה בשפה המיקצו־עית.

במה הדברים אמורים? חלק נכבד מהתביעות המוגשות לחברת הביטוח אינן מכוסות או שהתבי־עה כל כך נמוכה עד שלא כדאי לחברת הביטוח לבדוק אותה. כך משולמים מדי שנה מיליוני לירות לציבור המבוטחים, וזאת ללא כל הצדקה.

תפקיד תשלומים אלה מבחינת חברת הביטוח הוא יחסי־ציבור. הכוונה לתביעות קטנות — קצרים חשמליים למיניהם, פיצוצי צינו־רות, פריטי לבוש הנתרכים וגש־רפים בצורות שונות ומשונות. תש־לומים אלה נוגדים את העיקרון הבסיסי של הביטוח.

העיקרון אומר, כי כלל המבו־טחים נושאים בנזקי המבוטח שני־זק. לכן, פיצוי מבוטחים, שלמעשה לא מגיע להם פיצוי, גורם ל„דפי־קת" המבוטחים שמשלמים פרמיה המחושבת על בסיס כלל התבי־עות ששולמו, כולל התשלומים לפנים־משורת־הדין ששילמה חברת הביטוח.

ד. ב., תל־אביב

● ● ●

אומץ ליבו

של עמר הנייר

על חרשימה „תלתומים" במדור „נמר של נייר" („העולם הזה" 2212).

כל הכבוד לדן עומר על רשי־מתו. כבר מזמן נוכחתי לדעת, ש־עומר עולה בכושר האבחנה שלו וביכולתו הביקורתית על רבים מן המבקרים, המאכלסים בהמוני־הם את מוספי הספרות וכתבי־העת, וכי יש לו האומץ לומר את דב־ריו, מבלי לחשוש לעורו.

כוונתי לתירגומיו של אביטל עינבר, המציפים לאחרונה את שוק־הספרים כפטריות־באשה אח־רי מבול דלוח. מתגרם פזיזי ו־בלתי־אחראי זה, שהחל את דרכו בתירגום פורנוגראפיה וספרי־מין „מדעיים", החליט לנסות כו־חו בקלאסיקה הצרפתית. למה לא? אסור?! כך תירגם, למשל, את עלובי החיים, תירגום מביש, שבו קיצר על דעת עצמו חלקים שלמים מן המקור, והוכיח ללא הרף בורות מדהימה בצרפתית ו־יכולת עלובה בעברית. את הפרק La Nuit Blanche, דרך משל, שפירושו „ליל הנדודים", או „ליל השימורים", תירגם עינבר „הלי־לה הזוהר". למה לא? הצבע ה־לבן נקשר בזוהר, בתודעת מתר־גמנו הזריז, שזמנו קצר ומלאכתו מרובה, ואין לו פנאי להציץ ב־מילון.

כך הוא מייצר חרושת שלימה של ספרים, שהדמיון בינם לבין המקור מיקרי לחלוטין, ומציף את שוק־הספרים ביצירות־מופת, ש־תירגומו סירסן, עיוותן וגרם להן נזק בל ישוער, שכן מתי תזכינה יצירות אלה שוב לתירגום עברי? הנוכלים של עולם־החומר, אם הם נתפסים בקלקלתם, יושבים מאחורי סורג ובריח, ואילו הנוכלים של עולם־הרוח, כדוגמת מתרגמנו ה־זריז, מסתובבים חופשיים ועוד זו־כים פה ושם ללטיפה...

ראוי דן עומר לעידוד על אומץ ליבו.

ע. רוגל, תל־אביב

Floïd blue

ה„אפטר שייב המלהיב"
פלויד בלו

תן טרמפ לחייל

הופיע ספר חדש

מ. גבריאל רוזנבאום

התמונה המדברת

המחיר: 118 ל"י (כולל מע"מ)

מפיץ ראשי: בית־עלים

שרתון לגברים כמוך

"מאז ששמתי
את "שרתון" על הכוונת
איני מחליף אותה
באף סיגריה אחרת.
אני אוהב את הטעם
המיוחד של "שרתון".
יש בה תערובת מעולה
של טבק וירג'יניה
והיא נותנת לי
הנאה אמיתית.
עם "שרתון"
קלעתי בול!"

מוקד 55

מכתבים

מופת לגויים

על דברי הנועם של ה־כפייה הדתית.

כשאני שומע מדי פעם בחד־שות, שבצרפת מחללים בית־קב־רות יהודי ובאיטליה שורפים בית־כנסת, אני נזכר ביהודים קנאים כאן בארץ, השוללים זכויות די־מוקראטיות ממיעוטים דתיים, ב־טענה שישראל מיועדת ליהודים וליהדות בילבד.

על סמך הנחה זו הם תקפו לא פעם באלימות כיתות של מיסיונ־רים, יהודים משיחיים, עדי־יהוה ומרכזי מדיטציה. כפייה דתית? מה פתאום! רק „בדברי נועם...״ ואחרי דברי הנועם באות המכות.

מעודי לא שמעתי שהרבנים ה־ראשיים יגזפו בתוקפים היהודים, אבל תמיד מוחים על פגיעות דו־מות של גויים ביהודי הגולה. מתי יגיע הזמן, שנבין, כי למקל יש שתי קצוות? גם בין הגויים יש הרוצים שארצותיהם תהיינה של־הם בילבד. הם לא מחוייבים לא־הוב יהודים יותר מכפי שהיהודים אוהבים אותם... במקום שישראל תשמש מופת של סובלנות דתית לגויים, היא מגרה אותם לנקמנות באותו הסיגנון. את המחיר משל־מים יהודים בגולה.

חייבים להתחיל ללמד בבתי־הספר שלנו סובלנות וכבוד כלפי כל דת. אם לא נכבד את האמונות הזרות בארצנו, איך נוכל לצפות שהם יכבדו את היהדות ויחיו ב־שלום עם היהודים הגרים בארצו־תיהם?!

חנן גודגרט, חולון

● ● ●

מיתון על המסלול

הדוגמנית קטי ממון מע־מידה דברים על דיוקם („העולם הזה״ 2216).

בכתבה שלכם נאמר: „קטי ממון חיפשה עבודה, אך לא הצליחה למצוא מי שישלם לה את המיני־מום שעליו החליטו דוגמניות ה־צמרת כקו האדום: 3,000 לירות ליום.״

ובכן, לא רק שהצגתי בשבוע האופנה, אלא גם קיבלתי סכום כסף העולה על המצויין בכתבה. דגמנתי עבור אדם וחוה וקיבלתי גם בונוס.

קטי ממון, תל־אביב

● כנראה שממון רודף ממון.

● ● ●

שתיים־ארבע־שתיים

פלוס

13 שנה המתינה החלטת מועצת הביטחון 242 ל־ישראל — אך לשווא. עתה תיאלץ ישראל לחפשה ב־נרות — גם כן לשווא.

השפויים שבינינו הבינו כבר לפני שנים, שהחלטת מועצת ה־ביטחון 242 היא ממש הזדמנות

פז לישראל, לפתור אחת ולתמיד את הסיכסוך שלה עם הפלסטינים. אך הרוב המטורף, ששלט — ו־לדאבוני עודנו שולט — בקוא־ליציה ובאופוזיציה, התנגד להח־לטה והשמיץ אותה במשך שנים. עד... עד שנאלץ לקבל אותה. או־לם גם אחרי שהתקבלה על־ידי ישראל, לא חשב איש בממשלה לנסות ולהוציאה מן הכוח אל הפועל.

המתינה ההחלטה שנה ושנתיים ושלוש, עד שנמאס לה. עתה היא עומדת לפנות את מקומה להחל־טה חדשה, חמורה יותר מבחינת ישראל וברורה יותר ביחס לזכו־יות הלאומיות של הפלסטינים.

שוב הפסדנו צ'אנס היסטורי. הלוואי ויהיה זה ההפסד האחרון.

א. פלני, תל־אביב

● ● ●

על הברכה

מועדון אינטרליין חיש־ראלי מודה ל„העולם הזה״.

קיבלו נא את תודתנו העמוקה על תרומתכם הנדיבה להגרלות הנשף השנתי של המועדון. הכנ־סות הנשף, שבהן היה לכם חלק חשוב, נתרמו על־ידי חברי המו־עדון למיבצעים המוקדשים לילי־דים במצוקה, במיסגרת שנת הילד הבינלאומית.

תבואו על הברכה.

יוסף הפנר, נשיא, תל־אביב

● ● ●

פני הדור

גיבורי השבוע — ללא כחל ושרק.

חן חן לכם על השינוי שהנהג־תם בעמודי השער של השבועון. מעתה אין שעריו הסנסציוניים של העולם הזה מלכלכים את הידיים ואת הבגדים בעת שמעיינים בהם, או נושאים אותם מהקיוסק לבית.

אך מדוע פניהם של גיבורי ה־שערים — הקידמי והאחורי — מעוררים בי פלצות וגועל עז? האם זוהי איכות הצילום או שמא הצלם הוא סאדיסט?

מדוע חייבים אנו, הקוראים, לחזות מקרוב בחיטוטי העור של גיבורי השערים, בקמטי פניהם ו־בחוסר החן הנסוך על פרצופיהם?

אניטה גורן, ירושלים

קטי ממון
עם בונוס

להשיג גם בארי'זות שי

floïd blue
ה„אפטר שייב המלהיב״
פלויד בלו

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי, 18.3.80
סרטו של
ברנרדו ברטולוצ'י
הקונפורמיסט

המועדון פתוח בימי ג'
התוכניות מתחילות ב־9 בערב
המועדון פתוח
משעה 8.30 בערב

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)

בעל מגדש
בית בונים
פעם אחת...
סיימון בע"מ
חברה לבנין
טל: 03-843331

מזל החודש: דגים

אריק: רכושן ושתלטן

שר־החקלאות אריק שרון הוא בן מזל־דגים, נולד ב־27.2.1928. אסטרולוגית „העולם הזה" ערכה את ההורוסקופ של שרון, מבלי לדעת שמדובר עליו והמסקנות שהיא הגיעה אליהן מדהימות.

הוא אדם בעל חשיבה עמוקה ולא־שיגרתית. הוא דוגמטי באופיו, מקפיד על ביצוע לפרטי פרטים, תוך שהוא מזניח דברים אחרים, חשובים הרבה יותר מהפרטים שבהם הוא עוסק. לעיתים קרובות ביותר הביקורת שלו מופרזת, ובדרך־כלל הוא אינו יהיר בדבריו, מה שגורם לו אחר־כך להתחרט עליהם.

יש לו רצון חזק להשפיע על המונים ולשלוט על אנשים, אפילו באופן מניפולטיבי. הוא מעורר עוינות בסביבה וקונה לו אויבים רבים, אך אי־אפשר להתעלם ממנו. כל מה שהוא עושה הוא עושה בלב שלם, או שכלל אינו עושה אותו.

אלה שאינם אויבים שלו, מכורים לו בלב ובנפש ומוכנים ללכת אחריו באש ובמים. הוא מרכז סביבו אנשים עיוורים בכל מה שנוגע אליו, מעריצים שלו, המוכנים לשסע כל אדם המתנגד לו. הוא פועל בלהט פנאטי באינטנסיביות רבה והוא תמיד קיצוני. לעולם אינו שבע רצון, מתמרמר על הגבלות מישטר והגבלות דמוקרטיות המחייבים גם אותו.

הוא חייב להוכיח את עצמו כל הזמן. יש בו מידה גדושה של פטריוטיות ואהבת מולדת ומאמין שהוא נולד לשלוט בהמונים. לכן הוא גם יקפיד למצוא לעצמו מישור ביטוי שבו הוא יהיה שליט בלעדי, מנהיג ומומחה ללא מתחרים.

כל מטרה מוגדרת שיש לו, וכל המטרות שלו מוגדרות היטב, הופכות בעיניו למשימות חיים. הוא לעולם לא ירשה שימרו את פיו. צורת ההתבטאות שלו, בעיקר כלפי אנשים שאינם מסכימים איתו או שנדמה לו שהם מנסים לפעול נגדו, היא גסה ויוצרת אנטיגוניזם.

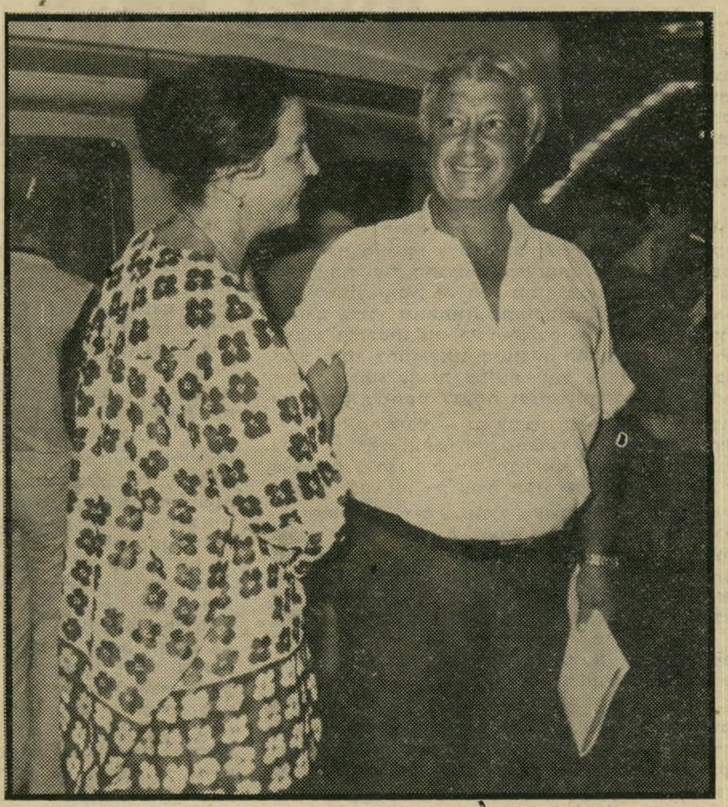
יש בו אומץ לב עצום המתגלה בעיקר בעיתות משבר ובתנאי לחץ. הוא מצטיין בנכונות להקרבה עצמית, למען רעיון, ולעיתים גם למען אנשים המאמינים ברעיון שבו הוא מאמין.

הוא חושש להיות מאושר, כשהאושר מזדמן לו הוא בורח ממנו ויוצר לו אתגרים שיקשו עליו את החיים. כאשר אין לו אתגרים קשים, או אפילו בלתי־ניתנים להשגה, הוא מרגיש ליאות, דיכאון ובדידות.

מלבד העקשנות יש בו יצר רכושנות בולט. הרכוש והמצב הכלכלי האישי שלו חשובים לו ביותר. ללא רכוש רב הוא מאבד את ביטחונו העצמי. ההצלחה נמדדת בעיניו על פי ההצלחה הכספית. הוא מוכן לעשות הרבה יותר מאנשים אחרים כדי להגדיל ולהעצים את רכושו. הוא אינו סובל חוסר־יכולת, בעיקר אצל אחרים, ביזבוז והוצאות מיותרות. אופיו נמצא על סף האופי הקמצני. מלבד הרכוש הוא אוהב מאוד סמכותיות וכוח, וכאשר הוא כועס כעסו קר ותגובתו מהירה ופיזיה.

יש בו תחושת אגו חזקה, אם כי הוא משתדל להסוות אותה. תחושה זו גורמת לו לזלזל בכל הסובבים אותו, גם אם הם קרובים לו רגשית מאוד. הזלזול באנשים אחרים אינו מונע בעדו לבזבז אנרגיה רבה כדי להרשים דווקא את האנשים שבהם הוא מזלזל, וזאת כשאותה אנרגיה יכולה היתה להיות מופנית לבניית השלמות העצמית שלו.

הוא מסתובב בהרגשה תמידית שהאינדבידואליות שלו בסכנה ועושה הכל כדי

אריק וליצי שרון
היחסים בבית יורעו

לא להרגיש „קטן לעומת העולם". למרות שהוא מקרין פשטות חיצונית וענווה, קשה לו להתייחס לעצמו בענווה. העונש הגדול ביותר שאפשר לתת לו זה להתעלם ממנו — את זה אין הוא יכול לסבול.

כמו אצל מנהיגים בולטים אחרים מופיע במפה האסטרולוגית שלו, על כוכב רגולוס, כוכב שבת במזל אריה, כוכב המלכות. אצלו הכוכב המופיע על כוכב רגולוס הוא כוכב נפטון, שליט הדגים. תופעה דומה קורה במפת הכוכבים של משה דיין, דויד בן־גוריון ויגאל אלון.

הכוכבים מנבאים לו שנה טובה, אלא אם כן יקרה לו משבר פיתאומי וגורלי. אם לא יהיה משבר זה הוא יוסיף הרבה על עושרו. הנקודה האפלה היחידה, אם לא יהיה המשבר, היא הרעת היחסים במיסגרת הבית או במיסגרת המישפחתית.

ספורט — זה תחום הפעילות הרצוי ביותר לטלאים בשבוע זה. אם אינכם ספורטאים — התרכזו בתנועה וב־פעילות. הישמרו שמא החיוניות שלכם תגרור אתכם להתנהגות אימ־פולסיבית או חס ו־חלילה, לנהיגה מסו־כנת. כמו שהחיוניות שלכם בולטת השבוע, כך גם הסכנה מפזי־זות לא מחושבת. האהבה מצפה לכם היא תתחיל בצחוק ותהפוך רצינית.

* * *

השבוע תרגישו קלי־לים, מתבדרים ושמ־חים. תמצאו עצמכם בקונצרטים, בתיאטרו־נים ובעיסוקי ספורט שונים. ההורים שכבר יתבקשו לעזור בכיתה של ילדיהם ולתרום מ־רעיונותיהם. אהבות חפוזות ובלתי מחייבות תצחקנה אתכם. הב־הירו לבני זוגכם שלא תמיד כדאי לקחת כל מילה של בן מאזניים ברצינות כה רבה. יש לשקול כל דבר לגופו של עניין.

* * *

התרכזו השבוע בענ־יינים מיקצועיים ומע־שיים. שאיפות מיקצו־עיות יקודמו בשבוע זה. עליכם לטפל בממונים עליכם בזהירות וב־הבנה. שימרו על שמכם הטוב, אל תערמו ב־צלחת דברים שאינכם מסוגלים לבלוע. תזונה חדשה בכוכבים מצבי־עה על אהבה חדשה, ו־אולי מחודשת — תחילתו של קשר חדש ויציב יותר. תרגישו שלווים ומרוצים, אך לא צריך להגזים בשלווה. לכו לקונצרטים.

* * *

השבוע תרצו להוציא כספים ללא חשבון, אפילו החסכנים שבי־ניכם. ינסו לשכנע את־כם לקנות דברים גדו־לים ויקרים, אך כדאי לדחות את כל הקניות הללו לשבוע הבא. גם אלה שיתאהבו בכם השבוע יהיו הרבה יותר חומריים מכם. הם ינסו לגרור אתכם לעולם מעשי, ולהצעידכם לבנק על מנת לפתוח חשבון חסכון. כדאי מדי פעם לוותר ולהיכנע לטיפוסים כאלה, זה יהיה רק לטובתכם.

* * *

השבוע תיזכרו בידידים שצריך לבקרם, לטלפן אליהם או לכתוב להם — שידעו שלא שכחתם אותם. תיזכו לביקורים של בני מישפחה. תר־גישו יותר ערניים ו־קלי־תנועה ויתעורר בכם החשק לטייל ו־לצאת להרפתקות מרג־שות ולעיסוקים חד־שים. בני זוגכם ינסו למשוך אתכם לבי־לוי, לריקוד ולשעשועי־צחוק, כדי שלא תתייחסו כל כך ברצינות לכל דבר.

* * *

אתם חסרי מנוחה ו־רוצים שינויים. מחפ־שים סיבה לשינויי מקום, או לנסיעה קצרה או ארוכה. כסף יגיע אליכם בצורה מפ־תיעה ומהנה, אך אתם תבזבזו אותו או תאב־דוהו. מה שיחזיק את־כם בשיגרה או בבית: בת או בן הזוג, שייראו לכם השבוע במיטבם ויתמסרו לכם מאד.

* * *

בתחילת השבוע צפויים להרהר ולהתרחק. על עייפות, רצון לנמנם, מנת שלא להיכנע ל־מצב־רוח ירוד, תנו ל־חבריכם לגרור אתכם לפגישות, מסיבות ו־שמחות. העזו ליישם ו־לפתח רעיונות חדשים ומקוריים. אלה אמנם צפויים בסוף השבוע, והם עשויים להביא לכם ממון רב. היזהרו מהבטחות ללא כיסוי ו־מאנשים מעמידי־פנים. בחנו הכל היטב.

מצפונו של סרבן

מאז 1973 ידועים מיקרים לא מעטים של ישראלים, שסירבו לשרת בשטחים הכבושים. לאחרונה התפרסם דבר סירובו של העיתונאי גידעון עשת. בחלק מן המיקרים זכה הסירוב להסכמה שקטה מצד הצבא, שלא זכתה בפומביות.

עתה, בעיקבות מאסרו החוזר ונישנה של דני אמיר, בשל סירובו לשרת בשטחים הכבושים, התפרסם שמה של קבוצת ה־27. מן הראוי הוא לגלות לציבור כמה פרטים על קבוצה זו של צעירות וצעירים ישראליים.

■ ■ ■

קבוצת ה־27 התארגנה לפני כשנה, מתוך כוונה לסרב בצוותא לשרת בשטחים הכבושים. בקבוצה 27 תיכוניסטים ובוגרי תיכון, שאליהם הצטרפו עוד שיבעה, בעיקבות מאסרו של דני — בנות ובנים בעלי השקפות פוליטיות שונות, בני גילאים שונים, ממקומות ומבתי־ספר שונים. בסיס ההתארגנות היה היכרות אישית.

המכנה המשותף הרעיוני היחיד של חברי הקבוצה הוא ההתנגדות לכיבוש ולדיכוי של העם הפלסטיני ו־הסירוב לשרת בשטחים הכבושים. וזאת, כאמור, חרף ההבדלים הרעיוניים בשאלות רבות אחרות.

קבוצת ה־27 החליטה להביע את התנגדותה לשיטות בשטחים בפומבי ובצוותא, ולהודיע על כך לשרי הביטחון עזר וייצמן. החלטנו לפרסם את העניין ב־רבים, גם מפני שסירובנו אינו רק בעיה אישית אלא נוגע לרבים כמותנו, וגם משום רצוננו להביע מחאה על המשך הכיבוש והדיכוי.

והנה, בעיקבות פירסום עמדתנו בפומבי חורע מצבם של כמה מן החברים. חלק מן החותמים על המיכתב שלנו סבלו, הן בבית־הספר והן בבית. היו כאלה שנזרקו מבית־הספר והיו שנאלצו לנטוש לזמן־מה את הבית. כמה מן החותמים, שהיו חברים בתנועת הנוער השומר־הצעיר, נתבעו לחזור בהם מחתימתם. הם, כמובן, סירבו. התוצאה: הם נזרקו מן התנועה על־ידי מדריכיהם.

■ ■ ■

ב־29 בנובמבר (תאריך היסטורי, לא כן?) גוייס אחד מחברי הקבוצה — דני אמיר. כעבור כמה ימים, משעמד בסירובו לשרת בשטחים, נדון לתקופה של 35 ימי מאסר. הקבוצה דאגה לפרסם את הפרשה בעיתו־

נות. במישמרות המחאה ובכרוזים שחולקו בבתי־ספר תיכוניים במקומות שונים בארץ, תבענו את שיחרורו המיידי של דני ואת ההכרה בזכות לא לשרת בשטחים הכבושים. בעיקבות פנייתנו לעזרתם של אנשים נוספים, פורסמו מודעות תמיכה בעיתונות, שעליהן חתמו אזרחים מקשת פוליטית רחבה (הפרופסורים ישעיהו ליבוביץ וארנסט סימון, הפסל יגאל תומרקין, המשורר נתן זך ועוד רבים אחרים).

ב־21 בינואר, אחרי מישפטו השני של דני, ואחרי שנגזרו עליו 35 ימי מאסר נוספים, קיימנו מסיבת־עיתונאים כדי להסביר בה את עמדתנו. אנו ממשיכים במאבק גם עתה, כאשר חברנו דני נדון ונכלא בפעם השלישית...

■ ■ ■

צה"ל כבר אישר מיקרי סירוב קודמים בעבר. לכן אין בסיס לדבריו של דובר צה"ל, כאילו יש קושי טכני בהסדרת שירותו של סרבן־שטחים בתוך תחומי חקו

צה"ל נתבע להכרעה פוליטית ולא להחלטה טכנית

הירוק ולא מחוצה להם. יש אפשרות טכנית לשרת בצה"ל ולא לשרת בשטחים הכבושים. הבעיה של צה"ל אינה טכנית, אלא עקרונית. ההחלטה לאשר סירוב ולהסכים לשירות רק בתחומי הקו הירוק היא החלטה פוליטית, כפי שההחלטה לפטור משרות בנות דתיות ובחורי־ישיבות היא החלטה פוליטית.

העובדה שעם הבנות הדתיות ועם בחורי־הישיבות הגיעו רשויות הצבא להסדרים מוכיחה, כי אנו מופלים לרעה. האם הכרתנו נופלת בחשיבותה מהכרתם של הדתיות והדתיים, או שמא מצפוננו פחות־ערך ממצפו־נם?

אנו מסרבים לשרת בשטחים הכבושים.

אנו מסרבים ליטול חלק בדיכויו של העם הפלס־טיני.

זוהי הכרתנו וזהו מצפוננו.

גיא פילבסקי, תל־אביב

על האשה הנחותה ועל הגבר החצוי

ברצוני להגיב על תופעה שחוזרת ונשנית לאחרונה באמצעי־התיקשורת הציבוריים: העלאת נושא מעמד האשה והמאבק הפמיניסטי לדיונים בפורומים שונים ברדיו ובטלוויזיה.

לכאורה זוהי תופעה חיובית. נושא חשוב זה, אשר מילבד בחוגים מצומצמים היה נדחק עד עתה בקבי־עות לדרגת הנושאים הסנסציוניים בילבד, עולה עכשיו על הפרק, תוך התייחסות רצינית למדי וברמה מסויי־מת של מודעות, או תוך תחושה שהרצון לרכוש את המודעות לבעיית דיכוי האשה קיים.

כמובן, שעל עצם העלאת הנושא בכללותו לתודעת הציבור — יש לברך.

אבל יחד עם זאת, מתוך צפייה והאזנה לכמה מהתוכניות האלה, מתקבל הרושם שאין הנושא נדון באהדה רבה, ואפילו מתוך מיטען של דעות־קדומות. זאת מבלי שיוצרי התוכניות ומגישיהן מודעים לחיותם ספוגים בדעות־קדומות אלה, ומבלי שינסו להתגבר עליהן.

■ ■ ■

אתייחס כאן לתוכניתו של יצחק ליבני, ששודרה ביום השישי, ה־22 בפברואר 1980, שבה השאלה: „האם נכונה דרך המאבק הפמיניסטי?" אפסח כאן, מחוסר מקום, על ביקורת הרמה האינטלקטואלית של הדיון, אם כי גם על כך יש הרבה מה לומר, שהרי רמתו הנמוכה של הדיון מעידה גם היא על החתייר־סות לנושא ולדוברות.

כבר דרך הצגת השאלה רמזה על הכוונה לשאול: האם מתאימה דרך המאבק הפמיניסטי לנשים? ובכך רמזה על הסכמה עקרונית לגישת, שנשים צריכות להיות מנומסות ולדבר בשקט.

אבל היה מקום לטענה עוד לפני שהדיון התחיל. יתכן שהמראיין, יצחק ליבני, לא תפס כלל עד כמה מבטאת הצגת השאלה המסויימת הזאת, כשלעצמה, זילזול בעיקרי המאבק הפמיניסטי ובנשים. כי מקור השאלה בגישה המקובלת כלפי הנשים, כיצורים פאסי־ביים שאינם נאבקים כלל. גישה זו מטיפה לנשים במאבקן לחשוב על ה„איך", לא מתוך שיקולי טקטי־קה, הנובעים מהשאיפה להצליח במאבק, כי אם משיקולים אופורטוניסטיים (שרק מרסנים את המא־בק), שיקולים שלוקחים בחשבון מחשבות כמו „איך יראו אותנו?", „איך נמצא חן?" והכוונה היא למצוא חן בעיני מדכאינו! יש פה דרישה, שאנו, הנשים, נשחק לפי הכללים של החברה הפאטריארכלית שהציבה אותנו במקומנו הנוכחי — הנחות. מה שמפליא הוא, מדוע לא התייחסו כך המתדיינות לנושא הדיון, ואיך זה לא נעלבו, כנשים, מהצגת השאלה האמורה.

על המתדיינות היה להעמיד את מר ליבני על כך, שאין הפמיניזם מקבל את דפוסי המחשבה וכללי המישחק של החברה הפאטריארכלית. המאבק שלנו הוא נגד אותם כללים, תוך שאנו מאמצות דרך מחשבה חופשית, המקבלת איש ואשה — כאדם.

אני שוללת כל התייחסות לאדם לפי מינו (כמו לפי גזעו או צבע עורו), ולפיכך גם אינני מוכנה לשקול בכלל את שאלת דרך המאבק ה„יאה" למין זה או למשנהו. זה איננו רלוונטי לעצם העניין. זה רלוונטי רק עבור מי שמקבל באופן יסודי את ההשקפה ה־פאטריארכלית. דרך המאבק של נשים, כמו כל מאבק אחר (מאבק עובדים או מאבק לשיחרור לאומי), צרי־כה להיות מוכתבת על־ידי מטרות המאבק בילבד, כש־שיקולי הטאקטיקה הם משניים, ולא להיפך. וברור שהתוקפנות והמיליטנטיות הן מהותיות לעצם היותו של המאבק — מאבק. במקום שמשיגים דברים ב„עדי־נות" — שם אין צורך במאבק. והכללה זו נכונה לגבי כל דרישה שהיא.

מי שמקבל הנחת־יסוד זאת, בדבר היות הנשים בני־אדם שווים בכל לגברים, ומניח לה להנחות את דרך מחשבתו, איננו נזקק כלל לשאלות כאלה.

על אחת כמה וכמה, בוודאי לא יעלה על דעתו להציג נשים באופן שונה משהוא מציג גברים, על־ידי ציון מצבן המישפחתי. כי אדם בעל תודעה נכונה לעניין הפמיניזם יבין, שעל־ידי כך הוא מציין באיזו מידה הן ממלאות את הפונקציה הנדרשת מהן בחברה הפאטריארכלית. והרי הפמיניזם איננו מסכים עם ה־קביעה, שאת הפונקציה הזאת דווקא על הנשים למלא. ולכן, כל התייחסות אל אשה תוך הזכרת התקשר הזה — פוגעת. במקום שיתייחסו אל הפונקציות החברתיות שהיא ממלאת, שהן הן הרלוונטיות לדיון, נותנים לה קודם כל ציון בדבר־מה שולי לגמרי וחסר שייכות לדיון. הרי גברים הם אבות מבחינה ביולוגית בדיוק כמו נשים, ולכן נכון באותה המידה לתת גם להם ציון כמו: „נשוי ואב לשניים..." למשל. אבל כשם שגברים נמדדים על פי תיפקודם בפונקציות חברתיות ופוליטיות, צריכות להימדד כך גם נשים; על גברים להימדד גם על פי תיפקודם בחיי המישפחה וכד'.

■ ■ ■

הדרישה היסודית של הפמיניזם היא לשיוויון בין המינים, ולא לעליונותן של הנשים על הגברים. שוב ושוב נתפסים גברים להאשמה המעוותת, לפיה רוצות הפמיניסטיות למשול בגברים („לסרס", לפי תיעתונאי אהרון בכר), כאילו שהשאיפה שלנו היא החלפת ה־תפקידים. ומתוך להיטותם לאמת דעה־קדומה זו הם שומעים רק את עצמם ולא נותנים הזדמנות לפמיניסט־יות לומר את דברן. קל מאוד להיגרר להתנצחות עקרה ומיותרת. והאמונה הטפלה שנשים הן סבלניות יותר, היא שטות. נשים המותקפות בטענה שהן רוצות לקחת את השילטון לידיהן, עונות באותו הטון ובאותה תוקפ־נות של „בעלי פחד הסירוס"; ומכאן ועד להתנצחות ושיח־חרשים הדרך קצרה.

לכן, גם המאבק לא צריך להיות מנוהל נגד חגב־רים. המאבק הוא נגד השיטה המדכאת הן גברים והן נשים. ראיית הגברים כמדכאי הנשים היא ראייה חל־קית ושטחית, משום שמאחרי סדר דברים זה עומד משהו יסודי יותר, משהו שהציב את הגברים בתפקיד המדכאים באותו הינף יד שבו הציב את הנשים בתפ־קיד הנשלטות והמדוכאות.

השאלה היא: מה במיבנה החברתי הקיים גורר את דיכוי האשה? עלינו להבין שדיכוי האשה מתבקש מתוך החלוקה החברתית הקיימת, והוא מהווה מכ־שיר לשמור שיטה זו. זאת מתוך מניעים כלכליים, ש־מקורם בצורך שהתהווה בתקופה מסויימת לשמר את הרכוש ולהבטיח את הירושה. בקיצור, ועל רגל אחת: הגיע הזמן לחקור את היסודות החברתיים של דיכוי האשה, ולתת להבנה עמוקה יותר של שורשי הדיכוי להנחות את יחסנו לבעייה ולפיתרונות המוצעים לה.

נכון אמר ליבני — גם לגברים יש בעיות. אבל מדוע ענתה לו רחל אוסטרוביץ „תפתרו את הבעיות שלכם בעצמכם"? הרי הגברים מדוכאים, כמו הנשים, בגין אותה סיבה. זהו רק צידה השני של אותה המטבע.

תהליך של דיכוי, שנועד מלכתחילה לשמש מכשיר בילבד, יוצר דינמיקה משלו, ההופכת עם הזמן את הדיכוי ממכשיר למטרה. וזו גם מטשטשת את שורשיו של הדיכוי ומסווה אותם, עד שאנו, אחרי תרבה דורות של דיכוי האשה בידי הגבר, לא רואים את מה ש־ביסוד הדברים. ראייה חלקית זו גורמת לנו להיאבק בסימפטומים של הבעיה תחת שורשיה.

כבר אמר מאן דהוא, שעם המדכא עם אחר אינו יכול להיות בעצמו חופשי — וכן גם אדם המדכא אדם אחר (אשה). הוא אינו יכול להיות חופשי.

לכן המאבק הוא באמת מאבק משותף לנשים ולגב־רים, לקורבנות השיטה כולם. ואני, שלא כרחל אוסטרו־ביץ, מוכנה בהחלט לקבל את ליבני כפרטנר במאבק, החל באותו הרגע שבו יכיר בהיותו מדכא ומדוכא; יראה את המציאות כמות שהיא, על כל ביטויי הדיכוי שבה; יחדל לראות בי את המין השני, שמעבר למית־רס. בקיצור: כאשר יבין שהמיתרס איננו ניצב בינינו „מטבע העולם", אלא הוצב שם בתוקף תהליכים חבר־תיים־היסטוריים.

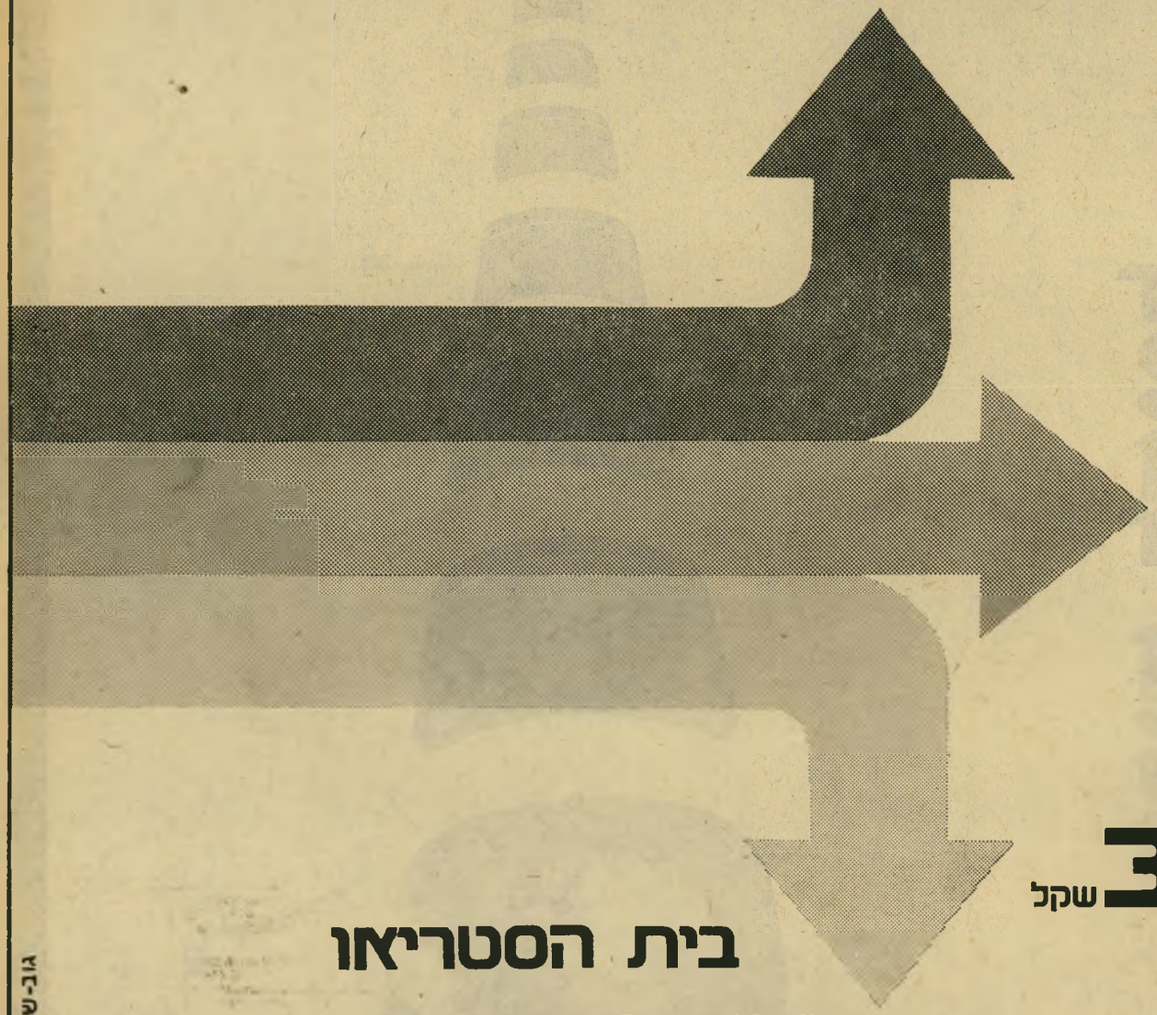
מאבקו של הפמיניזם נגד הפיכת האשה ליצור נחות, הוא גם מאבק נגד הפיכת הגבר לאדם חצוי, בלתי שלם.

זהו מאבק למען תינתנה אפשרויות שוות לילד ולילדה, למען ינתן בסיס שווה להתפתחותנו כאנשים ונשים חופשיים, למען פיתוחו של הפוטנציאל שבכל אחד מאיתנו, בלי שים לב לזיהותנו המינית.

תירצה וייזל, תל־אביב

אנו מרחיבים
אתה מרוויח

מבצע הנחות ענק
לרגל
הרחבת בית הסטריאו
בשיתוף גדול יבואני
הסטריאו בארץ

marantz / BOSE

רסיבר מרנץ דגם 1515
פטיפון מרנץ דגם 6025
זוג רמקולים ג'נסן 2400

3,690 שקל

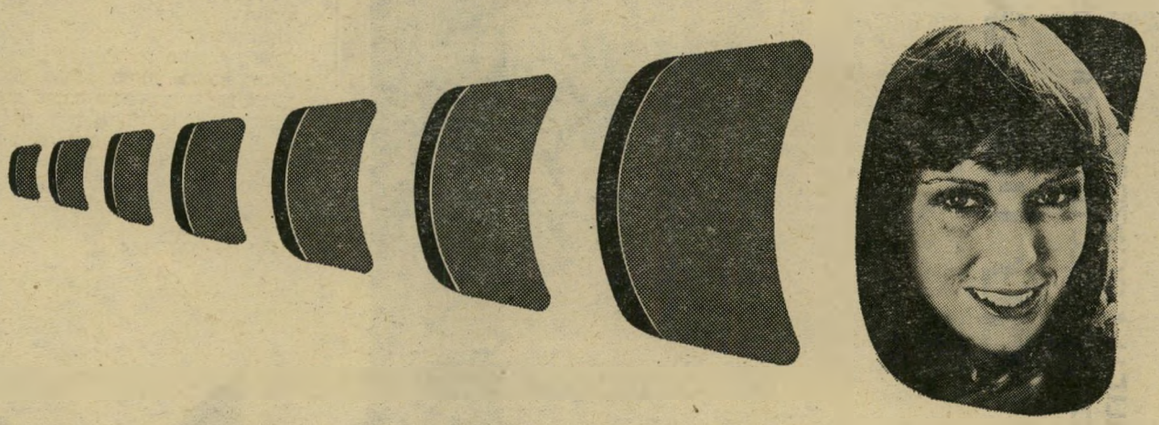
בית הסטריאו

יבואנים חנות מכירה מעבדות שרות
ארלוזורוב 1 ר"ג טל: 726024

5 שנים אחריות רמקולים BOSE(U.S.A)
3 שנים אחריות על כל מוצרי MARANTZ

ד.א / 3-1111

דבר

הכנס לקופל
וצא לחופשת־פסח משגעת

כשהאביב מגיע, אתה רוצה לצאת מן השיגרה ולמצות את חופשת הפסח עד תומה. סע עם קופל לאביב בחו"ל:

חופשות

1) שבוע ברודוס, החל מ־ -.5,891 ל"י + -.146 $.
2) 10 לילות ברודוס ובאתונה (חופשה משולבת), החל מ־ -.7,777 ל"י + -.293 $.
3) 11 לילות באתונה וברודוס (חופשה משולבת), החל מ־ -.7,777 ל"י + -.275 $.

טיולים מודרכים

1) 15 ימים — איטליה-צרפת-אנגליה-הולנד, -.25,602 ל"י + -.695 $.
2) 15 ימים — ספרד-פורטוגל, -.14,396 ל"י + -.739 $.
3) 14 ימים — הולנד-ספרד-פורטוגל + 8 ימים בלונדון*, -.28,806 ל"י + -.790 $.
4) שבוע ברודוס, -.5,891 ל"י + -.247 $.
5) 10 ימים — רודוס-אתונה, -.7,777 ל"י + -.373 $.

טיולי צעירים (18—35)

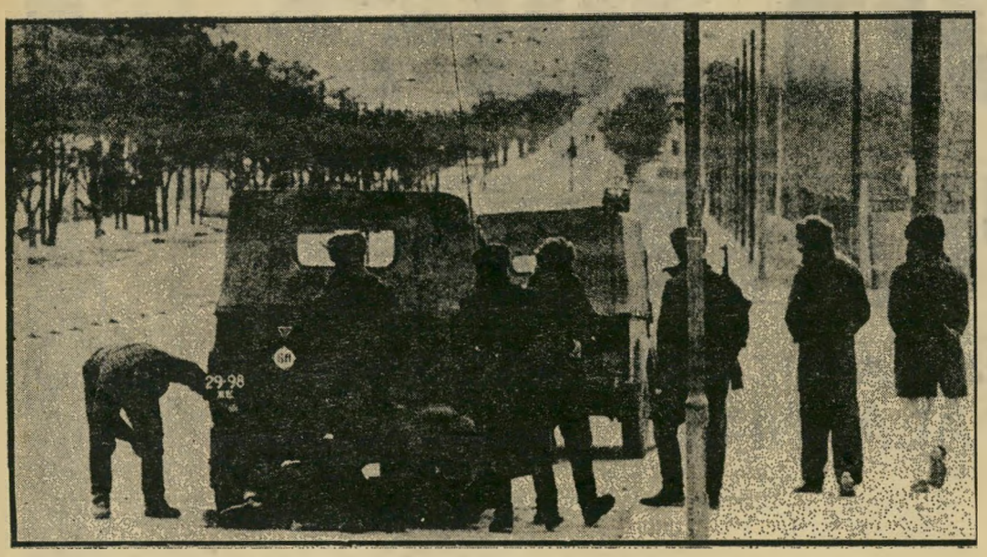
טיולי "קונטיקי" באירופה. יוצאים מלונדון בליווי מדריך אנגלי; החל מ־ -.207 £ (לא כולל כרטיס טיסה).

קופל נסיעות

משרד ראשי: **תל־אביב**, רח' פרישמן 14, טל. 246121.
ירושלים, טל 232225 **חיפה**, (כרמל), טל. 88011. **נוה־שאנן** טל. 224730.
קרית־ביאליק, טל. 740451. **נתניה**, טל. 27410. **הרצליה**, טל. 938057.
רמת־גן, טל. 731105. **באר־שבע**, טל. 78860. **אילת**, טל. 4105.

השהייה בלונדון
לכא שירותי תיירות.
מחירי הטיסות
לפי 1 S - 38.50 ל"י

ברית־המועצות: הבעיה הדמוגראפית של הרוסים

חיילים סובייטים מוסלמים בשערי כאביל
אדומים טובים ואדומים רעים

קארל מארכס לא החשיב ביותר את הגורם הדתי בפוליטיקה ובחברה. מכיוון שהדת אינה אלא המצאה של המוח האנושי וביטוי למצוקתו של האדם, גרס מארכס, היא פשוט תיעלם כשייעלמו הגורמים לצמיחתה.

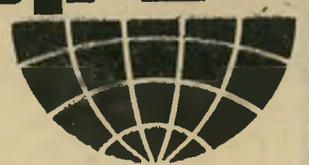
63 שנים אחרי המהפכה ברוסיה, לא נעקר הגורם הדתי בברית־המועצות. גם קבלת־הפנים הגילהבת שערכו הפולנים לאפיפיור בן־עמם הוכיחה, ששני גורמים מישניים במחשבה המטריאליסטית — דת ולאומיות — עדיין מגלגים כינור ראשון גם במיזרח־אירופה.

יותר מוסלמים. מנהיגי ברית־המועצות חוששים, שבעיה דתית חמורה, ובאורח פוטנציאלי גם מסוכנת ביותר, אכן טורדת את מנוחתם. הם מרשים לעצמם להתייחס בביטול לגילויי דביקות בנצרות האורתודוכסית ברוסיה האירופית. בסתר ליבם אפילו מקווים כמה מהם, שזיקה דתית כלשהי ברוסיה עצמה רק תחזק את הרגש הלאומי הסלאבי. עיקר דאגתם מופנה, כמובן, למרכז אסיה, שבה אורבת להם שיכבה הולכת וגדלה של משכילים צעירים, שהאיסלאם עלול להוות מרפא לתיסכולם ומכשיר יעיל לשילהוב ההמונים מסביבם.

דווקא הליברליזציה המקיפה ביחסו של השילטון המרכזי לרפובליקות המוסלמיות במרכז אסיה החריפה

עולם קטן

עוד יותר את הבעיה. השיפור העצום במצב הכלכלי והמהפכה התברואתית והרפואית, חוללו שינויים דימוגראפיים רבי־משמעות במרכז אסיה. שיעור הילודה בקרב המוסלמים הוא כ־3 אחוז לשנה. הם עשויים להכפיל את מיספרם תוך דור. רוב התושבים המוסלמיים הם צעירים, עובדה המגדילה את פוטנציאל ריבויים הדימוגראפי. בין 1959 ל־1970 גדל מיספר המוסלמים בברית־המועצות מ־24 ל־35 מיליון בני־אדם. אין כל ספק, שעד שנת 2000 יהוו המוסלמים כרבע מהאוכלוסיה בברית־המועצות.

פחות גיזענות. משקיפים אובייקטיביים — כלומר, לא ישראליים — מכירים בעובדה, שהרוסים הם הרבה פחות גיזענים ביחסם לאוכלוסיה האסיאנית מאשר עמים אירופיים אחרים.

הרוסים השקיעו מאמץ לא מבוטל בפיתוח מרכז־אסיה ובטיפוח התרבות והשפות באיזורים עצומים אלה. למרבה האירוניה, דווקא הצד החיובי בהתנהגות הסובייטית כלפי המוסלמים עלול לגרום להם קשיים מהותיים בטווח ארוך. השילוב בין מיתקנים משופרים למערכת החינוך המקומית וגידול בלתי־פוסק באוכלוסיה, יוצר באורח בלתי־נמנע שיכבה רחבה ביותר של סטודנטים ואינטלקטואלים מוסלמיים בברית־המועצות. זיקתם לדת המוסלמית איננה ברורה, אבל זהותם האתנית היא חד־משמעית.

בעשור הבא עלולים צעירים משכילים רבים במרכז־אסיה הסובייטית להיות מובטלים. שיעור הילודה הגבוה ותהליך העיור המזורז יוצרים מוקדים של התמרמרות ותסיסה, העלולים לשאת אופי לאומני ואולי אפילו לאומני־דתי. ההגיונות מחייבת לציין, שהמימשל המרכזי הסובייטי מעדיף את האיזורים המרכז־אסיאניים בכל הנוגע למדיניות ההשקעות, אך ההשקעות עדיין מפגרות בהרבה אחרי התהליכים המזורזים בחלקים המוסלמיים. נוצר, לכן, חוסר איזון משמעותי במצב התעסוקה בברית־המועצות. קיים מחסור חמור בידיים עובדות ברוסיה האירופית, לעומת אבטלה גלוייה וסמוייה הולכת וגוברת ברפובליקות המוסלמיות.

בעיות קיומיאליות. באורח תיאורטי ניתן לפתור בעיות רבות על־ידי עידוד מוסלמים — משכילים ובעלי מיומנות מיקצועית — להגר לאיזורים האירופיים בברית־המועצות, המשוועים ממש לידיים עובדות. אלא שהמוסלמים נרתעים מהחורף הרוסי הקשה ומניכור אפשרי ביניהם לבין הרוב הסלאבי. מומחים סובייטים אף חוששים, ששכרה של הגירה כזו עלול לצאת בהפסדה. הגירת חמישה מיליוני מוסלמים לרוסיה האירופית תקל על המצב במרכז־אסיה אך היא עלולה ליצור גיטאות של עובדים זרים במוסקבה, קייב ולנינגראד.

סין בוחשת. סין העממית ערה מאד, כמובן, ל־בעייה המוסלמית של ברית־המועצות. סוכנים סיניים, בעידוד הסי־איי־איי, עושים כמיטב יכולתם להתסיס את האוכלוסיה. הבסיסים הסיניים־אמריקאים בפקיסתאן אינם מסתפקים בחישולה של ההתנגדות המוסלמית ב־אפגניסתאן. חלק גדול מהמאמץ התעמולתי מופנה ל־מוסלמי ברית־המועצות. הסובייטים אחרי סיום מהאפש־רות שבסוף העשור הבא יאלצו להתגונן בגבולם הדרומי לא רק מאיראן ומאפגניסתאן מוסלמית, אלא גם מסני רפובליקה עממית פקיסתאנית, פרו־סינית. אין כל סיבה שדווקא האמריקאיים יתנגדו להתפתחות כזו בפקיסתאן. דווקא ראשי הניצים במערב למדו עתה להבדיל בין אדומים־טובים (סינים) לבין אדומים־רעים (סובייטים).

הפרופסור דרור
מנהל את הדטאנט

הפרופסור יחזקאל דרור המציא מדע שלם, ה־קרוי באוניברסיטה העברית „מינהל ציבורי". ה־מאפיינים העיקריים של דרור הם יומרנותו למידוע של מונחים ומצבים פשוטים, שאפשר לתארם בקלות בלשון השווה לכל נפש.

בשבוע שעבר הנחה פרופ' דרור יום־עיון במכון דיוויס בירושלים, שהוקדש ליחסים שבין ישראל לעולם הקומוניסטי. לפי הדיווח ביומון הארץ, טען דרור שישראל חייבת להפעיל את יהדות ארצות־הברית, בעד ונגד הדטאנט, בהתאם לצרכיה המשת־

הפרופסור יחזקאל דרור
מנכ"ל העולם גר בירושלים

נים, כדי להעניק לעצמה תחום תימרון נרחב בזירה הבינלאומית.

האשלייה שיהדות ארצות־הברית היא כחומר ביד היוצר בידי מנהיגי ישראל, היא מעליבה ומשפילה, ופשוט לא נכונה. קשה להאמין שיהודי ארצות־הברית יתמכו או יתנגדו חליפות לדטאנט, בהתאם לצרכים הטקטיים של המדיניות הישראלית. יש לקוות שהצבעת ארצות־הברית במועצת־הביטחון, נגד ה־התנחלויות, תפזר את האשליות שליישראל יש קלפים כלשהם במאבק הגלובאלי. לפרופסורים מסוגו של דרור יש אשליות מיסטיות, לא פחות מכפי שיש ל־גוש־אמונים. את הבעיות של ישראל יש לפתור באי־זור — עם הערבים כולם ועם הפלסטינים בפרט. את ניהול הדטאנט יש להשאיר למעצמות־העל.

יוגוסלביה:
טיטואים קטנים

העיתונות המערבית ניפחה מעבר לכל פרופורציה את הסכנה הנשקפת ליוגוסלביה אחרי טיטו. כדרכו, נאבק טיטו על חייו בכל כוחו, מבלי להתחשב בצרכים המיידיים של כלי־התיקשורת הבינלאומיים. הוא כבר הצליח לזכות במאמרי־הספד בכל עיתוני העולם, מבלי שסיפק לחובבי המתח את הגופה — כפי שהיתה נוהגת לומר אגתה כריסטי.

סביר להניח שיוגוסלביה תצליח לתפקד כהלכה ולגבש הנהגה קולקטיבית מלוכדת, כבר עתה מנוהלת המדינה בעיילות מרשימה על־ידי צוות ההנהגה הממוסד: נשיאות המדינה, המזכה שמונה חברים, ונשיאות המפלגה הקומוניסטית, בת 23 חברים. הסובייטים לא יתערבו, ובקרוב יבחשו בקדירה היוגוסלבית. יש להם צרות למכביר במקומות אחרים. הדילמה העיקרית של המנהיגות החדשה נעוצה בפיתרון הבעיות הכלכליות־פנימיות ביוגוסלביה.

הראשון בין השווים. הגרעון במאזן התשלומים היוגוסלבי מגיע ל־7 מיליארד דולר וכימעט מיליון יוגוסלבים מובטלים מעבודה. כלכלנים בבלגראד חלוקים על הדרך ליישוב בעיות חמורות אלה. הוויכוח הוא בין השואפים לליברליזציה ופתרון באמצעות הכוחות של השוק, לבין הכלכלנים השמרניים הדורשים לחזור לתיכנון מדוקדק של התעסוקה בנוסח מזרח־אירופה.

לפי שעה נראה שיד הרפורמיסטיים על העליונה. חופש העיתונות ביוגוסלביה הוא ללא תקדים מאז עליית טיטו לשילטון. העיתונות דורשת בגלוי דימוקרטיזציה והנהגה קולקטיבית ללא מנהיג מרכזי חדש. הסטיריקאים מלגלגים על מנהיגים שואפי־שילטון, הקרויים ביוגוסלביה „מאלי טיטיצ'י", כלומר: טיטואים קטנים.

הראשון בין השווים ביוגוסלביה יהיה, כנראה, ד"ר ולאדימיר באקאריץ', בן ה־69. באקאריץ' הקרואטי הוא עסקן ממולח ומנוסה, השואף להמשיך במדיניות של איזון בין כל היסודות האתניים המרכיבים את הפדרציה היוגוסלבית. הוא גם תומך נלהב בגישתו הניטראליסטית של טיטו, שזכתה עתה ללגיטימציה נוספת בעיקבות ה־פלישה הסובייטית לאפגניסתאן.

בעיית מרכז־אסיה עשוייה להחליש את אחיזתם של הסובייטים במיזרח־אירופה. לא במיקרה מחזר עתה ה־אפיפיור, יוחנן פאולוס השני, אחרי התנועה האיסלמית. באורח פרדוכסאלי היא עשוייה לחזק את העתודה האי־רופית־מערבית בקרב העם הרוסי עצמו.

בעולם הדינמי של שנות ה־80' ניתן לתאר את צרפת האירופית כמעצמה כימעט מוסלמית מבחינת האורינט־ציה הפוליטית שלה, ולעומתה את רוסיה, המחפשת אחר שורשיה בתרבות המערבית. בהקשר זה גוברת עוד יותר התמיהה על עצם הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן. האימ־פריה הרוסית התפשטה יתר־על־המידה. הרוסים מתקשים להשתלט עתה אפילו על ברית־המועצות עצמה.

גורל העולם תלוי, במידה רבה, במסקנות הסובייט־יות ממצב דברים זה. רבע מחיילי הצבא הסובייטי יהיו מוסלמים ב־1990. הסיפורים מכאובל, על חיילים סובי־טיים, מוסלמיים, הממהרים להצטייד בקוראן, נשמעים כמו רכילות פיקנטית של עיתונאי צהוב. אבל בטווח ארוך עלול הקוראן לשמש שמן על גלגלי הלאומנות בתוך גבולותיה של ברית־המועצות. הגורמים האתניים, הכלכליים, החברתיים והתרבותיים כבר קיימים בשטח.

הישג נוסף של סיטיזן

CITIZEN QUARTZ
MULTI ALARM slim

תיחכום מכסימאלי
בעובי מינימאלי
במחיר ללא תחרות

5990.- לייי בלבד.

* המחיר כולל מ.ט.מ

שעון סיטיזן קוורץ MULTI ALARM SLIM
דק ואלגנטי ומותאם להפליא לידך.
בעוביו המינימאלי אוצר השעון בקרבו 4 סוגי אותות תזכורת שונים, כדי שתוכל לדייק לכל פגישותיך במשך היום (בלחיצת כפתור מכוונת אחת — בבוקר). אם תרצה, איתות ההשכמה יחזק עצמו באות נוסף ולא יאפשר לך להמשיך לישון.
שעון סיטיזן קוורץ MULTI ALARM SLIM המרשים בעיצובו האלגנטי מוצע לך במחיר מיוחד.

שעון שיש לו אבא

CITIZEN

יואל אביעל

אנשים בעולם

פייר אליוט טרודו: נער השעשועים הפך אב למופת

ראש ממשלת קנדה, פייר אליוט טרודו, נראה בגיל 60 כבן 40. למרות שבשעתו חשבו רבים כי גירושיו הסנסציוניים יטרפדו את הקאריירה הפוליטית שלו, קם והוכיח בבחירות האחרונות כי לא רק שהתגבר על הטרגדיה המישפחתית שלו, כי אם גם חזר במלוא אונו לזירה הפוליטית. אפילו מתנגדיו חדלו לכנותו „טרודו־קאזאנובה" או „המאהב הגדול של קנדה".

אשר לפייר אליוט, לבד מן הפוליטיקה הוא ממלא משימה כבדה: הוא משמש כאב למופת לשלושת ילדיו הנמצאים ברשותו ולא ברשות אימם, למרות שהם עדיין רכים בשנים. ג'וסטין בן תשע, סאשא בן שבע ומישל בן חמש בלבד. טרודו, שקיבל חינוך ספורטיבי בבית הוריו, והוא בקי באיגרוף ובעל חגורה חומה בקאראטה, מעדיף ללמד את בניו ג'ודו, והדבר האהוב עליו ביותר הוא לשחק איתם באינדיאנים.

ברוס ג'נר: לא להחרים את האולימפיאדה

ביולי 1976 הפך ברוס ג'נר האלוף האולימפי בקרב עשרה ומאז היה למוסד: הוא מפרסם מצלמות בטלוויזיה תמורת הון עתק, מעניק את שמו לשורה ארוכה של מכשירי ספורט, והוא בעל מיפעלים לייצור בגדי ספורט ואבזרים הנושאים את התימתו. הוא אפילו הפך כוכב־קולנוע וסיים סרט ראשון. על החרמת האולימפיאדה הגיב: „אילו ידעתי שהעניין תורם להצלת חיי־אדם — ניחא. אבל ההחרמה רק תטרפד חלומותיהם של עשרות ספורטאים החולמים על ההזדמנות הגדולה, ולא תסייע במאומה לשלום העולם."

הנסיכה גרייס, הנסיך רנייה, קארולין וסטפאני: הצלמים מקבלים הקצבה של חמש דקות

„חמש דקות — לא יותר!" כך פקד, בקול מלא סמכות, הנסיך רנייה על סוללת הצלמים שדלקה בעיקבות מישפחתו המפורסמת למקום החופשה המסורתי של המישפחה המפורסמת ממונאקו: אתר הסקי בגסטאדט. מדי שנה באים לשם גרייס (לשעבר, קלי) בעלה ושלושת הילדים כדי לחגוג את חג ה„מארדי גרא" (משהו המקביל לפורים) והם עושים זאת יחד עם קארולין, הבכורה, אף שהיא כבר נשואה. השנה מצאו הצלמים תגלית חדשה במישפחת רנייה: הנסיכה סטפאני (הנראית בתמונה בין אביה לאמה), החוגגת את יום הולדתה החמישה־עשר כשהיא עדיין במראה של נערה מתבגרת, עגלגלה ובתיספורת נערית קצרה. בני מונאקו טוענים שסטפאני היא הפנינה של המישפחה.

אנשים בעולם

עומאר שריף: ברידג' מעניין יותר

מאז הופיע בד"ר ז'יוואגו לא עשה עומאר שריף דבר חשוב במיוחד בקולנוע. הוא, אומנם, ממשיך להופיע בסרטים ואכילו בסירטי פירסומת, כדי לאזן את התקציב, אך מקדיש את עיקר מעייניו ליצירת תדמית של שחקן ברידג' ומשחק למען היוקרה, לא למען הכסף.

סופיה לורן: לשחק את עצמי בעוד בחיים

בגיל 45 משמשת עדיין סופיה לורן משאת נפשם של הצלמים, כשהיא בוחרת להיראות בביתה בשימלת־ערב של האופנאי החביב עליה ביותר, איו סאן־לוראן, וכאשר בנה אדוארדו מציץ מתחת לשובל שימלתה. אחרי שכתבה ספר אוטוביוגרפי בשם הכוכב הטוב (הכוונה לכוכב שבשמיים), היא מתכוננת למיבצע מקורי: להופיע בסרט לפי סיפרה, כשהיא בעצמה מגלמת את דמות עצמה. מה יהא על סופיה הצעירה? „אני מתכוננת למצוא שלוש ילדות שונות: אחת בת חמש, השנייה בת עשר ונערה בת שבע־עשרה. החל בגיל עשרים ושלוש אכנס בעצמי לתוך נעלי. מאחר שלשחק זהו התפקיד העיקרי של חיי, אין טעם שאפקיד את המלאכה לשחק את עצמי בידי שחקנית אחרת שתעשה זאת לאחר מותי."

לורן בקול: „המחזר הנאמן יושב לידי!"

מי שהיתה שייכת למיתוס הקולנועי וכונתה בשם „בוג'ס בייבי", על שם בעלה, האמפרי בוגארט שנפטר ב־1957, פורחת מחדש. אחרי שהסתיימה אגדת בוגארט החלה אגדת רובארדס, שהיה בעלה השני. במשך כל הזמן לא חדלה לורן לשחק על הבד ועל הבמה ולגדל את שלושת ילדיה: סטיבן בוגארט (31), לסלי בוגארט (27) וסאם רובארדס (17). היום היא נהנית מעצמאות מוחלטת: „אני מעדיפה את קינג צ'ארלס (הכלבלב הרובץ לידה בתמונה) על פני כל גבר אחר בחיי."

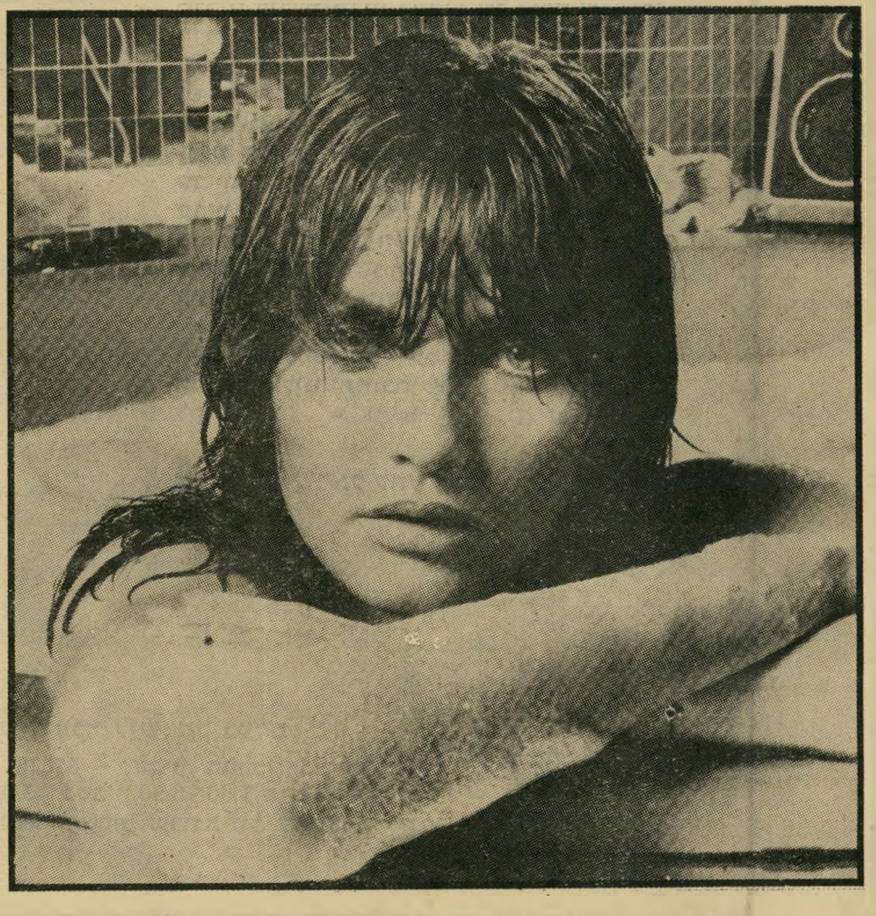
לינדה בלייר:
אמי מגרשת
את השדים שלי

„מאז נולדה היתה יוצאת דופן," אומרת אלינור בלייר, על בתה לינדה (בתמונה משמאל) ואכן ילדה שאינה יוצאת דופן לא היתה מסו־גלת לעמוד בתפקיד גיבורת הסרט מגרש השדים. אז היתה בת 13, היום היא בת 21, וטוענת שהיא מחפשת רק תפקידים של אופי. אשר לקאפריסות: „אני קשורה מאוד לאמא שלי, היא היחידה ה־מגרשת את השדים שלי."

רוג'ר מור, גרגורי פק, דייויד ניבן וטרוור הוארד: זאבי־הים משתעשעים

ארבעתם כל־כך מפורסמים, כל־כך מיקצועיים, וכל־כך משופשפים עד שלא איכפת להם כלל לשבת על כסאות מטעים, כשכל אחד מן הכסאות נושא את שמו של האחר. (בתמונה הם יושבים לפי הסדר מימין לשמאל: רוג'ר מור, גרגורי פק, דיוויד ניבן וטרוור הוארד). הצילום הפרטי הזה נעשה בעת הפרטת הסרט החדש זאבי הים שבבימויו של אנדריו מקלאגלן, שעלילתו מתרחשת ב־1943 בהודו. הארבעה מעצבים רביעיית זאביים קשוחים שמשימתם המוצלחת היא השמדת צוללת גרמנית במימי האוקינוס ההודי. כמו פרשיות דומות מימי מילחמת־העולם השנייה תהיה גם זו עלילה שהעיקר בה הכאריזמה הגברית של כוכביה. ובארבעה אלה אין מה להתבייש.

פליסיטי בירסקי: אמבטיה חמה ושיחות עם מלאכים

„האיש שבחיי הוא אלוהים," מצהירה הזמרת בת ה־25 פליסיטי בירסקי, שלא כנזירה ממינזר היא בוחרת להצטלם בתוך אמבט קצף וטוענת ששיריה נושאים את השראת האלוהים שעימו היא משוחחת ישירות מזה שישה חודשים. מי שהחלה את דרכה כעורכת־דין והמירה את הגלימה במיקרופון, משמיעה צלילים חשודים בהצהרותיה: „הכסף איננו האידיאל שלי. חשוב בעיני מה עושים בכסף. אין לי חבר, אני מעדיפה בדידות. אני הנני מלאך." אילו חיתה ז'אן דארק היום בוודאי היתה זמרת.

הארולד פרינס: הסוד טמון במיקצועיות

הוא נחשב המפיק־במאי הגדול ביותר שידעה ברודווי בשטח המחזמר: החל בטיפור הפרוורים שביים בשיתוף עם הכוריאוגרף ג'רום רובינס, דרך מוסיקת לילה זעירה לפי אינגמר ברגמן ועד לאוויטה ולסוויני טוד (האחרון גרף בשנה האחרונה את כל הפרסים האפשריים). איך עושים זאת? מחייך פרינס: „אני יכול לענות רק בחמישה מיליון מילים או במישפט אחד: צריך לדעת את המיקצוע."

בגבעת סביון ארבעה חדרים במחיר שטוח להמשיך לקרוא:

אם אתה מרגיש שצפוף לך בדירה הקיימת, טוב שהמשכת לקרוא את המודעה הזאת!
כי יש לנו הצעה מיוחדת עבורך: דירת ארבעה חדרים בגבעת סביון במחיר של דירת שלושה חדרים באזורים אחרים בארץ.
שטחה 110 מטרים מרובעים.
יש בה שלושה חדרי שינה ושני חדרי אמבטיה.
גבעת סביון היא שכונה שהולכת ונבנית ליד סביון. היא נבנית על ידי החברה שבנתה את סביון: אפריקה ישראל להשקעות בע"מ.
מחירה של הדירה הוא — 1,900,000. ל"י (+ מ.ע.מ.). אם אתה מתמצא במחירי הדירות אתה יודע שזוהי הזדמנות.
מסלולי התשלום הם גמישים. הם כוללים, בין היתר, משכנתא בלתי צמודה.
התקשר אלינו ותיווכח שהיה שווה להמשיך לקרוא.

אפריקה ישראל להשקעות (החברה שבנתה את סביון)

אפריקה ישראל להשקעות מקבוצת בנק לאומי לישראל בע"מ

תל-אביב, רחוב אחד העם 13, טל. 650281 — סביון, המרכז המסחרי, טל. 751540, 757195.
שעות העבודה: בתל-אביב 8.00 - 3.00 בסביון 8.30 - 1.00 ומ-4.00-6.00
לאינפורמציה כללית: בשישי שבת ולאחר שעות העבודה טל. 651897

Target Adv.

אנשים

שר־הדתות מציע שטר כסף עם דיוקנו של אולסי

וקצין משטרה מציע שהמפכ"ל יחזור לחיל־הים

■ הבדיחה של השבוע שייכת ללא ספק לשר־הדתות **אהרון אכו־חצירא.** "בקרוב עומדים להנפיק שטר של אלף שקלים עם התמונה של **אולסי פרי,**" טוען אבו־חצירא ומסביר: "זה בשביל ההון השחור."

■ שר־הבריאות **אליעזר שוסטק** התגונן בשבוע שעבר בכנסת נגד אלה שתקפו אותו על כך שיש אבטלה בקרב הרופאים בארץ. שאל שוסטק את חברי־הכנסת: "מה אתם רוצים, שאני אגרום לכך שיהיו בארץ חולים כדי שלא תהיה אבטלה לרופאים?"

■ כשנשאל ח"כ **יצחק כרמן,** אשר מינויו לתפקיד יושב־ראש הכנסת נדחה שוב, למרות שכבר הוחלט על כך ש**יצחק שמיר** יהיה שר־החוץ, אם אין הוא מתוסכל מהדחיות הרבות במינוי הוא שאמרת בראיון זה נכון, הרי שעכשיו כבר חזרת מהתשובה ואתה חצי אפיקורס."

■ שר־החוץ לשעבר **משה דיין** נהנה ממחיאות הכפיים שבהן זכה במישחק הכדורסל בין מכבי תל־אביב לבין ריאל מדריד, בעוד שר־האוצר **יגאל הורביץ** זכה בקריאות בוז מהקהל. אשתו של דיין, **רחל,** אמרה לו: "אתה רואה, כל אלה היו בוחרים בך." השיב לה דיין: "ברגע שהיו שומעים שאני חוזר לממשלה הזו, הם היו קוראים גם לי קריאות בוז."

■ דובר צה"ל, אלוף־משנה **יעקב אבן,** השתתף בארוחת־ערב עם עיתונאים מצריים שנערכה בתל־אביב. בדרך חזרה, לביתו שבחופית, חש אבן ברע וביקש מנהגו לעצור ליד בית ידידים. הוא עלה לבית שהה בו כחצי שעה ואחר־כך חזר למכונית. כאשר ראה שנהגו מסתכל עליו במבט של שותף לסוד־זימה אמר לו אבן: "זה לא היה בית של בחורה. אני הקאתי שם את הנשמה מהאוכל המחורבן."

■ שר־החינוך **זבולון המר** הוא השר היחידי הנוהג לשבת ליד נהגו, במושב הקידמי, בעת נסיעה במכונית השרד שלו. לעומתו, החכ"כ היחידי הנוהג לשבת במושב האחורי, מבין החכ"כים שיש להם נהגים, הוא מנהיג רק"ח **מאיר ויזנר.**

■ מפכ"ל המישטרה רב־ניצב **הרצל שפיר** ביקר בשבוע שעבר ביחידת מישמר־החופים של המישטרה, המוצבת בנמל חיפה. שפיר גילה התעניינות מרובה בכלי השייט היפאניים של המישטרה, וסיפר לקצינים המלווים אותו כי הוא בוגר ביוד־ספר ימי, וכי בעת שרותו בצה"ל הציעו לו לפקד על חיל־הים. "אם הייתי מקבל את ההצעה, היום לא הייתי כאן," אמר שפיר לקצינים. לפתע שמע מאחוריו קול: "חבל שלא קיבלת את התפקיד." המפכ"ל הסתובב לראות מי אמר זאת, אך לא הצליח להבחין בבעל הקול מבין כל הקצינים והשוטרים שעמדו שם.

■ שר־הביטחון **עזר ויצמן** גילה השבוע את אחד החלומות הנסתרים שלו. וייצמן שאינו משתחרר מדימויים הקשורים בחיל־האוויר, אמר כי היה רוצה שתהיה לו קסדה שעליה תורכב כוונת. "אני אוכל להסתכל ימינה וללא כל מאמץ לירות לכיוון פוליטיקאים שאני לא אוהב."

■ את אנשי־הביטחון עורר, בעת מופע לכבודו של שר־ההגנה המצרי, **כמאל חסאן עלי,** חפץ בלתי־מזוהה שנזרק מן הקהל לעבר הבמה. רק אחרי שזיהו את הזורק, אלוף פיקוד־הצפון, **אביגדור** („יאנוש") **כן־גל,** נרגעו. הוא זרק לבמה פרח־ציפורן לבן, אחרי הופעתה של הזמרת **דיליה נגר.**

■ ידידים של יגאל אלון נזכרו השבוע כי בתקופת הריבות בין משה דיין ובין אלון כינה ידיד של אלון את דיין „סתום־העיין". אמר לו אלון: „אל תומר עוד פעם דבר כזה. האיש איבד את עינו בקרב!"

■ במגירה של עורך השבועון המצרי אוקטובר, **אנים מנצור,** מונח מאמר של יגאל אלון, על שיחות האוטונומיה. אלון שלח מאמר זה למנצור, שבועות אחדים לפני פטירתו, ומנצור החליט לעת עתה שלא לשלוף אותו מן המגירה.

■ בפלמ"ח נהגו לומר שלחיצת יד של המפקד יגאל אלון לחייל היא כמו הענקת צל"ש. מי שקיבל צל"ש על אי־ביצוע פעולה צבאית היה אז **יוסף יריב,** שהיה ממונה על מיבצע פיצוץ הרדאר בחיפה. ברגע האחרון החליט יריב שלא לעשות זאת, בא למפקדו אלון וסיפר לו על שיקוליו. אלון לחץ את ידו.

■ נשיא אוניברסיטת תל־אביב, הפרופסור **חיים בן־שחר,** עורר תמיהה בקהילה היהודית בלוס־אנג'לס כאשר, בהגיעו למקום בשליחות האוניברסיטה לגיוס כספים, השתכן בסוויטה במלון היקר בעיר, סנצ'ורי פלאזה. שם נישמה לשכנע תורמים כי מצבה הכספי של האוניברסיטה גרוע.

■ כאשר ביקרה **עבלה,** אשתו של שר־ההגנה המצרי **כמאל חסאן עלי,** בבסיס־הדרכה לחיילות, שאלה את קצינת־החן הראשית, **דליה רז,** אם יש גנרליות בצה"ל. דליה השיבה לה כי אין. לפני עזבה איחלה עבלה לרז: „אני מקווה שבקרוב תהיי את הגנרלית הראשונה."

מרדכי צפורי

סגן שר־הביטחון השתתף במסיבה שנערכה בתיאטרון החאן הירושלמי לכבוד אנשי כת המקוויה היפניים שביקרו בארץ. הוא קיבל גלימה יפנית מראש הכת, הגברת טושימה. אנשי הכת, הדוברים עברית, הגיעו למסיבה שערכה להם הזמרת יפה ירקוני, אחרי שהיתה בסיבוב הופעות ביפן והכירה אותם. ציפורי סיפר כי הוא מכיר את אנשי הכת, העושים תעמולה למען ישראל ביפן, כבר שנים אחדות. כאשר שרו שירים של נעמי שמר בעברית, התפעל ציפורי ושאל אותם כמה זמן לקח להם ללמוד את השירים. הם ענו לו שהעברית שגורה בפיהם ושאת נעמי שמר אירחו לפני שנה ביפן, ואז למדו את השירים שלה.

פאני אשכנזי

פקידתו של שגריר־ישראל בקאהיר, אליהו בן־אלישר, אשר פרשת מינויה עוררה סערה בציבור, אינה מתחשבת ככל הנראה בפרשה והחלה לעבוד במלוא המרץ. בתמונה שהגיעה בימים האחרונים לארץ נראית פאני יושבת ליד מכתבה עמוסת־עבודה.

השיב: „אני לא ממהר. בין כה וכה אני צריך את התפקיד בשביל ההיסטוריה, כדי שאוכל להגיד אחר־כך שאני יושב־ראש הכנסת לשעבר, אז מה זה חשוב כמה זמן אני אהיה יושב־ראש?"

■ אל ח"כ **עזרי כרעם** הגיעה בשבוע שעבר דרישה לתשלום חוב של 150 לירות. אל ברעם פנה עיתונאי־ידיד וביקש ממנו להחזיר לו את הסכום. כאשר תמה ברעם מדוע הוא מבקש ממנו את 150 הלירות הסביר לו העיתונאי: „לפני חודש הצטרפתי בירושלים למיפלגת־העבודה ונאזגבית ממני 150 לירות. הכוונה שלי היתה להיות חבר מפלגה כדי לתמוך ב**יגאל אלון** כנגד **שמעון פרס.** עכשיו, אחרי שאלון מת, אני לא רוצה להיות יותר חבר מפלגה, ורוצה את הכסף."

■ ח"כ המפד"ל **דויד גלם** גילה בשבוע שעבר בראיון עיתונאי כי הוא אומנם בא ממישפחה שומרת מסורת, אך בילדותו לא היה דתי והוא על תקן של חוזר בתשובה. אחד הרבנים המקורבים למפד"ל שקרא את הראיון עם גלם פנה אליו ואמר לו: „אם מה

אנשים

זאב ז'בוטינסקי היה מראשי המערך ומשה מונטפיורי היה מלך צרפת ובעל טחנות־קמח

■ שבועיים לפני פטירתו של **נתן ילין־מור** הזמין עורך־המישנה של הארץ, **גיל־עון סאמט** את חברו של ילין־מור להנהגת לח"י וירי־בו האידיאולוגי, הד"ר **ישראל אלדד**, להשתתף באופן קבוע בהארץ. כאשר נפטר ילין־מור הזדרז סאמט, שהיה מיודד עם ילין־מור, לאזן את מאמריו של אלדד. החל בשבוע הבא יתחיל לכתוב בעיתון הד"ר **מתי פלד**. פלד ואלדד יכתבו אחת לשבועיים, לסירוגין. סאמט הודה שלא היה מזמין את אלדד אחרי פטירת ילין־מור. היתה זו, כנראה, הרכי־שה האחרונה של סאמט עבור עיתונו. בחודש יוני הוא יוצא אחרי תשע שנים בתפקידו הנוכחי, לשמש כשליח עיתונו בוושינגטון.

■ כאשר נשאל אישי־צע הנשף החליט רפופורט לפצוח בזמר. ניגש לשולחן־הנשיאות והתחיל לשיר אל תוך המיקרופון את שירו של **פרנק סינטרה**, עשיתי זאת בדרכי. ברמזו בכך כי תוך זמן קצר צבר הון רב יותר מאשר ראשי היהדות המקומית, השו־הים בשווייץ מאות שנים. נשי־את הנשף, **דניס שבוק**, ביק־שה ממנו להפסיק לשיר, ומ־שסירב נטלה ממנו את המיק־רופון בכוח. רפופורט נעלב, יצא משם עם כל הפמליה שלו והודיע כי יפסיק לתרום ל־וויצ"ן.

■ עם תום שיחות האו־טונומיה שהתנהלו בהאג, לא רצו חברי המישלחת הישרא־לית לחזור הביתה ביום השי־שי, מחשש חילול השבת. אך **דן פתיר**, יועץ ראש־הממש־לה, התעקש לחזור ארצה לכבוד חג־הפורים. לפני עזבו נכנס לחנות המוכרת מסיכות. בעל החנות זיהה אותו מן ה־טלוויזיה ואמר לו „שלום" ב־עברית. אחרי שהצטייד במסי־כות שב פתיר ארצה.

■ בתוכניית־הראיונות בי־רה ומצב רוח אמר חבר־הכנ־סת **פסח גרופר** למראיין **יעקב אגמון**: „אריק שרון חושב שהוא מפחיד אותי? מה, הוא יוציא עלי חוזה?"

■ כתבת מעריב בז'נבה, **שרי רובר**, נבחרה פה אחד לסגנית יושב־הראש של תא כתבי האו"ם בשווייץ, בפעם הרביעים ברציפות. התפקיד יוצר מצבים עדינים, כמו ב־ארוחת־צהריים שהתקיימה ה־שבוע לכתבי־האו"ם. שרי כי־הנה כיושב־ראש הארוחה, כא־שר מימינה יושב איש־האו"ם, **דואינ'י קוטרבי**, שהיה ב־משך שנים רבות נספח בשג־רירות איטליה בישראל. מש־מאלה ישב סגנו, **מוכארק עלק**, שהוא גם שגריר סוריה באו"ם, אשר נולד ברמת־הגו־לן. השלושה החליפו במשך הארוחה זיכרונות משותפים על ישראל.

■ בתל־אביב קיים סניף ישראלי של האירגון הבינל־אומי לחילופי נוער, אי־אפ־אפ. יושב־ראש הסניף הוא **נתן וולוך**, מראשי סיעת ה־מערך במועצת עיריית תל־אביב. כל תלמיד ישראלי, ה־מבקש לצאת לחוץ־לארץ, חייב בבחינות אינטליגנציה. בין השאלות האחרונות שנש־אלו התלמידים היתה השאלה „מי היה **זאב ז'בוטינסקי**?" רבים ציינו כי הוא היה מ־ראשי המערך, ושהקים את אגודת־השומר. תשובות אח־רות היו כי **משה מונטי־פיורי**, ממנהיגי הציונות, היה מלך צרפת, בעל טחנות־קמח, אשר בא לארץ־ישראל כדי לעשות עסקי־מילחמה נגד אנגליה. עוד ציינו התלמידים כי מחנה־הריכוז טרבלינקה היתה מושבה יהודית במיזרח־אירופה. תלמיד אחר ציין כי **יוסטוס פאוויוס** היה קי־סר רומאי, שהחריב את בית־המיקדש, ולאחר מכן ייסד את הנצרות.

■ כאשר הוצע התואר „יקיר תל־אביב", **לשרגא קנטור**, מוותיקי אחדות־הע־בודה וחבר מועצת עיריית תל־אביב, הוא סירב לקבלו. הוא טען שעדיין לא הגיע ל־גיל 70, המקובל למקבלי תו־אר זה. אך רבים מידידיו טו־ענים שקנטור הינו בן 73.

■ תיאטרון חיפה הזמין חברי־כנסת ואנשי־ציבור לח־זות בהצגת סורגים. אחרי ה־הצגה התקיים דיון על בעיות האסירים. הח"כ המייעד של **סעדיה מרציאנו**, שנוכח גם הוא בהצגה, התי־פרץ בקריאות־זעם לעבר ה־פסיכולוג של כלא רמלה, הד"ר **משה סיקפן**, וכינה אותו „ד"ר מנגלה". מרציאנו קבל, בקול רם, על כך שאחרי שי־חות עם הפסיכולוג התאבדו ארבעה אסירים, ואחרים יצאו מופרעים.

■ בשוק יהוד, מול שכו־נת־היוקרה סביון, עורכת **אנט**, אשתו של חבר־הכנסת **שמואל פלאטו־שרון** קנ־יות. היא מגיעה מדי שבוע לשוק, בלוויית העוזרת שלה, ניגשת לדוכנים ומסבירה ל־מוכרים מה בעלה אוהב, וב־התאם לכך מבצעת את קניו־תיה. כל המוכרים כבר מומ־חים בטעמו הקולינרי של חב־כנסת.

■ לדיון שהתקיים בבית־המישפט הגיע היועץ המישפ־טי של העיריה, עורך־הדין **דויד טלמור**, בליווייתו אר־בע מיזוודות מלאות סיפרי־חוק שאותם פתח על השולחן, בנסותו להוכיח כי העיריה פו־עלת בהתאם לחוק. הגיבה על כך השופטת זונדר: „מרוב עצים לא רואים את היער!"

■ בביקורה של מישלחת מפ"ם בקאהיר רצתה **עדנה שיר**, דוברת המישלחת ו־ילידת קאהיר, למצוא ידידות מימי בית־הספר שלה במצ־ריים. היא נתנה רשימה של כמה נשים, אך המצרים לא הצליחו לאתר אף אחת מהן, והתנצלו בפניה על כך.

המפד"ל **רפאל בן־נתן** אם שר־הפנים ד"ר **יוסף בורג** מתכונן לפרק את הממשלה ולהביא לבחירות מוקדמות. השיב: „אין צורך, הממשלה מתפוררת מעצמה."

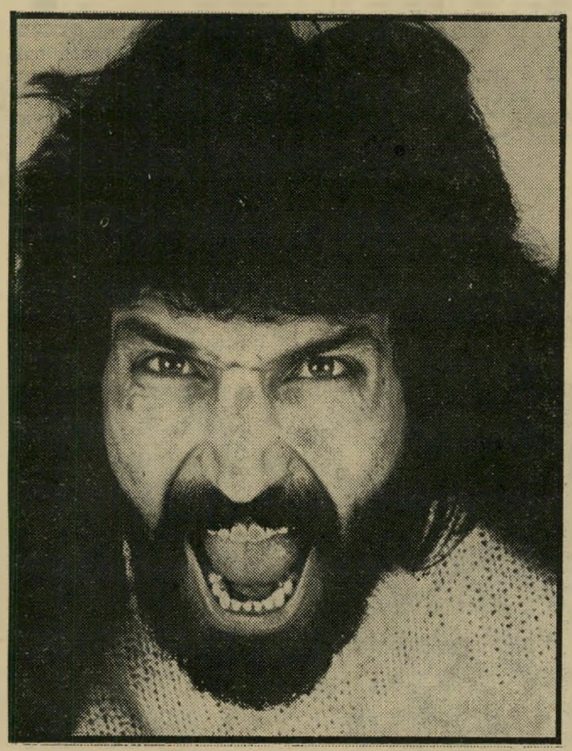
■ המולטימיליונר **ניסים גאון** מתנהג גם בשווייץ, מקום מגוריו, כאילו הוא בישי־ראל, שבה כל הדלתות פתו־חות לפניו, בזכות קשריו עם ראש־הממשלה, **מנחם בגין**. לאחרונה ניסה גאון, בלחצים רבים, לכפות על נציגות ישי־ראל בג'נבה לקבל לעבודה מועמדת ישראלית ממוצא ספ־רדי, וטען כי אין מקבלים או־תה בגלל אפליה. הנציגות הי־תה צריכה לשלוח למישרד־ראש־הממשלה בירושלים, לשם הגיעו תלונותיו של גאון, הע־תקים של דו"חים על המועמ־דת, המוכיחים כי אין היא מת־אימה לעבוד בנציגות ישראל. גאון הנעלב לקח את המועמ־דת לעבודה אצלו.

■ בנשף השנתי של ויצ"ן בשווייץ, שנערך לפני שבו־עות אחדים בז'נבה, השתתפו כל השמנה והסלתא של היה־דות המקומית, ובכללה המיל־יונר שירד מישראל, **ברוך רפפורט**, שאשתו **רות** היא מפעילות ויצ"ו במקום. באמ־

ברכה חסידוף

אשתו של יוסי חסידוף, יורש ה־מישפחה בעלת בנק „דיסקונט", קיבלה שעון מידיו של ר.ד. יעקובר, הצורף בג'נבה, עבור זכייתה במקום ראשון לנשים בתחרות במישחק הששבש. הזוג חסידוף שהתגורר בלונדון בשנים האחרונות, החליט לעקור לניו־יורק.

דידי לוקוב

השחקן, ששיחק תפקידים של סטאטיס־טים בארץ עד אשר קיבל תפקיד בסרט „מצדה", הוזמן לארצות־הברית, שם התייחסו אליו כאל כוכב־קולנוע לכל דבר. דידי, יליד קיבוץ נען, לא שכח להופיע לאחרי הצילומים באמריקה עם חולצה שעליה כתוב „קיבוץ נען".

יגאל גלאי

ערך מסיבה ב„כסית" לכבוד צאת סיפרו השלישי „מים ביד". למסיבה, שבה הגישו צ'ולנט לכל האורחים, הגיעו בני מישפחתו מכל קצות הארץ. ליד גלאי (מימין) ניצבת אשתו צילה, המכונה צוקי, שהיא שחקנית. לידה אחותו חגית, שהגיעה מירושלים, שם היא לומדת. אחיו אברהם, איש צבא הקבע בא מבאר־שבע, מקום מגוריו. מרסל שרון, המלצר הוותיק של „כסית" הגיש להם את התיקרובת שהוכנה על־ידי מירי בן־יוסף, אשת יחסי־הציבור.

מכשיר אלקטרוני שאינו מאפשר תדלוק הרכב מבלי להחזיר את המונה ל-0000

"פזמן"

"כשאני מתדלק עם פזמן, אני בטוח שלא אשלם עבור הבנזין שקיבל הנהג שלפני"

במשאבות התדלוק בתחנות פז,
יורכב המכשיר האלקטרוני החדיש פזמן
אשר נועל את המשאבה 40 שניות לאחר גמר התדלוק.
כדי שאפשר יהיה למלא את המיכל במכוניתך,
על עובד התחנה לסובב את ידית ההפעלה
המחזירה את המונה ל- 0000

תחנות "פז" נמצאות בתהליך מעבר לשיטת התדלוק החדשה- האמינה יותר-עם פזמן.

"פזמן"—עוד שרות של פז ללקוחותיה.

"תַּדְלֵק אותה" בתחנות פז

איילון אילת רלסטון

אנשים

צ'יצ' אוכל שש מנות בווארייה ביום. והעיתונאית שלחה למצריים אוזני־המן מורעלות

■ כתב הארץ **אילן שחורי** זכה ביום המאושר בחייו, כאשר שופטת בית־המישפט ורדה זונדר פסקה כי דו"חות־הקנס בגין חניה על מידרכות תל־אביב אכן אינם חוקיים. שחורי, שפירסם סידרת־מאמרים על נושא זה, שבהם טען כי הקנסות על חניה על המדרכות אינם חוקיים זכה בהתקפה מוחצת מאנשי עירייית תל־אביב, ובראשם ראש־העיר, שלמה ("צ'יצ") להט. צ'יצ' אף אמר בראיון־ברדיו לרבקה מיכאלי כי כל הענייין הוא ערבוב פרח, ושחורי אינו יודע על מה הוא שח. אנשי העירייה טענו כי לא זה בילבד שהקנסות הם חוקיים, אלא שהם עומדים להעלות אותם מ־500 הלירות הנהוגות כיום ל־750 לירות. עתה נזהרים אנשי עיריית תל־אביב מפני הכתב, ובכל פעם שהוא נכנס לאחד החדרים הם מכסים את כל המיסמכים המוזהים על השולחנות.

■ במסיבת־עיתונאים בפסטיבל־הסרטים בברלין עלו על הבמה במאי הסרט טרנזיט, **דני זוקפמן**, ומפיקו **יעקב** ("ינקול") **גולדווסר**. גם השחקן **יצחק** ("פיצ'ו") **בן־צור** עלה. אך המנחה ביקש ממנו לרדת מן הבמה. הוא לא זיהה אותו, למרות שראה אותו בסרט. מסתבר כי פיצ'ו שמן וגידל את שערו. רק אחרי התערבותו של ינקול הותר לפיצ'ו להישאר על הבמה.

■ בשיחה שניהל מנכ"ל רשות־השידור לשעבר, **יצחק לבני**, עם ראש עיריית תל־אביב, **שלמה** ("צ'יצ") **להט**, דנו השניים בדיאטות. ליבני סיפר כי הוריד לאחרונה מ־משקלו 12 קילוגרמים מיותרים. להט התנצל ואמר כי כאשר היה בצבא היה אוכל חצי ארוחה ביום, אך מאז שהוא ראש־עיר הוא טורף שש מנות של קרם בווארייה ליום. ליבני הסביר כי הדיאטה שלו היא בסיגנון תנ"כי. שבוע אחד הוא אוכל כמו שבע הפרות השמנות, ושבוע שני הוא צם כמו הפרות הרזות.

■ העיתונאית **סמדר פרי** שלחה לעמית מצרי חצי קילו אוזני־המן שאפתה בעצמה, באמצעות ראש לישכתו של כאמל חסאן עלי. היא צירפה גם מיכתב, שבו ציינה שיגיש את דברי המאפה לעיתונאים ישראליים הפוקדים אותו במצריים בחג־הפורים. כעבור כמה שעות טילפן אליה העמית, ואמר לה שאומנם קיבל את המיכתב, המספר על העוגיות, אך העוגיות עצמן לא הגיעו אליו. הסתבר לפרי כי אחרי שהסבירה שאפתה את העוגיות בעצמה, החליטו אנשי־הביטחון המצריים שלא להעבירן לידיד מחשש פן הורעלו. הגיבה על כך פרי: „אומנם לא שמתי בהן רעל, אך זה נותן לי רעיון."

■ מגאזין־הנוער בטלוויזיה הלימודית, זהו זה, רצה לערוך לכבוד פורים תחרות־כדורגל היתולית בין שחקני הכדורגל **עודד מכנס** ו**מר־דבי שפיגלר**, נגד המנחים **מוני מושונוב** ו**דליק וויזלטיר**. ברגע האחרון החליטו מארגני התוכנית לדחות מישחק זה. בשבת שלאחר מכן נפצע מכנס במישחקו נגד קבוצת הפועל חיפה, ששפיגלר הוא מאמנה. מפיקי זהו זה אומנם הצטערו על פציעתו, אך נרגעו בשל ביטול המישחק ההיתולי.

■ בבית־מישפט השלום בתל־אביב ישבו עיתונאים אחדים במזנון, כאשר אחד מהם אמר: „למה לא נקים תא של עיתונאי בית־המישפט?" הגיב על כך **יחזקאל אדירם**, כתב ידיעות אחרונות: „השם תא מזכיר לי יותר מדי את כלא רמלה."

צפורה צוברי

מי שנבחרה כמלכת־אסתר הראשונה בימי תל־אביב־הקטנה עדיין מתגוררת בכרם־התימנים. צוברי סיפרה בערב שנערך במועדון „צוותא" כי בגיל 14 נישאה לגבר שהיה אחד הנהגים הראשונים של האוטובוסים. „את לילי־הכלולות שלי לא אשכח. זה קרה שבועיים אחרי נישואי, כאשר בעלי הראה לי בשביל מה מתחתנים."

אסתר גמליאלית

הזמרת הוותיקה („חטנדר נוסע") השתתפה בערב שהוקדש לעדה התימנית, אשר צולם על־ידי הטלוויזיה והוקלט על־ידי גלי־צה"ל. היא סיפרה למנחה ירון לונדון כי כאשר רצתה להתקבל לתיאטרון „המטאטא", בחן אותה, בין השאר, אביו של ירון, השחקן בצלאל לונדון. „יש לנו משהו משותף," אמר המנחה.

בתיה אלקיים

מי שהיתה ספרית מפורסמת בתל־אביב שוהה שהות זמנית עם בעלה, רופא־הלב ד"ר אורי אלקיים, בלוס־אנג'לס. בתיה הצליחה להשתלב היטב בצמרת ספרי העילית של ברלי־הילס, ועל לקוחותיה נמנים כוכבי־קולנוע ידועים. בין השאר היא מוזמנת לאולפני ההסרטה כדי לסרק את הכוכבים. בתמונה בתיה (משמאל) עם כוכבת הקולנוע ואלרי פרין („סופרמן") ועם האליל האמריקאי ברוס ג'אנר, שאותם סירקה לצורך צילומי סידרת טלוויזיה.

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מוקד

מסיבת השבוע

עוד פרק

תחפושות־פורים, עליזות, ארוחה עשירה ומשקאות היו בשפע בנשף המסורתי של אגודת אל־סם שנערך בשבוע שעבר במלון הילטון בתל־אביב. אל הנשף הוזמנו כל השגרירים

זונת הכפר

היתה סוכנת־השחקנים לביאה הון, שהגיעה לנשף מחופשת. כדי להמחיש את התחפושת חשפה את רגליה. לביאה סיפרה כי על אף היותה זונה באותו ערב אין היא מחפשת קליינטים מבין אורחי הנשף.

השאה הפרסי?

השגריר המצרי התעניין אצל הרקדן שובי שי אם באמת התחפש לשאה הפרסי. הרקדן השיב לו כי בעצם התחפש לשר, ומורתאדה אמר לו כי לפי דעתו הוא נראה כמו השאה. עדה מכנס היתה זו שעשתה הכרות בין השניים.

אמריקאי רומני

נראה השגריר האמריקאי סמואל לואיס. הוא ואשתו סאלי הגיעו בתילבושת רומנית והודיעו כי התחפשו לכפריים.

המכהנים בארץ, כאשר כל אחד שילם 1500 לירות עבור כרטיס. המטרה היתה לגייס כספים לאגודה הנלחמת בנגע הסמים בארץ וגולת הכותרת שלו היתה מכירת ענק של אבנים טובות שתרמה רעיית שר־הביטחון ראומה וייצמן ומכירת תיק מעור־נחש שתרם ראש עיריית תל־אביב שלמה להט.

כל השגרירים שהגיעו בתחפושות למקום לא זכו בתשומת־לב. אולם ברגע שנכנס למקום מורתאדה, שהגיע לא מחופש, עטו עליו בלהט כל הצלמים, העיתונאים והשגרירים. מורתאדה חייך בניסוס והצטלם עם הכל. בסוף הנשף עלה מורתאדה על הבמה וסיכם את חוויותיו עד כה מישראל: „אני יודע כי תשומת־לבי אינה מיועדת לי באופן אישי אלא לעובדה כי אני מייצג את מצרים, אך בכל זאת נעימה לי תשומת־הלב.״

בדיקה דיפלומטית

ערך השגריר המצרי לסאלי לואיס, אשת השגריר האמריקאי בארץ, סמואל לואיס. גם עדה מכנס מארגנת הערב (בתמונה מימין), בחנה את התחפושת הכפרית של סאלי.

קילשון בהילטון

אסתר מרקוביץ' אשת־עסקים ובעלת חברת שמירה בתל־אביב זכתה יחד עם שני חבריה, בעלי הגלריה „13 וחצי״ ביפו, אברהם אייזנברג ואריק ואן־אסל בפרס הראשון בתחרות התחפושות.

המשך דיווחו של אורי אבנרי על המחרחש במצריים:

מי מחנגד לנורמליזציה - ומדוע ✷ פגישה עם ראשי האופוזיציה ✷ שיתוף הפעולה בין השמאל הקיצוני והימין הקיצוני ✷ האם מאיימת סכנה על סאדאת?

גאולה כהן בקאהיר

"ש רשרת נוראה של כניעות... השגרירות שלהם תהיה קן של מרגלים... סכנה איומה לביטחוננו..."

מי אמר זאת? מנהיג גוש־אמונים או ראש האחים המוסלמיים?

התשובה הנכונה: זוהי הכרזה של הרב מלובאביץ, בהיוועדות עם חסידיו, אך את אותם הדברים, באותן המילים, יכול היה להגיד גם מנהיג מוסלמי־קיצוני בקאהיר.

כי בשני הצדדים של גבול חי נורמליזציה קיימת עתה אותה חי קואליציה עצמה. בישראל: גוש־אמונים, מיפלגת־התחייה ורק"ח.

איש־אופוזיציה מוחיי־אל־דין
„נורמליזציה של הדיקטטורה..."

במצריים: האחים המוסלמים, חי נאצריסטים וחשמאל הקיצוני.

פגישות במחתרת

א חד מראשי האופוזיציה המצרית, הלוחמת בהסכמי קמפ־דייוויד ובנורמליזציה, הוא חאלד מוחיי־אל־דין. **את חאלד וחבריו אני מכיר מזה שנים רבות — ובנסיבות שונות לי גמרי: פעלנו אז ביחד למען חי שלום.**

מוחיי־אל־דין הוא אחד המייסדים של קבוצת „הקצינים החופשיים", שחוללה את המהפכה המצרית הגדולה של 1952. עוד לפני שעלה כוכבו של גמאל עבד־אל־נאצר, היה חאלד מוחיי־אל־דין, אז קצין חיל־הפרשים, מנהיג הקבוצה, יחד עם אנוור אל־סאדאת, אשר ישב אז בכלא.

בשנות ה־70' הראשונות התפתחה יוזמת־השלום, שהגיעה לשיאה בוועידת בריתוניה של 1973. יוזמה העיקרי היה חאלד מוחיי־אל־דין. לפני כינוס הוועידה עצמה, נערכה ברומא, במשך כמה שנים, סידרה של התייעצויות, מיפגשים וכינוסים, שבהם השתתפתי יחד עם נתן ילין־מור ואחרים. בשולי המיפגשים החצי־רשמיים האלה נערכו פגישות סודיות, פנים־אל־פנים, ב־חדרים של בתי־מלון ובבתים פרטיים. היו לי אז כמה וכמה שיחות בארבע־עיניים עם אנשי־שמאל מצריים, וביניהם גם חאלד מוחיי־אל־דין עצמו.

שיחות אלה נמשכו בדרך כלל שעות ארוכות, לפעמים עד השעות הקטנות של הבוקר. דיברנו על המצב המדיני במרחב ובעולם, על הדרכים להשגת השלום, על האפשרות שכוחות־השלום משני הצדדים יעזרו זה לזה במשימותיהם.

מבחינתי, היו כרוכים בפגישות אלה סיכונים מסויימים. מבחינת החוק היה כל מצרי „אוייב". מי שנפגש אז עם מצרים נחשב בעיני רבים כבוגד וכעוכר־ישראל, ממש כמו מי שנפגש כיום עם אנשי אש"ף. אך סיכונים אלה היו כאין וכאפס לעומת הסכנות שקיבלו על עצמם עמיתינו המצריים, אשר יכלו להאסר ולהיכלא בכל עת. לכן שמרתי פגישות אלה בסוד כמוס. מעולם לא פירסמתי אלא ברמזים עליהן.

פעם סיבכתי את חאלד מוחיי־אל־דין ממש. שיגרתי לו מהארץ מיכתב תמים, דרך מדינה שלישית. הוא הכיל את מסקנותי מוועידת בולוניה. מצריים התכוננה אז (כפי שהסתבר לאחר מכן) למילחמת יום־הכיפורים. שרותי־הביטחון המצריים, שתפסו את המיכתב, ראו בעין רעה מאד את המיכתב ששלח חבר־כנסת ישראלי למנהיג מצרי. רק במזל נגמרה פרשה זו בלי תוצאות חמורות.

בוועידת בולוניה נאמתי אחרי חאלד מוחיי אל־דין. אז כבר נפגשנו פומבית, לעיני כל. כאשר הכינותי את ראשי־הפר־מוחיי־אל־דין. הוא בא במיוחד לבית־המלון שלנו, כדי להשיג הסכמה בין ה־מישלחות ממצריים ומישראל. בהשפעתו תוקן הנוסח במידה רבה.

היה ברור לי אז כי חאלד וחבריו לא יכלו לפעול כפי שפעלו, בפומבי, לולא היה הנשיא אנוור אל־סאדאת מגיח להם — והיה בכך סימן חשוב לכך שיש גם אצלו נכונות לשלום.

אני מספר את הדברים בהרחבה, כדי להבהיר נקודה חשובה ביותר: כמה מן הלוחמים כיום בהסכמי קמפ־דייוויד ובנורמליזציה הם אותם האנשים שפיקדו את עצמם בעבר במאבק לימען השלום, ושקיימו יחסים עם אנשי־שלום ישראליים. יש לזכור זאת היטב, כאשר מנסים להבין כיצד הגיעו אותם האנשים לברית עם יסודות דתיים־קנאיים ולאומניים־קיצוניים, במאבק נגד מדיניות־השלום של הנשיא אל־סאדאת.

דימעה אדומה

ע ד חזית הבניין היו תלויים שני דגלים ענקיים — אחד מצרי, אחד פלסטיני. לידם דגל שלישי קטן יותר, אף הוא פלסטיני.

בחדר־המדרגות המרווח היו תלויות כרזות של אש"ף. בלטה ביניהן כרזה יפהפיה של יונה עצובה. מעינה זלגה דימעה אדומה, בצורת ארץ־ישראל המערבית.

אשת־אופוזיציה גאולה כהן בעיתון מצרי*
„שרשרת נוראה של כניעות..."

בבניין זה. במרכזה של קאהיר, מול קפה גרופי האגדתי, ליד פסל טלעת־הרב, שוכנת ההנהגה של האיחוד הפרוגרסיבי. חאלד מוחיי־אל־דין הוא מנהיג המיפלגה, ובעבר היה אחד משני נציגיה בפרלמנט. בבחירות האחרונות נמחקה המיפלגה מן המפה הפרלמנטרית.

האיחוד מלכד בקירבו קואליציה של אנשי־שמאל, ביניהם קומוניסטים פרו־סובייטיים, ונאצריסטים. קואליציה זו היא קים לנאום, התייעצתי עם אחד מחבריו של חאלד, שנתן לי עצות חשובות לגבי הצורה שבה יתקבלו דברי במצריים וב־עולם הערבי. בשעה שנשאתי את הדברים, לקחתי הערות אלה בחשבון. אחרי הנאום ניגש אלי חאלד ולחץ את ידי בחמימות רבה, לעיני באי־הוועידה — נציגי כל המיפלגות האיטלקיות החשובות, נציגים מארצות אירופה ומהגוש הקומוניסטי, נו־סף על המשתתפים הישראליים והערביים.

בתום הדברים, כאשר הסובייטים ביקשו לכפות על הוועידה נוסח־סיכום שהיה חמור מאד מבחינתנו, היתה לנו שיחה ארוכה ולבבית מאד, מלב אל לב, עם חאלד מוחיי־אל־דין, בנוכחות חבריו.

* בשבוע אוקטובר, במיסגרת הראיון שנתן הנשיא אל־סאדאת, שבו הזכיר את גאולה כהן.

סבירה במידת־מה, מפני שעבד־אל־נאצר נקט מאז 1955 מדיניות פרו־סובייטית (אם כי רב לא פעם עם מנהיגי הקרמלין בצורה חמורה ביותר). הוא גם דגל בהפקעת ההון הגדול ובהלאמת אמצעי־הייצור ה־עיקריים, אף שלא היה מארכסיסט מימיו.

אולם מבחינת האידיאולוגיה, יש הבדל עצום בין שני המרכיבים ח־אלה. הבדל זה מסביר, במידה מסו־יימת, את התנהגות המיפלגה כי־משבר הנוכחי.

ערב ה־26 בפברואר הגורלי, שבו הגיש אליהו בן־אלישר את כתב־האמנתו לנשיא אל־סאדאת, שמעתי שחאלד מוחיי־אל־דין וחבריו עומדים לקיים בבניין מיפלגתם מסיבת־עיתונאים, כדי להסביר את החל־טתם להחרים את ישראל ואת הישראלים. עלה על דעתי שכדאי ללכת לשם, כדי לשמוע מפיהם הסבר לקו שנקטו בו, ש־נראה לי כתמוה.

הייתי בחברת שמואל שגב, איש מעריב. הלכתי לבניין ועליתי במדרגות, אך לא נכנסתי. לא רציתי להביך את עורכי־המסיבה. ביקשתי מעיתונאי ברייטי להכ־ניס את כרטיס־הביקור שלי, ולשאול את בעלי־המסיבה אם נוכחותי רצויה. שגב נהג כמוני.

חיכינו כמה דקות. שמענו מבפנים קול האומר: „אבנרי כן, שגב לא!"

לפתע יצא חאלד מוחיי־אל־דין החוצה. יחד עימו יצא מזכיר המיפלגה ריפעת סעיד, שגם אותו אני מכיר מזה שנים.

חאלד הוא גבר סימפאטי מאד, אריסטוקראט אמיתי. היה ניכר עליו שהוא נבוך. הוא לחץ את ידי בידידות רבה.

התנצלתי. „איני רוצה להביך אתכם בכל צורה שהיא..." אמרתי.

„אנא, אל תעשה זאת!" השיב חאלד, במבוכה בולטת.

„נשמח להיפגש איתך ולשוחח איתך באופן אישי," אמר אחד מחבריו, בהוסיפו שאין הדבר חל על שגב.

קבענו פגישה למחרת היום, בקפה גרופי, בשעה 12.00.

באותה שעה היתה צריכה לצאת מהמקום הפגנה של חברי־המיפלגה לעבר ארמון עבדין, בניין־הממשלה המפואר כיב קאהיר, שבו עמד בן־אלישר להגיש את כתב־האמנ־תו לנשיא. המישטרה אספה את ההפגנה, ויוזמיה החליטו לבטלה.

שולחן ב„גרופי"

ב אתי כמה דקות לפני השעה 12.00. בית־הקפה היה מלא עד אפס מקום. לא היה שולחן פנוי. עמדתי במשך כמה דקות. באדיבות מצרית טיפוסית, רמז לי צעיר, שישב לבדו ליד אחד השול־חנות, שאני יכול להצטרף אליו לשולחן. הודיתי לו וישבתי. ניצלתי את הזמן כדי לכתוב כמה דברים בעברית. הצעיר הסתכל, חייך אלי ולא הטריד אותי בשאלות.

ליד שולחן סמוך ישב גבר ממושקף, בגיל העמידה, שנראה כאיש־עסקים, וקרא את העיתון אל־שעב („העם"). זה ביטאו־נה של מיפלגת־האופוזיציה הרשמית, מיפ־לגת־העבודה, שהוקמה בשעתו ביוזמת אל־סאדאת עצמו כדי להוות מעין „אופוזיציה של הוד מלכותו". אך ראשי המיפלגה קיבלו את תפקידם ברצינות, וגם הם יצאו בהתקפה מוחצת על הנורמליזציה, בדומה למיפלגתו של חאלד מוחיי־אל־דין, שהיא קיצונית יותר.

העמוד האחרון של העיתון היה תפוס כולו על־ידי הדפס ציבעוני של דגל פלסטין, ועליו הסיסמה:

„פלסטין ערבית — מיזיון דגלי פלסטין בקאהיר מוד דגל ישראל — מיפלגת־העבודה הסוציאליסטית קוראת לך לעמוד דגל פלסטיני, כי תמיכה בזכות העם הפלסטיני לי־הקמת מדינתו על אדמתו."

ידידי, אחד מראשי השמאל, בא בשעה היעודה. מצאנו שולחן ריק וישבנו. כעבור כמה דקות הופיע גבר צעיר, לבוש בקפידה, ותפס מקום בשולחן הסמוך. הוא הניח לפניו מכשיר שנראה כמו רדיו בעל אנטנה. האנטנה היתה מכוונת לעברנו. הוא נראה כאיש שרותי־הביטחון.

מפי בעל־שיחי שמעתי לראשונה איך נראה המצב בעיני האופוזיציה.

יום לפני כן פירסם חבר־פרלמנט בלתי־תלוי מינשר, בחתימת עשרות אישים. הנושא שלו מבעית למדי (ראה מיסגרת) זהו קוקטייל של סלאנג מוסלמי־קנאי, קומוניסטי ולאומני־ערבי, ויש בו יותר מרמז אנטי־שמי אחד. יחד עם זאת הוא דומה להפליא לפירסומי תנועת־התחייה, וראשיה יכלו לחתום עליו בשינוי כמה מילים.

במבט הראשון נראו החותמים כאוסף של מי־שהיו, שרים־לשעבר וסגני־נשיאים לשעבר בתקופת עבד־אל־נאצר. אך מבט מבחין יותר גילה מיגוון מאלף של אישים — בנו של חסן אל־בנא, מייסד האחים המוסלמים, לצד בנו של גמאל עבד־אל־נאצר, ראשי מיפלגת־העבודה (שיש לה כשלושים חברים בפרלמנט), חמישה מאנשי מיפלגת־הווסד (מיפלגה ימנית־ליברלית שפורקה בינתיים בפקודת השילטון), נשיא בית־המישפט העליון לשעבר, ועוד ועוד.

עוד יותר מאלפת רשימת האירגונים המיקצועיים, שפירסמו קריאות לחבריהם להחרים את ישראל ואת הישראלים. הם כוללים את ההסתדרות הכללית של העובדים, את אירגוני הרופאים, הרוקחים, עורכי־הדין, העיתונאים ועוד. ראשיהם של כמה מן האירגונים האלה הם חברי המוסדות העליונים של מיפלגת סאדאת עצמו.

אירגון הרופאים, למשל, נקט שיטה מחוכמת כדי להערים על השילטונות. הוא פירסם את החלטתו, הקוראת לרופאים להימנע מכל מגע עם ישראלים, כמודעה בתשלום ביומון אל־אהראם. המודעה פורסמה פעמיים, לפני שהשילטונות התערבו ומנעו פירסום נוסף. עוקץ מיוחד: בראש האירגון עומד ד"ר חמדי סעיד, שהוא חבר הלישכה המרכזית של מיפלגת־השילטון.

גם הכנסייה הקופטית הצטרפה למסע. הפטריארך אסר על המאמינים לעלות ברגל לירושלים, למקומות הקדושים לנצרות, לפני שיהיה שלום כולל בין ישראל והעולם הערבי. בכך רצו הקופטים להילחם בדיעה שהם מעוניינים באחדות הערבית פחות מאשר המוסלמים.

מתנגדי הנורמליזציה הציגו רשימה מרשימה למדי של חוגי חינוך אינטיליגנציה. אך נדמה שאין להם שורשים עמוקים בציבור הרחב.

עד כמה שיכולתי, בתור איש מן החוץ, להתרשם, התמיכה העממית בנשיא אל־סאדאת היא איתנה, אמיתית וכללית. מבין האירגונים המתנגדים לנורמליזציה יש בסיס רק לדתיים — כפי שהוכח כאשר כינסו עצרת של רבבה נגד הפלישה הסובייטית באפגניסתאן, שהפכה במהלכה לכנס נגד כיבוש ירושלים בידי ישראל. השילטונות לא התירו את הכנס במקום פומבי, ועל כן נערך במיסגד אל־אזהר הגדול, שהיה מלא מפה אל פה. (השבוע חזרה האופוזיציה הדתית על תרגיל זה.)

השמאל אינו מסוגל לגייס המונים בצורה כזאת. יתכן שזוהי אחת הסיבות לכך שהוא שואף להתחבר עם הימין הדתי־לאומני, אף שאין לו הרבה מן המשותף עימו מבחינה רעיונית.

אולם ראשי השמאל מקווים שהמצב ישתנה — בעזרת מנחם בגין.

לחם ב־30 אגורות

יקוות אלה ניזונות מבעיות, שרק חד מהן מגיע לישראל. אין הן מוזכרות, כמובן, בכלי־התיקשורת המצריים.

כל מי שהיה במצריים, בימי האכסטאזה הגדולה שאחרי ביקור אל־סאדאת בירושלים, יודע כי להתלהבות המונית עצומה זו היה מקור עיקרי אחד: האמונה שהשלום יביא בן־לילה לשינוי המצב הכלכלי של מצריים, ישים קץ למצוקה ולפיגור הטכני, יספק דיור, כבישים וטלפונים לכל.

עתה יש שלום, וקמה הנורמליזציה. דגל ישראל מתנופף בקאהיר. אך המצב הכלכלי לא השתפר — ושום שיפור אינו נראה באופק.

יש כמה סימנים חיצוניים של שיפור, הבולטים לעיני הזר. במרכז קאהיר קמים בניינים רבי־קומות, בתי־מלון וגישרי־תנועה. נדמה שגם הצפיפות באוטובוסים וברכבות פחתה במידת־מה — אם כי יש ויכוח על כך. אך מבחינה מהותית לא יתכן שינוי. הצבא המצרי מצטייד בנשק חדיש, כדי להתמודד עם משימות שאינן נוגעות לישראל. ובעיקר: הילודה נמשכת בקצב מטורף, ואין כוח כלכלי בעולם המסוגל לגדול באותו הקצב, מה גם שאין תשתית לכך.

לפני כמה שבועות נעלם הלחם באיזורים רבים במצריים.

בעזרת הסובסידיות הממשלתיות, נשמר עד כה מחירו של כיכר הלחם — חצי גרוש מצרי (30 אגורות ישראליות). הממשלה לא העזה לנגוע בו — כי זהו מחיר קדוש, והנסיון להעלותו גרם לפני שנתיים למהומות סוערות. אך הממשלה הקטינה את גודל הכיכר המסובסד הזה, והוציאה לשוק כיכר אחר, במחיר שני גרושים (1.2 ל"י).

כאשר קרה הדבר, החלו בעלי המאפיות מעכבים את אפיית הלחם הזול, כדי להכריח את הלקוחות לקנות את הכיכר היקרה. המחסור, שבא ערב הנורמליזציה, הבהיר בצורה חותכת שאין קשר אוטומטי בין שלום ובין שיפור כלכלי.

כמו בישראל, יש במצריים אינפלציה חמורה. אך אין סידור אוטומטי של תוספת־יוקר, והמשכורות הן נמוכות מאד, בהשוואה לישראל. בוגר אוניברסיטה, המנוים ובמיפלגת־התחייה וכלה ברק"ח.

המינשר לא פורסם, כמובן, בשום כלי־תיקשורת מצרי, והופץ בעותקים משוכפלים.

להלן הנוסח המלא:

זהו המינשר שפורסם בקאהיר יום לפני החלפת השגרירים, בחתימת עשרות אישי־ציבור מצריים מהימין, מהשמאל ומן המרכז. סיגנונו דומה במידה מפתיעה לסיגנון הטענות של מתנגדי חוזה־השלום בישראל — החל בגוש־

הצהרה מטעם העם המצרי:

החרימו את הנוכחות הישראלית!

למען מצריים, אבן־הפינה של העולם הערבי, המוסלמי והבלתי־מזדהה, מתאחדים אנחנו היום, אזרחי מצריים, בלי קשר להבדלי גיל, מיקצוע ושייכות פוליטית — כדי להתמודד עם הסכנה המיידית המאיימת על עמנו.

זוהי הפלישה הישראלית החדשה, שהחלה בהסתננותה עם קמפ־דייוויד, שנמשכה עם מה שמכונה „הסכם־השלום", והמגיעה עתה לשיאה בנורמליזציה.

חובה היא על כל המצרים לעמוד מול פני המשבר הזה במלוא האחריות והתודעה הפוליטית.

עמנו, ככל העמים, חפץ בשלום וזכאי לו, למענו ולמען האומה הערבית שלו. אולם השלום אינו מטרה מופשטת, המעניקה היתר לכל דבר.

ההיסטוריה לימדה אותנו ששלום בלי צדק ובלי הזדמנויות שוות אינו מאריך ימים. יתר על כן: מעולם לא היה די בשלום לבדו, כדי להפוך את האוייב של אתמול לידיד של היום.

באמתלה של שלום ונורמליזציה מבקשת ישראל להשיג מעמד מועדף במצריים, בעוד שצבאה מחזיק עדיין ביותר משליש של סיני, ובעוד שהריבונות המצרית וניידות הכוחות המצריים מוגבלות גם באותו חלק של חצי־האי אשר „שוחרר". בעקשנות רבה חוזרים שליטי־ישראל מדי יום על תביעתם לירושלים כעיר בירתם, וההתנחלויות האזרחיות והצבאיות שלהם ממשיכות להתפשט על פני האדמה הערבית־הפלסטינית בשטחים הכבושים. מומחיהם עוסקים בהכנת תוכניות ומחקרים לשם נטילת חלק ממי־הנילוס, אחרי שניצלו את הנפט והמשאבים הטבעיים של סיני.

■ ■ ■

הנורמליזציה של היחסים עם האוייב הציוני — מבלי להתחשב בכך מחוייבות ערבית — תגרום נזק חמור ללא־תקדים לאינטרסים החיוניים של מצריים ושל המצריים.

האיזור שנתפס על־ידי ישראל בכוח־הנשק מוגבל מבחינת השטח והפוטנציאל האנושי. לכן, למרות סובסידיה אימפריאליסטית בלתי־מוגבלת, לא הצליחה ישראל בשלושים השנים האחרונות בבניית חברה הומוגנית, המבוססת על מערכת כלכלית תקינה. משום־כך היא מבקשת, בדרך ההתפשטות התוקפנית, למצוא במרחב שוק חדש לכלכלה המעורערת שלה, ומקור נוסף לעבודה זולה, לאנרגיה ולחומרי־גלם.

כך זה ניתן לישראל, זו הפעם הראשונה בי היסטוריה שלה, על־ידי הנורמליזציה של יחסיה עם מצריים.

לישראל ולבעלי־בריתה — המדינות הרכושניות והנזעניות והמונופולים הזרים — ניתנה עתה האפשרות להציג את ישראל כ„ציוויליזציה כלכלית ותעשייתית גבוהה יותר", בלב „האיזור הערבי הבלתי־מפותח", שיש להעניק לו רק כמה תעשיות מזהמות, כגון תעשייה פטרוכימית ופלאסטית ותחנות־כוח גרעיניות.

עוד לפני התאריך הרישמי להתחלת הנורמליזציה, החדירה ישראל לשוק המצרי מוצרי־צריכה מוברחים. באותה שעה היא החלה בייבוא עבודה מצרית זולה מאל־עריש, אשר „שוחררה" זה עתה, וכן הצליחה להשיג נפט מצרי במחירים שהם מתחת לרמת־המחירים הבינלאומית.

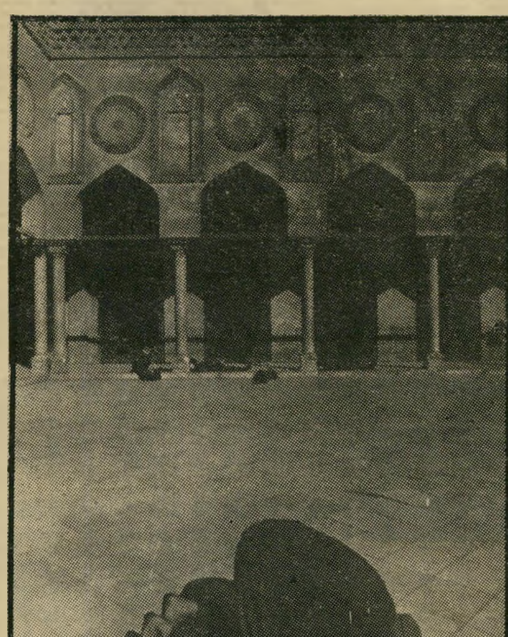
יתר־על־כן, מאחר שהמחסור במים מגביל את התפשטותה החקלאית, וממילא גם את זרם העולים החדשים אליה, מתכננת ישראל להשיג — בחסות השלום והנורמליזציה — לא פחות מאשר שני מיליארד מטרים מעוקבים של מי הנילוס. זה ייעשה לרעת האיכר המצרי, לרעת בני הכפר והעיר במצריים.

■ ■ ■

המטרה הראשונה של הנורמליזציה היא לנתק את הקשרים החיוניים שבין מצריים והעולם הערבי במישור המדיני, התרבותי, הדתי והכלכלי.

למצריים, שוויתרה על מאבקה נגד הציונות, אין אפשרות מדינית ותרבותית לקיים יחסים נורמליים עם ארצות ערביות, בשעה שישראל ממשיכה בתוקפנותה נגד העם הפלסטיני, מפקיעה את אדמתו, שוללת את זכותו למדינה אוטונומית וכופה את ריבונותה על ירושלים.

באשר לאינטרסים הכלכליים, הרי העולם הערבי, בעל העושר הבלתי־מוגבל והפוטנציאל הגדל והולך, צועד לקראת כינון שוק ערבי משותף, שישפיע לטובה על הצמיחה הכלכלית של כל אומה במרחב — בלי קשר למשאביה העצמיים —

מתפלל בכיכר „אל־אזהר"

„מצריים שלנו, אשר התברכה בספרי־הקודש..."

בהתאם לשיעור השתתפותה.

הנורמליזציה של היחסים עם ישראל פירושה יהיה בידוד הכלכלה המצרית מן השווקים הערביים. המשאבים המוגבלים של ישראל, יחד עם הסיוע הצפוי של ארצות־הברית, לא יפצו את מצריים על כך.

משום כך אין פירוש הנורמליזציה רק נוכחות הדגל והשגריר של ישראל בקאהיר, אלא שהיא מעמיסה על העם המצרי גם את הבעיות הכלכליות והבידוד המדיני של ישראל. היא תעביר את מצריים ממעמד של „שותף בכיר" בעולם הערבי למעמד של „פורש ערבי". במישור הבינלאומי היא תעביר את מצריים ממעמד של „מנהיג העולם השלישי הבלתי־מזדהה" למעמד של „שותף לדבר־עבירה" של הגזענות הישראלית, אשר זכתה בגינוי בינלאומי.

■ ■ ■

משום־כך אין הנפת הדגל הישראלי בקאהיר פוגעת רק ברגשותינו הלאומיים, אלא גם באינטרסים של אומתנו בטווח המיידי והארוך, באינטרסים של האיכרים, הפועלים והאינטלקטואלים, בסקטור הלאומי־הפרטי ובסקטור הציבורי.

האוכלוסיה המצרית, בלי הבדל של שייכות מעמדית או דתית, חייבת לקבל כיום החלטה היסטורית, מול פני הצורה החדשה של הפלישה הישראלית. את זאת ניתן לעשות רק על־ידי חרם מוחלט על הנוכחות הישראלית.

על כן אנו קוראים היום לכל אחינו, אזרחי מצריים, להצטרף לחרם זה במישור האישי, המוסדי, התרבותי והכלכלי. ההגנה העצמית הלגיטימית מטילה עלינו את החובה להימנע מכל מגע עם הנוכחות הציונית בכל צורה שהיא, ולבודד אותה בשלב הראשון, כדי לחסוך אותה ברבות הימים.

תישאר־נא מצריים שלנו, אשר התברכה בסיפרי־הקודש, בדם בניה, במי־הנילוס, בזיעת העם — אשר יצר את התרבות — תישאר־נא מצריים חופשית וערבית.

יהיה־נא האדם המצרי, מעל לכל ובראש הכל, אדון לאדמתה ולגורלה.

קאהיר. 25.2.80.

(המשך מעמוד 25)

מקבל מישרה ממשלתית (על פי חוק חייבת הממשלה לספק עבודה לכל המסיים את חוק־לימודיו באוניברסיטה, והלימודים שם הם חינם) מקבל שכר של 27 לירות מצריות לחודש (כ־1700 ל"י).

לשכבות הבלתי־אמידות יש כרטיסי מזון, המזכים את בעליהם בקניית מזון זול, במחיר מסובסד, בחנויות המיועדות לכך. ניתן לראות שם את התורים. לאחרונה תובעת הממשלה מעין הצהרות־הון נוסח ייגאל הורביץ, כדי לוודא שכרטיסים כאלה אינם מחולקים לבעלי־אמצעים.

כך זה מאפשר מחייה. אך התיקווה שהשלום ישים קץ למצב הזה מתבדה במהירות. מתנגדי קמפ־דייוויד במצריים מקווים כי היקיצה תיצור כסיס עממי רחב לאופוזיציה.

הסביר לי איש־השמאל: „שים לב, רוב החותמים על המינשר הם פרו־אמריקאים. אחד מהם הוא יועץ של רוב החברות הרב־לאומיות הגדולות הפועלות במצריים. האמריקאים יבינו לבסוף כי החוזה המצרי־ישראלי מסכן את עמדותיהם במחרב. הם יצטרכו להסיק מסקנות, כדי להציל את האינטרסים שלהם."

אילו מסקנות? „אתה זוכר את דיאם?" שאל איש־השמאל. „הוא היה בשעתו ראש המיברקה נתון בסכנה, והוספק חלקית.

המישפחות האלה חרדות נוכח האיום בניתוק מצריים מן העולם הערבי. כך, למשל, אין קונסוליה לובית בקאהיר. כדי להשיג עבודה בלוב, צריכים לנסוע למאלטה, ולחכות שם שבועות וחודשים, כי בלי חוזה־עבודה חתום אין מקבלים אשרת־כניסה ללוב. וכאשר הם מקבלים עבודה — אין הם יכולים לשלוח את השכר הביתה. לוב אסרה על משלוח הכספים.

בעיראק המצב דומה.

אולם יש דחיפה עצומה לחיפוש עבודה בחו"ל. 27 הלירות לחודש המובטחות לבוגר־אוניברסיטה המקבל ג'וב ממשלתי אינן עוזרות הרבה, כאשר קילו בשר עולה 3 לירות מצריות (כ־180 ל"י). הדירה הזולה ביותר בקאהיר עולה (לבן־המקום, לא לישראלי, המשלם שכר הרבה יותר גבוה) 3000 לירות מצריות (כ־180 אלף ל"י) כדמי־מפתח, בתוספת שכר דירה של 30 עד 40 לירות מצריות (1800 עד 2400 ל"י) לחודש.

כל זה מכריח את האינטלקטואלים הצעירים, שאינם בני המישפחות העשירות (ומאז תקופת עבד־אל־נאצר, רבים מן הסטודנטים הם בני פשוטי־העם, הנהנים מלימודי־החינם), לחפש עבודה בחו"ל. פעם יצאו לחו"ל כדי להרוויח כסף לקניית מכונית ובית. כיום משאת־נפשם של היוצאים היא לצבור די כסף כדי לשכור דירה אותי. להיפך. בשום מקום בעולם אין לי הרגשת־ביטחון כה מוחלטת כמו במצריים. בהסתובבי אחרי חצות, לבדי, ברחובות העיר, גם ברחובות השוכים, לא הרגשתי אף לרגע אחד את אותה הרגשת אי־ביטחון שגיחתי לחוש בה בניו־יורק ואף בפאריס. גם כשאתה מדבר עברית עם ידיד, אין זה מושנה. לא נפגשתי בסימן הקל שבקלים של התנגדות, או הסתייגות.

קאהיר היא ביכולת אחת הערים הבטוחות ביותר בעולם, מפני שהאדם המצרי מצטיין בחוסר־תוקפנות. שהפך נדיר בעולם. עיתונאית מצרית צעירה וחיננית, בת־אחיו של סגן־ראש־הממשלה חסן אל־תוהאמי, סיפרה לי שהיא רגילה לצאת ממישרדה בשעות הקטנות של הבוקר לבדה ללא שמץ של חשש. ביטחון כזה מפני הטרדות אינו קיים אף בתל־אביב.

אך אותה שמועה העידה, בכל זאת, על משהו. יש שמועות. קיימת אי־המנוחה בקרב המצרים. יש ההרגשה כי הנורמליזציה גורמת למשבר, לזעזועים נפשיים. אין דאות לגבי התוצאות הכלכליות.

הקאזינו של מלון שרתון ריק למחצה. פעם המה המקום בכל שעות הלילה, כאשר השייח'ים של הנפט הערבי הצטופפו סביב שולחנות הרולטה והבלאק־ג'אק. עתה תפוסים רק מקומות מעטים ליד השולחנות על־ידי יפאנים וזרים, אמריקאים ואירופים.

המחנה הפרו־אמריקאי בוויאט־נאם. אבל האמריקאים סילקו אותו ומסרו את השילטון לגנרלים, מפני שהמשך שילטונו הבלתי־פופולרי סיכן את האינטרסים שלהם."

בנים רחוקים

לא מכבר החזירה נסיכות קטר בן־מיפרץ הפרסי את שקי־הדואר שנשלחו ממצריים. הסיבה: המיכתבים המצריים נשאו בולים, ששיבחו את מדיניות קמפ־דייוויד ותקפו את מתנגדיה.

פרט קטן זה מטיל אור על אחת הבעיות החמורות ביותר המעיבות על הנורמליזציה: הפזורה המיצרית בעולם הערבי.

דוברי האופוזיציה טוענים כי כיום עובדים שלושה מיליון מצרים מחוץ לגבולות מצריים. הסטאטיסטיקה הרשמית נוקבת במיספר הרבה יותר קטן, אך היא כוללת רק את מי שקיבל היתר ממשלתי לעבוד בחו"ל. מצרים רבים נוסעים לחו"ל לבקור, כתיירים, ונשארים שם כדי לעבוד.

אם יש לכל עובד כזה מישפחה של חמש נפשות, הרי גם אם המיספר שננקב הוא מוגזם מאד, יש להניח כי כל מצרי רביעי — כעשרה מיליון מצרים — נהנים מן הכספים ששולחים עובדי־הפזורה להביתה. לצד ההכנסות מן הנפט וההכנסות של התעלה, זהו אחד מעמודי־התווך של הכלכלה המצרית.

לכך המיליונים האלה יש כעת בעייה, והדאגה רבה.

חלק מחברות־התעופה הערביות הפסיקו את הקשר עם מצריים, והאחרות מאיימות לנהוג גם הן כך. פרשת־הבולים מראה שגם קשרי־הדואר נתונים בסכנה. לעובדי־החוץ קשה להעביר את הכסף הביתה, ולא פעם הם עושים זאת על־ידי מתן הכסף במזומנים לידיד הנוסע למצריים. גם קשרי־קאים וגרמנים המוכנים לסכן רק כמה עשרות דולרים. השייח'ים אינם.

„הם לא חסרים לנו," אמר לי אחד מבעלי־המלונות. „השייח'ים הביאו הרבה כסף, אבל הם הוציאו אותו על זונות ולימוזינות, ובקאזינו. עכשיו תפוסים כל חדרי־המלון בקאהיר, עד אפס מקום, על־ידי תיירים מאירופה ומאמריקה. אמנם יש להם פחות כסף, אבל הם מפזרים אותו בשטח רחב — סיורים במצריים, מוזיאונים, מועדוני־לילה. זה יותר בריא."

ההשקעות הפרטיות של אילי־הנפט הערביים במצריים לא פסקו, לפי שעה. אילו ברח הון זה, היתה זאת מכה חמורה ביותר לכלכלה המצרית. אך הסכנה קיימת.

„השלום הכוזב הוא צורך כלכלי מוחלט בשביל מצריים," אמר לי איש־עסקים.

מיקרה קיצוני הוא ענף הקולנוע. זוהי תעשייה גדולה במצריים, המייצרת כמאה סרטים לשנה. 70% מהכנסותיו של סרט מיצרי באים מן העולם הערבי. לכן אין סרטים אלה מגיעים לישראל, והטלוויזיה הישראלית נאלצת להקרין סרטים ישנים. „כמה אוכל לקבל מישראל?" שאל אותי יצרן־סרטים, אחד האוהדים של מדיניות־השלום. „אני אפסיד 70%, ואקבל 3%. לא נוכל להתקיים בלי העולם הערבי."

(מדוע יש תלות כזאת בשוק הערבי? בכל מצריים, על 42 מיליון תושביה, יש רק 750 בתי־קולנוע. לפי הממוצע הבינלאומי, היו צריכים להיות בה לפחות 3000 בתי־קולנוע. במשך שנים לא בנו בתי־קולנוע חדשים, אף שהאוכלוסיה המצרית הוכפלה. החוק אסר בניית אולמי־קולנוע בבתי־מגורים. עכשיו שינה אל־סאדאת הוראה זו, ובשנים הקרובות יש לצפות להגדלה ניכרת של מיספר בתי־הקולנוע. אך בינתיים אין די מקומות־הקרנה לסרטים מצריים, והם צריכים לחפש את מזלם בארצות הערביות האחרות.)

כאשר בן כזה יוצא לארץ ערבית עוינת, שאין עימה קשר סדיר, עלולה המישפחה להאשים ככך את השלום עם ישראל. עצם הצורך בהגירה פיגע בגאווה המצרית.

נערה נפלה מהמירפסת

ביום הגשת כתב־ההאמנה פגשתי ברחוב קאצר־אל־ניל את אחד מידידי המצריים, יהודי, איש השמאל.

גם הוא היה במבוכה. לפי החלטת מיפלגתו, אסור היה לו לקיים עימי מגע. אך הדבר מגוחך. נפגשנו פעמים רבות בעבר, והשתתפנו במאי 1978 ביחד בהלוויתו של הנרי קוריאל, הגולה היהודי, שנרצח בפאריס בידי מחתרת פאשיסטית.

עמדנו ברחוב והחלפנו דברים. בעודנו עומדים, עברה במקום ידיד המכירה את שנינו. „מה זה?" שאלה את בעל־שיחי באירוניה דקה. „אתה מדבר עם ישראלי?"

האיש מיהר להתנצל: „אבנרי זה לא סתם ישראלי. זה משהו אחר!"

בין השאר סיפר לי האיש שהוא שמע זה עתה שמועה: נערה ישראלית נפלה מן המירפסת בקומה ה־11 של מלון קונקורד. „או שהיא נפלה, או שהיא הופלה," אמר. ניתן היה להבין כי זוהי התחלת התקוממות המצרית נגד הנורמליזציה.

סיפרתי על כך לאחר מכן לסמי גרינשפן, כתב ידיעות אחרונות, שהוא יליד מצריים. נסענו ביחד למלון קונקורד ברובע דוקי, לא הרחק ממלון שרתון. סמי התחיל לחקור את אנשי המלון, שגילו סימנים בולטים של פחד. לבסוף הסתברה האמת: נערה שוודית לקתה בהתקפה של דיכאון, קפצה מן הקומה ה־11 ונהרגה.

זה היה סוף הסיפור. הוא לא הפתיע פשוטה בדמי־מפתח.

חוב הכבוד

ה שיקולים הכלכליים משתלבים בשיקולים פוליטיים ונפשיים.

בניגוד לרושם השיטחי, שמקבלים עסקנים ישראליים, הבאים למצריים לביקור־נימוסין מודרך של כמה ימים, ושאינם באים בשום מגע אמיתי עם העם המצרי, היחס לבעייה הפלסטינית עמוק הרבה יותר מאשר מס־שפתיים.

בצורה המשכנעת ביותר אמר לי זאת איש־עסקים מצליח, שאינו עוסק בפוליטיקה, ושאני רואה בו פטריוט מצרי מובהק: „לא איכפת לי מה אומרים הפלסטינים. סאדאת מגמה להשיג עבורם כל מה שניתן, אחרי שהשיג את החזרה האדמה המצרית. אם הפלסטינים הם עוינים ו־כפויי־טובה, זה עניין שלהם.

„די איכפת הכבוד שלי, כי מצרי. לי איכפת לדעת כי אנחנו, המצרים, עשינו את כל המוטל עלינו למען העם הפלסטיני. אינני מוכן להיות בוגד בעיני עצמי, ואיני רוצה להרגיש שמכרתי את חוב־הכבוד שלי כלפי הפלסטינים תמורת טובת־הנאה."

זוהי דעתו של איש נאור, תרבותי מאד, מתון, בגיל־העמידה — נציג אופייני של העילית המצרית. הוא רחוק מן האופוזיציה השמאלית או הדתית. הוא מגנה את תקיפת גמאל עבד־אל־נאצר כימעט בהחלטיות.

בצורה זו או אחרת שמעתי דיעות מסוג זה גם מפי מצרים אחרים. „הצעת־האוטונומיה של סאדאת היא המינימום שמצרים יכולה להסכים לו. כל דבר שהוא פחות מזה הוא מעילה בחוב־הכבוד שאנחנו חייבים לעם הפלסטיני," אמר לי איש־עסקים אחר. והוא יכול היה להוסיף: כל דבר שהוא פחות מזה יעמיק את התהום בין מצריים והעולם הערבי, עם כל ההשלכות הכלכליות הרות־האסון הכרוכות בכך.

השיכבה הזאת היא הנושאת כי־ום את מישטרו של סאדאת, ואין הוא יכול להתעלם מרגשותיה.

שיכבה זו זרה מאד לאומנות הקנאית של האחים המוסלמיים, והיא מתייחסת בשלילה גם לתכסיסי השמאל.

„הרעיון הזה של הטלת חרם על הישראלים הוא רעיון פסול," אמרה לי צעירה משכילה, בעלת מוח חד. „בשל החרם הוא מסוכן ופסול."

אנשי השמאל חוזרים וטוענים שאין הם מתנגדים לשלום עם ישראל, אלא להיפך. הם מתנגדים רק לשלום של אל־סאדאת, מפני שזהו שלום נפרד, על־חשבון הפלסטינים, תוך השתעבדות לאמריקאים.

אך לא כך נראים הדברים בהתבטאויות פומביות. השמאל נגרר אחרי הדתיים הלאומניים, בנסיון להתחבר עימם ולרכב על הגל העממי הדתי. משום כך הוא מתפשר בניסוחים, מערבב בדבריו פסוקים מן הקוראן, מסתשט את הקריאה לשלום.

יש כאן סתירה יסודית: איך אפשר לקרוא להטלת חרם על ישראל, ולהחרמת כל הישראלים (בדי קשר דיעותיהם), כאשר המטרה היא שלום כולל עם העם הישראלי?

מצרים נאורים מבינים זאת. „הם רוקדים לפי החליל של מוסקווה, ומשרתים אינ־

(המשך בעמוד 28)

שני הצדדים: שער הנורמליזציה כ„אוקטובר" והדגל הפלסטיני כשער האחורי של „אל־שעב"

האופוזיציה תולה את תיקוותיה במנחם בגין

במדינה

העם

דף שחור

זה נראה כמו טירוף. האם יש שיטה בטירוף הזה?

לכאורה זה נראה כמו טירוף.

ראש־הממשלה ממנה שר־חוץ, המתנגד בגלוי להישג העיקרי (והיחידי) של ה־ממשלה בשטח יחסי־החוץ.

שר־האוצר, החותך „בבשר החי", הגורם להשבתה הטוטאלית הראשונה של כל מערכת החינוך בארץ, וה־גזר מחסור ואף רעב ממש על זקנים ומישפחות מרובות־ילדים, מבזבז מאות מיליוני לירות על התנחלויות חדשות, ה־מקוממות נגד ישראל את העולם כולו.

שר־הבינוי, נציגם של מעוטי־היכולת ב־ליכוד, האיש הזוכה בקללות של רבבות צעירים שאינם יכולים להגיע לדיור הוגן, ממציא תוכניות גראנדיוזיות ליישוב יהו־דים בחברון, בשעה שכל מדינות העולם התאחדו בהתנגדות נרגשת למעשה זה עצמו.

בשעה שאויבי ישראל מבקשים להוכיח לדעת־הקהל הבאורה בעולם שישראל היא מדינה גיזענית, מוציאה המדינה העניה חמישה מיליון לירות כדי למנוע מערבי בודד אחד את המשך מגוריו ב„רובע ה־יהודי" של ירושלים. בשעה שהקריאה ל־שיחרור ירושלים מן „הכיבוש הציוני" מכה גלים בכל רחבי העולם המוסלמי, מכריז השר דויד לוי על הצורך הנחרץ להפקיע

ראש־ממשלה מוגאבה
כמו בגין

אדמות של ערבים באיזור ירושלים, כדי ליצור שם „רצף של שכונות יהודיות". גם בהן יהיה אסור, מן הסתם, לערבים לגור.

הממשלה נראית כאחוזת־דיבוק. השלום עם מצריים הפך עובדה קיימת. מצריים מוכנה לפתוח לפני ישראל את כל השערים לעולם הערבי והמוסלמי, אם אך תיאות ממשלת ישראל לספק פיתרון סביר ל־בעייה הפלסטינית. לפני המדינה נפתחות הזדמנויות שאיש לא העז לחלום עליהן, מאז נפגש חיים וייצמן עם האמיר פייצל, מנהיג המחנה הערבי, אחרי מילחמת־העולם הראשונה. ואילו ממשלת־ישראל עושה את הכל כדי לנעול את כל הדלתות, לחסל את כל הזדמנויות, לירוק בפני ה־עולם הערבי, לבודד ולאכזב את מצריים (ראה עמודים 26—24).

הניצים הקיצוניים ביותר משתלטים על הממשלה — חלקם קנאים שעל גבול חוסר־השפיות, חלקם ציניקאים גמורים, שקיצו־ניותם היא קרדום לחפור בו.

„אחרי — המבול?" האם יש שיטה בשיגעון הזה?

לדעת הפרשן־המבקר בועז עברון, יש להתליך זה סיבה נפשית ואישית: מנחם בגין יודע כי הליכוד יאבד את השילטון באוקטובר 1981, והוא מבקש לחרוט עד אז בחיפזון את שמו בספיפרי ההיסטוריה, כמי שאיחד את ארץ־ישראל תחת דגל ישראל וכמי שהקים התנחלויות בכל רח־ביה. סיסמתו, לדעת עברון, היא כסיסמת האצולה הצרפתית הפוחזת לפני המהפכה הצרפתית: „אחרי — המבול!"

יתכן שיש סיבה פשוטה יותר: עיוורון מוחלט, שאינו תופס מה מתרחש בעולם, והמלווה בסיחרור רגשני של אפסים פוליטיים, שאינם מרחיקים ראות מעבר לכותרת של עיתון היום.

נראה כי כל התופעה הזאת הגיעה לשיאה בפרשת חברון. אין אדם סביר בארץ, ואף בממשלה עצמה, שאינו תופס כי ביגלל כמה בתים בחברון עלולה ישראל להיכנס להת־נגשות פנים־אל־פנים עם העולם כולו, לז־רוק גט לדעת־הקהל הטובה ברחבי תבל, לסכן את יחסיה החדשים עם מצריים ולקרוא תיגר על כל העולם הערבי.

אולם נוֹאה כי אין כוח בארץ המסוגל למנוע מן הממשלה לבצע שטות נוראה זו. הליברלים יכלו לעכב במיקצת, אך הם מפולגים וחלושים מדי מכדי להושיע. ייגאל ידין וחבריו הפכו אסקופות נדרסות לרגלי הליכוד, כאשר כל תיקוותם היא שלא להישלך החוצה כסמרטוטים בלים.

האופוזיציה העלובה של המערך אינה מהווה מחסום בדרכו של בגין. תנועת „שלום עכשיו", שעוררה תיקוות כה רבות, הלכה לישון בשעה שהיא דרושה יותר מתמיד, כשכמה מחבריה עוסקים במיש־חקים פוליטיים המונעים מהם לייזום פעו־לות להפלת הממשלה בעוד מועד.

פעם שלישית. אם ממשלת־הליכוד תחזיק מעמד, היא תישאר בשילטון עוד שנה וחצי — תקופה שבה ניתן להמיט על המדינה אסונות רבים, לכרות תהום בינה ובין העולם כולו, ליצור עובדות שלא תהיה עוד אפשרות לתקנן.

מנחם בגין, שנכנס פעם אחת להיס־טוריה כמפקד האירגון־הצבאי־הלאומי ב־ימי המרד, ובשנית כמי שחתם על הסכם־השלום עם מצריים, עלול להירשם בספר ההיסטוריה בפעם השלישית, והפעם על דף שחור.

מדיניות

הזד מעלתו הטרוריסט

אדם בשם רוברט מוגאבה הופך את ההסברה הישראלית לצחוק

המערכה הישראלית נגד אש"ף מתמו־טטת ברחבי אירופה. ואלרי ז'יסקאר־ד'אסטן, הנשיא הצרפתי, עבר מבירה ער־בית אחת לשניה, כאשר בפיו הבשורה: הגדרה עצמית לפלסטינים, משא־ומתן בין ישראל ואש"ף. בזו אחר זו הזדרזו מדינות אירופה — גרמניה, איטליה, בריי־טניה, הולנד הידידותית, בלגיה, ספרד ואף לוכסמבורג הזעירה — להצהיר שזהו, בעצם, הרעיון שלהן מזמן. אין ספק ש־ארצות־הברית מעודדת את התהליך ב־שקט.

שליחיה של ממשלת־ישראל באירופה היו במצב של יאוש. בשארית־הכוח הם מחו נגד הנטיון להכיר ב„אירגון המרצ־חים הקרוי פיי־אל־או" ולהזמין לביקורים רשמיים את הארכי־טרוריסט יאסר עראפת.

לרוע מזלם, קרה החודש משהו ההור־פך טענות אלה למגוחכות באוזניים אי־רופיות.

שולחן אחד. אשם בכך עסקן כושי בשם רוברט מוגאבה.

כל מה שניתן לאמר על יאסר עראפאת, אפשר לאמר שיבעתיים על מוגאבה.

במשך שנים עמד בראש אירגון־מרצ־חים. מבסיסיו הבטוחים במדינות שכנות, שיגר את אנשיו אל תוך רודזיה. שם ערכו בסיטונות מעשי־זוועה אכזריים — רצח מישפחות שלמות בחוות לבנות ני־דחות, כשהילדים והנשים נרצחו לצד ה־גברים.

גרוע מזה: מוגאבה (שלא כמו ערא־פאת) הכריז על עצמו כעל „מארכסיסט". ראש ממשלת הלבנים, יאן סמית, יכול היה לטעון בצדק שאם ישתלט מוגאבה על רודזיה, תהפוך המדינה „קובה של אפריקה", בסיס סובייטי המאיים על הע־לם החופשי.

יום אחד זה נמאס על הכל. מוגאבה, יחד עם המנהיגים האחרים של רודזיה, הוזמנו לוועידה מדינית בלונדון. מלך־הטרוריסטים ומנהיג־הלבנים ישבו ליד שולחן אחד, ולבסוף הושג הסכם.

ענף של זית. בשבוע שעבר נערכו ברודזיה — היא זימבאבווה — בחירות. בבחירות אלה נחל מוגאבה ניצחון מכ־ריע וזכה ברוב מוחלט. „הכושי הטוב", הבישוף אבל מוזאוריה, שהומצא על־ידי יאן סמית, נעלם מן השטח כלא היה.

על מוגאבה הוטל להרכיב ממשלה. הוא התנהג כמדינאי לכל דבר, הזמין את אוי־ביו להשתתף בממשלתו, אף כי לא היה זקוק לקולותיהם. הוא הודיע שהוא מוכן לחיות בשלום עם השכנה השנואה, דרום־אפריקה הגיזענית, ואף שיגר לה ענף של עץ־זית.

יאן סמית גילה לפתע שהוא מוכן בהח־לט להתכבד ולשרת כשר בממשלתו של הארכי־טרוריסט.

דברי־הבל. תהליך כזה של טרוריסט ההופך ראש־ממשלה קרה פעמים רבות בדור האחרון. סיפורו של מנחם בגין, שהוגדר על־ידי הבריטים כטרוריסט מסו־כן ואכזרי, שימש אף הוא דוגמה לכך.

אך כאשר זה קורה לפני העיניים ממש, לאור זרקורי הטלוויזיה, המביאה את ה־מאורעות לכל בית באירופה — נשמעים דבריהם של שליחי ממשלת־ישראל על הסכנה הנוראה הכרוכה בהקמת מדינה פלסטינית, ועל הפשעים הנוראים של עראפאת ואנשיו, כדברי־הבל גמורים.

אישים

צרכים מיוחדים

השופט החליט להתייחס אל אבא אבן כאל „אדם רגיל, או ממוצע, אדם סביר"

„אני לא רואה בפוליטיקה עיסוק אינ־טלקטואלי," אמר השופט בוריס רפפורט בהחלטה שנתן בעניינה של סוזי אבן על הקמת מיבנה לחדרי מירפאות בהרצליה (העולם הזה 2209). את הפיסקה הזו הוא ביקש למחוק מהפרוטוקול. „איני יכול להתחשב בדרכים המיוחדות של המבק־שים," רשם רפפורט, „או במי מהם, וב־פעילויותיהם האינטלקטואליות. עלי לש־קול את הנסיבות מבחינתו של אדם רגיל או ממוצע, אדם סביר, כפי שאנו מתא־רים אותו לעצמנו לצורך דיון במצבים דומים."

תגובתו זו התייחסה במישרין לעדות שנתנה סוזי אבן כאשר ביקשה למנוע מחברת המשקיעים הדרום־אפריקאית מל־המשיך בבניית מדי־סנטר ברחוב רמת־יים שבהרצליה פיתוח.

„לכיוון הצד השני, שם בונים עתה את המיבנה," העידה אבן בנסותה לשמור על שלוות רוחו של בעלה, אבא אבן. „יש סלון גדול וחדר־עבודה של בעלי. מעל לזה חדר־השינה שלנו. בעלי כותב פוליי־טיקה וסיפרות. זו עבודה אינטלקטואלית."

את קבוצת המשקיעים ייצגו עורכי־הדין רפאל דינרי ובנימין לוינבוק, שציי־נו כי בניית מדי־סנטר החלה רק אחרי שנערך מחקר מקיף שערכו המשקיעים, ואחרי שמישרד־הבריאות נתן את בירכתו לכך. הם הציגו מיכתב של המחלקה ל־בריאות השן במישרד־הבריאות, שם צו־יין כי הקמת המיבנה נחוצה מאוד הן למתן טיפולי שיניים, והן כגורם מושך לעליית רופאי־שיניים מארצות־המערב. דינרי הציג רשימה של רופאי־שיניים אזרחי ישראל, המעוניינים לשכור חדרים במדי־סנטר, והן רשימה ארוכה של רופ־אי־שיניים מארצות־הברית שמתנים את עלייתם בקבלת מירפאה מודרנית לטיפו־לי שיניים.

גזירת מראה הים. סוזי אבן, נשי־את הליגה למילחמה בסרטן, וישראל הר־רי, שכנה, מנהל חברה להשקעות וסוכן חברות זרות, שביתו סמוך לביתה, הם בעלי וילות ושיטחי־קרקע הנמצאים מ־אחרי המיבנה המיועד. הם טענו כי הקמת בניין, שהם קראו לו „מיסחרי", תגרום רעש ו„חסימת אוויר ואור". השופט רפ־פורט הגיע למקום, ביקר בבתים והתרשם מהטיעון. „ביקרתי במקום," טען השו־פט, „וראיתי את המצב בשטח. הטענה של חסימת אוויר ואור," קבע בפסק־הדין, „אינה נראית לי. המרכז הרפואי לא יפגום באופן ממשי בהנאתם הסבירה של המבק־שים מביתם. תיוותר להם כמות מספקת של אוויר ואור בהתחשב עם הצרכים הרגילים של בני־האדם."

אבן והררי טענו גם כי המיבנה יסתיר מהם את מראה הנוף הנשקף מחלונות החדרים האחוריים בווילות המרווחות של־הם. „בקשר ל'גזילת' מראה הים," אמר רפפורט, „הכוונה כנראה לכיוון הים, כי ממילא אין רואים את הים מהקומה הרא־שונה של בית המבקשים. מכל מקום, כבר הוחלט שאין זכות מוקנית לנוף."

רפפורט אף ביטל את טיעוניהם של אבן והררי על „שימוש לרעה בכוחותיה" של הוועדה המחוזית בהרצליה. הוא ציין כי המקום, לאורך כל החוף, עומד לפני פי־תוח כולל במטרה להפכו איזור תיירות משגשג, והכוונה היא להתחיל לבנות במ־קום מלון חדש שייקרא פאת־ים.

„אין כל אפשרות," סיכם רפפורט, „ל־הקפיא את הפיתוח ולמנוע שינוי היעד בכדי לשמור על שטחים ריקים ועל אווי־רה כפרית. אין כל אפשרות להבטיח תנאי חיים פסטורליים, ויהיו המבקשים ראויים לכך ככל שיהיו."

הכנסת

להתאבל זלחגוג

ידידיו של יגאל אלון שתיקתם ויריביו משמיציו הספידוהו בחום

מיזגון הכנסת עסק בשבוע שעבר בנושא אחד בילבד: מותו של יגאל אלון. ליד השולחנות אפשר היה לשמוע שרים, חברי־כנסת, עיתונאים, עוזרי־שרים ומזכירות — כולם סיפרו על „הפגישה האחרונה שלי עם יגאל," ו„כמה שזה נורא שדווקא הוא הלך."

אולם בעוד שידידיו האמיתיים של אלון שמרו על שתיקת־עצב, הרי דווקא מתנגדיו ומשמיציו היו אלה שהספידוהו בקול, ליד כל שולחן, וספרו על „היחס המיוחד" ש־

(המשך בעמוד 28)

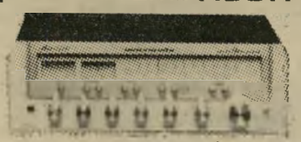
תובעים אבן
ככל האדם

marantz

איכות בהישג יד

כמצרך חודש מרץ

במבצע מכירה לחג הפסח מהיום ועד 31 במרץ

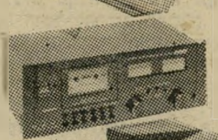
1550/MR-250
רסיבר - 2x55 W R.M.S.
יציאות ל-2 טייפים ו-2 זוגות רמקולים
כולל Mid-Tone Control -3333. שקל

1530/MR-230
רסיבר 2x33W R.M.S.
יציאות ל-2 טייפים ו-2 זוגות רמקולים 2750. שקל

6025
פטיפון מונע ברצועה,
חצי אוטומטי כולל ראש מגנטי
1035. שקל

CD-314
טייפ-דק, חזיתי מודל 1980
עם דולבי -1485. שקל

HD-550
3 רמקולים 75 W R.M.S.
עם 2 כפתורי בקרה
משיב תדירות -- 20-35
2650.- שקל

המחיר - שקלים במזומן וכולל מע"מ

להשיג אך ורק בחנויות המובחרות הבאות:

רדיו אורית	אחד-העם 19	ת"א	סלון אלקטרוניק	הרצל 187	רחובות
ב. שטורם	ככר המדינה 24	ת"א	השרות האלקטרוני	דרך העצמאות 49	ב"ש
סאונד אלקטרוניקס	בוגרשוב 47	ת"א	מרכז הסוסיקה	פסג' שטורל	כ"ש
סאונד סנטר	ככר המדינה 44	ת"א	רדקס	בן-הלל 10	ירושלים
סטריאו קלאב	ארלוזורוב 15	ת"א	גל ה-120	סוקולוב 11	הרצליה
בית הסטריאו	ארלוזורוב 1	ר"ג	תשמל קובי	ארלוזורוב 12	עפולה

חן טרמפ לחייל

גאולה כהן בקאהיר

(המשך מעמוד 26)

טרסים סובייטיים," אמר לי צעיר, שהוא בעצמו בעל נטיות שמאליות.

ספקות אלה גרמו לכך שקריאת השמאל לא מצאה אוזן קשבת. מיליון מצרים לא ענדו את הדגל הפלסטיני על דש בגדיהם ב־26 בפברואר. לא ראיתי אפילו מצרי אחד שענד את הדגל.

גם המדבקות שהוכנו למכוניות, ועליהן הדגל הפלסטיני, לא נראו כלל. ראיתי רק שתי מכוניות שנשאו את המדבקות — והן חנו בקירבת מישרד המיפלגה הפרוגרסיבית. אני מניח שהיו שייכות לראשיה.

חוק הבושה

למרות כישלון זה של מתנגדי הנורמליזציה, נראה כי המישטר חושש מפני הבאות. אחרת קשה להסביר את אחד הצעדים החריפים ביותר שנוקט אל־סאדאת, והגורם בימים אלה לתסיסה חריפה. זוהי הצעת־החוק בשם "קאנון אל־עיב" ("חוק הבושה").

חוק זה מטיל עונשים כבדים על שורה ארוכה של עבירות הפוגעות ב"מוסריות הציבורית". כהגדרת מישפטן צעיר: "זה נראה כאילו ישבו כמה אנשים, שאלו את עצמם 'מה רע בעולם?' והכניסו את כל זה לחוק אחד."

מה פוגע במוסריות הציבורית? הרבה דברים. למשל: נסיון להשפיע על המחירים. (שאל אותו צעיר: "מה זה? אם סערה בים מעכבת אוניה, וזה מביא לעליית המחירים — מי אשם?") התנהגות גסה במקום ציבורי. גידופים וקללות. פירסום כתבות בחוץ־לארץ או ספרים הפוגעים בשמה הטוב של מצריים. כל דיבור נגד השלום. הפצת שמועות. ועוד ועוד.

תובע מיוחד, הקרוי "התובע הכללי הסוציאליסטי", ממונה על ביצוע החוק. הוא יכול להתחיל בחקירה, לערוך חיפושים, לפתוח דואר, להאזין לטלפון.

נאשם על פי חוק זה יובל לפני בית־מישפט מיוחד, "בית־מישפט הבושה". הוא יהיה מורכב משלושה שופטים וארבעה חברי־פרלמנט.

העונשים הם מרחיק־לכת: שלילת הזכויות האזרחיות, איסור של פעילות פומבית, איסור־כתיבה, איסור נסיעות לחו"ל.

בית־המישפט רשאי לקבוע כי האיש אינו מסוגל מבחינה מוסרית להשתמש ברכושו, ואז יהיה אסור לו להשתמש ברכושו הפרטי, ניהול הרכוש יימסר בידי קרוב־מישפחה או אפוטרופוס אחר.

על פסק־הדין של בית־מישפט־הבושה אין עירעור. רק כעבור שנה אפשר לבקש דיון מחודש ושיגוי פסק־הדין.

הצעת־חוק זו הוגשה שבועיים לפני יום־הנורמליזציה, דבר שנתן לאנשי האופוזיציה לקשור בין שני התאריכים. "זוהי נורמליזציה של היחסים עם ישראל ונורמליזציה של הדיקטטורה במצריים," הכריז אחד מראשי האופוזיציה בארסיות. "זה מוכיח מה טיב השלום: אין שלום כולל, אין שיפור כלכלי, ובמילא אין דמוקרטיה. כל שלושת הדברים שהבטיח סאדאת אינם מתקיימים."

כמקובל, שלחו השיליטונות עותקים של הצעת־החוק למועצת הי שופטים. שם קמה סערה. נערך סמינר של מישפטנים לדיון בהצעה, והוחלט לדחות אותה מכל וכל. השופטים נקטו צעד בתי־רגיז ביותר: הפיצו כרוז נגד ההצעה.

גם ארגוני העיתונאים ועורכי־הדין דחו את ההצעה בחריפות.

בינתיים לא נתקבלה הצעת־החוק, והיא תלויה ועומדת. יש הרואים בה ביטוי לחששות של המישטר לקראת הבאות, אם ייכשל סופית המשא־ומתן על האוטונומיה ואם יוחמר המצב הכלכלי. אחרים רואים בה תגובה חסרת־סבלנות של הי שילטון על הביקורת הגוברת בחוגי האינטליגנציה.

אך בינתיים פועלת אופוזיציה זו בחופשיות רבה. שני דגלים ישראליים נשרפו בקאהיר, לעיני המצלמות הזרות, ביום שבו הגיש בן־אלישר את כתב־האמנה. הדגל הפלסטיני, המונף כדגל האופוזיציה, היה תלוי בלב העיר. איש לא נעצר.

מנוי וגמור עם אנוור אל־סאדאת להמשיך ברוכן, מכדי להתחשב בי כל מיכשול. אך תהיה זאת טעות נוראה מצד ישראל אם תתעלם מן המיכשולים האלה — ואם תוסיף עליהם במעשי־אוזלת משלה.

(בהמשך הסידרה: "מה יקרה אם...?")

במדינה

(המשך מעמוד 27)

אלון גילה כלפיהם. בועז אפלבאום, עוזרו של שימעון פרס, שרק כמה ימים לפני מותו של אלון עוד הזין עיתונאים בסיפורי השמצות ורכילות על אלון, שהתפרסמו אחר כך בשם "חוגים המקורבים לפרס", כימעט הזיל דימעה. באוזני עיתונאים אמר: "איזה איש נהדר הוא היה, אדם נפלא. שימעון מצטער מעומק הלב על כך שלא יוכל להתמודד עם איש כמו יגאל." לעומת שליחו של פרס, היו דווקא חבריו של אלון, חברי־הכנסת יצחק רבין, דני רוזוליו וו'אק אמיר, שקטים ומכונסים בתוך עצמם.

משולחן לשולחן. הגדיל לעשות יושב־ראש מחלקת האירגון של מיפלגת העבודה, יהודה חשאי, עסקן בעל קומה בינונית,

ח"כ חשאי
אבל ומבורך

שנכנס לכנסת במקומו של אלון. הח"כ החדש, מרכיב מישקפיים ובעל שיער דליל, סיפר לעיתונאים שביקשו להתוות על קנקנו: "אני עדיין המום ממותו של יגאל. אני לא יכול לדבר עם איש, אפילו לא עם עיתונאים. תנו לי קצת זמן לצאת מהאבל הכבד שנפל עלי, ואז תקבלו ראיונות כרצונכם."

חרף אבלו הכבד, הופיע חשאי במיזנון חברי־הכנסת במהלך הישיבה הראשונה של המליאה. שנערכה אחרי ההלוויה. הוא עבר משולחן לשולחן, מחייך מאוזן לאוזן, והודה בחום רב למברכיו על הצטרפותו לכנסת.

נשיאות הכנסת החליטה להשביע את חשאי רק בתום שיבעת ימי האבל אך דרכו של העסקן אצה לו, והוא הפגין נוכחות עוד לפני שהפך לח"כ מן המניין.

הופעתו החגיגית של חשאי במישכן הכנסת הבליטה ביתר שאת כי לכל אדם יש סיגנון אבל משל עצמו.

נשק

"עוזי" לכל דורש

כך אמריקאי שיש לו

598 דולר יכול

עתה לקנות "עוזי"

בקרוב יוכל הג'נטלמן האלגנטי בפלורידה הדרומית לטייל כאשר על כתפו תלוי תת־מקלע מדגם עוזי, בתיבה מעוצבת נאה.

את האביזר האופנתי ניתן לרכוש בשדרת מיראמאר מס' 6136 במייאמי, בחנות הקרוייה עיר הנשק בע"מ, במחיר 598 דולר (כ־24 אלף לירות). בעל־העסק נושא שם איטלקי, טוני סנאטורה. העסק הוא חוקי בהחלט.

"הנשק הסופי". בידי סנאטורה 200 עוזים שעברו תהליך הסבה והפכו חצי־

(המשך בעמוד 39)

תשקיף

קצינים

יוזמנו לכוסת

ועדת־הכנסת לביקורת־המדינה תזמין קצינים בדרגות שונות להעיד לפניה כאשר היא תדון בדו"ח מבקר־המדינה על צה"ל.

שלא כבשנים קודמות, לא תסתפק הוועדה בהזמנת שר־הביטחון, הרמטכ"ל, ראש אג"ם ומפקדי החיילות, אלא תבקש לשמוע הסברים לדו"ח החמור מקצינים מיקצועיים ומקציני־מיבצעים בזרועות השונות של צה"ל, שכתם דן דו"ח מבקר־המדינה.

האפיפיור

הפסיד מתנה

ביטולה של הפגישה שבין האפיפיור לבין יושב־ראש הסוכנות־היהודית, אריה דולצ'ין, גרמה לכך שהאפיפיור הפסיד מתנה מיוחדת־במינה, שעמד דולצ'ין להגיש לו.

דולצ'ין גילה כי בארץ מתגוררת אשה, שהיא בעלת הבית שבו התגוררה מישפחת האפיפיור בעיר קטנה ליד קראקוב בפולין. השילטונות הפולניים מכירים בבעלות האשה על הבית, וכוונת דולצ'ין היתה לרכוש אותו ממנה ולהעניקו לאפיפיור, כדי שיוכל לחקים מוסיאון או מיפעל־תרבות בבית שבו עברה עליו ילדותו.

בניגוד לפירסומים, לא בוטלה הפגישה משום שדולצ'ין חלה בשפעת. דולצ'ין סירב להגדרת הביקור כביקור פרטי, והוואתיקן לא היה מוכן לארח אותו כאורח רשמי.

השקל לא חוקי

שקלי־הכסף החדשים שהונפקו על־ידי בנק ישראל אינם הילך חוקי. עורך־הדין ד"ר גדעון קריב שלח חוות־דעת לנגיד בנק ישראל ובה ביקשו לנקוט בצעדים חוקיים על מנת להפכם לחוקיים.

השקלים הם בזמי חוקיים כיוון שלפי החוק עליהם לשאת את חתימות נגיד בנק ישראל ויושב ראש המועצה המייעצת של בנק־ישראל. בעת ההנפקה, ואילו השקלים נושאים את חתימת היושב־ראש הקודם של המועצה המייעצת, דוד הורוביץ, שנפטר לאחר הדפסת השקלים, אך לפני תאריך הנפקתם. יושב־ראש המועצה כיום הוא מרק מושביץ.

ד"ר קריב אומר כי סעיף 31 (א) לחוק בנק ישראל 1954 קובע כי נגיד בנק ישראל יקבע את צורתם ותוכנם של שטרי הכסף המונפקים על ידי בנק ישראל, וכי שטרי כסף אלו ישאו את „חותם חתימותיהם של הנגיד ושל יושב ראש המועצה המייעצת."

בגין נזף בידין

ראש־הממשלה, מנחם בגין, נזף בסגנו הפרופסור ייגאל ידין, על התבטאויותיו של ידין כנגד מינויו של יצחק שמיר לתפקיד שר־החוץ.

בעיקבות נזיפה זו, שהוגדרה על־ידי מקורבי ראש־הממשלה כ„חמורה במיוחד", התנצל ידין בפני שמיר.

המערך מוכן

להתחייב

ראשי המערך מוכנים להתחייב בפני המפד"ל, כי המערך יצרף את המפד"ל לקואליציה בראשותו, גם אם לא יהיה צורך במפד"ל לשם הקמת הממשלה הבאה.

תמורת התחייבות זו דורש המערך את עזרת המפד"ל לפעול למען הקדמת הבחירות.

הרמטכ"ל

לעזרת שילה

מתיישבי שילה פנו בקריאת־עזרה לרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן. לדברי אנשי שילה, הם מוטרדים ומותקפים על־ידי הערבים מהיישובים בסביבה, המונעים מהם גישה חופשית ליישוב, ממטירים עליהם אבנים ועורכים פשיטות קבועות לצורכי גניבה.

אנשי שילה סיפרו לרמטכ"ל כי פנו לעזרת השילטונות המקומיים של צה"ל, ותשובת המושל היתה: „אני לא יכול לעזור לכם." הרמטכ"ל הבטיח למתיישבי שילה לחסל את ה„גנגע" ולפעול ביד תקיפה נגד הערבים.

דובר־צה"ל מסר בתשובה לשאלה, כי מתיישבי שילה כלל לא פנו לרמטכ"ל בנושא זה.

אלון החרימה

את העבודה

רות אלון, אלמנתו של יגאל אלון ז"ל, סירבה להשתתף באזכרה לבעלה שערכה מיפלגת־העבודה. היא זעמה על־כך שהשניים, שעמדו להעלות את זיכרו של יגאל אלון, היו שימעון פרס וחיים בר־לב. גם אחרי שכותל נאום כר־לב, סירבה רות אלון לבוא לאזכרה.

ידלין וחל־חי

יושתקו

המערך והליכוד עומדים להסכים ביניהם על ביטול הדרישות ההדדיות לדון בוועדה־לביקורת־המדינה של הכנסת במימצאי סיפרו של ידלין ובמימצאים החדשים על קרן חל־חי.

כבר עתה ברור שהוועדה תדון בחודשים הקרובים בדו"ח מבקר־המדינה על צה"ל, וכי החומר בדו"ח זה הוא כה רציני עד שאינו מאפשר דיון נושאים אחרים, בלתי־חשובים.

נאמן אישר תרומה

עוד הקצבה לישיבת אי־תרי אושרה על־ידי מישרד האוצר, מבלי שתעבור את ועדת־הכספים של הכנסת. התרומה החדשה, בת 10 מיליוני הגירות, אושרה אישית על־ידי מנכ"ל מישרד האוצר, הד"ר יעקוב נאמן. לפני חודשים אחדים פרצה שערוריה כשהתגלה ששר־האוצר הקודם, שימחה ארליך, אישר הקצבה מיוחדת בת 18 מיליוני לירות לאותה ישיבה, גם אז תוך עקיפת ועדת־הכספים.

בגין הורה להישאר

ראש־הממשלה, מנחם בגין, הורה לשרי הממשלה להישאר בבניין־הכנסת עד לתום הדיון על בחירתו של יצחק שמיר לתפקיד שר־החוץ.

בישיבת הממשלה הקצרה, שנערכה באותו יום במישכן־הכנסת, הודיע בגין לכל השרים שעליהם להישאר בבניין כדי „שהממשלה כולה תצביע בעד שר־החוץ החדש."

אופירה נסעה

לארצות־הברית

רעיית נשיא־המדינה, אופירה נבון, יצאה בתחילת השבוע לארצות־הברית, מבלי לתת לנסיעה פירסום.

רעיית־הנשיא תעבור בארצות־הברית סידרה של טיפולים רפואיים.

מסיבה יקרה

אחת המסיבות היקרות ביותר בארץ נערכה במוצאי־השבת האחרונה במלון הילטון בירושלים. המסיבה נערכה על־ידי ניסים גאון לכבוד אחות נשיא־מקסיקו, המבקרת בישראל, והיא עלתה 750 אלף לירות.

במסיבה השתתפו ראש־הממשלה, מנחם בגין, ורבים מחברי הממשלה.

משראווי

ברח ליוון

המודיע המישטרתי המפורסם, סיומון משראווי, נמצא עתה ביוון. משראווי יצא ליוון מיד אחרי עדותו במישפט החשודים ברצח חאג' כחיל, ועוד לפני שחשודים אלה זוכו בבית־המישפט.

ערב יציאתו התלונן משראווי במישטרה, כי אחד מבני מישפחתו של כחיל ניסה לדרסו, כנקמה על כך שהעיד בעד החשודים ברצח. נראה כי משראווי חשש מניקמת בני מישפחת כחיל על כי עזר לזכות את הנאשמים ברצח אבי המישפחה.

הנציב עקף

את הוועדה

נציב־שרות־המדינה, איתן יעקובסון, העניק באחרונה תקנים חדשים של יועץ לשתי מזכירות של סגני־נציבים.

יעקובסון עשה זאת למרות שכך שינוי אז הוספת תקן בנציבות מחייבים החלטה של ועדת־שרות מיוחדת, שבה משתתפים שלושה מנכ"לים של משרדי־ממשלה. בינתיים התברר שלמרות הביקורת הציבורית שנמתחה על יעקובסון, על שום שהוא מעסיק שני נהגים, ממשיך הנציב להחזיק בשניהם.

וורטהיימר

מונכ"ל הפנים

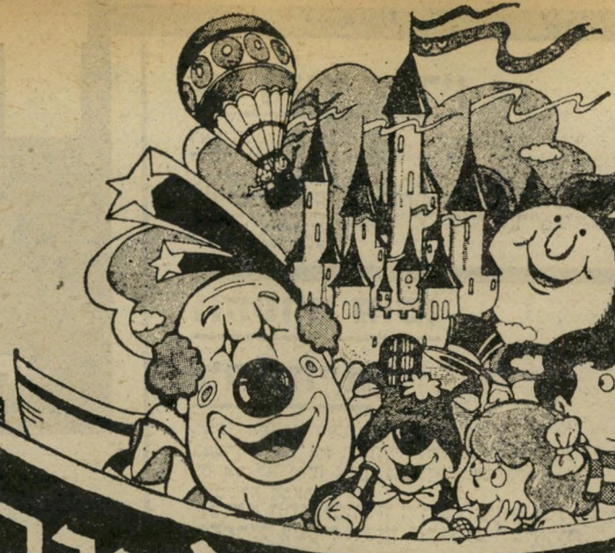
מרדכי וורטהיימר, מי שהיה יועץ בנציבות־שרות־המדינה וחבר המפד"ל, ימונה ככל הנראה כמנכ"ל מישרד־הפנים, במקומו של חיים קוברסקי, שיוכחר כמבקר־המדינה.

וורטהיימר פרש מנציבות־שרות־המדינה אחרי שהיה במשך שנתיים בטל מאונס, מכיוון שהנציב הקודם, הד"ר רמי פרידמן, סירב לשתפו בפעולות המישרד.

מצות למצריים

מישרד־הדתות עומד לשלוח לקהילות קאהיר ואלכסנדריה כמות גדולה של מצות, טליתות ותפילין, לקראת חג־הפסח.

המישלוח יועבר דרך שגרירות ישראל בקאהיר לגבאי בתי־הכנסת, וזאת לעפקני הקהילות.

מדינת הילדים

יריד בידור ושעשועים

חופשת פסח גני התערוכה ת"א

52 אפשרויות בילוי בכרטיס אחד.

מאות אלפי ילדים והוריהם בקרו ונהנו אשתקד במדינת הילדים.
השנה מציעה לך מדינת הילדים **יותר** בדור **יותר**
שעשועים **יותר** הנאה

אל תחמיצו!

לועדי עובדים וקבוצות מאורגנות

הסדרים מיוחדים
לרכישה מרוכזת של כרטיסים.
פרטים: הדרן אבן גבירול 90 ת"א
טל. 248844
המבצע מוגבל עד לתאריך 25/3/80

ליצרנים יבואנים וסוכנים

השנה תכלול מדינת הילדים
גם אפשרויות מכירה ותצוגה
של מוצרים המתאימים לילדים
ולהוריהם.
בוא לפגוש את הקהל שלך.
הבטח את מקומך עוד היום.
פרטים: מח' מכירות טל.
247259 221633

עיריות מועצות קיבוצים מושבים ובתי ספר

לביקורים מאורגנים מודרכים
נא לפנות למשרדי ההפקה
רח' בלוך 26 ת"א
טל. 247258, 247259

לשותי טרופית הנחה של 50 ל"י לכרטיס תמורת עשר שקיות ריקות של טרופית בכל משרדי הכרטיסים וקופות מדינת הילדים.

שימו לב! כל הרוכשים כרטיסים עד לתאריך 25.3.80 ישתתפו בהגרלת כרטיס טיסה למדינת הילדים הגדולה בעולם — דיסני וורלד. **ארה"ב.**

אתה והלירה

לירה ישראלית אחת תשב"ץ

מאת יגאל לביב

שישית ייצוא היהלומים

ב־1979 היה פיקטיבי

מכלל יצוא היהלומים הישראלי בשנת 1979, שהיה 1.22 מיליארד דולר, נשלחו יהלומים ב־200 מיליון דולר לחו"ל כ־יצוא, אך למעשה לא נמכרו, אלא הועברו כמלאי במישרדים בחו"ל — זאת גילה נשיא בורסת היהלומים, **משה שניצר**, לביטאון התעשיה. וציין כי ה־יצוא האמיתי היה רק מיליארד דולר.

מכיוון שהיהלומנים מקבלים מימון ליצוא בריבית מסובסדת של 7.9% (החל בינואר השנה עלתה הריבית ל־9.6%) הרי למעשה כשישית מכלל היצוא הוציא כספים במירמה מ„בנק ישראל". אילו היו היהלומנים מחזיקים את היהלומים אצלם כמלאי לא־מיוצא, היו צריכים למ־מן את החזקתם בריבית גבוהה מזו שנו־תן „בנק ישראל" לעידוד היצוא. שניצר ציין כי חלק מן היצוא הפיקטיבי עבר למרכזים כמו ארצות־הברית, בלגיה ו־הונג־קונג.

שניצר קיבל לאחרונה מידע כי נשיא אגודת יצרני התכשיטים באמריקה התלונן לפני האוצר האמריקאי על כי ישנה בישראל אפליה לגבי יבוא יהלומים מלוטשים בגודל של פחות מקאראט, ואפלייה זו פוגעת באמריקאים. ישראל אוסרת לייבא יהלומים בגודל זה, כדי להגן על התעשיה המקומית, ואיסור זה הוא בניגוד לתקנות גאט"ט למכס, שישראל חתומה עליהן. ממשלת ארצות־הברית ביקשה לאחרונה להפנות את תשומת־לבה לכל אפליה נגד יצוא סחורות אמריקאיות. גם שגרירות אמריקה בישראל התחילה לבדוק את התקנות הפוגעות ביצוא האמריקאי. שניצר עצמו הוא בדעה כי צריך לבטל את התקנות המפלות, מה גם שארצות־הברית הורידה עתה את המכס על יבוא יהלומים אלה לאחוז עד שני אחוזים.

נשיא בורסת־היהלומים שניצר
האמריקאים מתלוננים

מאזן „בנק־דיסקונט" בכל העולם

9.3 מיליארד דולר

סך המאזן הכולל של כל הבנקים, השייכים לקבוצת „דיסקונט", לסוף שנת 1978, היה 9.3 מיליארד דולר, מזה מה־ווה החלק הישראלי 6.4 מיליארד דולר.

פרטים ראשונים אלה על היקף כל הבנקים השייכים לקבוצה מופיעים ב־מאזן „בנק דיסקונט" בשווייץ. המאזן אינו כולל את הבנק בניו־יורק, שהיקף מאזנו היה 1.4 מיליארד דולר.

המאזן של הבנק השווייצי (שרוב מניותיו הן בידי מישפחת **רקנאטי** באופן ישיר, ללא קשר לבנק הישראלי) היה 1.039 מיליארד דולר. ההון העצמי היה 180 מיליון פרנק שווייצי, כ־10% מסך המאזן. מאזן הבנק בלוקסמבורג היה 15 מיליון דולר, וההון העצמי 66.5 מיליון פרנק לוקסמבורגי, כ־20% אחוזים מה־מאזן. מאזן חברת „בנק דיסקונט טראסט" בניו־יורק היה 27.5 מיליון דולר, מזה ההון העצמי 10 מיליון דולר, ומאזן הבנק במונטווידאו היה 51 מיליון דולר, מזה הון עצמי 1.8 מיליון דולר.

לנתונים אלה יש להוסיף את מאזן הבנק בניו־יורק, שהיה בסוף 1978 כ־1.4 מיליארד דולר.

חברי מועצת־המנהלים של הבנק ב־שווייץ הם **רפאל רקנאטי** (נשיא), **יוסף רייזר, דניאל רקנאטי, מו־ריס סאלם, אהרון בן־הטוב, אלי מולכו, רוגר גלופין, ברנארד הייז־לי ורנה ניקולאזי.**

בדברי־ההסבר למאזן מוסבר הגידול האיטי בעסקים של 6% בילבד בהגבלות על גובה הריבית, שהתירו השילטונות בשווייץ לבנקים לשלם על פיקדונות ב־מטבע־זר, דבר שפגע גם ברווחיות.

הבנק פתח בשנת־המאזן סניף בפנמה. פגיעה קשה ברווחיות היתה לירידת ערך הדולר, שהוא חלק חשוב מפיקדונות ה־בנק. הרווח בשנת 1978 היה 9.3 מיליון פרנק, נקי, מהכנסה מפעולות בסך 110 מיליון פרנק. מאזן הבנק המקוצר לסוף יוני 1978 מראה על היקף עסקים של 1.8 מיליארד פרנק, לעומת 1.7 מיליארד לסוף 1978. סעיף ההתחייבויות האחרות גדל במחצית השנה של 1979 ל־62.4 מיליון פרנק, לעומת 39.2 מיליון בסוף 1978.

מערער על שיטת הממוצעים בפנסיה של עובדי המדינה

עירעור על ההסכם שחתמה ההסתדרות עם האוצר, לגבי שינוי שיטת חישוב הפנסיה של עובדי־המדינה, העלה מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, **מתי דויד**, בתזכיר שנשלח לחברי הוועד־הפועל של ההסתדרות.

לפי ההסכם, יחשבו את הפנסיה לפי שיטת ממוצעים של משכורות העובד בכל תקופת עבודתו. עד כה היתה הפנסיה מחושבת בעיקר לפי המשכורת האחרונה. מתי דויד טוען כי השיטה החדשה משפרת את מצב עובדי־הייצור, שהפנסיה שלהם לא כללה עד כה את תוספות ה־שכר על נורמות ופרמיות, אולם מקפחת את עובדי־המדינה. דויד מציע לשנות את ההסכם כך שיתן אפשרות לעובד לבחור בין שיטת־חישוב של ממוצעים ובין ה־שיטה הקודמת של המשכורת האחרונה הקובעת.

ירידה ברייחי „קמפארי"

ריוחי חברת „קמפארי" האנגלית, ה־שייכת לישראלי **גבריאל בנצ'ר**, ירדו בצורה חריפה בשנת 1979, ביגלל עלות־מימון גבוהה. מניות החברה נסחרות בבורסה של לונדון, והן ירדו ירידה חדה בגלל הירידה בריווחיות.

קמפארי מייצרת ציוד למחנאות ו־ספורט, ולה סניף פעיל גם בישראל. רווחיה לשנת 1979 היו 746 אלף שטר־לינג, לעומת 852 אלף בשנה קודמת. מאזן החברה היה 12.2 מיליון לירות שטרלינג, גידול של 12%. בנצ'ר מסר כי השנה צפוי המשך המגמה.

הורביץ חזר למדיניות ארליך

מהלכי האוצר בחודש האחרון מלמדים כי **יגאל הורביץ** נסוג לחלוטין מקווי המדיניות המוניטרית של הפרו־פסור **מילטון פרידמן**, שעיקרם הקטנה דראסטית בהוצאות הממשלה, ריסון מוניטרי חריף של המשק הלא־ממשלתי באמצעות הקפאת אשראי והעלאת הריבית, ואבטלה בהיקף ניכר.

כל אלה צריכים להביא לקיפאון בצמיחה, להקפאת השכר באמצעות אימתאבטלה, להורדת הביקוש, וכפועל־יוצא — לירידה משמעותית באינפלציה.

הורביץ הפעיל מדיניות זו בעיקביות בתקופת־שילטונו הראשונה. עתה הוא נסוג ממנה לחלוטין.

שתי סיבות לנסיגה: שיעור הגידול במדד פברואר שיכנעו כי מקורות הביקוש האינפלציוני הם בעיקר בהון השחור, ואי־יכולתו להתגבר על דרישות־התקציב של **עזר וייצמן ודויד לוי**, שהם גם יריביו הפוליטיים במחנה הליכוד. (הורביץ משתייך למחנה של **משה ארנס, יצחק שמיר ויגאל כהן־אורגד**).

מאז המחצית השנייה של פברואר הושלך מילטון פרידמן לסל, והמדינה היחידה בעולם שבה מנסים עדיין את התיאוריה שלו מחוץ לצ'ילי היא ברי־טניה, שבה הוא היה אורח־כבוד של ראש־הממשלה, **מרגרט תאצ'ר**, לפני כחודש, ושבה הונהג מחנק־אשראי חמור והחלה אבטלה חמורה. אולם בבריטניה לא קיימת בעיית ההון השחור, ולא קיים מחנה יריב בקואליציה.

הורביץ חזר לשיטות **שימחה ארליך**, של הסכמה לתוספות־שכר („כני־עתו" למורים, לעובדי חברת־החשמל, ל־עובדי „אל על") תוך ריקון התוספות מתוכנן באמצעות אינפלציה גואה.

האוצר מזרים בכל חודש שיבעה מיליארד לירות חדשות, במקום הכנסות מיסים וממכירת צמודים. הבנקים מתפוצצים מעודפי־כסף, וכל הרוצה אשראי בשערי הריבית של היום יכול לקבלו.

הקיצוץ המדומה בתקציב המדינה הוא למעשה תקציב הגדול מבחינה ריאלית ב־35% מזה של אשתקד, באמצעות הגדלות המסיביות בתקציבי הביטחון והבנייה. התקציב גם מראה בבהירות כי הורביץ ממשיך את מדיניות קודמו בהעדפת סקטור־העסקים ובעלי־ההון: התמיכות ל־סיבסוד מיצרכי־יסוד ותחבורה ציבורית ירדו בתקציב מ־14 ל־13 מיליארד לירות, והן מהוות עתה רק שני אחוזים בתל"ג, לעומת 3.1 בתקציב הקודם. לעומת זאת גדלה הסובסידיה להון, באמצעות אשראי בריבית נמוכה, מ־50 ל־100 מיליארד לירות, והיא עתה 14 אחוזים של ה־תל"ג, לעומת 12% בתקציב הקודם.

גם העלאת התשלומים של עובדים ומעבידים לביטוח־הלאומי היא למעשה העלאת המס השולי על עבודה, דווקא לאותה קבוצת־שכירים שנפגעת כל העת על־ידי כירסום מדרגות־המס ותוספת־היוקר. האוצר מתכוון לגבות השנה, באמצעות הביטוח הלאומי, 26 מיליארד לירות, פי שניים מאשתקד. לסכומים שמקבלים בעלי־ההון באמצעות סובסידיה להון יש להוסיף השנה עוד 12.5 מיליארד לירות הקלות במס־הכנסה לתעשיינים, בהתאם לחוק הקלת ההון, לעומת הנחות בסך 10.5 מיליארד לירות שקיבלו במס־הכנסה בשנה החולפת.

תוך נסיגה ממילטון פרידמן לשימחה ארליך עשה הורביץ נסיון מצחיק של מילחמה בהון השחור, באמצעות הצעה להטלת מס של 10% על כל ההון במשק, תוך כדי החלפת הכסף. הורביץ מסר בעוד מועד על הצעה זו, שהיא פרי רוחו של מנכ"ל האוצר, **יעקב נאמן** (ושהוא לא היה שלם עימה) לשימחה ארליך, שדאג לבטלה בטרם נולדה. אין ספק שאילו התעקש הורביץ היה מצליח להעביר החלטה זו תוך איום בהתפטרות. אולם השרירים של ארליך הספיקו כדי שייסוג מהר מתוכנית זו והסתפק בהטלת החובה של הגשת הצהרות־ההון, שאין בה כל ממש.

ההון השחור מוחזק בעיקר על־ידי כמאתיים אלף מפרנסים, רובם עצמאיים, שאינם קיימים כלל בתיקי מס־ההכנסה או מס־ערך־מוסף. אין להניח כי מעלימי מס־ההכנסה יתנדבו למלא טפסים של הצהרות־הון, וכיוון שאינם קיימים כלל בתיקי־האוצר, אין סיכוי שהאוצר יוכל לאתר את מחזיקי ההון השחון שלא הגישו הצהרות־הון. הנסיון לחפש את ההון השחור אצל אותם המנהלים ספרים דומה לנסיון לחפש חפץ אבוד תחת הפנס, כיוון ששם יש אור, למרות שהחפץ אבד רחוק משם.

אותם מאות־מיליארדים שחורים, המזינים את הבורסה לניירות־ערך, מוחזקים בצורות שונות, אך לרוב נזילות. אזרחי ישראל מחזיקים כיום במטבע זר בבנקים בסכום השווה למאה מיליארד לירות ישראליות. יש להם סכום של קרוב לטריליון לירות בצמודים. בכספות פרטיות, מצוי הון רב במטבע זר או בצמודים. סך כל הלירות המצויות כיום במחזור אינו עולה על שמונה מיליארד לירות, כאשר לפי הערכות מתונות מת־ווסף בכל שנה סכום של לפחות 20 מיליארד לירות להון השחור הלא־מוצהר.

כל אלה הם סכומים המוחזקים ב־ארץ, מבלי להביא בחשבון חשבונות של ישראלים בחוץ־לארץ.

אילו רצה האוצר לנצל את החלפת הכסף כדי לשים יד על חלק־הארי של ההון השחור, היה צריך לעשות את מה שהציע נשיא לישכת רואי־החשבון, **יש־ראל שטראוס**: לחייב את כל אזרחי־המדינה להגיש הצהרות־הון, לבדוק לפי רישומי הביטוח הלאומי, צה"ל וספר־הבוחרים מי לא הגישו כלל הצהרה, ולחפש אותם. שכן קיים כיום פער של 200 אלף איש בין מיספר התיקים במס־הכנסה לבין מיספר הנפשות בביטוח־הלאומי ובצה"ל.

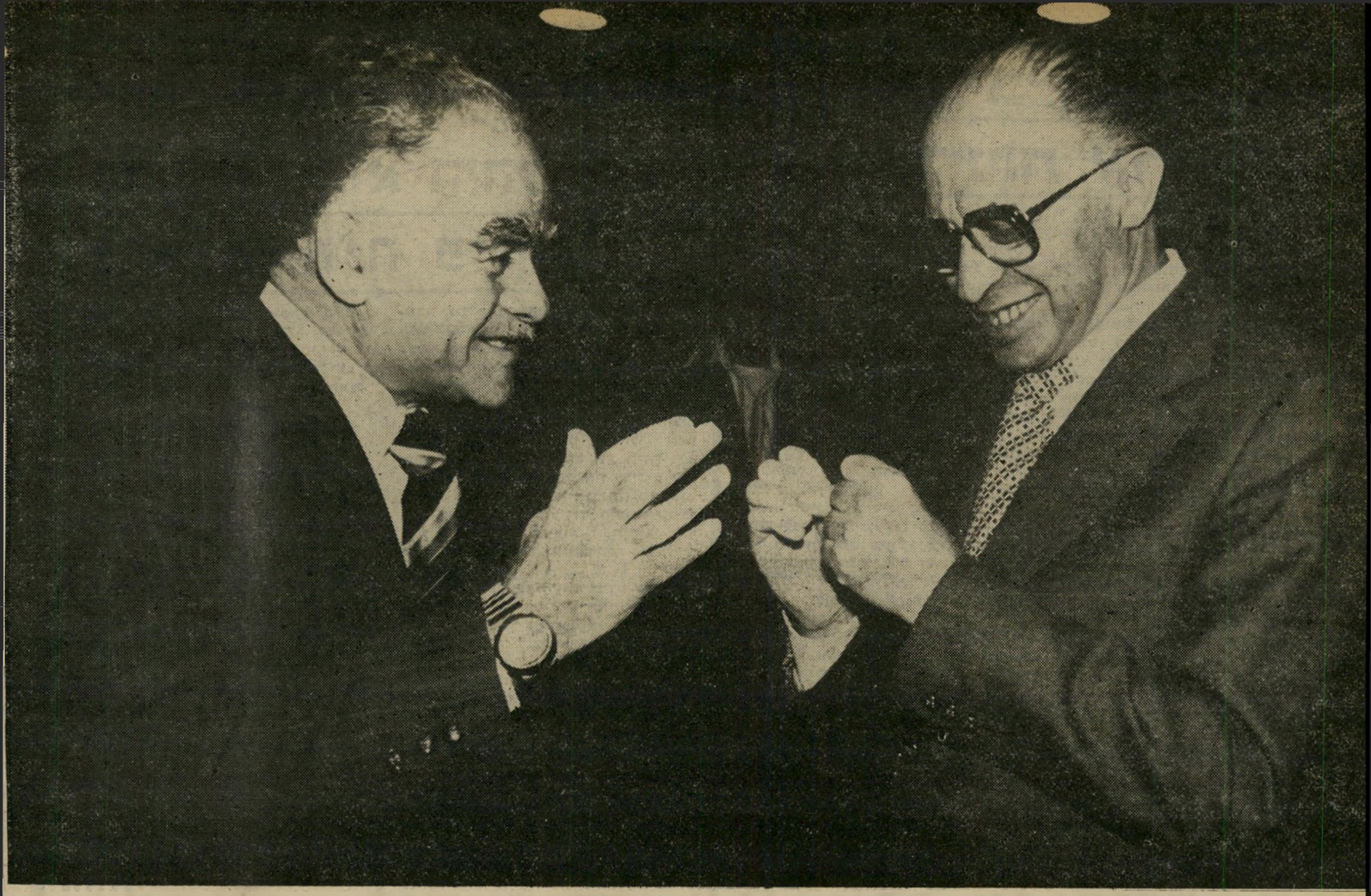
נוסף על כך היה צריך לרשום את כל ממירי המזומנים, להחליף את כל איגרות־החוב במדינה, לרשום את כל המחזיקים במטבע זר בבנקים, וכל הנמצא בכספות הבנקים. רק בדרך זו היה ניתן לשים יד על חלק נכבד מן ההון השחור. העובדה כי הממשלה סירבה לבצע סעיף קטן מתוכנית כזו — רישום תכולת הכספות בבנקים — מעידה כי אין לה כל כוונה לתפוס את מעלימי מס־ההכנסה.

התהליך השני, והחשוב לא־פחות, שעד כה לא שם אליו איש לב, הוא מעבר ההון מן הפירמות אל האנשים. האוצר בנוי על גביית מסים מפירמות. הפירמה תורמת את חלק־הארי מההכנסות בצורות שונות. ידיעה שפורסמה לאחרונה סיפרה כי מאפריל השנה יש גירעון בגביית מסים, לעומת התוכנית, בשיעור של שיבעה מיליארד לירות, ועד סוף מארס יהיה הגירעון תישעה מיליארד לירות. מכלל גידעון זה, ירידה של 7.5 מיליארד נובעת מהקטנת ההכנסות מסים על היבוא ועל הצריכה המקומית, ביגלל הקטנת היבוא והצריכה במשק. זהו תהליך שיגרום לאכילת ההון העצמי של המיפעלים ושיתוקים תוך זמן קצר. אולם הירידה בגבייה במס־ההכנסה בסך מיליארד וחצי לירות מחברות ועצמאיים אינה נובעת מגידול בהעלמות־מס, אלא מתהליך שאין האוצר ער לו: מעבר ההון מפירמות לבודדים.

יותר ויותר פירמות יסיימו את השנה במאזן שיראה על הפסד, וישלמו פחות מס־הכנסה. מיבנה המיסוי בישראל גורם לריקון ההון מן החברות, ולהעברתו ל־בעליהן באופן פרטי.

לדוגמה: בגלל שיטות המיסוי כדאי כיום לפירמה ללוות כסף בבנק, שכן הוצאות המימון הן הוצאה מוכרת לצורך מס. הפירמה מלווה את הכסף לבעליה באופן אישי, ואלה קונים בכסף צמודים או מטבע זר, המשמש ערובה להלוואה שלקחה הפירמה. הסיבה לקניית הצמודים או המטבע הזר על־ידי הבודד, ולא על־ידי הפירמה, היא שהפרשי־ההצמדה על צמודים או המטבע הזר של פירמה חייבים במס, ואילו הפרשים אצל בודד פטורים ממס. ביגלל תקנה כזו בילבד הוצאו מן הפירמות מיליארדים של לירות לרכישות מטבע זר וצמודים אצל בעליהן.

סיבה שניה לריקון הפירמות מהון היא תקנות־המס, הבנויות כך שכדאי יותר למשוך כספים מפירמה בצורת משכורת, מאשר כרווח.

החקף ניצי של בגין, הביא לממשלה את יצחק שמיר והעמיד את וייצמן בצל

מלחמת הקנאים

ב**יום הששי** האחרון היה סגן־השר, יורם ארידור, חיוור כסיד. הוא אחז בידו חוברת דקה, ובה כמה עמודים מודפסים במכונת־כתיבה, שהיתה גזר־דין־מוות על שילטון הליכוד.

החוברת הכילה תוצאות של סקר דעת־קהל שהזמין הליכוד לפני שבועות מיספר, בסודי־סודות. בסקר, שהיה המעמיק ביותר מבין הסקרים שנערכו אי־פעם בארץ, התבקשו הנשאלים, שהיוו חתך מידגמי מייצג ונרחב של כלל האוכלוסיה בישראל, לענות על שאלה אחת בילבד: איזו ממשלה היית מעדיף, של הליכוד, בראשותו של עזר וייצמן, או של המערך, בראשותו של שימעון פרס?

התוצאות היו מדהימות. 58 אחוז קבעו שהם מבכרים את ממשלת־המערך בראשות פרס על ממשלת־הליכוד בראשות וייצמן. רק 29 אחוז מהנשאלים ביכרו את ממשלת־הליכוד של וייצמן על פני ממשלת־המערך של פרס, ו־12 אחוז השיבו כי אין להם דעה.

הסקר הובא לידיעת ראש־הממשלה, שהורה לשמור את עצם קיומו ואת תוצאותיו בסודי־סודות. מילבד כמה אישים הקרובים לבגין, ראו בינתיים את הסקר רק השר דויד לוי ויושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, משה („מי־שה") ארנס.

תוצאות סקר זה מהוות שלב נוסף בהדרדרות הכללית של ממשלת בגין, כפי שהסתמנה בימים האחרונים. אין כמעט שר או חבר־כנסת שאינו משוכנע כי ימיה של הממשלה ספורים.

אמר השבוע אחד השרים: „הדבר היחיד היכול להציל את הממשלה הוא רעידת־אדמה, שתהרוס את שני הבתים הומוללים בחברון."

אותו שר הגזים כמובן. אין להניח שממשלתו של מנחם בגין תיפול בגלל פרשת הבתים בחברון. סביר יותר להניח שאם יראה בגין, ביום הראשון הקרוב, שלא מסתמן רוב להצעתו בדבר יישוב יהודים בחברון, הוא לא יעלה כלל את הנושא לדיון בממשלה.

את פרשת חברון, הנמצאת עתה במוקד הסיכסוכים הפנימיים בתוך הממשלה, מלווים המשבר ביחסים עם הממשל האמריקאי, הקרע שאינו ניתן כיום לגישור בין בגין לווייצמן, המינוי של יצחק שמיר כשר־חוץ והשמועות הבלתי־פוסקות על מגעים בין המערך לליברלים ובין המערך למפד"ל. כל אלה מחדדים עוד יותר את המסקנה שימיה של הממשלה ספורים.

אם יתקיים בכל זאת דיון על יישוב היהודים בחברון, ברור כבר עתה ששמונה שרים, לפחות, יצביעו נגד דעתו של ראש־הממשלה. דרושה רק אצבע אחת נוספת כדי שההצעה תיפול, וראש־הממשלה יתגלה במערומיו.

ברור לגמרי כי נגד ההחלטה יצביעו שר־הביטחון עזר וייצמן, ארבעת שרי הליברלים (שימחה ארליך, יצחק מודעי, גידעון פת ומשה ניסים) ושלושת שרי הדמוקרטים (ייגאל ידין, שמואל תמיר וישראל כץ).

לגבי הדמוקרטים לא היתה כל בעיה. שלושת שרי מיפלגה זו החליטו שכדי לנסות ולהציל קמצוץ מכבודם האבוד בעיני הציבור, עליהם לצאת נגד ההתיישבות היהודית בחברון, אם כי לא להתנגד בצורה אולטימטיבית. אצל הליברלים היתה ההחלטה מסובכת יותר.

במיפלגה הליברלית קיים גורם ניצי, המונהג על־ידי ניסים וחבר־הכנסת לשעבר ידידיה בארי. עמדותיו של יצחק מודעי, שהיה ידוע כנץ, מותנו בעת האחרונה בעמדתו של ראש־הממשלה בגין.

ניצים לוי ושמיר
הטנגו הראשון

רונה על־ידי עזר וייצמן, שמודעי נחשב כשליחו במיפלגה הליברלית. ארליך, מו־דעי ופת החליטו להתחכם, והציגו לפני חבריהם את העניין כבעיית עיתוי. אין הם מתנגדים להתיישבות יהודים בחברון, אם כי גם אינם תומכים בה, אלא מתנג־דים בכל תוקף ל„עיתוי האומלל".

כדי להתגבר על התנגדות האגף הניצי במיפלגה, יתכנס ביום החמישי השבוע מרכז המיפלגה הליברלית, ויורה לנציגיו בממשלה להצביע נגד ההחלטה. ניסים כבר הודיע כי יקבל, למרות דעותיו, את הכרעת המרכז. ארליך יפרש את החלטת המרכז, בשיחה שתוכננה לו לקראת סוף־השבוע עם בגין, כאולטימטיבית, ויטען באוזני בגין שההחלטה הבאה של המר־כז, אם אכן תתקבל הצעתו של בגין בדבר יישוב יהודים בחברון, תהיה לצאת מה־ממשלה.

לעומת שמונה השרים שהצבעתם נגד ההחלטה היא כבר בטוחה, רק ששה שרים כבר הודיעו כי יתמכו בה. נוסף על בגין עצמו, יצביעו בעדה שר־החוץ החדש, יצחק שמיר, שר־הבינוי דויד לוי והשר אריק שרון מחרות, ושניים משרי המפד"ל, הד"ר יוסף בורג וזבולון המר. בורג והמר אינם מסתירים את דע־תם, המתנגדת להחלטה ליישב יהודים ב־חברון דווקא עתה, אך מודים שאינם יכו־לים להרשות לעצמם, בגלל סיבות מיפ־לגתיות־פנימיות, להצביע נגדה. *.

בים אריך
מילחמה פנימית

באשר לאופן הצבעתם של שלושה שרים קיים סימן שאלה. שר־הדתות אהרון אבו־חצירא מחפש דרכים להתחמק מה־הצבעה בעד בגין. נראה כי אבו־חצירא יחליט, בסופו של דבר, להימנע. השרים אליעזר שוסטק ויגאל הורביץ ידועים אמ־נם כקיצונים, אולם לכל אחד מהם שלל סיבות להתנגד להצעה, שוב בגלל העי־תוי. בגין מאמין כי הורביץ ושוסטק יצ־ביעו בסופו של דבר איתו, אחרי שיחות אישיות איתם.

למרות שככל הנראה יסיר בגין את הצעתו מסדר־היום, כדי לנסות ולהרוויח עוד כמה ימים או שבועות של קיום מם־שלתו, מצביעה פרשה זו, יותר מכל, על קיומם של שני מחנות סותרים ומנוגדים בתוך הקואליציה, שהחברות בהם אינה על פי חלוקת המיפלגות המרכיבות את הקואליציה.

שר־ביטחון וייצמן וראש־ממשלה בגין

עד מתי יסתכלו באותו כיוון

וייצמן ופרס
שותפים או יריבים בירושה?

מ"מ של אריק שרון

דו תחדדות היחסים בין שני המח־נות בממשלה, ובכל אחת מהמיפלגות המרכיבות אותה, נוצרה בראש ובראשונה בגלל בגין עצמו. בשנתיים האחרונות היה מקובל לחשוב שבגין לא יציג את מועמ־דותו בבחירות הבאות, בין מפני שלא ירצה ובין מפני שמצב־בריאותו לא יר־

* השר חיים לנדאו, שהיה תומך ב־בגין בנושא זה, מרותק למיטתו מזה שבו־עות ארוכים, ואינו משתתף בישיבות ה־ממשלה.

שה לו זאת. ההתמודדות בין שני היור־שים האפשריים — עזר וייצמן, שנתמך על־ידי מרבית חברי המיפלגה הליברלית, ויצחק שמיר, שנתמך על־ידי בגין עצמו ועל־ידי ותיקי חרות — שמרה על איזון עדין, לפחות עד לרגע ההכרעה.

עתה מקובל על הכל שבגין יתייצב בראש הרשימה לכנסת הבאה, וכמועמד הליכוד לראשות הממשלה, אלא אם כן יקרה דבר בלתי־צפוי. תומכי וייצמן טע־נו כי רק הצבתו של שר־הביטחון עשויה להציל את הליכוד ממפולת, ואילו לשמיר אין כלל תומכים, כל זמן שבגין מתמודד.

ההתייצבות המחודשת של בגין בראש הרשימה לכנסת גרמה לכך שכל עסקן בדרג בכיר נאלץ לקבוע עמדה, ולבחור כבר עתה באחד משני המחנות.

הראשון שהבין זאת ושקפץ בזינוק מט־אורי על העגלה של בגין היה דויד לוי. בעת שאריק שרון היה בחוץ־לארץ בש־בוע שעבר — ויש הטוענים כי אירגן לו את הסיור כדי שלא להיות בהפגנת החק־לאים (ראה עמודים 51—48) — התבלט לוי בדעות קיצוניות, אפילו יותר מדעותיו של בגין. בישיבת־הממשלה שבה פרש לוי תוכניות, שהוכנו בחיפזון, ליישוב יהודי חברון, לא יכול היה אחד השרים להת־אפק ולשאול אותו: „אתה על תקן של ממלא־מקום לאריק שרון?" אחרי הישי־בה שאל אותו שר אחר בנוכחות כמה פקידים „דויד, מה קרה לך פיתאום?" לוי גימגם והשיב תשובה מתחמקת: „אני חושב שזה חשוב."

הברית בין לוי לווייצמן החזיקה מע־מד חודשים ספורים. דווקא ברגעים, שב־הם היה זקוק וייצמן לתמיכה, זנח אותו לוי — מי שהצהיר רק לפני חודשים אח־דים כי וייצמן „הוא המועמד שלי" — ועבר למחנה היריב.

גם מינויו של יצחק שמיר הוא תוצאה ישירה של המצב הפנימי הרעוע בתוך חרות, והקרב בין שני המחנות — הנק־ראים בתוך חרות „המחנה המקסימאליס־טי" ו„המחנה המינימאליסטי", כדי שלא להשתמש במונחים המקובלים של יונים וניצים.

שמיר אינו שייך למישפחה הלוחמת. הוא „בגד" בה, כאשר הלך בעת הפילוג באצ"ל אחרי יאיר, מייסד לח"י. רק שלו־שים שנה אחר־כך, ב־1970, חזר שמיר לחבריו לשעבר, אבל אז הוא כבר היה נטע זר בתוכם. מי שהיה אחד משלושת חברי מרכז הלח"י היה צריך לפלס לעצ־מו את הדרך הפוליטית בעמל רב. במשך חמש שנים הוטלו עליו תפקידים שוליים כמנהל מחלקת־העולים של תנועת־החרות, שהיתה אז באופוזיציה, ואחר־כך כמנהל מחלקת־האירגון שלה. רק ב־1975, נבחר כיושב־ראש הנהלת תנועת־החרות.

כאשר הקים בגין את ממשלתו, אחרי המהפך, לא היה בה מקום לשמיר. גם אז הוא היה עדיין זר בחרות, שחגגה את הניצחון. ניתן לו תפקיד טקסי וחסר כל משמעות פוליטית — תפקיד יושב־ראש הכנסת.

בהצבעה על הסכמי קמפ־דייוויד נמנע שמיר. בגין עטר לכל מי שהתנגד אז או שנמנע, אך הצבעתו של שמיר „בעד" אישור הסכם השלום עם מצריים תיקנה את היחסים ביניהם. בתקופה שבה סבר גם הוא שלא ירוץ פעם נוספת לבחירות, החליט בגין להטיל את יהבו על שמיר כעל יורשו, בעיקר כדי לנסות לבלום את וייצמן. כבר לפני שנה הבטיח בגין ל־שמיר למנותו כסגן־ראש־הממשלה, כדי להכינו לתפקיד היורש. אז לא חשב איש על האפשרות שמשה דיין יתפטר.

למרות הכל היסס בגין למנות את שמיר לתפקיד שר־חוץ. במשך ארבעה חודשים חזר ועלה שמו של שמיר כמועמד לתפ־קיד, אולם בגין ביכר שלא להחליט. עתה כבר לא היה זקוק לשמיר כיורש. בגין נתלה בכל לחישה של התנגדות למינוי כדי לדחות אותו. לאיש לא היה ספק, במשך ארבעת החודשים האלה, שאילו רצה בגין בשמיר, היו כל יתר המיפל־גות מכבדות את רצונו מייד.

החופזה הרבה שבה מונה שמיר השבוע, אחרי שההחלטה של בגין על בחירתו עתה הוסרה רק בשבוע שעבר, עומדת בסתי־רה מוחלטת למדיניות־ההשהייה של בגין במשך ארבעה חודשים. בגין נחפז השבוע משום שידע כי עליו לחזק במהירות את האגף הניצי, או ה„מקסימאליסטי", בממ־שלתו ובמיפלגתו, לפני שיאחר את ה־מועד.

האיש שאותו מאשימים קנאי מיפלגת־חרות וחברי תנועתה של גאולה כהן בכניעה, בנסיגה ובוויתורים הוא כיום גי־בור מחודש של הרב לווינגר וגוש־אמו־נים. המצב הפנים־מיפלגתי, ובעיקר הת־חזקותו־כביכול של וייצמן, וההצבעה ה־אמריקאית במועצת־הביטחון, שאותה קי־בל בגין כעלבון אישי, דחפו אותו שוב לקיצוניות הבגינית ההיסטורית, הבלתי־שקולה, הבלתי־עניינית והמופעלת על־ידי יצרים ורגשות. בגין המתחדש הזה זקוק לתמיכה, ויצחק שמיר, המצטרף אל אריק שרון ולדויד לוי, נותן לו תמיכה זו.

(המשך בעמוד 40)

האשמות השחיתות הן סודיות ✱

הדחיים משתלטים על מערכת המישפט

מחוץ לקונסנזוס

יש בכנסת הגאות קטנות.

למשל, השאילתה הבאה שלי, שעליה ענה סגן־השר יורם ארידור:

שאילתה מס' 5558:

פורסם בעיתונות, שחבר־הכנסת פסח גרופר טרון שיש לו מיסמכים המראים שבוזבזו 50 מיליון לירות על קניית קרקעות במחירים מופרזים בשטחים המוחזקים.

מחוץ לפרוטוקול

קים. נאמר שחבר־הכנסת גרופר מסר לך המיסמכים הנ"ל.

רצוני לשאול את כבודו:

(1) האם נבדקו המיסמכים?

(2) האם הם נכונים?

(3) מה הן המסקנות שהוסקו?

סגן־השר יורם ארידור: שר־החקלאות מסר הסבר מלא בעניין זה לוועדת־הכספים.

היו"ר בנימין הלוי: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: שאלתי בקשר לחומר שחבר־הכנסת גרופר מסר לראש־הממשלה, ושבו היו האשמות מסויימות מאד. עד כמה שידוע לי, אלה הן האשמות בשחיתות מצד שר־החקלאות או הצוות שלו. איני סבור שהתשובה עונה על השאילתה.

יורם ארידור: הוא נתן הסבר מלא לוועדת־הכספים. ועדת־הכספים החליטה שהישיבה היתה סגורה. פירוש הדבר ש־אינני יכול למסור דברים נוספים על מה שנמסר בוועדת־הכספים.

■ ■ ■

מכל הדיונים בכנסת, החשובים ביותר בעיני הם אותם שבהם בולט הייחוד המוחלט של סיעתנו.

יש דיונים שבהם אנחנו שונים במקצת מאחרים, ויש שבהם אנחנו שונים מאד. אך הדיונים החשובים באמת הם אותם שבהם ברור לכל שאנחנו מייצגים השקפה עקרונית שונה לחלוטין.

כזה היה הוויכוח המדיני הגדול, שנערך בשבוע שעבר על החלטת מועצת־הביטחון נגד ההתנחלויות. מנחם בגין דיבר על הקונסנזוס של „כימעט" כל הסיעות בבית נגד ההחלטה. יצחק רבין דיבר על ארבעה העיקרים, המאחדים את סיעות הבית:

לא מדינה פלסטינית, לא שיבה לגבולות 1967, לא משא־ומתן עם אש"ף, לא ויתור על חלק מירושלים. (קראתי לו קריאת־ביניים: „האם אתה שם לב לכך שכל העיקרים שלך מתחילים במילה ‚לא'?

היכן היעדים החיוביים?" אחרי שירד מן הדוכן, אמר לי רבין: „אנחנו עדיין לא מסכימים.")

לגבי כל ארבעת הלאווים האלה של חרטום הישראלית, אנחנו עומדים מחוץ לקונסנזוס. ניסחנו זאת בצורה ברורה ו־חדה, בהצעת־הסיכום שלנו לוויכוח. מובן שרק שינוי (מאיר פעיל ואני) הצבענו בעדה, כי כל הסיעות האחרות מתנגדות לגישה זו — הליכוד, המערך וגרורותיהם ביגלל אותם לאווים, ורק"ח ביגלל תמי־כתנו העקרונית בשלום הישראלי־מיצרי.

אני רגיל למצב כזה בכנסת. במשך שנים הייתי מצוי בו, כאשר הטפתי לשלום עם מצריים וטענתי שהוא אפשרי. גם אז היו לאווים ישראליים, שלגביהם היה קונסנזוס גמור ומושלם: לא שיבה לגבולות 1967, לא החזרת סיני, לא נסיגה משארם־אל־שייח', לא ויתור על „הרצף הטריטוריאלי" לשארם־אל־שייח'. לא־לא־לא־לא — שכולם הפכו בבוא היום לכן־כן־כן.

במיקרים כאלה, כבוד הוא להיות מחוץ לקונסנזוס המטופש.

ואפשר לתמוה רק על דבר אחד: הביטחון העצמי המדהים של אותם האנשים, שטעו לכל אורך החזית, ולעיני כל, במיגזר המצרי — והחוזרים כיום, שוב לעיני כל, על אותה איוולת עצמה במיגזר הפלסטיני — מבלי להוריד את הקול, ומבלי לפקפק לרגע בחוכמתם העילאית.

„עיוורון שלא יסולח..."

בתום הדיון על ההצבעה באו"ם בעניין ההתנחלויות, הבאתי בשם סיעת של"י את הצעת־הסיכום הבאה:

● **הכנסת קובעת** כי זכותו של עם־ישראל לשלום ולביטחון במדינתו העצמאית אינה נוגדת את זכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית, ובכללה זכותו למדינה לאומית עצמאית, לצד ישראל, בגדה המערבית וברצועת עזה. שתי הזכויות האלו משלימות זו את זו ומהוות במשותף בסיס לשלום אמיתי, כולל ויציב במרחב כולו. אין העם האחד יכול להגשים את זכותו תוך התכחשות לזכות העם השני.

● **הכנסת מחייבת** את אותו חלק בהחלטת מועצת־הביטחון, התומך בזכות כפולה זו, ואת המגמה האירופית הבאה להכיר בזכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית, בתנאי שהגדרה זו תהיה מלווה בצורה עיקבית ובלתי־מתפשרת בהכרה בזכות ישראל לשלום ולביטחון.

● **הכנסת קובעת** כי המדיניות הנוכחית של ממשלת ישראל, ובמייוחד התכחשותה לזכויות העם הפלסטיני, נסיונה לרוקן את רעיון השילטון־העצמי הפלסטיני מכל תוכן, המשך מדיניות ההתנחלות בשטחים המוחזקים, היגרות הממשלה אחרי כנופיית־קנאים מטורפת, וההחלטה האווילית לשתול יהודים בעיר חברון — כל אלה ממיטים אסון על המדינה, מבודדים את ישראל בעולם, מרחיקים ממנה את טובי ידידיה באירופה ובאמריקה, וחותרים תחת ביטחון־המדינה.

● **הכנסת מציינת** כי ממשלת ישראל מביאה במעשיה נזק בל־יתוקן לריקמת השלום, הנוצרת בין ישראל ומצריים, חותרת תחת מעמדו של הנשיא אנוור אל־סאדאת בארצו ובעולם הערבי כולו, ומעשיה נוגדים את רוח הסכמי קמפ־דייוויד ולשונם. מתוך עיוורון שלא־יסולח מחמיצה ממשלת־ישראל את ההזדמנות ההיסטורית, שנפתחה לפני המדינה עם פתיחת הגבול בין ישראל ומצריים, דבר שצריך היה להוביל לפתיחת הגבולות בין ישראל והעולם הערבי כולו, ולהצטרפות ישראל לברית מרחבית כוללת, מדינית וכלכלית.

● **הכנסת קובעת** כי פתרון בעיית ירושלים יבוא במשא־ומתן בין ישראל לפלסטינים, תוך שמירת אחדותה העירונית, כאשר חלקה המערבי של ירושלים מהווה את בירת ישראל, וחלקה המזרחי את בירתה של מדינת העם הפלסטיני, אם ירצה בכך.

● **הכנסת קובעת** כי יש לחדול לאלתר מהקמת התנחלויות בשטחים המוחזקים. קיום ההתנחלויות שכבר הוקמו הוא נושא למשא־ומתן ולהסכם בין שני העמים.

● **הכנסת קוראת** למר מנחם בגין להתפטר ולהביא לפיטורי ממשלתו, כדי לאפשר בחירתה של ממשלה חדשה, אשר תוכל לפתח יוזמה ישראלית חדשה לפתרון הבעייה הפלסטינית, כדי לשוב ולשלב את ישראל במערכות העולם, להימנע מלחצים בינלאומיים שיוליכו לפתרון כפוי, ולקדם את תהליך השלום.

חזרה לגטו

„חוק יסודות המישפט" נראה כחוק תמים מאוד. הוא מבטל את הסעיף 46 ל„דבר המלך במועצתו", שקבע כי במיקרה שאין בחוק תשובה לשאלה מסויימת, נוהגים על פי המקובל בבריטניה. הסעיף חבא אומר: „ראה בית־המישפט שאלה מישפטית הטעונה הכרעה, ולא מצא תשובה בדבר־חקיקה בהלכה פסוקה או בדרך של היקש, יכריע בה לאור עקרונות החירות והצדק, תישור והשלום של מורשת ישראל".

בוויכוח על הצעה זו, שהוגשה על־ידי שמואל תמיר, אמרתי את הדברים החריפים ביותר:

אורי אבנרי: איני יודע אם להתייחס להצעת־חוק זו כאל מהתלה או כאל מעשה־חקיקה רציני.

אם זה מעשה־חקיקה רציני, הרי זהו שלב נוסף בהתדרדרות המדינה למציאות של גטו בדלני, תהליך שהוא אופייני למעשים רבים של הממשלה הזאת.

על כוהם מתנוספת הסיסמה: „עיצרו את העולם, אני רוצה לרדת!"

הבריטים השאירו לנו מורשת מישפטית מפוארת. היא בריטית, אך היא גם אוניברסלית. מיטב המוחות של המאות האחרונות, וביניהם מיטב המוחות היהודיים, תרמו את תרומתם לגיבוש מסורת מישפטית זו.

אין היא זרה לנו. היא שייכת לרוח התקופה, לרוח התרבות שאנחנו שותפים לה.

והנה מביאים לנו עיקרון קונסטיטוציוני חדש. אם חוק זה הוא רציני, הרי זהי משמעותו: שהוא קובע עיקרון קונסטיטוציוני חדש, שיהיה מעתה בסיס לחוקי־ישראל. הוא מעניק מעמד מייוחד במישפט הישראלי למסורת של עם אחד.

בעיני הצעה זו דומים לאותם בעיקם המוסמי התובעים להקים „רפובליקה איסלאמית",

כיבוש הארץ בימי יהושע*

רצח־עם או מוסר אוניברסלי?

* ציור של דורה.

ולהפוך את עקרונות הדת המוסלמית לבסיס קונסטיטוציוני.

מאחר ושר־המישפטים הוא תלמידו של זאב ז'בוטינסקי, הייתי רוצה להפנות את תשומת־לבו למאמר נשכח של זאב ז'בוטינסקי, שכולו הכרזת־מילחמה על תרבות המיזרח, ואגב גם על בני עדות־המיזרח. אין פלא שתנועת־החרות אינה מרבה כיום להפיץ מאמר זה. הטיעון העיקרי של ז'בוטינסקי באותו מאמר נגד המיזרח הוא שאין בו הפרדה בין הדת והמדינה, שהוא הופך את הדת לבסיס־הקיום של המדינה. והנה באים תלמידיו־כביכול של זאב ז'בוטינסקי, ומבקשים להשתית את החוק הישראלי על יסודות דתיים מובהקים!

אין הם באים להשתית את החוק הישראלי על מגילת־העצמאות. הרי יכלו לומר באותו סעיף: „ראה בית־המישפט שאלה מישפטית הטעונה הכרעה, ולא מצא לה תשובה בדבר־חקיקה... יכריע בה לאור מגילת־העצמאות ולאור עקרונות־המוסר האוניברסליים."

„להשמיד ולהרוג"

מה בא תחת זאת? „יכריע בה לאור עקרונות החירות והצדק, היישר והשלום של מורשת ישראל".

הייתי רוצה לערוך חידון ולשאול מה הם „עקרונות החירות והצדק, היישר והשלום של מורשת ישראל". לן ערכתי מישאל בין 120 חברי־הכנסת. לא הייתי מקבל שתי תשובות שוות.

מורשת ישראל — הרי זו תרבות של 3000 שנה, מיגוון עצום של תקופות שונות, זרמים שונים, תפיסות מוסריות שונות.

האם ספר יהושע הוא מורשת־ישראל, ספר שיש בו ציווי מוחלט לג'נוסייד קיצוני, או מגילת אסתר, המסתיימת במעשה־ג'נוסייד מוחלט — לא רק השמדת אוייבים, לא רק השמדת זוממי־מזימות, אלא השמדת כל האוכלוסיה, נשים וילדים, „להשמיד, להרוג ולאבד, את כל הצרים אותם, נשים וטף".

האם זאת מורשת ישראל, או להיפך — אותם ציוויים במקורות, במקרא, במישנה ובתלמוד, החדורים מוסר אוניברסלי, התובעים יחס הוגן לגר הגר בתוכנו?

זה או זה? „הטוב שבגויים הרוג", או מיצוות הפוך

(המשך בעמוד 39)

MEMBER RESORT OF
INTERVAL
INTERNATIONAL

קלרין
CLARIN
מופעלי נופש ותיירות בע"מ

מבט לטבריה קלאב הוטל

אתה רוכש שבוע נופש בשנה לכל שנה.
בדירת נופש במלון פאר. תשלום חד־פעמי–לכל החיים!
השקעה רשומה בטאבו. חסכון משמעותי בהוצאות הנופש.
אפשרות לתחלופת נופש בינלאומית ב–160 אתרי Interval International
דירת הנופש שלך בטבריה–40 מ"ר של נוחות ופאר:
חדר שינה, פינת ישיבה (ההופכת למיטה כפולה), ריהוט מלא,
טלוויזיה צבעונית, מטבחון מצויד בכל הכלים והאביזרים לבישול ולאכילה.
כל אלה מיועדים למטרה אחת:
חופשה מהנה לך ולמשפחתך שבוע בשנה–כל שנה.

המחיר מ- $ 1,780 עד- $ 3,570 בתשלומים נוחים.

כל הכספים המיועדים לפרויקט מוחזקים בחברה לנאמנות של הבנק הבינלאומי הראשון.

משרדי מכירות: תל-אביב, רחוב ריב"ל 18-ירושלים, בית כלל רחוב יפו 97.

לפי בקשת הקהל, משרדינו פתוחים ברציפות כל יום בשעות 9-19 בימי שישי בשעות 9-13.

החלוש הוא המפתח שלך

לכבוד קלרין רח' ריב"ל 18 תל-אביב.

☐ נא לשלוח אלי את וצ'ינכם. בלי כל התחייבות מצידי. ☐ ברצוני להפגש עם נציגכם במשרדיכם
☐ אני גר מחוץ לתל אביב. אנא תאמו את מועד הפגישה הבינתי לתעשותיכם

שם ..... טלפון .....

כתובת ..... עיר .....

טבריה קלאב הוטל

מלון·tiberias club hotel·Time Sharing

שלך לתמיד.

מי שאומר שט
זה קו
מכ

הרוקח שלך יאשר זאת.

מפני שלטיפוח העור יש רק מטרה אחת: ניקוי עור הפנים, הזנתו ושמירה עליו מפני פגעי מזג האויר ומפני הזדקנותו המוקדמת.

בוישי מתמחים רק בטיפוח עור פנים יפה ובריא החשוב כל כך ליופיה של כל אשה, ולא במגוון של מוצרים הכלולים בהגדרה קוסמטיקה. כבר 30 שנה משקיעה חברת וישי מאמץ, מחקר וכספים כדי לתת לך מוצרי טיפוח לעור שאין להם מתחרה. זו הסיבה שמוצרי וישי הם המובילים באירופה.

3 צעדים פשוטים לעור בריא ויפה החשוב כל כך ליופיה של כל אשה

מוצרי הטיפול של וישי משלימים זה את פעולתו של זה, ומציעים לך תוכנית יומית פשוטה לטיפול בעורך. הסידרה הבסיסית מורכבת מחלב פנים, מי פנים וקרם יום.

חלב פנים – מיועד לניקוי העור מן השומן והפסולת שעליו. מורחים בקצות האצבעות על הפנים והצואר בתנועות סיבוביות.

מי פנים – מי הפנים נועדו לנקות את הפנים מחלב הפנים ומשאריות השומן והפסולת. הספיגי צמר גפן במי פנים ונקי פעמים אחדות עד שצמר הגפן נשאר נקי.

קרם יום – קרם המגן על העור במשך היום ומשמש בסיס מצויין למייק־אפ. בקצות האצבעות מרחי בעדינות על הפנים והצואר, והמתיני מספר דקות לפני שאת שמה את המייק־אפ.

את התוכנית הבסיסית הזאת תוכלי להשלים בעת הצורך בקרם לילה להזנת העור ולעור עייף ומתבגר – קרם להחייאת תאי העור. שימי לב להוראות שעל גבי האריזות. טיפול יומיומי בתכשירי וישי יבטיח לך עור נקי ובריא, ופרוש הדבר: עור יפה ורענן.

מוצרי וישי מיוצרים ע"י אנשי מקצוע בלבד ומשווקים ע"י רוקחים בלבד

- 800 אנשי מחקר – רופאים, כימאים, ביולוגים ורוקחים עומדים מאחרי התכשירים של וישי.
- הם עובדים בשיתוף עם אוניברסיטאות, בתי חולים וגופים רפואיים.
- לעתים נדרשות 7 שנים תמימות לפיתוח תכשיר אחד.

יפוח העור
סמטיקה–
טעה אותך.

- הייצור נעשה בתנאים הדומים לאלה הנדרשים בייצור תרופות.
- רק רוקחים מורשים למכור את תכשירי וישי, שכן הם האנשים המוסמכים לייעץ לך בנושאי בריאות והיגיינה.

אחד הסודות החשובים ביותר של וישי: המים

זו הפעם הראשונה שאת מוצאת תכשירים לטיפוח העור המתאימים במיוחד לתנאי האקלים בארץ. מאחר ותכשירי וישי מבוססים על מים, אין הם שמנוניים מדי, נספגים היטב בעור ומשתלבים בפעולתו הטבעית של העור.

- המים שוישי משתמשת בהם מזוקקים מיונים חיוביים ושליליים, מוזרמים למיכלים אטומים לאויר ומוחזקים בטמפרטורה גבוהה.
- בכל יום נערכות בדיקות פיזיקליות, כימיות ובקטריולוגיות של המים.
- כל החומרים עוברים בכל יום בדיקות קפדניות לכל אורך תהליך היצור.

מוצרי וישי – מתאימים יותר לעור רגיש מכל מוצר אחר לטיפוח העור.

יש לכך מספר סיבות: ראשית, מוצרי וישי מיוצרים כאמור, מחומרים טהורים בסטנדרטים גבוהים ביותר ונתונים בבדיקות מתמידות. שנית, החומרים בתכשירים מאוזנים מבחינת ה־pH שלהם ודומים בכך למבנה העור עצמו. שלישית, תכשירי וישי מכילים כמות קטנה ביותר של בושם שאינו גורם לגירויים, כדי שלא לפגוע גם בעור רגיש. העובדה שעל כל תכשיר של וישי מופיעים שמות המרכיבים שלו, עשויה לעזור. אם יש לך אלרגיה לחומר מסויים, תוכלי לדעת זאת לפני השמוש בו, או להתייעץ בעניין עם רוקח או רופא.

אם באמת חשוב לך עור פנים בריא ויפה, כדאי לך לדעת שאת מוצרי וישי תמצאי אך ורק בבתי מרקחת.

VICHY

התכשירים ממולאים ונארזים בוישי, צרפת, ומגיעים אליך באריזתם המקורית.

יבוא ושווק בלעדיים: גהה בע"מ.

VICHY-פ-ו

קמיל בְּלוּ טבעי...
כל מה שעורך מבקש.

מוצרים של **דר' פישר**

קמיל בלו אל סבון בתחליב מן הטבע – מכיל אזולן שמקורו בפרחי הקמומילה הידועים מזה שנים רבות בתכונותיהם המועילות לעור.

ולראשונה בארץ קמיל בלו גם בסבון מוצק

מוצרי **קמיל בלו** – מותאים במיוחד לחומציותו הטבעית של העור, ושומרים על העור בפני יובש וגירויים, יוצרים שכבה מגינה על העור ומקנים לו רכות וריעננות.

קמיל בלו – הינם ממשפחת מוצרי הקמיל אשר פותחו ויוצרו במעבדות דר' פישר המתמחות במיוחד בייצור תכשירים קוסמטיים טבעיים בידע רפואי.

אל סבון – יש לו טבע לפנק.

Kamil blue

(המשך מעמוד 34)

כות, שגם הם נמצאות בתלמוד?

מעמד האשה כיצור נחות, הוצאה להורג על ניאוף? יש רב בישראל שהוכיח לא־מכבר כי דת־ישראל מחייבת לרצוח שבויי־מלחמה ואוכלוסיה כבושה בלתי־לוחמת, ויש רבנים דגולים מאד, המוכיחים את ההיפך.

כל זה הוא „מורשת ישראל".

האם אנחנו רוצים שכל שופט בישראל יהפוך להיסטוריוסוף, לתיאולוג, יברור לו מתוך „מורשת ישראל" מה שנעים לו, מה שנוח לו, מה שתואם את השקפותיו האישיות — ואז יילך הצד המפסיד לביתי־משפט גבוה יותר, להרכב אחר של שופטים, בעלי תפיסה אחרת לגבי „מורשת ישראל"?

לאיזה מביך אנחנו מכניסים כאן את המישפט הישראלי?

הקומנדו הדתי

אדוני היושב־ראש, אמרתי שאפשר להתייחס אל החוק כאל מהתלה, כאל הצהרה בעלמא, עוד פרס קטן שממשלת־הליכוד עשויה לשותפיה הדתיים, שאין בו כל ממש.

אני חושש שאין זו האמת, ואביא הקבלה ממה שקרה בשטח החינוך.

עם קום המדינה היה האידיאל להקים בארץ מערכת־חינוך אחידה לכל. דויד בן־גוריון, נביא הממלכתיות, כביכול, שהקים צבא אחד ופירק את הפלמ"ח, את אצ"ל ולח"י, אמור היה להקים גם מערכת־חינוך אחת.

אך למעשה בוטלו כל הזרמים בחינוך פרט לאחד: נשאר זרם דתי לצד הזרם הכללי. אמרו: מוטב כך, מוטב שיהיו שני זרמים חינוכיים מקבילים, זה לצד זה, אחד כללי חילוני ואחד דתי, כך שהדתיים לא יעשו צרות לחילוניים.

אבל מה קרה? הדתיים התבצרו בזרם החינוך המייוחד שלהם, ובבוא היום ערכו משם פלישה אל הזרם הכללי, והיום כל זרמי־החינוך בישראל הם זרמים דתיים.

תחילה התמקנו בשיטות הקומנדו של המפד"ל אמונה עליהן, בניגוד לאגודת ישראל — להסתנן פנימה, לכבוש מאחזים, לבסוף מונה שר־חינוך דתי — והמוצב כולו נכבש.

כך החינוך בישראל הכשיל כיפה.

עכשיו קורה אותו דבר בשטח המישפט. בשם הממלכתיות הקימו למעשה שתי מערכות־מישפט בארץ: המערכת החילונית של המדינה, ולצידה מערכת־השיפוט הדתית, הפרידו, כביכול, בין שתי הפונקציות. עכשיו אנחנו רואים פלישה ראשונה של מערכת־המישפט הדתית אל מערכת המישפט שהיתה בעבר חילונית.

זה מתחיל במעשה קטן. יכול שר־המישפטים לאמר שבסך־הכל מדובר כאן בפרצות שתתגלינה פה ושם במישפט.

אבל זוהי דריסת־רגל ראשונה. משם תתפשט ההשפעה הדתית, מפני שלמחנה הדתי אין שום מגמה של התאפקות, של הסתפקות במועט. על־פי תפיסתם, כל מערכת־המישפט חייבת להיות דתית.

הדבר נאמר לא פעם בקול רם, לא פעם אמרו זאת מנהיגים דגולים של המפד"ל. אני זוכר את השר לשעבר, יצחק רפאל, שאמר שאין להתיר למישפט הממלכתי לשפוט בניגוד למישפט העברי. והיו אנשים הרבה יותר קיצוניים.

אם נקבל את הצעת־החוק הזאת, אנחנו פותחים קצת את הדלת. הדתיים יכניסו את הרגל לדלת, והיא לא תוכל להיסגר עוד. היא תיפתח יותר ויותר — עוד ממשלה, עוד קואליציה, עוד שרי־מישפטים, עד שהדלת תיפתח לרווחה, והמישפט יהיה כוזו דתי.

אנחנו, המאמינים בהפרדה מוחלטת בין הדת והמדינה, לטובת המדינה וגם לטובת הדת, שוללים את הצעת־החוק הזאת מכל וכל, ואנו מציעים להחזירה למישלה.

יעקב שרת / איש ממאדים

או"ם - שמום

או"ם שמום, זה ברור. אבל כשהאו"ם דופק אותנו, ודופק עד העצם, זה לא רק לא נעים. זה גם לא טוב. מדוע? הלא אם או"ם שמום, מה זה כבר משנה? אז אני אגיד לכם מדוע זה באמת לא טוב, ואפילו רע, רע מאד. זה מפני שפני העולם כפני האו"ם, או פני האו"ם כפני העולם. האו"ם היה והווה מעין מיסלקה של דעת־קהל עולמית, ואם במיסלקה־מיסקלה הזאת המטבע הישראלי שווה אפס, זה לפחות טוב לערבים, ואם זה טוב לערבים — איך זה יכול שלא להיות רע לנו?

אני בכוונה משתמש כאן במונחים פרימיטיביים, מפני שהאמירה „או"ם שמום" היא פרימיטיבית. טוב, נמשיך. הערבים רוצים לחסל אותנו. הם רוצים להשמיד את מדינת ישראל. את זה הם יוכלו לעשות רק בכוח חזרוע, כלומר במילחמה. מילחמה שהם יפתחו בה כאשר הנסיבות יהיו לטובתם באורח בולט. אנחנו חזקים, אבל בנסיבות לא תמיד נוכל לשלוט, ולערבים יש זמן, יש סבלנות. הפזיזות היא מעשה־שטן, הם אומרים. ומפני שהנסיבות הדרושות להם לא יתהוו כבר מחר, יש להם באמת זמן לתכנן. ואם לתכנן, אז למה לא לתכנן גם את יחסי־הציבור של המילחמה? יושבים להם איפוא שונאינו הערבים אשר־על־ההסברה, וחושבים איך להכפיש אותנו, איך לעשותנו מאוסים, טרחנים בלתי־רצויים, שטניים, מוקצים, מנודים. ואז, כאשר יבוא יום המילחמה, והנתקף ייחשב מנודה בעיני דעת־הקהל הבינלאומית — מי יתקע לנו, שרווח והצלה יעמדו לנו מן האויים האזוריים?

אז אילו היינו מעצמה בסדר־גודל, נאמר, של ברית־המועצות, שיכולה היום לפלוש לאפגניסתאן ומחר לאירן, ונראה מה אתם תעשו, זה היה עניין אחר. אבל במצב הנוכחי של דה־מעצמה, להיות על תקן המנודה הבינלאומי, זה לא עוזר לנו בכלל, בלשון המעטה, ולערבים דווקא כן. ואז השאלה היא אם במעשינו ובמחדלינו אנו עוזרים לעצמנו או לשונאינו, ובמקרה השני המצב החרוזי אינו או"ם־שמום, אלא ישראל־לעזאזל.

אבל בתוך עמי אני יושב, ויודע שהגיון זה שנחת לריק, מפני שהארצ'י־ישראלי חושב אחרת, אחרת לגמרי:

„כמובן, כולכם יודעים מי אשם בכל זה. יהדות ארצות־הברית המפולגת — או הבוגדים שוללי ההתנחלויות בשטחים בישראל (בסדר זה או בסדר ההפוך), או שניהם גם יחד! ובכלל, מי פתי ויאמין, כי בגלל ההתנחלויות בכלל, או „ישוב" חברון בפרט, דופקים אותנו באו"ם — ובלי ההתנחלויות היו אוהבים אותנו? מחזרים אחרינו? מצביעים בעדנו ונגד שונאינו ימח־שמם. אנחנו תמיד היינו, עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב'. זה עושה לנו קצת בעיות? לא נורא!"

הנה, באחד העיתונים קראתי אך תמול־שלשום: „ביטחונה של ישראל מזקיק אותה לרצון טוב, לאהדה ולסיוע מבחוץ. הללו אינם חזות הכל. הם יעמדו לנו רק אם נדע לחזק את כוחנו הפנימי." דברים כדברנות! מאז התפרסם קושט־דברי־אמת הללו שחור על גבי לבן, בעיתון עברי, מתחוללת מהפכה פנימית סוחפת בישראל, ו„כוחנו הפנימי" מתחזק והולך משעה לשעה — גורו לכם איפוא משנאינו, הגלויים והצבועים! עוד מעט קט, ראה תראו, והנה או"ם־שמום לא יהיה או"ם ולא יהיה שמום, אלא שום כלום!

או כן או לא.

הרהורים פזורים במות יגאל

● הפרידה מיגאל היא בעצם פרידה מעצמנו, ובעצמנו הכוונה לדור שלו, פלוס־מינוס עשר שנים. מה הצעירים יותר, שלא ידעו את יגאל במשמע הביטוי המקראי הזה מרגישים או חושבים, אין לי מושג, כמובן, אבל כשבני הדור שלו אומרים עליו, שהוא „לא הספיק" זאת וזאת ואת, ועוד דברים כה רבים המשוועים על סדר היום החברתי־מדיני שלנו, הם מבקשים לומר, כלומר אנחנו מבקשים לומר, שאנחנו לא הספקנו, וכמו יגאל, אולי גם לא נספיק. ואף על פי ש„לא עליך המלאכה לגמור", הלב אומר שאם אנחנו לא נגמור, מי יודע אם מישהו יוכל לגמור, וזה המכאיב והמעציב.

● כל הדברים הטובים והיפים שמנו ביגאל, בין שהיו בו ובין שלא היו בו, או היו ולקו בחסר, הם הדברים שהיינו רוצים למצוא במנהיג מיוחל, והם הדברים שאנו מתקשים למצוא במנהיגים שבפועל ובכוח.

● הגידו חבריא מדוע תמו מן הארץ מנהיגים, שהולם אותם לשבת סביב מדורה, לשיר, לטפוח על כתף? מנהיגים שתככים, בצע כסף, חמקמקות, איך־הפשפש־עלה־למעלה, נטי־שת־חברים, הם מונחים שלעולם לא ידבקו בהם, אפילו אינם נקיים מהם לחלוטין? או שמא לא יהיו כאלה מעולם אלא רק במשל, ומי שהיו כאלה לא היו ואינם יכולים להיות מנהיגים, שכן מנהיג צריך להיות נערץ, לא אהוב, והנערץ — עריץ...

● אין לי שום דבר נגדו, אדרבה, אני שמח בשמחתו, אבל אם יש את נפשכם לדעת את מידת האבידה שאבדה במות יגאל, צאו וחשבו לעומתו את משקל הבא במקומו בשערי סיעת „העבודה" בכנסת.

● מי שחושב שממשלת „הליכוד" צריכה לרדת בבחירות הבאות, ומי שמבין כי אם היא תרד „המערך" הוא שיירש את מקומה, גם אם אין הוא מסוגל להצביע בעדו, צריך להיות מעוניין בצמרת רבת־איכות בגוף זה. שמעון פרס יעמוד בלחצים איומים לעת הרכבת רשימת נציגי „העבודה" לכנסת הבאה, ואין לקנא בו. אולי צריך להמציא אלוהים, כדי שיעזור לו לעמוד במבחן המשימה. יצחק רבין ייטיב לעשות אם לאלתר, בעצם ימי אבל יגאל, יחזור בו, בהנמקה טובה זאת, מנדרו שלא לשרת בממשלת פרס. אילו נשיאנו החביב לא היה עול־ימים, שילדים מתרוצצים בארמונו, והוא עצמו מטפח שאיפות פוליטיות, אלא זקן בא בימים ורב־סמכות, שיכול להטיל מרה בתלמידיו, חזקה עליו שעל הקבר הפתוח היה נוטל בימינו ובשמאלו את שמעון ואת יצחק — כבאותה תמונה מופלאה של יצחק שדה עם משה ועם יגאל — ואומר להם: חייכם, שאינני זז מפה עד שאתם לוחצים יד מעל עצמותיו של יגאל ומניחים עליהן אבן־ביקור אחת יחדיו (אגב, מניין המנהג האלילי הזה של הנחת „אבני־ביקור" על קבר?)!

● בהזדמנות זאת יפה היה עושה יצחק רבין אם היה אומר דבר־חרטה על פרשת חשבון הבנק של רעייתו בוושינגטון. לנהוג כפרופיומו כבר מאוחר לדרוש ממנו, אבל להתחרט — אפשר ואפשר גם במאוחר.

● אבל חרטה אינה מנהג רווח במקומותינו. משה דיין התחרט פעם? אילו לפחות אחרי מילחמת 1973 היה מכה על חטא שהחטיא את צה"ל ברוח שאננות ואין־כמונו, ואחרי זה —

● ויגאל התחרט על אשמת־חברון שלו? ולכמה שנים נזקף יגאל עד שהשתחרר מעבותות הסיעתיות החייתית, זו שניזונה מאי־יכולת שני תיישים להימצא בעדר אחד יחדיו, והמליטה את מרבית הפילוגים המפלגתיים בארץ, לרבות זה שהרחיק את יגאל מדרך המלך הפוליטית, ומי יודע מה היה קורה אלמלא מת ה„תיש" שלו בסיעת „אחדות העבודה", יצחק טבנקין, שכישף בקסמיו אותו ועוד רבים וטובים, עד שזרו הרבה מכוחם לרוח ימים רבים — וההיסטוריה לא חיכתה!

● מה זאת אומרת „הוא היה הגון מדי, ישר מדי, חברי מדי" וכו'? אם כך, מה הצער והכאב על שלא הגיע למה ש„הגיע לו"? היש הישג גדול מהגינות, יושר, חברות? כלומר, מי שאומר כך היה רוצה, בעצם, שיגאל יהיה פחות ישר, פחות הגון, פחות חברי; שיהיה ערמומי, תכלן, רמאי, דורך על־גוויות, כמו המנהיג הדגול ההוא, אתם יודעים למי אני מתכוון — לא זה המקום להתחשבן אתו — זה שכולם מתבוננים בו, ומנשאים ומרוממים אותו, ומתיימרים להיות יורשיו, ומגדירים אותו בימי־זיכרון לבקרים כבעל מידות תרומיות, ויודעים שהם מפיחים כזבים — ויש שמשבחים את יגאל על מידות שאת היפוכן הם משבחים במנהיג הדגול ההוא, שנאמר: מכל מתאבלי הסתכלתי.

● (SEX SELLS). לנו, היהודים, יאה האימרה: מות — ממון! שאלו כל איש ממאדים ויאמר לכם, כי בישראל, בוודאי, עוסקים האבלים על מות היקר להם במדידת האינצ'ים של מודעות־אבל המכריזות על השתתפות בצער. ככל שידוע לי, זה פטנט יהודי בלעדי. היה אפשר לחשוב, שאם פלוני מבקש להשתתף באבל פלמוני, ייטיב עשות אם יבקר אצלו בימי אבלו, או יכתוב לו מיכתב תנחומים אישי, או שניהם גם יחד, שהרי המתאבל — אפילו על בן מישפחה שהיה גדול בישראל — מתאבל על השכול הפרטי שלו ולא עושה באותו רגע את חשבון האומה והדור. ואם מדובר במוסד — ובאמת, איך מוסד יכול להתאבל? איך מוסד יכול להכריז במודעה על השתתפות בצער — שבראשו עומדים אנשים המבקשים לתת ביטוי לצערם במות פלוני, הלא ייטיב עשות אם יבקרו את האבלים, אם יכתבו להם מיכתב תנחומים, ובאותה הזדמנות יבשרו כיצד המוסד שהם עומדים בראשו מבקש „להנציח" את המת? לא ולא. הרבה יותר קל לצלצל בטלפון הפנימי לאיש מחלקת יחסי־ביובור, להחליט כמה אינצ'ים „מגיעים" הפעם, והרי לך השתתפות באבל! בשביל העיתונים, בכל אופן, מות אדם דגול הוא איפוא עסק מצויין, והלוואי ואתבדה, אבל אני מוכן לחשוד באשפי מחלקת־המודעות של עיתונינו, שהם משסים מוסד במוסד להגדיל תודעת אבל ולהאדיר, שהרי העם קונים עיתונים ומשווים את גודל המודעות, שלא לדבר על בדיקת מי־לא־התייצב־למיסדר־המודעות־השחורות.

נער הייתי וגם זקנתי, ולא ראיתי כזוועה הזאת אצל אומות העולם שקוראים „מפותחות", ומעשה שהיה בישראל בראש־הממשלה, שציווה במפורש שלא לפרסם מודעות־אבל „לכבוד מותו" — וזה היה יום שחור לעיתוני ישראל, שמיום התאבלו מתאבלים וקוננו מקוננות לא היה כמוהו לאבל!

● ההיסטוריה הבלתי־נמנעת המלווה את האדם השכול בימי האבלות מבלבלת עליו לא אחת את דעתו, עד שנדמה לו כי אפשר „להחיות" את המת במיני שיטות וצורות של שילוט. אין שטות גדולה מזו. אי־אפשר להחיות או להנציח מת על־ידי שימו יעלה על לשון הבריות בהכריזם באיזה רחוב הם מתגוררים. מי שהעלה תרומה ייחודית לחברה, כבר הוא „מונצח" על־ידי תרומתו, והיא פועלת פעולתה בגלוי ובסתר ואינה צריכה לתיגבור מלאכותי. כמובן, אם השאיר אדם משהו בכתב שראוי לראות אור, מצווה להוציאו לאור, ואם שמו של המת הוא מפתח טוב ללבות נדיבים, ובזכותו אפשר להקים מוסדות חינוכיים או לחזק מוסדות חינוכיים קיימים, אדרבה. אבל דור הולך ודור בא, ושם רחוב הוא שם רחוב ותו לא, וספרי ההיסטוריה מונחים בספריות, ואם נזכר בעמודיהם אדם לטובה או לרעה אין זה מפני שנקרא או לא נקרא רחוב בשמו, או שמישהו, יחיד או ציבור, השתדלו „להנציחו".

● „אין אדם שאין לו תחליף!" „בתי־הקברות מלאים אנשים שאין להם תחליף!" אמת ויציב, אך כלום זאת השאלה? השאלה היא איזה תחליף.

(המשך מעמוד 33)

בד בבד עם חיזוק ברית־הבריונים של שנת 1980 התחיל בגין בהמטרת בליס־טראות לעבר עזר וייצמן, השר היחידי של חרות שנקט בעמדות שהן הפוכות מעמדתו. חילופי־הדברים החריפים בין ראש־הממשלה לשר־הביטחון בישיבת־הממשלה של השבוע שעבר, והרמת הקול של בגין על וייצמן, היו אות להחרפה חמורה ביחסים. הסקר שהגיע לידיו של בגין ינוצל, אולי לא בפומבי, נגד וייצמן, מאחר והוא מנפץ את אגדת „וייצמן המציל".

אולם בגין לא הסתפק רק בכך. למרות שהממשלה אישרה את התוכנית לייצור המטוס הישראלי לביא, התינוק של וייצמן (וייצמן עצמו הגדיר את התוכנית ל־ייצורו „ההחלטה החשובה ביותר שלקח־תי בחיי,") החלו להישמע טענות נגד ייצור הלביא.

השגות על המחיר היקר של המטוס, חוסר־התחשיב של עלות הייצור והמש־אבים הכספיים המצומצמים של ישראל נשמעו בחדרי חדרים, אחר־כך בכמה מאמרי־מערכת, ובסופו של דבר גם בכנ־סת. בגין התיר באופן מפורש לחבר וע־דת־החוץ־והביטחון של הכנסת, הפרופסור משה ארנס, לתקוף את התוכנית לייצור העצמי של המטוס, ויש הטוענים כי אף עודד את ארנס. וייצמן נפגע מכך ש־פוגעים ב„תינוק" שלו, ביקש את הגנת בגין ונתקל בקיר אטום.

ההתארגנות חסרת־הפשרות של המחנה הקיצוני בליכוד ובחרות גרמה לרמזים ולידיעות על התארגנות נגדית של המח־נה המתון — או שנגרמה על־ידם. שימחה ארליך, שהצליח כבמטה־קסם להשתלט שוב על המיפלגה הליברלית, התחיל „לה־ציג שרירים". הוא תקף את יורשו במיש־ומקטינה את סיכוייה לסיים את חייה ב־מועד.

יותר מכל קוממו את בגין הידיעות, ש־התבררו כנכונות, על פגישות בין ארליך לשימעון פרס. פגישות בדרגים נמוכים יותר, בין הליברלים למערך, נערכות כבר מזה כמה חודשים. אך לראשונה מאז הבחירות האחרונות נפגשו מנהיגי שתי מיפלגות אלה לשיחה אישית, שנושאה היה אחד: התקרבות בין שתי המיפלגות לקראת התוצאות הצפויות של הבחירות הבאות. במיוחד הדאיגה את בגין הידיעה שפרס וארליך קבעו ביניהם פגישה נו־ספת, שעליה אומרים מקורבי־פרס שנו־עדה להיות „עניינית וטאקטית."

בגין יודע גם שאינו יכול לסמוך על הדמוקרטים. מישקלם של הדמוקרטים ב־ממשלה גדול, אך בכנסת הוא קטן וב־ציבור, ככוח אלקטוראלי, הוא אפסי.

גם לגבי הנאמנות של המפד"ל הגיעו לבגין ידיעות שאפשר להגדירן כ„יותר ממדאיגות." בגין יודע כי אין למפד"ל כל בעיה לכרות ברית־קדושה עם כל מיפלגה, כדי לשמור על הברית הקדושה־באמת של המפד"ל עם הקואליציה — כל קואליציה.

כאשר הגיעו לאחרונה ידיעות על פעי־לות של אנשי־פרס גם בקרב עסקנים בכי־רים של המפד"ל, וכאשר בשיחות פרטיות ולא־פרטיות גילה אפילו זבולון המר עמ־דות מתונות, הבין בגין, ככל הנראה, כי גם במיגזר זה מתחילה הקרקע לבעור מתחת לרגלי ממשלתו.

עדיין לא ידוע על פגישה בין פרס עצמו עם בורג, או עם המר או אבר־חצירא, אך איש לא יתפלא אם בימים הקרובים הם ייפגשו. פגישותיו הכימעט־קבועות של עזר וייצמן עם מי שנחשב כיום כאחד האנשים החשובים מאחורי ה־קלעים של המפד"ל, אהרון אבו־חצירא, מרמזות אף הן על הכיוון החדש המס־תמן לעיני המפד"ל.

ממשלת־בגין שבעת־הכישלונות עומדת לפני התמוטטות מוחלטת. עתה מנסה ראשה, בסיגנון פרוע, ותוך ירידות לכל הכיוונים האפשריים, להציל את אשר ניתן להציל. הוא עושה זאת בסיגנון שהיה מקובל על המחתרות: גיבוש כוח נוק־שה, בלתי־מתפשר וקנאי. אולם מה ש־התאים לתקופת המחתרת, אינו מתאים למדינה הצריכה להיות מסודרת, ובעלת שילטון שקול ונבון.

יוסי יגאי ■

ז'בוטינסקי, ידין ווייצמן
קואליציה מוזרה

סקופ

אנשים מיסתוריים בשעתו הפיכה בקפריסין

לעיקוב של שירותי־הביטחון המערביים - בלונדון שואלים מי מעורב בקשר החדש או אנשי העולם־התחתון מישראל

מהפכה

שער „העולם הזה" (1925)
סוכן ישראלי?

מדי פעם מצלצל הטלפון במישרדי מכון־ההיכרויות MAHRABA, ש־ברחוב קיי־דה־לה־ראפי מס' 100 בפאריס, והפונים מבקשים את ניקוס. לרוב מתבקש הפונה להזדהות, ורק אם הוא משביע את רצון העונה, לוחצים על מתג להעברת השיחה לשלוחת־הטלפון המגיעה לדירה שמעל מכון־ההיכרויות, שם גר בעל המכון.

האיש העונה לטלפון בדירה זו הוא ניקוס, ששמו המלא הוא ניקוס גיאוגיאדס, והידוע בשמו „סאמפסון".

שיחותיו ופגישותיו של סאמפסון ב־ימים אלה הן נושא לעיקוב של שרותי־המודיעין המערביים, הנעזרים בשרותים הצרפתיים לליקוט מידע.

עניין מיוחד מגלים הבריטים, המחזי־קים סוכנים מיוחדים לצורכי העיקוב בפאריס אחרי פעילותו של אותו ניקוס סאמפסון.

הסיכה לכך פשוטה: סאמפסון הוא האיש שהחזיק בשילטון בקפ־ריסין במשך חמישה ימים ביולי 1974, אחרי שניצח על הפיכה צבאית שהדיחה את הנשיא מא־קאריוס.

לאחרונה הגיעו לשרותי המודי־עין המערביים ידיעות כי סאמפסון מתכנן שוב הפיכה צבאית בקפרי־סין, והוא מארגן אותה מבסיסו בפאריס.

המעקבים אחרי המתרחש בדי־רת־הפגישות של סאמפסון הביאו למידע מעניין נוסף: בין הבאים בקביעות לדירה זו היו כמה יש־ראלים.

מאחר וגם בהפיכת־הנפל של סאמפסון לפני שש שנים נקשר שמה של ישראל בפרשה, כשותפה וכמסייעת להפיכה, הרי החלו שרותי־המודיעין לבדוק את טיבם של הישראלים. המבקרים אצל סאמפסון. התוצאות היו מפתיעות שוב. לאיש מהם לא היה כל קשר גלוי או ידוע לשרותי־המודיעין הישראליים, אולם כולם היו בעלי עבר פלילי בישראל ובאירופה. מקום מו־שבם הקבוע הוא בלונדון, ונראה כי הם נמצאים בקשרים עם סאמפסון מזה כמה שנים.

מכיוון שלונדון היא מקום־המגורים של הישראלים הללו, התבקשה סקוטלנד־יארד לאסוף חומר עליהם. בדיקה ראשונה של משטרה־המישטרה העלתה כי רוב המבוקשים קשורים בסחר בסמים מסוגים שונים.

עלה גם שמו של ישראלי, הידוע כאחד השליטים בעיסקי המזון והתיווך בלונדון, רוני בושמי, שלפי המידע נפגש בעצמו לעתים קרובות עם סאמפסון.

קציני־המודיעין של סקוטלנד יארד, שעימם שוחחתי, היו משוכנעים כי בושמי קשור באיזו שהיא צורה במוסד הישראלי, ומהווה חוליית־חיבור בין המוסד לעבריי־נים ישראליים, המופעלים על־ידו לצורכי המודיעין של ישראל.

הם הצביעו על כמה עובדות לחיזוק דעתם. בשנת 1972 נעצר ישראלי על־ידי המישטרה הבריטית בלונדון, בעיקבות נסיון־פריצה לשגרירות ערבית. בחקירה התברר כי הישראלי גר בדירתו של רוני בושמי. עוד לפני שהגיעו השוטרים לדי־רה, כשבידיהם צו־חיפוש, התקבלה הוראה משר־הפנים הבריטי לשחרר את הישראלי מייד ולהעלותו למטוס שיובילו לישראל. הוראה כזו באה רק כאשר מדובר באיש־מודיעין פעיל שנתפס. וראשי סקוטלנד־יארד רשמו לפניהם כי בושמי קשור ב־פעילות מודיעינית.

שנים לאחר מכן היה בושמי מעניק תמיכה כספית לעבריינים ישראליים שגרו

עבריין שץ־פדום
מעצר בהאמבורג

מישראל מקיימים קשר עם האיש שחולל
סין - אשר פגישותיו ושיחותיו הם נושא
ובעולם חושדים בקשר ישראלי חדש.
אותו מכין סאמפסון המוסד הישראלי
היושבים דרך קבע בבירה האנגלית?

בדרך

מחולל־הפיכה סאמפסון
מעל למישרד־ההיכרויות

בלונדון וממנן עבורם את שיחרורם בערבות. עבריינים אלה היו פורצים מדי פעם לדירות־מגורים בלונדון, לצורכי גניבה ושוד, אולם כמה וכמה פריצות היו לדירות של אישים ערביים ומוסלמיים חשובים. בעת הפריצות היה תמיד נלקח ציוד יקר, שהיה בו כדי לטשטש את העובדה חברות אמריקאיות ואיגרות־חוב ממשלתיות אמריקאיות מזוייפות. התרמית התגלתה כאשר רואה־החשבון של פרום, שהיה שותף להונאה, החליט להודות מרצונו בכל. רואה־החשבון נידון ל־15 שנות־מאסר. פרום נידון לשלוש שנים בלבד. כשבידו חלק מן הכסף עבר לאמריקה, שם הוא

תצלום „סקופ" של סאמפסון (שני מימין)
ראשון ליד הגוורייה

שהפורץ יכול היה לצלם מיסמכים כראות עיניו, או לשחול מכשירי־האזנה.

אנשי המודיעין של סקוטלנד־יארד הראו לי יותר מעשרה תיקים מסוג זה, של פריצות לבתים פרטיים של אישים ערביים, שהשלל שנלקח במהלכן לא הצדיק את הפריצה, כמו מכשירי סטריאו או מקלט־טלוויזיה.

נפגשתי בלונדון עם רוני בושמי, והצגתי לפניו את העובדות הללו. הוא אישר כי הוא מכיר אישית את סאמפסון, וכי נפגש עימו בעבר לצורכי עסקים. אולם הוא טען כי בזמן האחרון אין לו מגע עימו. הוא אישר כי סייע בעבר לעבריינים ישראליים שונים, מתוך רחמים, וכי נתן להם את הסכומים הדרושים לשיחרורם בערבות. הוא סירב להתייחס כלל לשאלה בדבר איש־המודיעין הישראלי שהתגורר אצלו, ושנתפס בפריצה לשגרירות ערבית. הוא הוסיף כי כמה מחבריו קשורים אף הם עם סאמפסון בקשרים שונים.

בושמי גר בלונדון מזה שנים רבות, ושני אחיו פעילים בעסקים בישראל. לפני כ־שמונה שנים סייע לגדול הנוכלים היישראלים בעולם, אריה פרום.

פרום ביצע הונאה בגודל של 70 מיליון מרק בגרמניה, כאשר מכר לגרמנים בעלי כספים שחורים מניות גנובות של פעיל עד עתה (כיום הוא בעל ומנהל מיפעל על בלוס־אנג'לס).

פרום נעזר ברוני בושמי, ובישראלי נוסף הקרוב לבושמי, שימעון יפת, אשר אף הוא גר בלונדון. ידידה קרובה נוספת של החבורה היתה הדוגמנית שולי חנני, שקיבלה מפרום מתנות יקרות־ערך, וביניהן שעון שעלה 12 אלף דולר.

בעזרת הכספים שעשה בעזרת פרום, החל בושמי בעסקים של תיווך־דירות לערבים בלונדון. והרוויח כסף רב. באותה שעה רכש והפעיל את המיסעדה תל־אביב בלונדון. הוא הגיע לרכוש של כמיליון לירות אנגליות לפני שנתיים, והיה יכול לסייע לישראליים רבים.

טיב קשריו בעבר עם סאמפסון אינו ברור, אולם אין ספק כי פעילותו בין הערבים העשירים וראשי מדינות־הנפט, שבאו ללונדון, והיותו מהימן עליהם בעסקים של רכישת בתים, יכלה להועיל למישהו.

אגב, בושמי הוכיח את יושרו האישי לפני שנתיים, כאשר פרום היה זקוק בדחיפות למיליון דולר שהפסיד בהימורים בלאס־וגאס, והמאפיה הודיעה לו שאם לא ישלם את הכסף — ישלם בחייו. בושמי מכר מייד, ובמחירי הפסד, שני בתים יקרים שהיו לו, מסר את התמורה לפרום, שהבטיח להחזירה, אולם תיקוות רבות לכך אין. עד היום החזיר פרום רק 120 אלף דולר מתוך המיליון שלקח.

הוצאת־כספים זו השאירה את בושמי במצב כספי מתוח. תרמה לכך גם התנגשות אלימה, שהיתה לו בחודשים האחרונים עם העבריין גד פלום („שץ"), שפעל בלונדון ושסחט מבושמי כמה אלפי לירות אנגליות. בושמי נאלץ לעזוב את לונדון מפחד שץ, והסתובב בפאריס, בדי־סלדורף, בתל־אביב ובלוס־אנג'לס. עתה נעצר שץ בגרמניה, ובושמי חזר ללונדון.

אין ספק כי ממשלת־ישראל תראה בעין יפה הפיכה בקפריסין, שממשלתה הנוכחית תומכת באש"ף בצורה פעילה.

סאמפסון עצמו (44) היה מגיבורי מילחמת־העצמאות הקפריסאית, ונאמנו של קולונל גריוואס, הלאומני הקנאי. הוא החל את הקאריירה שלו כצלם־עיתונות בקפריסין, והאגדות אומרות כי היה יורה באנגלים והורגם, ואחר־כך מצלמם כצלם־עיתונות עבור עיתוניו, וכך היה זוכה תמיד בתצלומים בילעדיים. הוא נעצר על־ידי האנגלים ונידון למוות, ורק איום של גריוואס כי יהרוג עשרות אנגלים כתגמול, הביא לחנינתו.

אחרי העצמאות הקים עיתון לאומני, והפך לאיל־עיתונות בקפריסין. עיתוניו ביטאו כל הזמן קו פרו־פלסטיני ואנטי־ישראלי קיצוני, וביכללו מאמרים אנטי־שמיים.

זמן קצר אחרי מילחמת ששת־הימים ביקר סאמפסון בישראל, והביקור הביא למהפך מוחלט בדעותיו. עיתוניו הפכו פרו־ישראליים קיצוניים, ובעמדה זו המשיך עד להפיכה שלו.

הפיכה זו גרמה לאסון לאומי. היא שימשה עילה לפלישה התורכית לאי וגרמה למילחמת־אזרחים נוראה, שאימללה רבבות ושבה נהרגו אלפים. מאז מחולק האי לשתי מדינות עוינות.

אחרי שקרה האסון, הושלך סאמפסון מהשילטון על־ידי הציבור היווני בקפריסין, והבישוף מאקאריוס חזר וקיבל לידיו את הרסן. מאז מותו של מאקאריוס, שולטים באי יורשיו, הממשיכים בקו שלו.

פירסומי העיתתנים, אחרי ההפיכה שלו, קשרו את ישראל אליו רק מבחינה רעיונית * אולם לא יכלו להצביע על שום קשר ממשי בינו לבין ישראלים בביצוע ההפיכה.

נדמה כי כאן מתפרסם לראשונה חומר המוכיח כי יש ממש בסיפור על הקשרים בין סאמפסון ובין ישראלים.

יגאל לביב ■

איש־קשר בושמי
עניינים מיסתוריים

* מילבד **העולם הזה** (1925), שהעלה בפירוש את ההשערה כי סאמפסון היה סוכן ישראלי.

המישטרה טוענת: „חפסנו כנופיית סחטנים המורכבת מעילית הפשע בישראל!" החשודים טוענים: „להד"ם!"

ההקלטה נגנבה

היתה שרה אנג'ל, אשתו של שמעיה אנג'ל, אחד החשודים המרכזיים בפרשת הסחיטה. להסתפר קצוץ, כגבר. „שמוליק" נעצרה ונחקרה גם היא בקשר לסחיטות.

סטודנטית לספרות

שרה מכונה בפי ידידיה בשם גברי — „שמוליק" — מפני שבעבר נהגה

„מס' 1" שמעיה אנג'ל מוגדר כיום על־ידי המישטרה כעבריין מס' 1 של ישראל. הוא נעצר בעבר חמש פעמים בחשד רצח, אך מעולם לא נמצאו הוכחות והוא שוחרר תמיד. בעבר ריצה אנג'ל שמונה שנות מאסר בגין שוד וירידות.

עם הספורט הזדעזע בשבוע שעבר. מפה לאוזן עברה השמועה על מעצרו של ניסן ניסנוב, מנהל קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב. ציבור השחקנים והאוהדים של הקבוצה לא האמין למשמע אזניו, כאשר נודע כי ניסנוב חשוד בשותפות עם כנופיית סחטנים, המורכבת מפושעים מסוכנים.

תחילתה של הפרשה ביום הרביעי בשבוע שעבר. בלשי המישטרה הטמינו מכשיר הקלטה בחנות התכשיטים של אברהם קונה, ברחוב אלנבי 52 בתל־אביב. קונה התלונן במישטרה, כי הוא נתון לסחיטות ולאיומים. מטרת הבלשים היתה להקליט את הסחטנים בשעת מעשה.

שעה קלה אחרי הטמנת המכשיר נכנס לחנות יהודה חזן, אחד האנשים שנגדם התלונן קונה. במהלך השיחה שהתפתחה ביניהם ניסה קונה להעלות את נושא הסחיטה, ולהביא את חזן לידי אמירת דברים מפלילים. קונה התמרמר כי הוא נאלץ למסור, תחת איומים, תכשיטים מחנותו. אולם חזן התנהג כמי שאינו יודע במה מדובר. „אם אתה חושב שמנסים לסחוט ממך," אמר חזן לקונה, „תתלונן על זה במישטרה. אתה לא חייב לתת שום דבר."

כמה דקות אחרי שיצא חזן מהחנות חזרו אליה בלשי המישטרה. הם מיהרו אל מקום המחבוא של מכשיר, כדי לראות מה עלה בסליל ההקלטה. להפתעתם של הבלשים לא היה גבול, כאשר גילו כי המכשיר נעלם. אחרי שהתאוששו מעט מתדהמתם, הגיעו הבלשים למסקנה, כי להעלמות המוזרה יכול להיות רק הסבר אחד: יהודה חזן גנב את מכשיר ההקלטה שנועד להפליל אותו.

הבלשים מיהרו לעצור את חזן. אולם בחיפוש שנערך על גופו לא נמצא זכר למכשיר ההקלטה. בעוד השוטרים שקועים במאמצים לאתר את מכשיר ההקלטה, אמר להם חזן: „מה שאתם מחפשים נמצא במחבוא. אני מוכן להחזיר לכם אותו, בתנאי שתיתנו לי לשמוע את ההקלטה, ותבטיחו לי שלא יפתחו לי תיק על הגניבה." השוטרים הסכימו מייד לעיסקה וחזן הובילם למקום הסתר, שם נמצא המכשיר תקין ושלם.

השלל: תכשיטים ויהלומים שנתגלו בבית הורי של החשוד יהודה חזן, מוצגים על־ידי שוטר. שווי הרכוש: עשרות מיליוני לירות.

יהלומים נוצצים בלוד

מ עצרו של חזן היווה את תחילתה של סידרת מעצרים, שבמהלכה נעצרו כ־15 חשודים בסחיטת דמי־חסות (סד"ח) מבעלי חנויות באיזור תל־אביב. המישטרה הגדירה את העצורים כ„כנופיה אורגנית ומלוכדת", המורכבת מעילית הפשע בעיר. לדברי המישטרה סחטה הכנופיה מאות־אלפים, ואפילו מיליוני לירות, מסוחרים בעיר, תוך איומים ושימוש בכוח.

בין העצורים היה גם ניסן, ניסנוב. אולם המישטרה לא ייחסה לניסנוב מעמד נכבד בתוך הכנופיה. בראש רשימת החשודים עומדים חמישה אנשים, שלדברי החוקרים עצם הזכרת שמם מטילה מורא על הנסחטים, ומעצרם דרוש כדי להבטיח את גביית העדויות והגשת התלונות.

חמשת החשודים העיקריים הם יהודה חזן, שגנב את מכשיר ההקלטה ושהיה עד־המדינה העיקרי במישפטה של הכנופיה הגרוזינית, אשר התמחתה בגניבות יהלומים מנמל־התעופה בן־גוריון (העולם הזה 2204); שמעיה אנג'ל, מי שמוגדר על־ידי המישטרה כפושע מס' 1 בארץ; עובדיה דרוזיה, שנדון בעבר לשמונה שנות מאסר בגין שוד מזויין והוא כיום אסיר ברישיון; ישראל מזרחי, מי שהיה אחד מהאנשים המרכזיים בכנופיית הכרם הידועה, נידון ל־12 שנות מאסר בגין שוד מזויין, אך בית־המישפט־העליון הפחית את עונשו לארבע שנות מאסר, אחרי שהמיר את העבירה להחזקת רכוש גנוב, ויוסף מן, סוחר בגדים המספק את סחורתו לדוכנים בשוק־הכרמל. החשודים האחרים בפרשה הם בני מישפחה וידידיהם של חמשת החשודים המרכזיים.

המישטרה מחשידה את הכנופיה בסחיטות בקנה־מידה רחב ביותר, אולם מכל חומר הראיות שהוצג עד היום בפני שופטי המעצרים, עולה כי קיים רק מתלונן אחד, והוא אברהם קונה. מעצרם של החשודים הוארך רק בעיקבות הצצת מידע חסוי, ששיכנע את השופטים כי בעתיד יוגשו תלונות נוספות.

חוזה על חייו של חזן

ב מהלך הדיון על הארכת מעצרם של החשודים הודה נציג המישטרה, בשעה שענה לשאלות הסניגורים, כי המתלונן אברהם קונה הוא בעצמו עבריין הסוחר ברכוש גנוב, וכי שימש במשך תקופה ארוכה יעד מודיעיני של המישטרה. נציג המישטרה הסכים גם עם טענתו של פרקליטו של יהודה חזן, עורך־הדין סמי יונה, כי בין קונה וחזן יש קשרים עיסקיים ואחרים לאורך שנים. יונה טען בבית־המישפט, כי כל הפרשה היא על רקע של עסקים ולא של סחיטות.

„מרשי הוא מיליונר," טען עורך־הדין יונה, „והוא אינו זקוק לכספים הבאים מסחיטה." חזן תיקן את פרקליטו וטען: „בלירות אני מיליארדר!"

בזמנו נעצר חזן כאשר במכוניתו נתגלו מאות יהלומים, שנגנבו מנמל־התעופה בן־גוריון. מעצרו הביא לחשיפת הכנופיה הגרוזינית המפורסמת. אז הוגשו כ־25 כתבי־אישום נגד כ־85 נאשמים. חזן עצמו הצליח להתחמק מהעמדה לדין על־ידי הסכמתו להיות עד־מדינה ולסייע בהרשעת שותפיו.

חזן הוא יהלומן וסוחר המעורב בעיסקות אפלות רבות. קשריו עם העולם־התחתון היו הדוקים במשך שנים. בעיקבות הפיכתו לעד־מדינה, הושמעו איומים על חייו והוא הוכנס לרשימתם השחורה של אנשי העולם־התחתון. אולם חזן מצא את

הדרך כדי לצאת מהסבך. הוא ניתב את עדויותיו בבית־המישפט בצורה כזו, שלבסוף הורשעו לפיהן רק דגי־הרקק, ואילו הלווייתנים יצאו זכאים. תכסיס זה החזיר לו במידת־מה את כבודו בקרב העבריינים, אולם האיום על חייו לא הוסר.

תכונותיו המיוחדות של חזן אישרו לו להבחין בסכנה האורבת לו בעוד מועד, בדיוק כפי שגילה באורח מפתיע את מכשיר ההקלטה בחנותו של קונה. חזן ידע או הבין כי הוצא „חוזה" על חייו וכי יד הרוצח תשיגו לבסוף. במשך חודשים חיפש חזן פיתרון למצוקתו, עד שהגיע לרעיון. הוא החליט כי הדרך הבטוחה ביותר לסיכול הרצח היא על־ידי חיפוש ידידותו של העבריין המסוכן ביותר כיום בעולם־התחתון — שמעיה אנג'ל.

את העובדה שאנג'ל משובץ בצמרת הפשע בארץ, ביקש יהודה חזן לנצל. הוא ידע שאם יצליח להפוך לחברו של אנג'ל, תהיה זאת תעודת־ביטוח לחייו. איש בעולם־התחתון לא יעז לפגוע באיש שאנג'ל חפץ בייקרו. בפניו של חזן ניצבה רק בעייה אחת: כיצד להפוך חברו של אנג'ל?

את הפיתרון מצא חזן בנוסח מעשיית חדגדיא, וסופו שהובל אל החד־גדיא. הוא התקשר עם שותפו־לשעבר ושכנו, יוסף מן, המתגורר ברחוב לסין 8 בחולון. מן, המספק בגדים לבעלי־דוכנים בשוק הכרמל, הכיר במהלך עבודתו את ישראל מזרחי, השולט על דוכנים בשוק. מזרחי, שריצה תקופת מאסר של שמונה שנים באשמת שוד, הכיר את אנג'ל בכלא והפך ידידו הקרוב. אשתו של יוסף מן, גילי, משחקת קלפים עם עובדיה דרוזיה, ואילו דרוזיה, שהינו אסיר ברישיון, הכיר גם הוא את אנג'ל בבית־הסוהר. כך, באמצעות קשריהם של מן ואשתו נערכה ההיכרות בין חזן לאנג'ל.

במשך הזמן הפך חזן לידידם של אנג'ל וחבריו. תמורת החסות שהעניקו לו, הזרים לכיסיהם כספים רבים. יחד עם התחברותו אליהם, שמר חזן גם על קשריו הישנים. ביניהם היה אברהם קונה, גרוזיני במוצאו, שחזן הכירו מהתקופה שהיה שותף של חברי הכנופיה הגרוזינית. בשבוע שעבר הביאו הקשרים שבין חזן לקונה למעצרם של חזן, אנג'ל ושאר החשודים.

בין העצורים בפרשה גם אשתו של שמעיה אנג'ל, שרה, המכונה „שמוליק". שמוליק, חתיכה בעלת הופעה כובשת, נישאה לשמעיה רק לפני חודשיים. הם הכירו במועדון הפיקוקס בתל־אביב. שמוליק בת ה־20 עבדה במועדון כבארמנית, ואילו שמעיה היה אורח קבוע במקום. את ההיכרות ביניהם ערך עובדיה דרוזיה.

בין ספורטאים

מנהל קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב, ניסן ניסנוב (במרכז) שנעצר בפרשת הסחיטה. ניסנוב טוען, כי חוקרין איימו עליו שאם לא יעיד נגד האחרים, יאשימו אותו בעבירות שלא ביצע. למרות ששוחרר, פגע המעצר בשמו הטוב. מימין: איציק מנחם. משמאל: יוסי מירימוביץ. לשניהם אין כל קשר לסחיטות.

„סוף־סוף מצאתי לך משוגע כמוך," אמר דרוזיה לשמוליק. „אתם מתאימים האחד לשני." ואכן, האהבה בין שמעיה לשמוליק ניצתה בן רגע.

שמוליק היא בעלת תעודת־בגרות ואף למדה שנה אחת בחוג לסיפרות באוניברסיטת תל־אביב. הוריה מתגוררים בבת־ים, ואביה הוא מנהל מחלקת בעירייה. למרות ששמו של שמעיה הלך לפניו כעבריין ידוע, שמוליק לא נרתעה. היא קשרה את עתידה בו.

בעת חקירתה במישטרה ניסו השוטרים לשכנע את שמוליק שתשפיע על בעלה שיודה בעבירות המיוחסות לו. אולם שמוליק עמדה בלהט על כך שלשמעיה ולה אין כל קשר לפרשת הסחיטה, וכי אין להם במה להודות. „אני לא מבינה למה המישטרה לא מניחה לנו," סיפרה שמוליק. „חשבתי שהעובדה ששמעיה התחתן, תשפיע לטובה והמישטרה תפסיק להיטפל אליו, אבל זה לא קרה. למרות שהוא מנסה לשקם את עצמו, המישטרה מטרידה אותו כל הזמן וממציאה נגדו האשמות.

„אני יודעת שלא התחתנתי עם טלית שכולה תכלת, אבל עבור מה שהוא עשה הוא שילם. המישטרה לא מוכנה להשלים עם העובדה שהוא מחזק לכלא. בגלל זה היא כל הזמן מעלילה עליו. שמעיה הוא לא עבריין באופיו. הוא לא מסוגל להזיק וזה גם לא מתאים לו. הוא רוצה להשתקם, אבל המישטרה לא מניחה לו.

„אני זקוקה לשמעיה. האהבה בינו התפתחה במהירות. התחתנו תוך תקופה קצרה של היכרות. הכל עוד לוהט אצלנו. קשה לי בלעדיו. מאז שהוא במעצר אני לא ישנה בלילה. אם המישטרה לא תשחרר אותו אני אשתגע."

מנהל קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב, ניסן ניסנוב, נעצר כחשוד בפרשה בעיקבות קשריו עם החשודים העיקריים. הללו נוהגים לבוא למישחקים ולאימונים של הקבוצה וכך התיידדו עם ניסנוב. המישטרה טענה כי ניסנוב מעורב בפרשות הסחיטה, אך הוא שוחרר מחוסר הוכחות ביום השישי בשבוע שעבר. „המישטרה ניפחה בלון, ועכשיו כל האוויר יוצא ממנו," טען ניסנוב. „כל הסיפור של סחיטה במיליוני לירות הוא המצאה. עובדה ששיחררו אותי."

„אין לי כל קשר לפרשה הזאת. החוקרים רצו שאמסור עדות נגד החשודים האחרים. כשהסברתי להם שאני לא יודע כלום, איימו עלי שיאריכו לי את המעצר. בגלל שלא הסכמתי לשקר ולהמציא דברים, האשימו החוקרים גם אותי. אבל האמת עוד תצא לאור וכולם יראו שאני חף מפשע. בינתיים גרמה לי הפרשה נזק בל ישוער. הפכו אותי לפושע. אני יכול לסחוט ממישהו? אני מפחד שיסחטו ממני!"

סחטני־עילית או בלון מנופח?

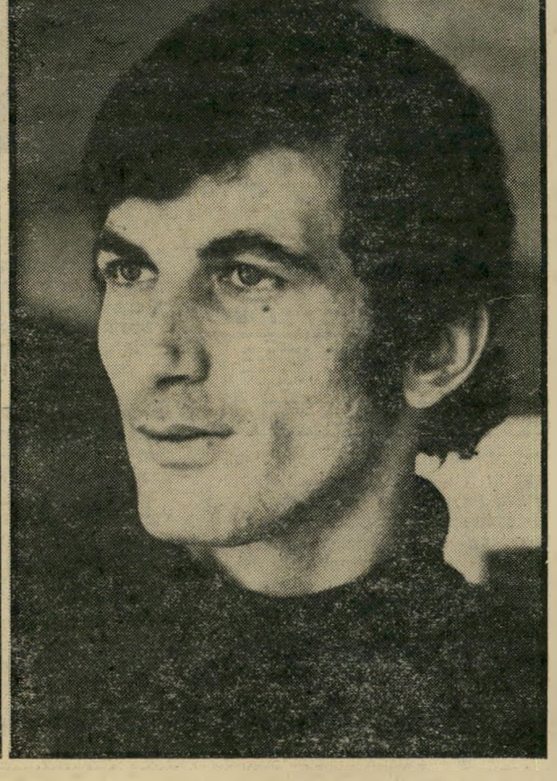
גם העצורים האחרים טוענים, כי אין יסוד להאשמות המישטרה. שמעיה אנג'ל זועק מבין כותלי בית־המעצר בי־אבו־כביר כי הוא חף מפשע. לטענת אנג'ל כל הפרשה היא נסיון נוסף של המישטרה להחזירו אל מאחרי סורג ובריח, מבלי שיהיה לכך צידוק חוקי.

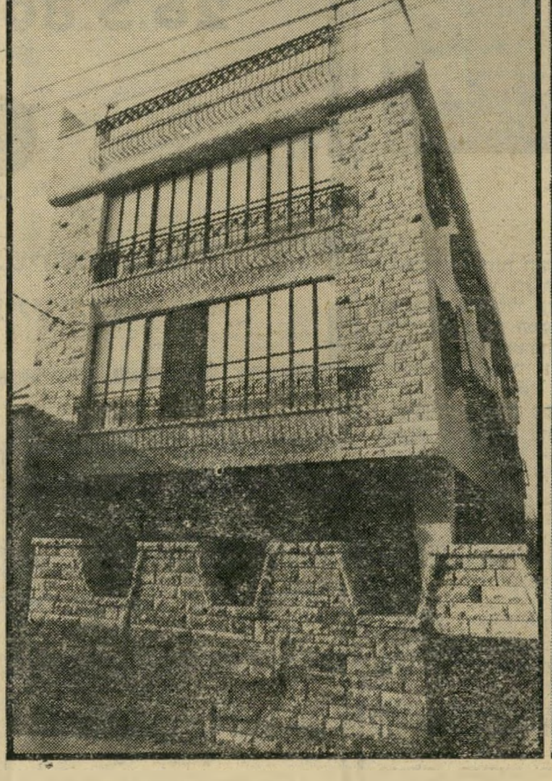
אנג'ל עירער בפני בית־המישפט המחוזי בתל־אביב על מעצרו. השופט יוסף חאג' יחיאל, שדן בעירעור, קבע כי במשך עשרת ימי המעצר לא מצאה המישטרה כל עילה רצינית המצדיקה את המשכו, מלבד המידע החסוי שהוגש בתחילה. כדי לזרז את המישטרה קיצר השופט את תקופת מעצרו של אנג'ל בשלושה ימים.

בחיפוש שערכה המישטרה בכספות, בבית הוריו של יהודה חזן, במצאו תכשיטי זהב ויהלומים בשווי של עשרות מיליוני לירות. לטענת המישטרה, תכשיטים אלה הם שלל הסחיטות, והיא הציגה אותם בפני הציבור, כדי שבעליהם יוכלו לזהותם. אולם הוריו של חזן הציגו קבלות קניה לגבי חלק מהתכשיטים, והם יוחזרו להם, כנראה, בקרוב. לגבי שאר התכשיטים טוענים ההורים כי הביאו אותם כשעלו ארצה מלוב.

עיקר החומר המקשר את החשודים לעבירות סחיטה בקנה־מידה נרחב, נמצא במידע החסוי שהגישה המישטרה לשופטים. עתה צריכה המישטרה להמיר את המידע בהוכחות של ממש. כאשר ייחשף החומר הסודי של המישטרה, יידעו הכל אם אכן נעצרה כנופיה של סחטני־עילית, שהטילה את חתיתה על סוחרי תל־אביב, או ששוב הסתבכה המישטרה בניפוח של בלון, שהאוויר יוצא מתוכו בקול צורם.

יוסי היימן ■

„אני מיליארדר!"

טען החשוד יהודה חזן בבית־המישפט. ביתו המפואר (משמאל) שברחוב לסין 4 בחולון, מעיד על עושרו. בבניין גרות רק שתי מישפחות. בחצר הבית נמצאו אקדח מפורק ושתי מעטפות יהלומים („בריפקות"). קשריו של חזן עם המתלונן, אברהם קונה, הם שהביאו למעצרו, יחד עם כל החשודים האחרים. חזן היה בעבר עד־מדינה במישפטם של חברי הכנופיה הגרוזינית שהואשמו בגניבת יהלומים מנמל־התעופה בן־גוריון.

במדינה

(המשך מעמוד 28)

אוטומטיים. הוא טוען שזהו „הנשק הסופי", וטוען שהקונים יהיו ברובם אספני־נשק.

אולם כמה משומרי־החוק בפלורידה סבורים, כי הקונים יהיו מסוג אחר לגמרי: אילי הפשע. לדעתם, יהפכו העוזים מכשירי־מוות בשוק השחור של העולם התחתון המשגשג בפלורידה הדרומית.

„אלא מי יקנה אותם?" שאל הבלש גאס יוול ממחלקת הביטחון הציבורי. „ספורטאי לא יקנה נשק כזה לשם ציד. אולי אספן אחד או שניים, וכמה משוגעים לציד. שאר העוזים שיימכרו יופיעו במיקרים של רצח ומילחמות של כנופיות־סמים."

בארצות־הברית המציע עוזים לכל אדם.

לתיפארת ישראל. לדברין, מי שמזמין את הנשק ומשלם את מלוא מחירו יקבל אותו ב־15 במארס. הוא יימסר בתיבת סטיירופוס מעוצבת, יחד עם רצועת־החזקה. נוסף על הקנה, שאורכו 16.1 אינטשים, יסופק גם קנה שני, „לצורכי ראווה", ללא סלילים, הדומה למקור.

ניתן על כן לצפות כי בקרוב יופיע שם ישראל לתיפארת בפרשות־רצח, לא רק בשל מעורבותם של פושעי־ייצוא ישראליים, אלא גם תודות לשימוש בעוזי.

השאלה היא: האם יודעים יצרני הנשק בישראל למי הם מספקים את מכשירי־הרצח?

סוחר סנאטורה ומודעת העוזים
לאספנים או לקאובויים של קוקאין?

המודעה בעיתון המקומי עוררה תשומת־לב רבה. הופיע בה תצלום שבו נראה הנשק עוזי כשהקנה שלו קצר מן המינימום הדרוש לפי החוק המקומי — 16 אינטשים (40.6 ס"מ). סנאטורה טוען, כי התצלום במודעה אינו נכון, וכי העוזים שלו הם בעלי קנה של 16.1 אינטשים.

סימדי מעמד לפשע. לפי החוק המקומי, יכול כל סוכן־נשק בעל רשיון פדרלי למכור עוזי — אם הוא אכן חצי־אוטומטי — לכל אזרח אמריקאי שלא הורשע בפלילים.

אפשר גם למכור נשק אוטומטי לגמרי — כמו המקלע מאק־10 — אם המוכר הוא בעל רשיון פדרלי מייוחד („דרגה 3"). נוסף על המחיר, נדרש הקונה לשלם 200 דולר, כמס עבור העברת הבעלות.

החזקה בלתי־חוקית בנשק אוטומטי היא עבירה, שהעונש עליה הוא 10 שנות מאסר וקנס של 10 אלפים דולר, או שניהם.

לדיברי הבלש יוול, כלי־נשק כמו העוזי — המסוגל לירות תוך שניות מחסנית בעלת 25 כדורים, בקוטר של 9 מילימטרים — שימשו בידי פושעי דרום־פלורידה, הקרויים „הקאובויים של הקוקאין", לביצוע פישעיהם.

„אלה הם סימלי־מעמד," אמר הבלש. סנאטורה טוען שהוא הסוחר הראשון

מישטרה

להמתין לרב

בנסותו לשכנע את החשוד כי דבריו חסרי היגיון, השתדל השופט להוציא מפיו את ההודאה

„בליל סופה, קרוב לחצות, הבחינה נייד סיור במכונית מדגם סובארו, הנוסעת נגד הכיוון. המכונית עוררה את חשדם של השוטרים, שסימנו לשני הצעירים שישבו בתוכה, לעצור. אלה לא שעו לבקשה, והתחילו לפתח מהירות. הניידת דלקה בעיקבותיהם.

„בצומת הרחובות ז'בוטינסקי ומודיעין, ברמת־גן, נגטשה המכונית, והחל מירדף רגלי. שני הצעירים נראו כשהם נכנסים לתחומיו של בניין ההולך ונבנה.

„לאחר כמה דקות נעצר ראובן עזרא הצעיר בפתחו השני של המיגרש, על־ידי ניידת שחיכתה לו שם על־פי הוראות שהועברו במכשיר הקשר."

תיאור דרמתי זה של החוקר ששון דורי ממרחב תל־אביב, שילהב את השופט ה־

(המשך בעמוד 59)

מיתד חדש
בהדגמת מערכות סטריאו

עד היום נאלצת לבחור את המערכת הסטראופונית שלך בחברת לקוחות נוספים, בחנות צפופה, בתנאים לא־מציאותיים ולצלילי תקליטים שאחרים בחרו עבורך.

אנו גאים להציע לך חדר האזנה מיוחד לרמקולי **BOSE** שיתרונותיו:

* חדר רגיל בבית פרטי בו תוכל להאזין למערכת בפי שתשמע אותה בביתך ללא כל סידורים אקוסטיים מיוחדים.
* אתה הלקוח היחיד בחדר בשעת ההדגמה ואינך צריך להתחרות על תשומת־ליבו של הנוכח.. זמנך בלתי־מוגבל.
* ספריית תקליטים בת 3000 תקליט ממנה תוכל לבחור כרצונך את המוסיקה האהובה עליך.
* מיזוג אוויר נעים, כורסאות נוחות, כוס קפה ואווירה נעימה ונינוחה.

לקביעת פגישה במועד ובשעה הנוחים לך – נא להתקשר לטלפון: 03-442826 בשעות אחה"צ והערב.

★ התחלת האביב
★ 43 שנה ליסוד **העולם הזה**
★ 30 שנה למערכת הנוכחית

יצויינו בגליון פסח חג'יגי שיופיע ב־26.3.80

הזמן כבר עכשיו מקום
למודעות רגילות וצבעוניות בגליון זה

דרוש חנוך אמייל
(משומש)

לפנות בערב
לטל. 03/246276

במת שליי
(סניף רמת־גן גבעתיים)
מארחת ביום שבת 15.3.80 בשעה 10.30, באולם מועצת פועלי רמת־גן, פינת הרצל—קריניצי, רמת־גן את
• ח"כ יגאל כהן־אורגד
• ח"כ עדי אמוראי
• יאיר צבן
בעימות על הנושא: המדיניות הכלכלית־חברתית של הממשלה.
מארח ומנחה: רן כהן
יו"ר סיעת שליי בהסתדרות.

הלוח הזה

המחיר למודעה פרטית -.25 ל"י למילה, למודעות מסחריות -.20 ל"י למילה ו־4 הופעות רצופות.

המדור נערך ע"י פרסום אפרסמון, רח' אלנבי 95 ת"א, טל. 290367

נופש לצעירים

לרודוס ואיי יוון בפסח לחופשת נופש נהדרת עם „הסתור" טיולי „נופש פלוס" במחיר מינוס. טל. 234356(03).

נופש

שרז תיירות מציעה את התשובה הישראלית לטיולים משפחתיים — ראה את אירופה כשם שהארופאים רואים אותה — במלונוע. מלונוע — שלוב של מלון, מכונית ומסעדה. ולצעירים ולצעירים ברוחם — מכונית עם אוהל צמוד — הפתרון המוצלח להוצאות השהייה הגבוהות באירופה. בקש את הפרוספקט שלנו אצל סוכן הנסיעות שלך.

נסיעות

איסתא צ'רטר מציעה טיסות ישירות לארה"ב: ב„איסתא ג'מבו צ'רטר" במטוס 747 אל־על החל מ־399$ כיוון אחד. ליוון **בפסח** — בטיסות השכר לסטודנטים. יציאה 28.3.80 חזרה 8.4.80 רק 140$ הלוך ושוב. **שיט פסח באיי יוון** — הנחה מיוחדת לסטודנטים. פרטים בסניפי איסתא ת"א, ירושלים, חיפה.

הכרויות

צייר נאה 31/178 מעוניין בצעירה ו־חטובה. ת.ד. 7247, רמת־גן.

הכרויות

פרטי — ערבי אינטלקטואלי צעיר ונאה בצעירה מתאימה. ת.ד. 11128, ת"א.

טלפונים

הסבות לטלפונים לחיצים מחו"ל מ־חו"ל לתקן ישראלי. חוסמי חיוג ל־שיחות בין עירוניות ובין לאומיות. המבחר הגדול ביותר בארץ לציוד עזר טלפוני. „טלפון סנטר" 293023־03.

אופנה

אופנה עילית פטרישיה פרט א' פורטה חיסול מלאי בלעדי מייצור פריס ומי־לנו בהנחות, דיזינגוף 310.

חוגים

אסטרולוגיה בתנופה! נפתחות קבוצות לימוד (אפשרות לחוגי בית) בערים ה־גדולות ובישובים. מסלולים להכשרת יועצים אסטרולוגיים וקורסים באס־טרולוגיה עצמית. למידע נוסף: „המר־כז לתכנון אסטרולוגי", ת.ד. 21256 תל־אביב, טל. 218316־03, בימים א'—ה' בין השעות 13.00—9.0.

אפשרויות חדשות של תפיסה ומוד־עות! משחקי תודעה בשיטת מאסטרס ויוסטון — ספורט פסיכולוגי מרתק ומפתח! פגישות שבועיות ומרתונים בסופי שבוע בכל הארץ. למידע נוסף: „לגעת במופלא", ת.ד. 1193, רמת־השרון.

חוגים

ריהוט עתיק

רהיטים עתיקים: שולחנות לסלון ו־אוכל, כורסאות, רהיטים מסוגנים ל־מערכות סטריאו, טלוויזיה ועוד. גניה, 999646 — 994173.

גלריות

אפוקה — גלריה לדברי נחשת ואימ־נות. יצור ושיווק גם לחנויות בהנחות גדולות. אבן גבירול 54, ת"א.

השכרת רכב

„טריפיטי" — השכרת הרכב הזולה ביותר בישראל. תעריפים מיוחדים ל־תקופות שכירות ארוכות. 450 סניפים ברחבי העולם — ככר אתרים 126, 294637.

מכוניות

לכ'

פרסום „אפרסמון", ת.ד. 30184, תל־אביב

שם המזמין .....

כתובת .....

טלפון ..... לפרסום ב„הלוח הזה" במדור .....

מצ"ב נוסח המודעה + צ'ק/המחאת דואר לפקודת פרסום „י.ב. אפרסמון".

מודעות פרטיות —.25 ל"י למלה, כולל מ.ע.מ. (מינימום 10 מלים).

מודעות מסחריות (חנויות, בתי עסק, וכד') —.20 ל"י למלה, כולל מ.ע.מ. (מינימום 15 מלים ו־4 הופעות רצופות).

החיוך הנו עדיין האיפור הטוב ביותר לפנים

א. החיוך אינו עולה מאומה אך ערכו רב.
ב. החיוך מעשיר את האיש המקבל אותו מבלי לרושש את הנותן.
ג. אי אפשר לקנותו בכסף ולהוציא אותו בגניבה או במירמה, כי אין לו ערך אלא אם כן הוא מופיע מאליו ובאופן טבעי.
ד. יש אנשים עייפים מכדי לחייך אליך; חייך אתה אליהם, שכן אין לך אדם הנזקק כל כך לחיוך כמו אותו אדם שאינו מסוגל לחייך אליך.

כתוב אלינו לקבלת חומר הדרכה מוגש בחיוך ע"י
אזרחים למען איכות חיים, ת.ד. 1097 גבעתיים

אני מחפשת!

דירת 1 וחצי

תל־אביב והסביבה

אפשר קומה גבוהה
(ללא מעלית)

טל. בערב 319015־03

שמפניה בבית-המשפט

גשם של שמפניה ניתך על ראשם של חמשת המזוכים כאשר הופיעו בדלת המעלית. הקהל המשולהב שכלל בעיקר בני־משפחה, פיזר סוכריות באוויר והקים שאון אדיר מרוב שימחה.

אשת הנאשם אלברט („בבר") עמר, אוליביה היפה, הוציאה את כלי האיפור והערימה מסקרה שחורה על ריסי עיניה הגדולות. משך כל המישפט ישבה אוליביה בקביעות באולם ועקבה אחרי מהלכו.

הביתה! הביתה! צעקו הנשים ובני המישפחה שלא ראו את הגברים זה שמונה חודשים. הסבל ניכר היטב על פניה של אשת המזוכה, קרלוס אדרי. בתמונה: מחבקת את בעלה לאחר שזוכה.

שוויון גדולות של שמפניה ו־המוני סוכריות מפוזרות כיסו את ריצפת היכל המישפט בתל־אביב. „הביתה, הביתה," צעקו עשרות פיות מתרונ־נים. שימחה כזאת לא ראה בית־המישפט מימיו.

רגעים אחרים קודם לכן זכו האחים קרלוס ועמרם אדרי, הספר אלברט („בבר") עמר, יוסף מסיקה („יוסה") וה־חייל שלמה מרעלי מאשמת רצח מחמד חאג' כחיל.

חאג' נרצח בפתח חנותו ביפו בחודש יולי 1979 מירויות שנורו עליו ועל אחיו עארף, שנפצע. זמן קצר אחר כך נעצרו חמשת הצעירים ומאז הוחזקו במעצר.

חודשים ארוכים התנהל המישפט המ־רתק. היה זה מישפט מסובך ומלא תה־פוכות. עדים חזרו בהם ונשלחו למאסר על עדויות כוזבות. רופאים העידו כי המנוח, שלפני מותו אמר כביכול לאחיו חסיין „יוסה המניאק למד לירות בעוזי," נפגע במוחו פגיעה כה קשה שלא יכול היה לומר דבר. עד־התפתעה הראשי, ה־מודיע המישטרתי המפורסם מיפו, סלו־מון משראווי, עלה על דוכן־העדים והצ־היר כי למרות שהוא ידיד של מישפחת הקורבן, הריהו יודע ששיקרו בעדותם. „הם אמרו לי שהרוצחים היו רעולי־פנים והם לא ראו איש." זאת כאשר בבית המישפט זיהו בוודאות את הנאשמים כרוצחי אחיהם.

עדותו של משראווי הביאה את השופ־טים הדסה בן־עיתו, יעקב קדמי ומשה טלגם לומר לתובע אברהם אלדג'ם: „נר־אה לנו שעדותו קיעקעה את ראיות ה־תביעה, ואולי כדאי לפתוח בחקירה." אולם התביעה המשיכה במישפט עד הסוף המר. התובע עמד בגבורה נגד הסוללה האיתנה של שבעה סניגורים, מהאריות שבחבורה, שלא חסכו כל מאמץ כדי לה־שיג את הזיכוי המיוחל.

למרות שהביעו את דעתם אחרי עדותו של משראווי, המשיכו השופטים לשמוע בסבלנות רבה את עשרות עדי־ההגנה, ואת סיכומיהם של התובע והסניגורים. הסיכומים היו מייגעים ונמשכו ימים ארו־כים. רק כאשר הגיע תורו של אחרון הסניגורים לומר את דברו, בשעה אחת אחרי־הצהריים, שאלה אותו השופטת בן־עיתו כמה זמן דרוש לו והאיצה בו לקצר. לבסוף הפסיקו אותו והשופטים יצאו ל־הפסקה קצרה.

רגע אחרי הזיכוי: עמרם אדרי מחבק את אשתו, כשבני משפחתו לוגמים שמפניה

במשך כל הישיבות הארוכות היה אולם המישפט מלא מפה לפה בבני מישפחה של הנאשמים. אחים. אחיות ורעיותיהם הנ־אות של הנאשמים מילאו בנאמנות, מדי יום ביומו, את יציע הקהל והביאו מזון וסיגריות ליקיריהם. כאשר הוכרזה ההפ־סקה המפתיעה יצאו בני המישפחות ל־מיסדרון כשהם כוססים את ציפורניהם. המתח באוויר היה מדבק. הסניגורים אשר הריחו זיכוי התקבצו בפינה אחת, והתו־בע עמד בודד לגמרי בפינה האחרת.

דורים הפורמליים במזכירות, הוציאו נשותיהם את כלי האיפור והתייפו לכבוד בעליהן שהיו בכלא שמונה חודשים ב־קירוב. אוליביה עמר היפה, אשתו של בבר הספר, הרעיפה מסקרה למכביר על ריסי עיניה הארוכים ולא גרעה עין מה־מדרגות.

הגברים שבחבורה ניצלו את זמן הצי־פיה, רצו לחנויות בסביבה וחזרו עמוסי בקבוקי שמפניה וחבילות סוכריות. כאשר יצאו סוף סוף החמישה מפתח המעלית, כמעט הטביע אותם הקהל בסילוני שמפ־ניה ומטחי סוכריות. עיתונאים וצלמים שניסו להתקרב למקום נרטבו גם הם עד לשד עצמותיהם.

פה ושם עמדו עורכי־דין וניסו לשחזר את הסיבה לרצח כחיל. למרות עשרות העדים שנשמעו במישפט לא הועלה שמץ של מניע לרצח. העובדה היחידה שהיתה בפני בית־המישפט דיברה על מותו של יהודה אדרי, אחיהם של עמרם וקרלוס, כחצי שנה לפני מות חאג' יהודה אדרי נהרג גם הוא בצורה אלימה, מכוניתו התפוצצה ממיטען חבלה שהונח בתוכה. גם רוצחו לא נמצא עד היום. המישטרה ייחסה את שתי הרציחות למילחמת כנו־פיות סמים.

הקהל הצוהל התפזר, המשוחררים הל־כו עם מישפחותיהם לביתה, ובהיכל ה־מישפט נותר ריח חריף של אלכוהול, ואשה זקנה שליקטה לאיטה סוכריות רטו־בות משמפניה מעל הריצפה הקרה.

אילנה א.

האב הקשיש עזב את ההיכל

א חרי רגעים, שנדמה כי נמשכו ללא קץ, חזרו השופטים. השופטת ציוו־חה על הנאשמים לקום על רגליהם, ואמ־רה: „אחרי ששמענו את המישפט כמעט עד תומו, החלטנו לזכות את הנאשמים." שאר דבריה נטמעו בשאון ובהמולה של מחיאות־הכפיים ושאגות השימחה. אנשים עלו על הכיסאות והתחבקו והתנשקו ב־אכסטאזה. מישהו מהסניגורים אמר כי המחזה מזכיר לו קטע מהסידרה הטלווי־זיונית בועות. השופטים הנדהמים נתנו הוראה לפנות את הקהל מהאולם, והמ־שיכו לקרוא את ההחלטה לפני הנאשמים, סניגוריהם והתובע. הם נימקו את החל־טתם בכך שראיות התביעה לא היו מס־פיקות כדי הרשעה.

שאגות השימחה של הקהל נשמעו מהמיסדרון כמו ים־גיעש. ארבע קומות מתחת לאולם המישפט, במיזנון בית־המישפט זקף איש קשיש את ראשו ל־מישמע השאון, קם ממקומו, שילם למל־צרית עבור הקפה, ובצעדים מהירים עזב את ההיכל. היה זה אחמד כחיל, אביו של הקורבן, אשר במשך כל המישפט ישב בעקשנות במזנון, ומבנו הצעיר חסיין שמע את הדיווח על התפתחות המישפט. השימחה המשתוללת הבהירה לו את תוצ־את המישפט, והוא יצא לפני שהחוגגים הגיעו למזנון.

כזרם אדיר ירד הקהל במדרגות כש־הוא נושא על כתפיים את הסניגור מנחם רובינשטיין, ומחבק ומנשק את דרור מק־רין, שמחה זיו ויוסף שהם, ואת אורי רון. שני הסניגורים, עורך־הדין הוותיק יעקב („קובה") הגלר, ואורי רון הפסידו את המעמד כיוון שלא ציפו לזיכוי כה מוקדם. עד שסיימו הנאשמים שזכו את הסי־

על כפיים

נשאו בני המשפחה הנרגשים את יוסף („יוסה") מסיקה, שעליו נאמר במישפט כי הקורבן זיהה אותו כאחד הרוצחים ואמר: „יוסה המאניק למד לתפוס עוזי."

אושר אילם

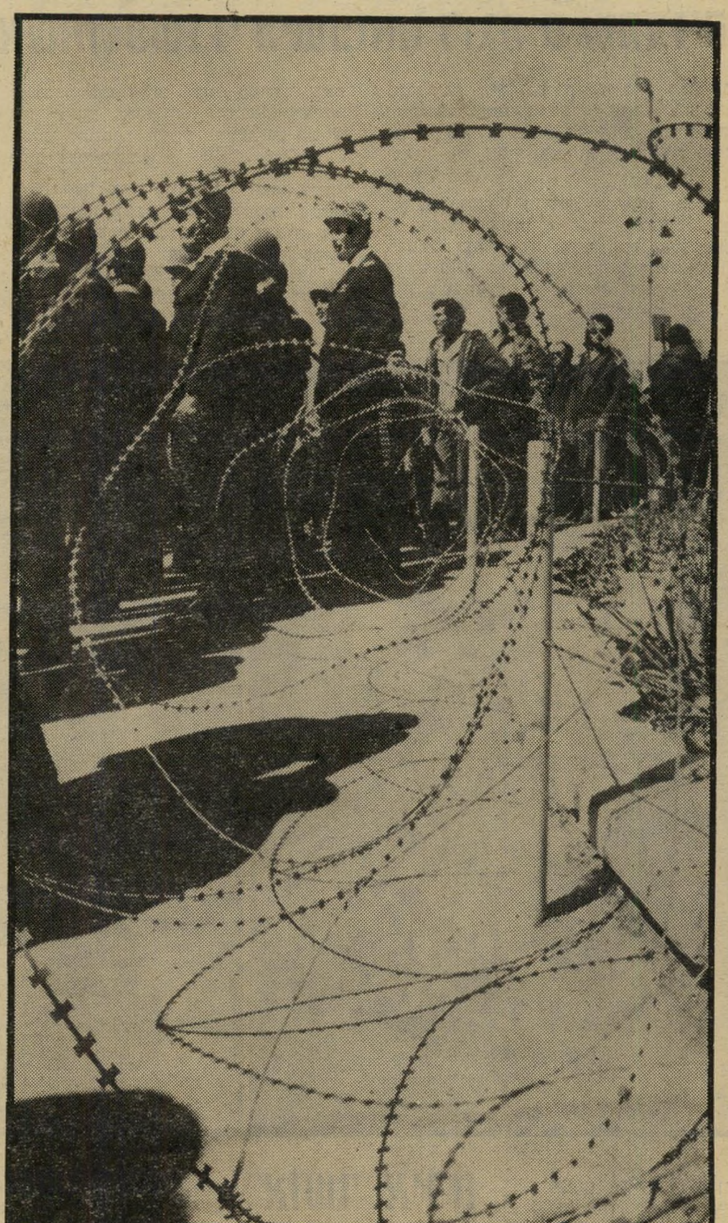
על פניהם של אלברט ר' אוליביה עמר. הם רק הצ־טערו שבתם הגדולה היתה בטיול ולא נכחה בזיכוי המפתיע.

25 אלף חקלאים מפגינים איימו על הכנסת בהפגנה הגדולה והאלימה ביותר בתולדות המדינה רק בנס נמנע מהמפגינים הזועמים להתפרץ אל תוך מישכן הכנסת ולעשות בו שמות

שער פולומבו כמעט התמוטט כאשר ההמון הסתער עליו וניסה להפילו. ב־אותו זמן הסתערו אחרים על השערים הרגילים של הכנסת, והצליחו להפיל חלק מהם. שוטרים שהוזעקו לעבר נקודות התורפה, הסתערו על המפגינים לפנותם. בתמונה נראים שוטרים כשהם תופסים את אחד המפגינים ליד השער ומכים אותו באלותיהם.

עליהם על הכנסת

אדם בין סוסים מפגינים, שבחזיתם עומד צעיר הנושא שלט „אח־ריהם המבול" ניצבו בתחילת ההפגנה מול סוסי־המישטרה שרוכביהם אומנו לפזר הפגנות. התמונה צולמה בשלב המוקדם לפני ההתפרעות.

החקלאים מסתערים על השוטרים הרכובים, שחולצו ע"י שוטרים חובשי־קסדות

כ אשר נתן קצין הכנסת יצחק („איזי") בן־גל, אישור לעריכת הפגנת החקלאים ליד המישכן, הוא היתנה זאת בכך שמיספר המפגינים לא יעלה על עשרת אלפים. מארגני ההפגנה, ראשי כל הגופים החקלאיים במדינה, צחקו לתנאי. הם קיוו שהמיספר שבו נקב בן־גל אכן יתממש, וכי יצליחו לגייס עשרת אלפים מפגינים.

כשעמד בן־גל ביום השלישי שעבר מול 25 אלף מפגינים זועמים, ובחן את חלופות ההדורה כשהיא מוכתמת מבוץ, שיברי ביצים ונוצות תרנגולי־הודו, שהוטלו לעברו ולעבר שוטרי מישמר־הכנסת שניצבו לידו, הוא לא יכול היה שלא לומר ברוגז: „חבל שנתתי להם את האישור. אלה הם פראי־אדם ולא חקלאים. איך הם לא מתביישים לבזות את הכנסת?"

לא רק בן־גל כעס. חיילי־המישמר, השוטרים ואנשי מישמר־הגבול שהצטרפו אליהם היו פצועים, מלוכלכים מבוץ ו־מחלמוני־ביצים ורטובים מזרנוקי־המים שהם עצמם הפעילו. ההפגנה הגדולה ביותר שנערכה אי־פעם, והאלימה ביותר מבין ההפגנות הגדולות, עוררה חרדה רבה. ברגעים מסויימים נדמה היה שהמפגינים, שהצליחו לשבור חלק מהשערים שהגנו על הכנסת, עומדים לשטוף לעבר המישכן עצמו, ולמחות כל מה שעומד בדרכם. „רק נס הציל את הכנסת," אמר אחר־כך מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, ניצב אריה איבצן, שהקפיד לעמוד לצד שוטריו כשהקסדה מהודקת היטב על ראשו. לאחר שלפני כחודשיים נפגע קשה בהפגנה אחרת, הפגנת הפנתרים.

המפגינים התחלקו לשלושה מחנות. המחנה האחד, מחנה הקיבוצניקים, הקפיד להתרחק משערי הכנסת, וחבריו עמדו על הגיבעה שממול, ליד הבמה שעליה נאמו מרבית חברי־הכנסת של המערך ועסקני התנועות הקיבוציות. קרוב יותר לכנסת, ברחבת הכניסה עמדו חברי המושבים ה־

רטובים וזועקים חברי קיבוץ אור־הנר מפגינים בצעקות ובסיסמות נגד מדיניות הממשלה וזוכים להירטב מהמים. תמונה זו, כמו התמונות בעמודים הבאים, צולמה על־ידי אלי הרשקוביץ מזום 77 בירושלים.

הזרנוק המתפתל

שוטרי מישמר־הכנסת חבושי קסדות ומגינים בידיהם מפעילים את זרנוקי המים כדי לפזר את המפגינים שאיימו על הכנסת. אולם החזקלאים לא נבהלו מהמים והמשיכו להסתער.

המיפנה הדרמאתי: המפגין מכפר־אוריה, חסן יאיר, נתלה במושכות הסוס שהשוט

(המשך מעמוד 49)

וותיקים, כועסים יותר, כואבים יותר אך מתונים. הקבוצה השלישית, הקטנה ביותר, היתה קבוצת בני מושבי־הדרום. חברי מושבים אלה, אשר המצב הכלכלי פגע בהם יותר מאשר במושבים הוותיקים ו־ בקיבוצים היו הגורם המתסיס והאלים. הם הסתערו על שער פולומבו הכבד ואיימו להפילו, נענעו את השערים האחרים, ואף שברו אותם בקטעים מסויימים, טיפסו על גג בית־המישמר וניסו לקפוץ פנימה, לתוך מישכן־הכנסת, זרקו תרנגולי הודו על השומרים והשוטרים, השליכו ביצים, ריג־ בי עפר, גושי שלג ואבנים כבדות, ללא אבחנה.

בשלב מסויים, אחרי שהמישטרה ניס־ תה לפזר את המפגינים הזועמים בעזרת פרשים וסוסים שאומנו במיוחד לשם כך, החלה הסערה הגדולה. כשהם עומדים מאחרי הגדר הפעילו שוטרי מישמר־הכנ־ סת את זרנוקי המים שאותם הכינו מ־ ראש. אולם הזרנוקים לא הפחידו את החקלאים למודי העמל. הם עמדו מולם והמשיכו להמטיר בוץ, אבנים וקרשים אל עבר שוטרי המישמר. איש־מישמר אחד נפצע בעינו ושתת דם, אנשי־מישמר אח־ רים נסוגו פגועים ומלוכלכים, כשהקס־ דות והמגינים לא מצליחים לגונן עלי־ הם.

מהעבר השני של הגדר התנפלו המפגי־ גים על הסוסים — חקלאים אי אפשר להפחיד בסוסים. אחד מהם, חסן יאיר מ־ מושב אוריה, הסתער על סוס־מישטרה ועל רוכבו. הוא ספג בעיטה מהסוס המבוהל ונפל על הרצפה, מחוסר הכרה ופצוע קשה. שאר הרוכבים מיהרו להימלט על סוסיהם כששוטרים חבושי קסדות באים לחלצם.

זכרונות לא נעימים

כ**ששערי הכנסת** פורקו על־ידי ה־ המון, הוזעקה יחידה של מישמר־הגבול והוצבה ליד שערי הבניין עצמו, על כל צרה שלא תבוא. השוטרים מיהרו להזעיק תיגבורת, אולם המישטרה לא הצליחה לגייס כוח שיעמוד מול מפגינים אלה. חברי־הכנסת שיצאו אל המפגינים, חלקם במטרה להרגיעם וחלקם במגמה להסעיר עוד יותר את הרוחות, לא יכלו שלא להיזכר בהפגנות אחרות, שהפכו כבר חלק מהפולקלור של הכנסת. רבים נזכרו, ל־ מראה הפגנה זו, בהפגנה אחרת שאירגן מי שהוא היום ראש הממשלה, מנחם בגין, בתחילת שנות החמישים, אל מול הכנסת הישנה שהיתה בבניין פרומין במרכז העיר. היא היתה אלימה, אך השתתפו בה לא יותר מעשרה אחוז ממיספר משתתפי ה־ הפגנה של החקלאים. בגין הסתער אז, בהתייצבו בראש מפגיני חרות, באבנים

מנסה לעצור אותו - וכעבור שניה הוא מוטל פצוע קשה על אבני רחבת הכנסת

על בניין הכנסת, כשהוא מוחה נגד חוק השילומים. חברי־הכנסת של חרות לא אהבו להיזכר בשבוע שעבר בהפגנה הזו. לשמע הקריאות הקצובות של ההמון ה־סוער „בגין בן־זונה", אמר אחד העיתונאים הוותיקים: „בגין זרע אז, ועכשיו הוא קוצר."

אחרים נזכרו בהפגנה שהיתה עם תחילת שיחות־השלום של הנרי קיסינג'ר. גוש־אמונים יחד עם צעירי חרות באו ב־אלפיהם להפגין מול הכנסת, בעת שראש־המדינה אז, ערכו מסיבת קוקטייל לכבוד קיסינג'ר. הכל הסכימו כי הפגנת גוש־אמונים היתה מתונה יחסית להפגנה של החקלאים, וקצין משטרה בכיר לא יכול היה שלא להיאנח בהקלה: „אם גוש־אמונים היה מפגין עם 25 אלף איש, לא היתה נשארת אבן על אבן מבניין הכנסת."

יהודים טובים ויהודים רעים

ראשי התנועות ההתיישבותית נבהלו מההתדרדרות של ההפגנה. הם רצו אומנם הפגנה גדולה, אך חששו מ־ההשלכות הפוליטיות של הסתערות אלי־מה על הכנסת. תחילה ניסו להרגיע את המפגינים בעזרת רמקולים ניידים, אולם כאשר ספגו גם הם מטר של ביצים ו־עגבניות הרימו את ידיהם וביקשו מחסה.

אחר־כך עלה הרעיון המזהיר. הם רצו אל מפקדי המישטרה שעמדו ברחבת הכנ־סת, וטענו בפניהם: „המפגינים הפרועים הם לא שלנו. אלה הם פנתרים שמנצלים את ההזדמנות לרכב על ההפגנה שלנו." אולם הם פנו לכתובת הבלתי־נכונה. איבצן מכיר כל אחד מחברי הפנתרים בירושלים היכרות אישית. „אל תחפשו לי יהודים טובים ויהודים רעים," הוא אמר להם. „אין פה אף פנתר שחור אחד, ומה שאתם מנ־סים לעשות זו עלילה. במקום להצטער על כך שאתם מבזים את הכנסת, אתם מנסים להטיל את האשמה על אחרים." אריק נחמקין וחבריו פנו ממנו בבושת פנים.

איש אינו מבין כיצד שככה ההפגנה. באותו הרגע שבו החליטו מפקדי הכוחות בשטח לנסות ולהשתלט על ההמון הזועם בעזרת גז מדמיע, וכאשר הוחלט שאם יפרצו המפגינים לעבר בניין הכנסת עצ־מו, יפתחו השוטרים באש באוויר — שקט ההמון. המפגינים עוד המשיכו לעמוד ליד השערים, והוסיפו לקלל את בגין ואת יגאל הורביץ בקריאות קצובות, אך מטר האבנים והבוץ פסק ושער פולומבו, ש־התנדנד בצורה מאיימת ניצל.

כעבור יומיים פורסמו מטעם עסקני ה־חקלאים מודעות ענק בעיתונים שבהן הובעה התנצלות על האלימות. אולם ה־כנסת החליטה לבנות גדר ברזל נוספת לקראת ההפגנות הבאות, של חקלאים ושל כאלה שאינם חקלאים, אשר בוודאי עוד תתקיימנה בחודשים הקרובים.

קולנוע

סרטים

אשה תחת השפעה

עם כל ההערכה לסרטים המוצגים בימים אלה באולמות הקולנוע בישראל, נראה שהסרט המעניין, השלם והמרשים מכולם מוצג דווקא בסינמטקים. הכוונה לאשה תחת השפעה, סרטו של ג'ון קאסאבטס, משנת 1975, שלא זכה עד כה בהפצה מיסחרית בישראל.

לפי ההיגיון המיוחד של מפיצי הסרטים בארץ, הוחלט תחילה שקאסאבטס מבקש יותר מדי כסף בשביל הסרט שלו. אחר כך נאמר שהסרט הוא ארוך מדי (כימעט שעתיים וחצי), ובכלל, מי ירצה לראות סרט על בעל ואשה ומישפחה, כשאפשר פשוט להתבונן בשכן, מבעד לחלון.

כאשר ביקר קאסאבטס בישראל (כשחקן בהסרטת הדעם), אחרי שהסתבר לו כי לא יוכל לעשות כאן עסקים, העניק עותק של הסרט במתנה לקבוצה בשם „קולנוע ישראלי צעיר" (קי"ץ), ששבקה חיים. הסרט עבר לרשות הסינמטקים, הארכיון הישראלי והמכון לקולנוע, ועתה, משתורגם לעברית, הוא מוקרן על־ידי הסינמטקים בתל־אביב, ירושלים וחיפה. הוא אף נכלל (למשך שתי הצגות) בתוכנית האמנות המודרנית האמריקאית המוצגת במוסיאון תל־אביב.

היחס אל אשה תחת השפעה מזכיר פרשה דומה. כאשר הביאו לישראל, לפני שנים, את תמונות מחיי נישואין, נדד המפיץ המקורי יותר משנה מבלי למצוא אולם. גם אז נאמר לו שהסרט יפה, אבל איש אינו רוצה לראות דברים כאלה. בסופו של דבר, אחרי שהסכים להתחלק בהפצה עם מפיץ שהוא גם בעל בית־קולנוע, יצא הסרט לאור והיה לאחת ההצלחות המיסחריות הגדולות של אותה השנה.

בעיקבות ברגמן. צריך, אולי, לומר לזכות המפיצים הישראליים, שקאסאבטס נתקל בתגובות דומות גם בארצות־הברית. סרטו יצא לאור זמן קצר אחרי הסרט של ברגמן, וכל פניותיו לרשתות ההפצה המקובלות נענו בתשובה סטנדרטית: לא מיסחרי, צריך לקצר. קאסאבטס התעקש, הפיץ את הסרט בעצמו, ועד עצם היום הזה הוא מממן את סרטיו מן ההכנסות של אשה תחת השפעה.

ג'ון קאסאבטס הוא אחד היוצרים המעטים הממקד כל אחד מסרטיו על האדם־השחקן, שאותו הוא מעדיף על פני כל שלמות טכנית, עידון צורני או מסר פוליטי. הוא עובד כשחקן, רק כדי שיהיה לו די כסף לעשות את סרטיו, כבמאי, במשך שנים ארוכות הוא משתף פעולה עם ידידים כמו בן גאזארה או פיטר פולק, וכמובן עם רעייתו, ג'ינה רולנדס, שמוכנים לעזוב כמעט כל דבר כדי להתגייס, ללא תמורה, כשחקנים בסרטיו.

הם עוזרים לו לעצב את הדמויות שאותן יגלמו על המסך, והם נהנים מן העובדה שבשעת ההסרטה, המרכיב החשוב ביותר על בימת הצילומים הוא השחקן. התאורה, הצילום, התפאורה — כל אלה נועדו לשרת אותו. אפילו קצב הסרט משועבד לקצב המישחק. ואם קאסאבטס דורש מהם התמסרות מוחלטת („אם אינו רצ'ני, אני מוכן לירות בו," הוא מתלוצץ), הם יודעים שמסירותו של קאסאבטס להם היא גדולה באותה המידה.

שפיות או שיגעון? קאסאבטס, שהיה מן החלוצים הראשונים של האסכולה הניו־יורקית, שפועלת מחוץ לתעשייה המקובלת, נותר אחד מנאמניה האחרונים. אנשים כמו מארטין סקורסזה או בריאן דה פאלמה, הרואים בו מקור השראה, מכרו את נשמתם, במידה זו או אחרת של הצלחה, לאילי הממון מן החוף המערבי. קאסאבטס מתעקש לעבוד לבד, עם כספו שלו וללא תלות באיש.

על אשה תחת השפעה, שהוא אולי סרטו השלם והמוצלח ביותר, אמרו באמריקה: זה תמונות מחיי נישואין לבעלי צווארון כחול. אבל קאסאבטס להבדיל מברגמן, אינו מבודד את הזוג שלו מן העולם החיצוני. להיפך. הוא מנסה להראות כיצד זוג שיכול היה להיות מושלם, נהרס שוב ושוב בגלל העולם הסובב אותו. לא שיש בעולם הזה רצון רע, וכוונה מיוחדת לפגוע, אלא שהמוסכמות החברתיות המקובלות, המינהגים שנלמדו מזה דורות, הדעות הקדומות על שפיות או שיגעון, כל אלה מופעלים על בני הזוג, שביחסיהם זה עם זה אינם זקוקים כלל לאיש מן החוץ.

?הענין אהבה. ניק לונטי (פיטר פולק), הוא פועל בעיריה. רעייתו, מייבל (ג'ינה רולנדס), היא עקרת־בית. הם מתגוררים בבית גדול עם שלושת ילדיהם, ומנסים ליצור לעצמם אי פרטי משלהם. מייבל, האשה תחת השפעה, נראית בעיני אחדים קצת מוזרה, אולי עצבנית מעל ומעבר למותר, ואולי, כפי שסבוריב אחרים, פשוט אינה שפויה. קשה לה לעמוד בימים הארוכים והריקים שבהם הילדים בבית־הספר והבעל בעבודה. היא זקוקה לאהבה ומשתוקקת להעניק אהבה. כל הדחפים הללו, הגועשים בתוכה מבלי שיימצא להם מיפלט, יוצרים את אחת הדמויות המורכבות והמרתקות של הקולנוע בשנים האחרונות. אשה שנאלצת להיות מופנמת, יוצרת לעצמה מערכת מוזרה

שחקנית ג'ינה רולנדס בתפקיד מייבל לונגטי
אחת הדמויות המרתקות של הקולנוע

שחקן־במאי ג'ון קאסאבטס*
לעבוד לבד ובלא תלות

ג'ינה רולנדס (מייבי) ופיטר פולק (ניק לאנגטי) ב„אשה תחת השפעה"
אהבה ללא מצרים

של תגובות, כאשר נדמה לה כי הכל מותר כדי להתקרב לזולת, ולא חשוב מי הוא. אם מוסיפים לכך את העובדה שהיא ממוצא סקנדינבי, ילידת סביבה שבה מעטים לדבר ולחשוף את הלבטים הפנימיים (אחת הסצינות המרשימות בסרט מראה את אביה, כשהוא אינו יודע כלל כיצד לעזור לבתו), ואילו ניק, הבעל, הוא ממוצא איטלקי, שגדל על מסורת של פתיחות מוחלטת, אפשר להבין עוד יותר את ההתנגשויות שבסרט, בין האיש לאשה ובין המישפחות.

לפי חרגש. הסרט כולו הוא ביטוי לאהבה ללא מצרים של ניק ומייבל; אהבה שמתקשה להתבטא במילים, ושאין לה פיתרון אינטלקטואלי, מפני שהשניים הם אנשים פשוטים המגיבים לפי הרגש ולא לפי ההגיון. המבוכה, חוסר ההבנה והמאמץ להבין הם שמנחים את התפתחות הסיפור. האשה מנסה לאטום את החא המישפחתי מן ההשפעות מבחוץ, ואילו הבעל, שחי חלק גדול מחייו בחוץ, אינו יכול להיות אדיש לחן לגמרי.

אולי הגדולה שבמעלותיו של קאסאבטס היא העובדה, שהוא נמנה על אותם אמנים, שאוהבים באמת ובתמים את כל דמויותיהם, אפילו אלה שנראות לרגע

* עם מיה פארו ב„תינוקה של רוזמרי".

כהתגלמות הנבלות. אמו של ניק (אותה מגלמת אמו של הבמאי קאסאבטס), עם כל התקפותיה העזות על כלתה, היא אנרשית ומובנת. ואילו אמה של מייבל (אותה מגלמה אמה של השחקנית ג'ינה רולנדס), אם כל חוסר ההבנה שהיא מגלה כלפי בתה, היא קורנת אהבה אליה בכל נימי נפשה.

אתגר גדול. מחוץ לארצות־הברית הוצג הסרט הזה לראשונה בפסטיבל הסרטים של קאן. לתחרות הרשמית לא רצו לקבלו, משום שלא נראה זוהר די הצורך. קאסאבטס הציג אותו, ערב אחד, בשוק הסרטים. האולם היה מלא מפה לפה, מבקרים קשוחים ומנוסים מחאו כפיים בהתלהבות, וכאשר הסתיים הפסטיבל היתה הדעה אחידה. אילו הוצג הסרט בתחרות היה זוכה בפרס, ובאשר לרמת המישחק — עם כל הכבוד לאלן בורסטין (שזכתה באותה השנה בפרס עבור אלים לא גרה כאן יותר), ג'ינה רולנדס מעמידה אותה בצל.

ולמען האמת, מאז ועד היום קשה לזכור תפקיד שהציב בפני שחקנית אתגר גדול כל כך, ושעליו היא התגברה בצורה מושלמת כל כך. נדמה שבכל העשור האחרון רק שיתוף הפעולה בין אינגמר ברגמן וליב אולמן הניב תוצאות ברמה דומה. קשה למצוא אמת מידה מכובדת יותר.

תדריך

חובה לראות

תל־אביב — תוף הפח, אשה לא נשואה, נערת הטלפון והבלש, נישואיה של מריה בראון, לה לונה, אהבותיה של בלונדינית, שיער.

ירושלים — נישואיה של מריה בראון.

חיפה — מרד הנעורים, שיער, תוף הפח, זה קרה מחר.

תל אביב

****** אהבותיה של בלונדינית** (סינמה 2, צ'כיה) — אהבה החולפת של פועלת בבית־חרושת לנעליים למוסיקאי נודד בסרט רגיש, מפוכח ומבריק היודע להתבונן בבני־אדם ולהציג את העולם שבו הם חיים, ללא התנשאות וללא יומרה. אחד משיאי האביב הצ'כי.

***** נערת הטלפון והבלש** (קיימור, ארצות־הברית) — מסע אל תוך הצד האפל של העולם המכובד בניו־יורק, תוך כדי מעקב אחרי חייה של נערת טלפון, בסרטו המפורסם של אלן פאקולה, עם ג'יין פונדה (שזכתה על תפקיד זה בפרס אוסקר).

***** לה לונה** (סטודיו, איטליה) — יחסי בן מחבגר ואמו, ומרת אופרה, בסרט מרהיב ורב עניין של ברנרדו ברטולוצ'י. מרתק, למרות כמה פיספוסים אדירים. קשה לקבל את מה שמראים, אבל קשה עוד יותר שלא להתפעל מזה.

***** אשה לא נשואה** (גוד־דון, ארצות־הברית) — ג'יל קליבורג מצטיינת בדמות אשה שצריכה לעמוד על רגליה אחרי 17 שנות נישואין, שבהן נשענה על בעלה.

ירושלים

***** נישואיה של מריה בראון** (אורגיל, גרמניה) — תולדות הריפובליקה הפדרלית בשנים הראשונות שלה, עד לתחילת השיגשוג הכלכלי, כפי שהם משתקפים בחייו של אשה הנישאת לקראת סוף המילחמה ומנסה לשמור על יציבותה בימים הסוערים שאחריה. סרט עטור פרסים של ריינר ורנר פאסבינדר, עם חנה שיגולה בתפקיד הראשי.

חיפה

****** מרד הנעורים** (אורדן, ארצות־הברית) — אחד המיסמכים המרשימים ביותר על הקרע בין הורים לילדיהם בשנות החמישים. סרט מבוים להפליא על־ידי ניקולאס ריי, עם ג'יימס דין בתפקיד שעשה היסטורה.

****** שיער** (אורלי, ארצות־הברית) — מילוש פורמן משתמש במחזמר המחאה של שנות הששים, כדי להזכיר תמימות שהלכה לעולמה. מאחר שהאדם חשוב לפורמן יותר מן האידיאולוגיה, הסרט מרגש בכל רגע, לא רק במסקנותיו הסופיות.

נוסע אל השיגעון

אפוקליפסה עכשיו (אסתר, תל־אביב, ארצות־הברית) — הבמאי־מפיק פרנסיס פורד קופולה ניסה להעמיד גיבור אמריקאי טיפוסי (סצינות הפתיחה מעצבות את הדמויות הראשיות לפי כל הכללים המאפיינים את הבלש הפרטי) מול הטראומה של המילחמה. השלד העלילתי הושאל מתוך סיפורו של ג'וזף קונראד „לב המאפליה". תוך תיאור מסעו של הגיבור אל לב הג'ונגל, שם עליו לחסל קולונל מטורף שמתעקש לנהל את המילחמה על פי המסקנות ההרסניות ההגיוניות שמתחייבות ממנה, ניסה הסרט לתאר גם מסע של הדמות אל תוך עצמה. מכאן, שהסרט צריך להיות ריאליסטי וסוריאליסטי גם יחד.

אלא שקופולה הריאליסט מרגיש הרבה יותר טוב עם המציאות והרבה פחות נוח עם הדמיון. כל עוד מדובר באירועים ממשיים, גם אם הם גובלים באבסורד, מיטיב קופולה לנצל את הכלים שמעמיד לרשותו הקולנוע, לעתים אפילו יתר על המידה, כמו בהתקפת המסוקים על כפר ויאט־נאמי. אבל עם כל תחנה נוספת בדרך גדל חלקה של הסמליות, וקופולה שוקע באורגיה חזותית של מראות זוועה, מרשימה בפני עצמה ומבולבלת בתוכנה. אין פלא שהוא כה התקשה להחליט כיצד לסיים את הסרט. הסיום הנוכחי הוא, במידה מסויימת, פשרה.

עם כל התוהו ובוהו של הסוף, כדאי מאד לראות את

מרטין שין: אורגייה של זוועה

„אפוקליפסה עכשיו", בתנאי שהצופים מצויידים בעצבים חזקים ואינם חוששים מהלם המראות החריפים. זהו סרט מרשים, על אף כל חסרונותיו, ומעלתו הגדולה ביותר היא שאין הוא מותיר ולו קורטוב של זוהר למילחמה. ועל כך תבוא עליו הברכה.

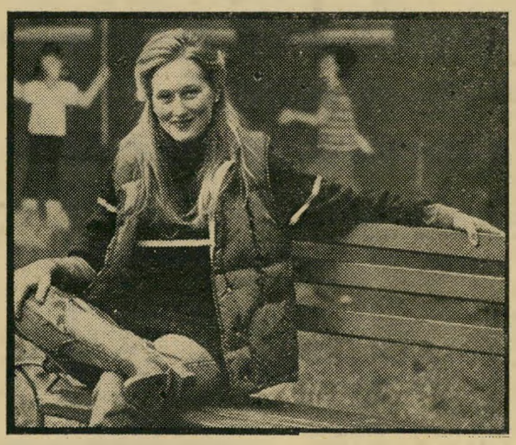

שניים אוחזים בילד

קרמר נגד קרמר (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) — אשה נוטשת את בעלה ואת ילדה, משום שהיא חשה, שאינה ממצה את עצמה בחברתם. הגבר מקפח את הקאריירה המיקצועית שלו, ומקדיש את כל מעייניו לטיפול בבן. אחרי שנה ומחצה שבה האשה ודורשת את הילד, משום שעתה היא כבר עומדת על שתי רגליה ומסוגלת לדאוג לעצמה ולו.

הבמאי־תסריטאי רוברט בנטון מציג את הסיפור מנקודת המבט של הבעל. האשה נעלמת מן העין למשך מחצית הסרט, וכך נוצרת התקרבות הרבה יותר גדולה אל האב והילד. עם זאת — וכאן יש לזקוף הרבה לזכותה של השחקנית מריל סטריפ — דמות האם שומרת על מימדיה האנושיים. למרות שעשתה מעשה בניגוד למוסכמות החברה — היא זנחה את בנה — אין שום ספק, לכל אורך הסרט, כי לא עשתה זאת מתוך שרירות לב, והיא אוהבת את הבן בכל ליבה.

מול מריל סטריפ ניצב דאסטין הופמן באחד מתפקידיו הטובים ביותר. דמות הקורבן שגונב את אהדת הקהל מצליחה הפעם במייוחד, ואפילו פמיניסטיות מושבעות יתקשו להסתייג ממנה. אשר לילד, ג'סטין הנרי, הוא תאווה לעיניים ולו רק משום שבנטון אינו כופה עליו חינחונים, חנופות ופרצופים מתקתקים, אלא מניח לו

מריל סטריפ: ממדים אנושיים

להיות ילד.

הבימוי פשוט, נקי וחסכוני, וסצינה של קימה בבוקר, שבה אין אומרים אפילו מילה אחת והמצלמה אינה זזה, יכולה להדגים את כוחו של הקולנוע כעין מתבוננת מן הצד ואת חשיבות המעשה העולה על תיחכום הדיאלוג.

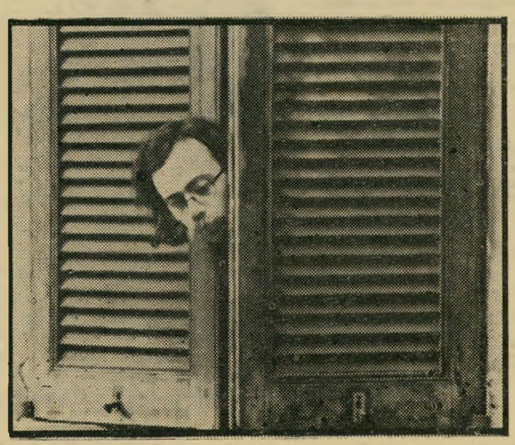

תנו לתמונות לדבר

בא לי לצחוק על העולם (צפון, תל־אביב, איטליה) — סרט זה הוא חלק מן המרד של כמה קולנועים צעירים באיטליה נגד המסורת המצועצעת והפטפטנית במולדתם. עייפים מן המסורת הישנה, מנסים סרטים חדשים אלה להביא רוח תזזית, חצופה, בלתי ממוסדת ורעננה, מעין נסיון לחשוב על הקולנוע מחדש.

מאוריציו ניקטי, הבמאי־תסריטאי־שחקן שעשה את „בא לי לצחוק על העולם", מתנגד, כמו כולם, למדיניות של חברת הענק ומתקומם נוכח מצבה של האמנות. אמונותיו אינן שונות מאלה של בני הדור הקודם, אלא שהוא מסרב להתייחס לכל העניין בכובד ראש. ראשית, הוא מסלק את הדיאלוג מן התפקיד הראשי, ומניח לתמונות לדבר. חוץ מזה, הוא משתמש בכל מה שלמד מתוך התבוננות בקומדיות האילמות האמריקאיות, ומפעיל את גופו, כאשר פניו שומרים בדרך כלל על הבעת תימהון נוכח העולם המוזר סביבו. הוא עוקץ באותה המידה את המימסד ואת המתנגדים לו, והוא מניח לתנועה, לצליל ולצבע לומר את הכל, כי המילה כבר עייפה.

אמנם, מי שיבוא למדוד את הסרט במשורה, יצטרך להודות שניקטי מתקשה לשמור על עלילה מגובשת אחת, לכל אורך הסרט, שנראה יותר כאוסף של מערכונים נפרדים. הוא שואב את השראתו מכל מקור פנוי, החל מצ'פלין וקיטון ועד לאחים מארקס. הוא חוזר על עצמו

מאוריציו ניקטי: סרט ראשון

לעתים, ויש המצאות קומיות שמתוכננות בסירבול מסויים, כך שהצופה יודע את סופן זמן רב לפני שהן מסתיימות.

עם זאת, קשה שלא לרכוש אהדה לסרט זה, סרטו הראשון של ניקטי, להעזה שבה הוא חורג מכל המקובל, ולעצם העובדה שבימים בהם הכל נראה רציני, קודר וחסר תיקווה, יש עוד מי שמטרתו העיקרית בחיים היא להעלות חיוך אנושי על שפתי הצופה.

תוכניות הטלוויזיה בשנה הבאה

האני מאמין של מנכ"ל רשות השידור, **יוסף "טומי" לפיד**, לגבי הטלוויזיה, כפי שהוא רואה אותה, ותפקידו של מדיום זה בשורת הציבור ובשרות השילטון מסתכם במשפט אחד, אותו כתב בהצעת לוח־השידורים של הטלוויזיה לשנה הבאה, שאותה הגיש למליאת הרשות. כותב לפיד: "תכנון זה עשיר לאין שיעור מכל מה שנעשה בטלוויזיה בשנים האחרונות. המגמה הברורה היא להציג בפני הצופים את היצירה במירב שטחי החיים בישראל, לא להתבייש מלגלות את הטוב, היפה והחיובי. התכנון מבטא גם מגמה להנות ולבדר. החיים הם קשים בלאו הכי ומשלם האגרה זכאי להנות מהמוקרן על האקרן."

מה צפוי בשנה התקציבית הקרובה, המתחילה בחודש אפריל, למשלמי האגרה?

חלקם של הסרטים הדוקומנטריים יגדל. סרטי התעודה, המוקרנים מדי יום חמישי אחת לשבועיים, מבטיחים שלל של נושאים: סרט על כ"ג יורדי הסירה, סרט על מרד הימאים, סרט על גמילה מאלכוהוליזם, על נשים רווקות בישראל, על האנטישמיות, על **אדוארד קוזנייצ'ב, שאול בן־שימחון, אורי צבי גריינברג ומשה סנה**, וכן סרט על ויאט־נאמים בישראל.

תוכנית חדשה בשם פסיפס תשודר מדי יום שלישי בשבוע. כבר עתה הוכנו 52 תוכניות, על אנשים ומקומות בארץ, תוכניות שבטלוויזיה מגדירים אותן כציוניות.

תוכנית חדשה אחרת היא תצפית, מגזין מדעי בהפקתו של **כניה בן־נון**. התוכנית תשודר אחת לחודש ובה, מילבד הרצאות מדעיות, גם חידונים מדעיים ושעשועי מדע. התוכנית תוגש על־ידי המדענים עצמם. התוכנית שיחה בשניים תימשך. בין השיחות המושכות את העין, בלוחות־התכנונים החדש, שיחה של **מאיר שלו** עם אביו, **יצחק שלו**, על נושא ירושלים ושיחה בין **יוסי גודארד** לבין מנהיג הפלאשים בישראל **יונה בוגלא**.

התוכנית בית פתוח, שנכשלה לחלוטין, תעבור שינוי. מעתה יוצגו בה רק נושאים שהם בחזקת שרות לציבור, בהגשת עזרה ראשונה, בעלי חיים ותכנון קניות.

לו הייתי רוטשילד זה שמה של התוכנית הכלכלית החדשה, שעוררה כבר מריבה בטלוויזיה. **יוסי גודארד** יכין תוכנית שבה ישתתפו שני צוותים. צוות של אנשים נכבדים שיגישו כלכלה כבדה וצוות של כלכלנים קלים שיגישו פרפראות, בעזרת זמרים ונגנים.

תוכנית חדשה אחרת היא אולפן נודד. הגדרת התוכנית היא: בידור דוקומנטרי. אחת לחודש בימי חמישי יגיש מאיר שלו, מתוך ניידת־השידור, תוכנית האמורה להצחיק ולהיות רצינית בעת ובעונה אחת. ניידת השידור של שלו תחנה ליד גן־החיות בתל־אביב, בכפר יחזקאל, בחוות־בקר בגולן ובבית־הספר לשוטרים בשפרעם.

אחרי שהתוכנית כניסה חופשית תרד מהמסך תעלה תוכנית אחרת בשם סלט פירות. יהיה זה מגזין לתופעות חברתיות, אשר במסגרתו יהיה מדור למצלמה נסתרת. השעה השלישית תחזור למסך, אבל בשם אחר, קו פתוח. אחת לחודש ידונו בנושאים העומדים ברומו של עולם, כשהחידוש יהיה, מילבד המנחה שעדיין לא נקבע, גם אפשרות למאזינים להתקשר לתוכנית באמצע השידור. בין הנושאים המתוכננים: ישראלי בניו־יורק, סרטן השד, טיפול קבוצתי.

גם תוכניות הדת אינן מקופחות. בנוסף לתוכניות המוכרות, בצאת השבת, מורשה, שלום לבוא שבת ופסוקו של יום, **תעלה** תוכנית חודשית שאורכה שעה בשם שורת הדין, **שבה יומחזו** משפטים מעניינים שארעו בבית־הדין־הרבני. שלושת התוכניות הראשונות של שורת הדין יעסקו בנושאים הבאים: השביתה לאור ההלכה, הוצאת לעז וקביעת אבהות.

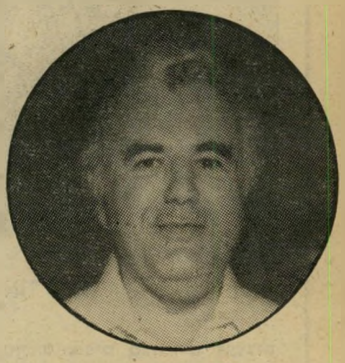
המקצועניים וקווינסי ימשיכו להיות משודרים ואליהם תתווסף הסידרה החדשה הארט ואשתו. הסרטים שאותם תקרין הטלוויזיה מבטיחים רבות: החתול **ז'אן גאבן וסימון סינורה**, איש קטן גדול עם **דסטין הופמן**, הפירחח עם **סטיב מקווין**, ריאו ליבו עם **ג'ין וויין**, המרוץ הגדול עם **סטיב מקווין**, מילחמת המינים עם **ג'ק למון**, פגישה חוזרת עם אליזבט טיילור, זרע הטמרין עם **עומאר שריף**, פגישה מקרית עם **ריצ'ארד ברטון וסופיה לורן** וכבלי אנוש עם **אינגריד ברגמן ו־ גרגורי פק**.

עידור

צל"ש

התדרדרות מוחלטת

● לכתב הטלוויזיה **ויקטור נחמיאס** עבור כתבתו על קשישי המשקם העומדים בפני פיטורין בהשבוע יומן אדגים. בכתבה ערוכה היטב הצליח נחמיאס ל־

כתב נחמיאס
כתבה מזעזעת

זעזע את כל בית ישראל ולשתפו ב־ הרגשה שלפיה מגיחה המדינה דווקא את החלשים והנדכאים מקרב תושביה.

סיפורה של פליטת־השואה העולה מ־ רומניה, שנזרקה לבדידות, ותחינתם של הקשישים והמוגבלים לקבלת עבודה, כדי שירגישו שהם עדיין בני־אדם, הצביעו יותר מאלף נאומים ואלף מאמרים על התדרדרותה המוחלטת של המדינה.

צל"ג

האומץ של ירדן

● לכתב לענייני מישטרה של הטלוויזיה, **דן סממה**, אשר הופקד על סיקור ההפגנה של החקלאים ליד מישכן־הכנסת. ציוותו של סממה חשש ככל הנראה להתקרב למקום הפעולה ולכן היתה הכתבה שיגרתית שהם עדיין בני־אדם. הצביעו יותר מאלף נאומים ואלף מאמרים על התדרדרותה המוחלטת של המדינה.

צל"ג

האומץ של ירדן

● לכתב לענייני מישטרה של הטלוויזיה, **דן סממה**, אשר הופקד על סיקור ההפגנה של החקלאים ליד מישכן־הכנסת. ציוותו של סממה חשש ככל הנראה להתקרב למקום הפעולה ולכן היתה הכתבה שיגרתית שהם עדיין בני־אדם. הצביעו יותר מאלף נאומים ואלף מאמרים על התדרדרותה המוחלטת של המדינה.

סיפורה של פליטת־השואה העולה מ־ רומניה, שנזרקה לבדידות, ותחינתם של הקשישים והמוגבלים לקבלת עבודה, כדי שירגישו שהם עדיין בני־אדם, הצביעו יותר מאלף נאומים ואלף מאמרים על התדרדרותה המוחלטת של המדינה.

לרוע מזלו של סממה הבריאה הטלוויזיה הירדנית במהדורת החדשות העברית שלה.

יו"ר־יעד שטרן
הלובי של חלבי

למחרת יום ההפגנה, כתבה מצויינת על נושא זה, שצולמה על־ידי צוות טלוויזיה זר, אמין יותר מסממה ומחבריו.

צל"ג

האומץ של ירדן

● לכתב לענייני מישטרה של הטלוויזיה, **דן סממה**, אשר הופקד על סיקור ההפגנה של החקלאים ליד מישכן־הכנסת. ציוותו של סממה חשש ככל הנראה להתקרב למקום הפעולה ולכן היתה הכתבה שיגרתית שהם עדיין בני־אדם. הצביעו יותר מאלף נאומים ואלף מאמרים על התדרדרותה המוחלטת של המדינה.

סיפורה של פליטת־השואה העולה מ־ רומניה, שנזרקה לבדידות, ותחינתם של הקשישים והמוגבלים לקבלת עבודה, כדי שירגישו שהם עדיין בני־אדם, הצביעו יותר מאלף נאומים ואלף מאמרים על התדרדרותה המוחלטת של המדינה.

לרוע מזלו של סממה הבריאה הטלוויזיה הירדנית במהדורת החדשות העברית שלה.

יו"ר־יעד שטרן
הלובי של חלבי

למחרת יום ההפגנה, כתבה מצויינת על נושא זה, שצולמה על־ידי צוות טלוויזיה זר, אמין יותר מסממה ומחבריו.

מאחרי המסך

דרוזים במקום הזכות לדעת

התוכנית על הדרוזים במיסגרת כניסה חופשית של **אלי ניסן**, לא תוכננה ב־ מקורה להיות משודרת השבוע. ניסן ו־ ציוותו המעולה עבדו במשך ימים רבים על נושא אחר. כניסה חופשית היתה צריכה לדון ביחסי אמצעי־התיקשורת והציבור תחת הכותרת: "הזכות לדעת".

כאשר נודע הנושא למנכ"ל רשות־השי־ דור **יוסף "טומי" לפיד** הוא פסל את הרעיון על הסף. לפיד חשש שמא יתגלגל הדיון ויעסוק בצנזורה הפוליטית והעניי־ נית שאותה הטיל על הטלוויזיה, ולכך הוא לא היה מוכן בשידור חי.

הקטע המכאיב צונזר

כמו שקורה כמעט תמיד לגבי כתבותיו של **אורי גולדשטיין** המעוררות סערה פנימית עוד לפני שהן משודרות, היתה גם הכתבה על הסופר **סמי מיכאל** פושרת ביותר. כתבתו של גולדשטיין, ששודרה בהשבוע יומן ארועים האחרון, היתה צרי־ כה להיות משודרת בשבוע שעבר אולם שידורה נדחה על־ידי **חיים יבין**.

באותה הזדמנות התפאר יבין בכך שלא ייתן לצנזר את הכתבה ואף לא יתן ל־ מנכ"ל רשות־השידור **יוסף "טומי" לפיד** להתבונן בה לפני השידור. למרות זאת השתוממו חברי מערכת־החדשות לראות כי המישפט החשוב ביותר בדבריו של מיכאל צונזר על־ידי יבין עצמו. כאשר ביקר סמי מיכאל במחנה־הפליטים הוא אמר אל המצלמה: "אני מתבייש להיות כאן. אני מרגיש שאני בן לעם כובש." מישפט זה לא הופיע בכתבה.

מילחמת בחירות בחדשות

הבחירות לוועד־עובדי־החדשות, שנערכו בשבוע שעבר, גרמו סערה במחלקה וריב בין עובדים.

שמונה מועמדים התחרו על שלושת ה־ מקומות בוועד. הערוך **אורי גיזרי שטיין**, הכתב **עוזי בירמן**, הכתב **ויקטור נחמיאס**, הכתב הצבאי **עמירם ניר**, הכתב לענייני התיישבות **יגאל גורן**, הכתב הכלכלי **אבי אנג'ל**, הערוך **יאיר שטרן**, והכתב לענייני מיפלגות **ניסים מישעל**.

מערכת־החדשות התפלגה לשניים. קבו־ צה אחת, שבראשה עמדי גולדשטיין עצמו וחברו הערוך **ישראל סגל**, עשתה לובי למען בחירתו של גולדשטיין. בראש הקבוצה האחרת עמדו **רפיק חלבי** ו־ **דויד "דודו" גלבוע** שתמכו בשלי־ שיה: שטרן ניר וגורן. המאבק היה כה קשה עד שהיום אין גולדשטיין וחלבי מחליפים מילה ביניהם.

בבחירות זכו מועמדיהם של חלבי ו־ גילבוע. במקום הראשון זכה יאיר שטרן, שהיה חבר הוועד היוצא, אחריו זכה ב־ מיספר הקולות הגדול ביותר יגאל גורן והשלישי שנבחר היה עמירם ניר.

בינתיים נראה כי תערכנה בחירות מחודשות. תומכיו של ניסים מישעל מ־ מערכת תל־אביב טענו שכמה קולות ל־ מען מישעל לא הובאו בחשבון וכי יש לערוך את הבחירות בשנית. גולדשטיין הו־ דיע כבר כי לא יציג את מועמדתו בשנית וביקש מתומכיו לתמוך בעמירם ניר, כך שנראה שתוצאות הבחירות החוזרות תהיי־ נה זהות לתוצאות הבחירות שהתקיימו.

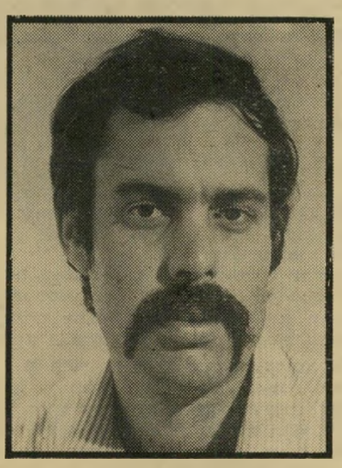
קרפין יערוך את "כמעט חצות"

מיכאל קרפין כבר נבחר להיות עורך מהדורות כמעט חצות במקומו של **יואל אסתרון**, שיעזוב את תפקידו בחודש הבא. קרפין, שגם יגיש כמה ממהדורות כמעט חצות בחודש, יחד עם **כרמית גיא** ו־ **עודד "דדי" בן־עמי**, כבר התחיל ל־ עבור קורס עריכה מייוחד.

למרות זאת ממשיך אסתרון להכחיש את העובדה שהוא עומד להפסיק לערוך את כמעט חצות.

עובדים למען עבאדי

יושב־ראש ועד עובדי הרדיו **אדמונד סחייק**, נפגש לשיחה עם מנכ"ל הרשות **יוסף "טומי" לפיד**, ערב כינוסה של

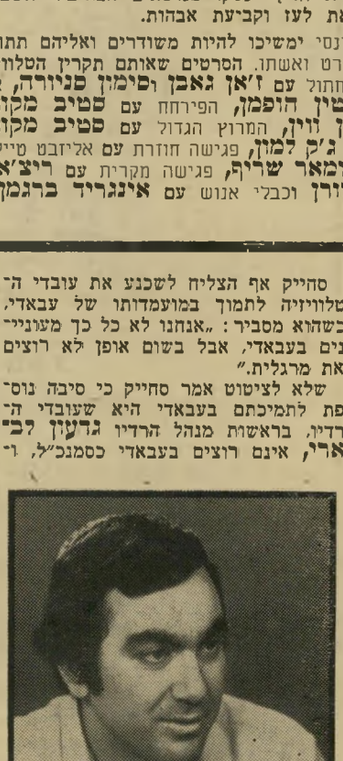

עורך קרפין
המאבק הצליח

ועדת המיכרזים לבחירת מנהל הטלוויזיה. סחייק דרש מלפיד להטיל את כל כובד משקלו למען בחירתו של סמנכ"ל הרשות, **שלמה עבאדי**, לתפקיד מנהל הטלוויזיה כדי למנוע את בחירתו של מועמד השר **זבולון המר**, העיתונאי **דן מרגלית** לתפקיד.

סחייק אף הצליח לשכנע את עובדי ה־ טלוויזיה לתמוך במועמדותו של עבאדי, כשהוא מסביר: "אנחנו לא כל כך מעוניי־ נים בעבאדי, אבל בשום אופן לא רוצים את מרגלית."

שלא לציטוט אמר סחייק כי סיבה נוס־ פת לתמיכתם בעבאדי היא שעובדי ה־ רדיו, בראשות מנהל הרדיו **גדעון לב־ ארי**, אינם רוצים בעבאדי כסמנכ"ל, ו־

מועמד מישעל
הקולות נעלמו

בחירתו למנהל הטלוויזיה תרחיק אותו כליל מענייני הרדיו.

מלאכי חזקיה יפוטר

על המועמדים לפיטורין מהרדיו, במיסג־ רת הקיצוצים החדשים, נמנה גם **מלאכי חיזקיה**, אחד מבכירי שדרי רשת ג'. יחד עם חיזקיה יפוטר, ככל הנראה, מרשת זו גם **יוסי קורן**. ממערכת־החד־ שות ברדיו המועמדים לפיטורים הם **שלום אורן, גבי סוקניק ויוון פדר**.

רשימה זו מעוררת מורת־רוח רבה ב־ קרב עובדי הרדיו, השוענים כי הרדיו מעסיק עובדים רבים שאינם עובדים כלל, אך לא מפטרים אותם בגלל הותק שלהם. וכן עובדים רבים על תקן של ש.ת. שהם עובדים המקבלים שכר עבור עבודתם ו־ שאינם עובדים קבועים של הרשות.

יום רביעי

12. 3

● **מגאזין לנוער (6.32).** שלושה נושאים חינוכיים ב־מגאזין לנוער הערבי (עם תירגום עברי): חיידון אתרים, כלכלת הבית לבנות בבתי־ספר, ופינת השירה עם חובב השירה אברהים מלחם מהכפר אל־מכר.

● **על אדונים ומשרתים (8.03).** בניגוד להסברי ה־טלוויזיה על מה שאירע לפני שבועיים — הפסקת השידור באמצע הפרק, בנימוק שהיתה תקלה בתירגום — מתברר כי התקלה היתה במחלקת ההגשה. הוקרן פרק מהסידרה, שנועד להקרנה כעבור חודש, בליווי התירגום שנועד לאותו השבוע. לכן היתה התקלה. הערב יוקרן הסרט שהיה צריך להיות מוק־רן בשבוע שעבר.

● **התליין (10.05).** סאטירה חברתית המתייחסת בעקיפין למצב הפוליטי בספרד בתקופת הגנרליסימו פרנסיסקו פראנקו. גיבור הסרט הוא קב־רן צעיר, שאת תפקידו מגלם נינו מאנפרדי, המתאהב בבתו של תליין המדינה. חותנו ה־תליין מבטיח להוריש לו את תפקידו, אחרי שיצא לגימל־אות.

יום חמישי

13. 3

● **סוד כמוס (5.30).** דליה מזור כבר אינה יכולה להנחות את התוכנית, בגלל הריונה המתקדם, ואת מקומה תופס האמרגן דודו אלהרר. ה־תוכנית מוקדשת למצריים. ליר־לית נג'ר, מי שתפסה את תפ־קיד שגרירת רשות־השידור ב־מצריים, ישרה שני שירי ילי־דים מצריים ומלמדת איך ל־הכין מאפה מצה מסולת. מי שהיה צריך להיות נספח ה־תרבות בשגרירות ישראל ב־מצריים, כתב הטלוויזיה וק־טור נחמיאס, מספר על ילדו־תי בארץ הנילוס ומלווה את הזכרונות שלו בסרטון. כן יוק־רן קטע בהשתתפות ילדים ה־מופיעים בטלוויזיה המצרית.

● **סיפורי חי־ים (6.32).** ג'מיל ונורי מחפשים דרך ל־צאת מן החנות לבקר בקירקס.

סוד כמוס: נחמיאס, נג'ר ואלהרר
יום חמישי, שעה 5.30

זועמים והולחן על־ידי רוני וייס.

● **בועות (11.00).** דני, ג'ודי, ברט, צ'אק ובוב מטביעים את יגונם במשקה. טים מודיע לקורין שבדעתו לעבור לגור במערה, כדי לכפר על חטאיו. דק' ויוניס חוגגים את יום הולדתה של יוניס, אך המישטרה מפרה את שימחתם. ג'ודי פוגש בחורה בשם אליס והשניים מגלים שיש להם הר־בה מן המשותף. בדיוק כאשר ג'סיקה מתלוננת על כך ש־שקט מדי בבית, מגיעים דונ־הוי ומרי ויוניס עם מיזוודו־תיהם, וקורין כורעת ללדת.

יום שישי

14. 3

● **ד"ר דוליטל (3.00).** הפרק שנדחה בגלל מהפך ה־שקלים של ייגאל הורביץ, משודר אחר־הצהריים. סיפור העלילה הוא על פיל חולה, שדוליטל ואנשיו נחלצים לעזו־רתו.

● **אל תעזבני לבדי (5.32).** טרגדיה שצולמה ב־מצריים ובלבנון. דון־ג'ואן ער־בי, שאביו אינו אוהב אותו. אחותו נדבקה מהתנהגותו ה־קלילה. הסרט מאשים, כמובן, את ההורים. האחות מאוכזבת באהבותיה הרבות ואילו החיזו־רים הרבים של הדון־ג'ואן מובילים לכך שהוא נהרג ב־ישוגג על־ידי המחזר התורני של האחות. משתתפים מחמוד יא־סין, מרוד אמין, נהד שריף ו־עמאד חמדי.

● **ימי אדר (9.20).** השואה החודשית של נעמי שמר. הערב מארחת שמר את טליה שפירא, עזרא דגן, מזי כהן, צילה דגן ודור הררי. ה־במאי יוסי צמח אינו מתייחס כנראה ברצינות לתוכנית זו. אחרת אין להבין מדוע הוא מראה כה הרבה את פניה של שמר ומענה את הצופים ב־צילום־מקרוב שלה.

● **המורדים (10.05).** סידרת־המשך בת ארבעה פר־קים לסידרת הממזר, ששודרה בטלוויזיה הישראלית, על פי סיפרו של ג'ון ג'ייקס.

שבת

15. 3

● **חידושים והמצאות (6.30).** מכשיר אזעקה חדש, המשמיע צליל חד וצורמני

המורדים: מקדור, סטיבנס וג'ונסון
יום שישי, שעה 10.05

כאשר הכבאי הנמצא בבניין ביער מוטל ללא תנועה במשך 30 שניות, כשהוא פגוע. ה־פרק הישראלי מספר על המצ־אה של הפרופסור משה סומר, מבית־הספר לרפואה הדסה. סומר המציא שיטה לבדיקת שמיעתם של אנשים שאינם יכולים או שאינם רוצים לשתף פעולה עם הבודקים, בדרכים שנחשבו עד כה לקונבנציונאל־יות.

● **אעירה שחר (8.00).** הפרק השני בתוכנית על פיר־טים של עולי מרוקו, שצולמה בבית־הכנסת היכל דויד באשי־דוד.

● **על ראש ההר (10.15).** סרט על פי סיפרו של אירווין שאו, ממציא עני ועשיר, שצולם רובו ככולו בלייק פלאסיד, על רקע או־לימפיאדת החורף. סטון, ש־אותו מגלם ווין רוג'רס, הוא איש־עסקים המרויח כסף רב, שאין לו סיפוק בעבודה. את ההתרגשות שלו הוא מוצא ב־הרפתקות מסוכנות. כצניחה חופשית ומירוצי־מכוניות. אח־ר שנפצע באחד המירוצים ה־אלה, והסתבך בקטטה אלימה, מחליטה אשתו, אליזבט, שאו־תה מגלמת השחקנית אדריאן בארבין, לעזוב אותו. סטון גו־סע לליייק־פלאסיד, שם היה מדריך לסקי לפני 15 שנה, ופוגש נשים שאותן הכיר אז. ביניהן אחת הכועסת עליו,

על ראש ההר: בארבין
שבת, שעה 10.15

מפני שעזב אותה לפני 15 שנה, ואחרת, שנישאה בינ־תיים לאיש, בגילומה של ה־שחקנית אלקה זומר, המתאה־בת בו מחדש.

יום ראשון

16. 3

● **כפתור ופרח (5.30).** תוכנית חדשה לילדים, המשוד־רת אחת לשבועיים בשידור חי. העורכת והמפיקה עוגניה שימחוני והמנחים, שדרי־הרדיו ורד גנור ודויד גרוסמן, מצי־גים שירים מפי דפנה ארמוני ואריק סיני, סרטון במלאות עשר שנים למותו של ש"י עגנון, כתב־חידה לילדים, מסוג מחפשים את המטמון, שאותו יערוך כמובן דן כנר, ומישחק עם ילדים הצריכים להשלים חמשיר שאותו החל אורי סלע.

● **עוד לחיים (8.30).** הערב עם להיטים עבריים.

● **החבובות מרחוב הי־הפתעות (8.30).** מארחות הערב את ארלו גטרי, הזמר הזכור מהסרט המיסעדה של אלים.

● **נגד הרוח (10.00).** הפרק האחרון של הסידרה ה־אוסטרלית שגיבשה לעצמה הוג של צופים־מעריצים. מצב המושבה הוא בכי רע. סיכסו־כי קצינים, דרכים משובשות ותסיסה רבה מאפיינים את מצב המושבה. ג'ונתן מסרב בגלוי למלא הוראה המוטלת עליו ו־נידון לחצי שנת מאסר ומו־תיר את פולי ומרי לבדן. למ־רות המצב הגרוע, נוטעת ה־סידרה בסופה תיקווה, ש־העתיד טומן בחובו שיפור. ה־טלוויזיה עדיין לא תיכננה מה יחליף סידרה זו בשבוע הבא.

● **קנון (10.50).** המל־איות של צ'ארלי ירדו ו־במקומן מביאה הטלוויזיה, ב־אופן חד־פעמי, עוד סיפור מ־הסידרה המוכרת קנון, על ה־בלש השמן והסימפטי, שאותו מגלם וויליאם קונראד.

יום שני

17. 3

● **תיבת נועם (5.30).** הערב בונים בתיבה של נועם צור אולפן הקלטות בהדרכתו של דויד קריבושה. האורחות בשידור הן הכוכבות החדשות של הטלוויזיה הישראלית, להי־קת הכושיות. עבות־הבשר שלישיית שיבא.

● **מסך גדול: מסך קטן (8.30).** ניסים דיין מביא קט־עים מסרטיו של התסריטאי ו־הבמאי פרנסיס פורד קופולה — הסנדק, גטסבי הגדול, השי־חה ואפוקליפסה עכשיו. כן יוק־רן קטע מהסרט הישראלי ה־חדש חמש חמש של הבמאי שמואל אימברמן.

● **כניסה חופשית (9.30).** אלי ניסן מקדיש את תוכניתו המשודרת בשידור חי לדרוזים בישראל. עדיין לא ידוע מי יופיע בתוכנית, אבל כבר ידוע מי לא יופיע בה: כתב הטלוויזיה הדרוזי שזכה למנת־מרורים גדושה, רפיק חלבי.

● **המקצועניים (10.40).** אשה בשם אני זוכה להצלחה בארצות־הברית כנושאת דרשות המשלבות שמאלנות ונצרות. מנסים לפגוע בה, והיא נפצעת קלות. כעבור שנתיים היא מגי־עה לאנגליה וקאולי מטיל על אנשיו לשמור עליה. אחר־כך מתברר לכל, כי בעבר הרחוק היא היתה אהובתו של קאולי. אנשי היחידה מגלים כי מנהל העסקים שלה, שעימו היא מת־גוררת, זומם לרצוח אותה כדי להפכה לקדושה של ממש ו־לעשות הון רב מזיכרה.

יום שלישי

18. 3

● **חטף פתח (9.30).** סקופ של ממש בתוכניתו של מאיר שלו. בתו של אליעזר בן־יהודה, דולה ויטמן, תספר בתוכנית על החיים בבית אבא.

● **סוף העונה (10.25).** קבוצת שחקנים שחיה ביחד ב־משך עונה קייצית ארוכה. אלה הם כוכבי הדרמה שעובדה ל־טלוויזיה על פי מחזהו של ג'ון פינץ', השואל אם הקבוצה בנ־תה יחסים משותפים די חזקים, כדי להמשיך לחיות בצוותא גם בתום העונה או שחבריה יתפ־זרו לכל עבר.

● **שיחה בשניים (11.05).** חנוך רון והכנר ה־

סוף העונה: גוטריג'
יום שלישי, שעה 10.25

ישראלי שכמעט ואינו נמצא בארץ מאז הוכר כילד פלא, שלמה מינץ, משוחחים על ה־נושא: להיות ילד פלא. מינץ מספר מה המשמעות ומהו ה־מחיר של להיות ילד פלא, לאבד ילדות רגילה ולהיות מפורסם בגיל צעיר. השיחה תגלוש גם לסקירת „המאפיה היהודית" במוסיקה — פרלמן, צוקרמן ובירנבוים.

בעיקבות הסידרה שעוררה סערה על נשות הצמרת הלבושות בטעם

ועל הלבושות בחוסר־טעם מדרגים אופנאים את הגברים המפורסמים לפי לבושם

מי יודע להתלבש?

גבר התופר לעצמו חליפה לפי דרישות האופנה האחרונות הוא גבר אלגנטי," אומר חייט הצמרת בומי לזר. „גבר הנראה טוב בבגד ההולם את אופיו, הוא הגבר האלגנטי," טוענת האופנאית דורין פרנקפורט. לגבר הישראלי יש בעיה. הוא אינו יודע אם לבחור בחליפה בסיגנון הפולני, שאותה הוא מכיר מהבית, או אפילו בחליפה הפולנית שאותה הוא הביא מהבית לפני עשרות שנים, או להתלבש על פי צווי האקלים הישראלי ולפי צווי האופנה של מייבשי הביצות בחדרה. אופנה מקורית לגברים לא נוצרה בארץ, כאן אין משהו הדומה לחליפות הספארי של דרום־אפריקה, שהן גם אלגנטיות וגם מתאימות למזג האוויר הים־תיכוני.

שני האוייבים הגדולים ביותר לאופנת הגבר הישראלי הם שתי המורשות שלו: המורשת החלוצית של המכנסיים הקצרים, על כל תולדותיה, והמורשת המיזרח־אירופית שהאופנה שלה קפאה לפני כארבעים שנה, וגם השמש הישראלית לא הצליחה להפשיר אותה.

העולם הזה פנה אל שורה של אופנאים וביקש מהם לבחור את הגבר הישראלי הלבוש בטעם טוב. בפני האופנאים הוצגה רשימה של 56 אישי מדינה, רפואה, חברה, טלוויזיה וכלכלה. הם התבקשו לחלקם לשלוש קבוצות: קבוצת הגברים המתלבשים בטעם, קבוצת הגברים המתלבשים בחוסר טעם, וקבוצת הגברים המתלבשים בצורה סבירה, אך בלתי ראויה לציון מייוחד.

מתוך הקבוצה הראשונה התבקשו ה־אופנאים לדרג את עשרת הגברים הלבו־שים בטעם רב ביותר, להציב בראש ה־רשימה את הגבר הישראלי הלבוש בטעם הרב ביותר. מתוך הקבוצה השניה של הגברים הלבושים בחוסר טעם, התבקשו האופנאים לדרג רשימה של גברים אשר בראשם יוצב הגבר הישראלי הלבוש בחוסר הטעם הבולט ביותר.

אלגנטי בחלוק רופאים

גבר הלבוש בטעם הטוב ביותר מד לתפקיד יושב־ראש הכנסת, **יצחק ברמן**. הוא לבוש בקפידה רבה, בחליפות יקרות ביותר ושקטות. עניבותיו תואמות. כשכל פרט בלבושו מעיד על טעם טוב ויקר. ברמן, שהוא עורך־דין במקצועו, מעולם לא נראה עם חליפה קנויה, תמיד חליפותיו תפורות היטב. במיקרה של ברמן ראוי הדבר לציון מייוחד, מפני שהוא רווק, בעוד שאחד מגורמי ההשפעה על לבוש הגבר הוא הדקדקנות או חוסר הדקדקנות ותשומת־הלב של אשתו.

את המקום השני תופס האדריכל **יעקוב רכטר**, אחד מבכירי האדריכלים בארץ, בעלה של השחקנית חנה מרון. רכטר בעל הקומה הגבוהה והגוף האתלטי, לבוש ב־קפידה רבה, בסיגנון הספורט־אלגנט, בבג־דיו שולטים צבעי האפור והחום. רעייתו סוגה דווקא ברשימת הנשים הלבושות בצורה סבירה, אך בלתי ראויה לציון מייוחד.

הד"ר **אליהו** („אלי") **בן־אלישר** תופס את המקום השלישי. האופנאים אינם אוהבים את סיגנון הלבוש הקפוא של בן־אלישר וטוענים כי החליפות השמרניות מזקינות אותו, אך אינם יכולים שלא להו־דות שהוא לבוש באלגנטיות רבה ובקפידה רבה. מאז נבחר בן־אלישר למנכ"ל מישר־רד־ראש־הממשלה, התפקיד שבו נשא לפני שהיה שגריר במצריים, לא נראה בן־אלישר ללא חליפה ועניבה.

את המקום הרביעי תופס התעשיין **מרק מושביץ**, מי שהיה נשיא התאחדות ה־תעשיינים. מושביץ לבוש בחליפות חדשות, על־פי צווי האופנה האחרונים, אך מקפיד להשאר בתחום האלגנטי ואינו גולש לתחום הצעקני, גם אם הוא אופנתי. חליפותיו של מושביץ נתפרות אצל בכירי החייטים באירופה, אם כי לעיתים הוא חוטא גם בחליפה קנויה. חולצותיו הן ממין משובח והתאמת הצבעים שלו היא מצויינת, למרות שיש בה שובבות מסויימת.

הדעות בין האופנאים חלוקות לגבי ח"כ **שמואל פלאטו־שרון**, שהוצב במקום החמישי. אין ספק כי פלאטו־שרון מקפיד היטב על לבושו והופעתו החיצונית. בכל אחת משעות היום והלילה הוא נראה כאילו יצא זה עתה ממכון ליופי, והוא אפוף ריח כאילו צמוד אליו מיתקן תמידי המזליף אפטר־שייב. החליפות ואביזרי־הלבוש של פלאטו־שרון הם היקרים ביותר ואולי יק־רים מדי. חלק מהאופנאים פסל אותו בגלל הצעקנות של לבושו, בעיקר כשפלאטו־שרון מחליט להתלבש ספורטיבית, ללא מקטורן ועניבה. רעייתו, אגם, הוצבה בראש רשימת הנשים המתלבשות בחוסר טעם (העולם הזה 2215).

הפרופסור־המיילד **דויד שר** נבחר על־ידי כל האופנאים כאיש בעל הופעה אלגנ־טית, מסודר, המשרה הרגשה של נקיון. שר, בעל שיער השיבה המלא והקומה הגבוהה, מקפיד ביותר על לבושו. אלה העובדים עימו טוענים שגם כאשר הוא לבוש בחלוק רופאים הוא נראה שונה מייתר הרופאים, אלגנטי יותר. שר נמצא במקום השישי.

ח"כ **שימעון פרס** אינו נראה אלגנטי, בגלל הופעתו הכללית, אולם כאשר בוחנים היטב את סיגנון לבושו, מבחינים כי הוא גבר אלגנטי ביותר. לפרס יש שלל חליפות טובות. הוא נראה יותר אלגנטי בשעות הבוקר, וזאת יש לציין לזכותה של אשתו, סוניה. לא תמיד מקפיד פרס להבחין בין הלבוש היומיומי לבין לבוש הערב, בעיקר באותן הזדמנויות כשהוא הולך לאירוע חברתי מבלי לעבור קודם בביתו. מדי פעם חוטא פרס גם באופנת מיפלגת־העבודה, חליפה־ללא־עניבה, עם חולצה לבנה פתו־חה, אולם גם אז הוא לבוש בטעם רב. פרס קיבל את המקום השביעי בדירוג הגבר הלבוש בטעם טוב.

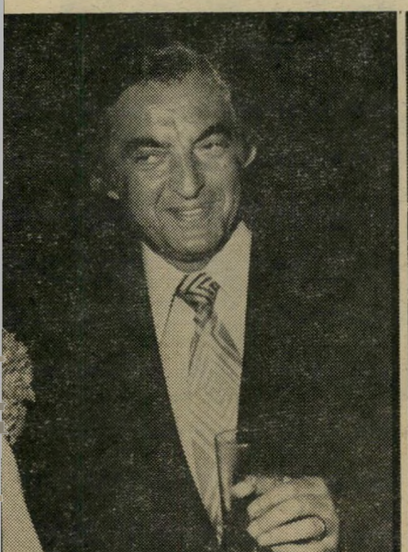
חבר־כנסת אחר הלבוש בטעם רב הוא ח"כ **זלמן שובה**. שובל הוא מנהל חברות ובנקאי ולבוש בהתאם. הוא לא זכה בדירוג גבוה יותר בגלל חוסר הגיוון שבלבושו. מרבית חליפותיו דומות זו לזו ורובן בצבע אפור או ירוק־אפור. שובל מקפיד על לבושו ועל הופעתו ונמנה על השורה הקטנה של הגברים האלגנטיים בכנסת. שובל הוצב במקום השמיני ברשימת הגב־רים הלבושים בטעם.

את המקום התשיעי תופס שר־הביטחון **עזר וייצמן**. הוא נראה טוב בכל אשר ילבש, ולמרות שפעמים רבות הוא לבוש ללא חליפה ועניבה — בצווארון פתוח, בלייזר עם סודר או חולצת גולף, ולעיתים ללא מקטורן — הוא נראה תמיד אלגנטי ומקפיד היטב על לבושו. אשתו, ראומה, נבחרה על־ידי האופנאים של העולם הזה כשייכת לרשימת הנשים הלבושות בצורה סבירה, אך ללא ציון מייוחד.

יושב־ראש סיעת הליכוד בכנסת, ח"כ **אברהם** („אברשה") **שריר**, תופס את המקום העשירי. שריר מקפיד ביותר על לבושו, ולעיתים נראה אלגנטי מדי, במקר־מות שאינם מתאימים לכך. אלמלא היה שריר מתעקש לעיתים ללבוש מקטורנים משובצים, שאינם תמיד מתאימים – ליתר חלקי הלבוש שלו, הוא היה זוכה למקום נכבד יותר ברשימה.

10 הגברים הלבושים בטעם

1. **יצחק ברמן** — חבר־כנסת.
2. **יעקוב רכטר** — אדריכל.
3. **אליהו בן־אלישר** — שגריר ישראל במצריים.
4. **מרק מושביץ** — תעשיין.
5. **שמואל פלאטו־שרון** — חבר־כנסת.
6. **דויד שר** — פרופסור לרפואה.
7. **שימעון פרס** — חבר־כנסת.
8. **זלמן שובה** — חבר־כנסת.
9. **עזר וייצמן** — שר־הביטחון.
10. **אברהם שריר** — חבר־כנסת.

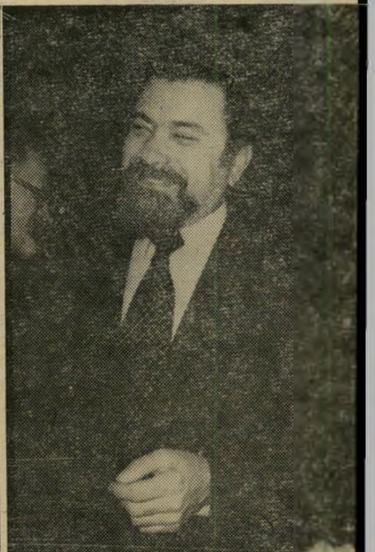
שגריר בן־אלישר
מיספר 3

מזעמד ליו"ר ברמן
מיספר 1

אדריכל רכטר
מיספר 2

ח"כ פלאטו־שרון
מיספר 5

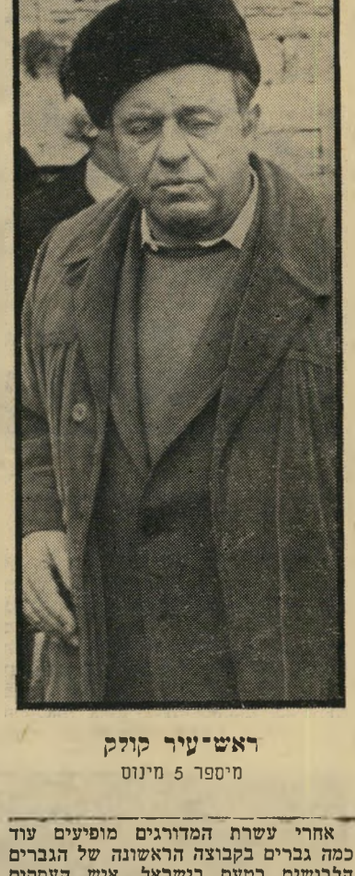

ח"כ דיין
מיספר 3 מינוס

נשיא נבון
מיספר 7 מינוס

ראש־עיר קוסק
מיספר 5 מינוס

יו"ר שמיר
מיספר 9 מינוס

ח"כ אבן
מיספר 2 מינוס

שר־חקלאות שרון
מיספר 1 מינוס

10 הגברים הלבושים בחוסר־טעם

1. **אריק שרון** — שר־החקלאות.
2. **אבא אבן** — חבר־כנסת.
3. **משה דיין** — חבר־כנסת.
4. **מנחם בגין** — ראש־הממשלה.
5. **טדי קוסק** — ראש עיריית־ירושלים.
6. **יגאל הורביץ** — שר־האוצר.
7. **יצחק נבון** — נשיא־המדינה.
8. **יגאל ידין** — סגן ראש־הממשלה.
9. **יצחק שמיר** — יושב־ראש הכנסת.
10. **מוריס לוי** — מנתח לב.

אחרי עשרת המדורגים מופיעים עוד כמה גברים בקבוצה הראשונה של הגברים הלבושים בטעם בישראל. איש העסקים הד"ר **אלק לרנר**, שהיה אחד ממנהלי מרכז אנד ספנסר, בעלה של השחקנית דליה פן־לרנר, שנבחרה אף היא ברשימת הנשים הלבושות בטעם טוב (מקום 7); שגריר ישראל בגרמניה ובצרפת, **אשר בן־נתן**, שדמותו, המזכירה את השחקן קורט יונגרס, עוזרת לו להראות אלגנטי; עורך־הדין **אברהם בריר**, ש־אשתו העיתונאית ברוריה אבידן צויינה ברשימת הנשים הלבושות בחוסר טעם; ח"כ הרב **מנחם הכהן**, שאשתו דבורה הכהן צויינה כאחת הנשים הלבושות ב־טעם; שגריר ארצות־הברית בישראל **סמואל** ("סם") **זואיס**, שאשתו סאלי דורגה בין עשר הנשים הלבושות בטעם טוב (מקום 2); ח"כ המפד"ל **אברהם** ("אברמל") **מזמר**, הידוע כאחד הגברים האלגנטים בארץ, למרות שהוא חבר קיבוץ; ח"כ **חיים קאופמן**, שהוא היבואן של לגו, משקיע הון עתק ומחשבה רבה ב־לבושו; שדר הטלוויזיה **דן כנר**, היחיד מבין שדרי הטלוויזיה שהוצב ברשימת הגברים המתלבשים בטעם; יועץ ראש־הממשלה לענייני תיקשורת **דן פתיר** ושגריר ישראל באו"ם לשעבר, האלוף (מיל') **חיים** ("ויויאן") **הרצוג**.

מכנסיים רחבים ותלויים

בראש **רשימת** הגברים הלבושים בחוסר טעם צועד שר־החקלאות **אריק שרון**. "הוא נראה הכי רע מכולם," טוענת האופנאית דורין פרנקפורט. "הוא נראה, גם בבוקר, כמי שנזקק לאמבטיה אחרי יום עבודה." האופנאי לזר מציין: "יש לו כמה חליפות טובות, בהשפעת אשתו, אולם גם כשהוא לובש אותן הוא נראה מגוחך." אריק שרון נראה רע בכל אשר הוא לובש, בגלל מיבנה גופו המגושם והליכתו ה־דובית. הוא אינו יודע אף פעם מה ללבוש ומתי. אשתו של שרון, לילי, הוצבה ב־רשימת הנשים הלבושות בחוסר טעם (מקום 6).

אחרי שרון, במקום השני, צועד ח"כ **אבא אבן**. חסאו של אבן כפול ומכופל. מאחר והוא כיהן כשר־חוץ וכשגריר ישראל באו"ם. לדעת האופנאים חליפותיו של אבן מיושנות. "הוא נראה חנוט, לבוש כמו ראש־ממשלת־בריטניה במאה שעברה." אבן מקפיד להופיע רק בחליפות ועניבות, "שלומפר". למרות זאת עדיין לבוש דיין בחוסר טעם וכל מה שהוא לובש עליו נראה מרושל.

ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, מקפיד ביותר על סיגנון ההדר, ולמרות זאת לבו־שו מעיד על חוסר טעם והוא מוצב במקום הרביעי ברשימת הגברים המתלבשים ב־חוסר טעם. אשתו של בגין, עליזה, הוצבה אף היא ברשימת הנשים הלבושות בחוסר טעם (מקום 3). חליפותיו של בגין מיושנות ופעמים רבות מבריקות מיושן. "הוא לבוש כמו שלימדו אותו בפולניה," מסכמת דורין פרנקפורט, ואילו לזר קובע: "החלי־פות שלו לא טובות. לפני שהיה ראש־ממשלה היה לבוש טוב יותר. החולצות שלו אינן מונחות טוב ואין התאמה של העני־בות."

את המקום החמישי של חסרי הטעם בלבוש תופס ראש עיריית ירושלים **טדי קוסק**. לפני כמה שנים קיבל קוסק מתנה מתיירת אמריקאית שביקרה בארץ: תריסר חולצות. התיירת ציינה במיכתב שצירפה, שהיא מבינה מפגישותיה עם קוסק שאין לו די כסף לקנות לעצמו חולצות טובות. אולם נראה כי קוסק לא ניצל את המתנה שקיבל. קוסק נראה תמיד כאילו התעורר מהשינה והופעתו מדגישה כי לא איכפת לו כיצד הוא נראה.

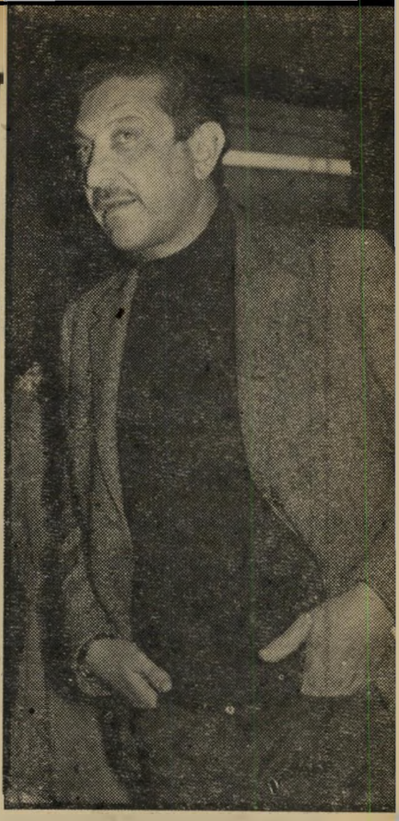
שר־האוצר **יגאל הורביץ** צועד ב־כשמכנסיו רחבים ותלויים וכן מקטורניו. עניבותיו אינן תואמות.

במקום השלישי צועד ח"כ **משה דיין**, שר־החוץ לשעבר. אשתו של דיין, רחל, זכתה במקום הראשון ברשימת הנשים ה־לבושות בטעם במישאל העולם הזה. יש להודות כי בשנים האחרונות, מאז נישא לרחל, לבוש דיין הרבה יותר טוב מאשר קודם לכן. הוא החל ללבוש חגורות ונמנע מלמשוך את מכנסיו כלפי מעלה, עניבותיו תואמות לחליפותיו ואינו זוכה עוד להגדרה מקום הששי של הגברים הלבושים בחוסר טעם. הורביץ לבוש תמיד במכנסיים רחבים ותלויים, מקטורן הזרוק עליו וגדול בכמה מיספרים, חולצה לבנה עם צווארון מחוץ למקטורן, לא תמיד מגוהץ. כל הופעתו של הורביץ אומרת "אותי לא מעניין איך אני נראה". רק לעיתים נדירות אפשר לראות את הורביץ המושבניק כשהוא ב־חליפה ועניבה.

נשיא המדינה, **יצחק נבון**, צועד במקום השביעי ברשימת הגברים הלבושים בחוסר טעם. הנשיא, שרכש לעצמו כמה חליפות מוכנות, מהזולות ביותר, כאשר נכנס ל־תפקידו, הוא לדברי פרנקפורט "לבוש נו־רא מצחיק. יש לו עניבות משונות וחלי־פות משונות, אך יש לו הופעה נעימה ש־אינה קשורה כלל לסיגנון לבושו." המכ־נסיים הם בעייתו של הנשיא בכל הנוגע ללבוש. הם רחבים בתחתיתם ובמותניים.

למרות שהוא מנסה לשוות לעצמו חזות של גבר אלגנטי, דורג סגן־ראש־הממשלה, **יגאל ידין**, במקום השמיני ברשימת ה־גברים הלבושים בחוסר טעם. ידין הביא לארץ, לפני כ־15 שנה, את אופנת חלי־פות הספארי, שהתאימו לו, אך מאז נכנס לחיים הפוליטיים הוא מרבה ללבוש חלי־פות עם צווארון פתוח או עם עניבה. הרכב הצבעים של ידין, שהוא עיוור צבעים, מצחיק. הוא מסוגל ללכת עם חולצה מפוס־פסת בפסים רחבים ביותר ועניבה משובצת רעשנית.

את המקום התשיעי ברשימת הגברים הלבושים בחוסר טעם תופס יושב־ראש הכנסת והמועמד לתפקיד שר־החוץ, **יצחק שמיר**. שמיר לבוש תמיד בחליפות כהות, אולם אלה אינן תפורות היטב ונראה שהן נרכשו על־ידי מי שאינו מבין כלל בלבוש,

שר־כיטחון וייצמן
מיספר 9

(המשך מעמוד 57)

ובחנויות זולות. התאמת הצבעים של שמיר גרועה, וזה בולט בעיקר על רקע העובדה שהוא לובש רק חליפות כהות.

את רשימת עשרת הגברים הלבושים ב־חוסר טעם נועל מנתח הלב המפורסם ואיש החברה הפרופסור **מוריס לוי**. הופעתו של לוי מרושלת, בגדיו לא תמיד מגוהצים, אים תואמים ואינם מתאימים לזמן ולמקום.

עוד ברשימת הגברים הלבושים בחוסר טעם: שר־החינוך **זבולון המר**, שר־התחבורה **אהרון אבו־חצירא**, ח"כ **יצחק רבין**, שאשתו לאה נמנתה במישאל ה־קודם על הנשים הלבושות בצורה סבירה אך בלתי ראויה לציון מיוחד, סגן השר **מרדכי** („מוטקה") **ציפורי**, ח"כ **פסח** („פייסי") **גרופר**, ח"כ **גד יעקובי**, ש־אשתו נלה הוצבה ברשימת הנשים המת־לבשות בטעם (מקום 9), השחקן **עודד תאומי**, הבמאי **פיטר פריי**, הזמר **אריק לביא**, ח"כ **יוסי שריד**, מנהל מרחב שלמה **ראובן אלוני**, שאשתו ח"כ שולמית אלוני צויינה בין הנשים המת־לבשות בחוסר טעם (מקום 2), מנכ"ל רשות־השידור **יוסף** („טומי") **לפיד** והשדר **אירמיה רם**.

הרשימה השלישית היא של גברים שהאופנאים החליטו שלא לשייך אותם לאף אחת מהקבוצות הקודמות. אלה הם הגברים הלבושים כהלכה, אך לא בצורה המעוררת ציון מיוחד. על אלה נמנים שר־האנרגיה **יצחק מודעי**. הוא לובש בטעם רב, בהקפדה רבה ובהתאמת צבעים טובה, אולם מכנסיו הקצרים הם שמנעו בעד האופנאים להכניסו לרשימת הגברים האלגנטיים. רעייתו של מודעי, מיכל, נב־חרה לאשה הלבושה בטעם טוב (מקום 3). גם עמיתו של מודעי במיפלגה הלי־ברלית, שר־התעשיה **גידעון פת**, לבוש היטב ולא נכנס לרשימת הגברים האלגנ־טיים רק בגלל השמרנות הבולטת של לבושו.

שר־המישפטים **שמואל תמיר** לבוש כהלכה, אולם האופנאים מציינים כי חלה

ח"כ פרס
מיספר 7

נסיגה משמעותית בטעם הלבוש שלו ב־שנים האחרונות. ראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'יצ'") **להט**, התפרסם בגלל חולצות הטלוויזיה שלו, שהפכו לבדיחה לאומית. למרות זאת לא דורג צ'יצ' ברשי־מת הגברים הלבושים בחוסר טעם משום שלאחרונה הוא מקפיד יותר על לבושו. השחקן **עודד קוטיר** מקפיד על לבושו אך חסר את הברק הסופי של הגבר ה־אלגנטי. שר־התעשיה לשעבר, ח"כ **חיים כר־לב**, קבע לעצמו סיגנון מיוחד: חולצות או סוודרי גולף עם מקטורן. הור־פעה ניטראלית ונעימה.

נשיא התאחדות התעשיינים **אברהם** („בומה") **שביט** מרושל בלבושו, למרות שבהופעות מיוחדות וחגיגיות הוא מקפיד על הלבוש ומוכיח כי עם תשומת־לב היה יכול להימנות על הגברים הלבושים בטעם. לבושים כהלכה, אך ללא ציון מיוחד, הם מנכ"ל רשת מלונות דן **שמואל** („סם") **פדרמן**, האלוף (מיל') **ישעיהו** („שייקה") **גביש**, מנכ"ל אל־על לשעבר **מרדכי** („מוטי") **הוד**, המצטיין כשהוא לבוש בסיגנון ספורטיבי אך נכשל בלבוש אלגנטי, ח"כ **אמנון רובינשטיין**, ה־לבוש כהלכה אך לא דמיון, השדר **חיים יבין**, הנראה אלגנטי ומצוחצח על המסך הקטן אך הרבה פחות טוב במיפגשים חב־רתיים, ויושב־ראש הנהלת־הסוכנות־היהו־דית **אריה דוכצ'ין** הלבוש בסירבול אם כי בהידור רב. אשתו של דולצ'ין, אנט. דורגה ברשימת הנשים הלבושות בחוסר טעם (מקום 8).

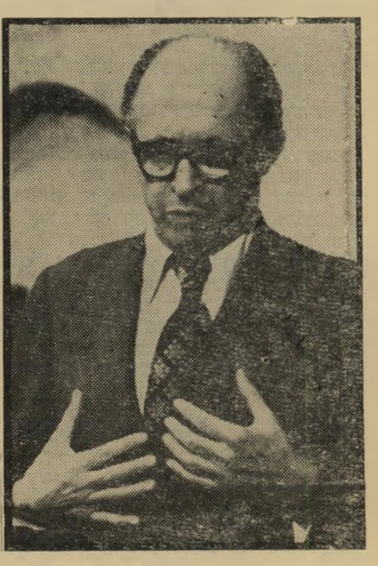
לעומת 19 גברים שהוגדרו כלבושים בטעם רב קבעו האופנאים כי לפחות 24 גברים ישראלים מפורסמים לבושים בחוסר טעם ו־13 גברים נוספים הם מיקרים גבוליים בכל הנוגע לאופנה. כל זאת מתוך רשימה של 56 גברים שהוצגו בפני האופנאים. הגבר הישראלי נמצא בין ח"כ יצחק ברמן, הלבוש בטעם הטוב ביותר מקרב האישים הישראליים, לבין שר־החקלאות אריק שרון, שהוכתר כאיש ה־לבוש בחוסר הטעם הבולט ביותר.

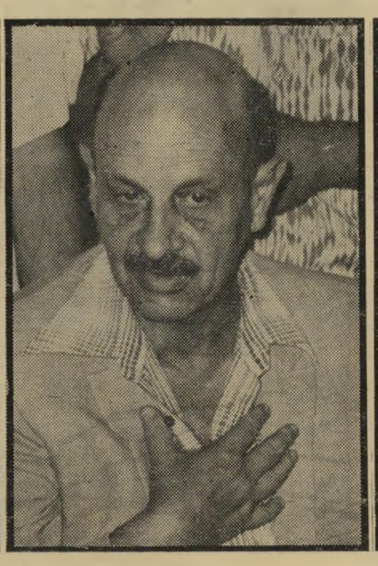
ח"כ שריר
מיספר 10

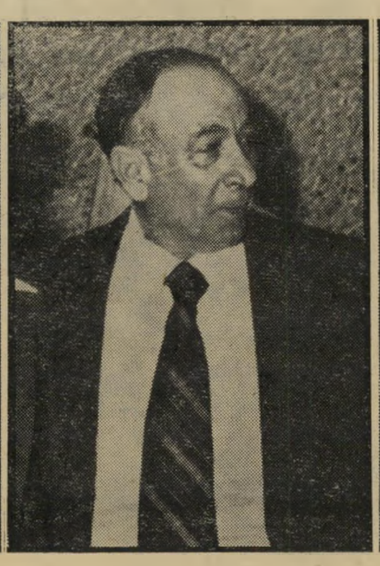
פרופסור שר
מיספר 6

ראש־ממשלה בגין
מיספר 4 מינוס

סגן־ראש־ממשלה ידין
מיספר 8 מינוס

שר־אוצר הורביץ
מיספר 6 מינוס

מנתח־לב זוי
מיספר 10 מינוס

(המשך מעמוד 44)

תורן, ד"ר מנחם בוכוויץ, וזה התחיל לחקור את הנאשם בקצב ובשיטה האמונים היטב על החוקרים במישטרה. על אף ש־נמסר, כי ראובן מכחיש מכל וכל קשר כלשהו לפרשה, ניסה השופט להמציא הודאה, על־ידי שיכנוע החשוד בחוסר־ההיגיון שבדבריו.

„מה עשית שם?" הוא חזר ושאל אותו, כמי שאינו מחכה כלל לתשובה, שהרי אליבא לדעתו, מי שנמצא בסביבת פיגומי בניין, בחצות הלילה, מטרתו אחת: ביצוע פשע. ראובן עוד ניסה לשכנע את השופט בנקיון כפיו, וטען, כי חיכה בתחנה לאוטובוס שייקחנו לבני־ברק. למישמע שם העיר הגיב השופט בליגלוג: „אה, עכשיו זה בני־ברק. אז מה עשית שם, בחצי ה־שוכה, חיכית לרב?"

בכל זאת לא הודה ראובן עזרא במעשים שיוחסו לו, והשופט, מאוכזב כנראה מאי־היענותו של החשוד למאמציו, גזר עליו ישיבה נוספת במעצר, לשמונה ימים. יום אחד יותר ממה שנדרש על־ידי באכוח המישטרה, כדי לסיים את החקירה.

דרכי אדם

לאכול שימלה

השופט יא הסתפק בהטפת מוסר, אלא גם הוסיף ולימד את העבירה עברית

בשבוע שעבר קבע שופט־המעצרים ה־תורן, ד"ר מנחם בוכוויץ, אמות מידה לביצוע פשע. היא טען כלפי ליזה כהן שזייפה צ'ק על סך 2500 לירות כדי לקנות שימלה: „אילו לקחת לחם במכולת בלי לשלם, אני מבין. אך בלי שימלה אפשר עדיין להמשיך לחיות! לכן זיוף הצ'ק במיקרה זה הוא עבירה חמורה." ליזה, שזייפה צ'ק של בעלה, החי בנפרד ממנה, טענה, כי אין לה ממה לחיות, ולא היתה לה ברירה.

טענה זו עוררה את חמתו של השופט בוכוויץ והוא צעק עליה כאב המטיף לבת סוררת. „קונים שימלה כדי לבשל אותה? את אוכלת שימלות?" ליזה שהודתה במעשה והביעה חרטה, לא הבינה לשם מה דרושים עשרה ימי מעצר נוספים. הרי על מעשה זה היא עתידה להישפט ולתת את הדין. בקול מתחנן היא ניסתה שוב אצל השופט: „לא צריך עשר ימים. עשר ימים זה יותר מדי." והוא אכן הסכים עימה. „נכון, עשר ימים זה יותר מדי, אבל עשרה ימים זה מה שמגיע לך."

סמים

אופיום

האם האופיום הירוץ כסם קשה, אינו אלא תרופה מרגיעה כפי שטוען הנאשם?

„מערבבים את האבקה החומה במים ומורחים אותה על המקום הכואב. את הבצק שמים במים חמים ושותים, וזה עוזר כמו רפואה. את העלים הירוקים אוכלים בקציצות בשר," זהו חלק ממירשמים ש־נתן בבית־המישפט השבוע יוסף מוסאי, הנאשם בהברחת אופיום במישקל של 22 גרם לישראל.

הגבר גבה הקומה ולבן השיער, יליד פרס, העומד לדין בפני השופט אורי שטרוזמן, מסר כמה גירסות לחוקריו, ובכולן התייחס אל החומר שהביא איתו מפרס לאל רפואה. לטענת סניגורו, מנחם גולדנברג, לא ידע האיש כלל שזהו אופיום: הוא רק ידע שזה סם מרפא מקובל בפרס, ששמו „קריאק", והוא הביא אותו לארץ בתום לב.

השופט היה מעוניין מאוד בתגליות ש־סיפר מגיסטר טורנאו, אשר עלה על דוכן־העדים. הוא סיפר, כי לאופיום שלא כמו לחשיש, שימוש בתעשיה ה־פרמצויטית. האופיום הגולמי עובר תחי־לה דרך הרוקח המחוזי, שהוא טורנאו, כדי לבדוק את תכונותיו, ואחר כך נשלח לבתי־החרושת לתרופות ומשמש בגלו־לות לשיכוך כאבים ולמניעת שלשול.

הרוקח סיפר, כי בעבר היו מצויות גם איספלניות מרוחות באופיום, שאותן היו שמים על המקום הכואב, להרגעת כא־בים. אולם כיום אין משתמשים יותר בשיטה זו.

המגיסטר סיפר כי באופיום הגולמי משתמשים בבליעה או בעישון, והנרקומ־נים מזריקים אותו לעצמם. הדבר נהוג בהרבה ארצות בעולם, וגם בפרס.

התובעת, יהודית אמסטרדאם, שאלה את המגיסטר מה מחירו של האופיום, אולם הסניגור התנגד, כיוון שלא יכול היה לבדוק את המצב עד כה, ובית־המישפט נעתר והסכים לדחות את המשך עדותו של הרוקח.

ביניתיים התעניין השופט מה יעשה ב־אופיום שהוגש כמוצג במישפט. כאשר מדובר בסמים אחרים, כגון השיש, או הירואין, מצווה בית־המישפט בפסק דינו להשמיד אותם, שכן אין בהם כל תועלת. ושימושם מוגבל לנרקומנים בלבד. אבל כאשר התגלה לבית־המישפט, בפעם ה־ראשונה, כי האופיום הוא בעל ערך רפו־אי, וייתכן שאפשר יהיה להשתמש בו לתעשיית התרופות, הציע השופט את 22 הגרם לטובת המדינה, והיא תמסור אותם לתעשיה.

תכונות רפואיות. היה זה המשכו של מיקרה מוזר שקרה במסלול הירוק בנתב"ג לפני כשנתיים וחצי. יוסף מוסאי, יליד פרס שעלה לישראל בשנת 1960 עם מישפחתו, נסע למשך חודשיים לבקר את אביו החולה בפרס. כאשר חזר עבר עם עגלתו המלאה ובידו תיק יד במסלול ה־ירוק. מוכס תרוץ, יוסף בן־איר, הבחין, כי הגבר הגבוה מזיע במיוחד, והוא עיכב אותו. החיטוט במיזוודות העלה כמה טו־בין החייבים במכס, והמוכס המשיך להציץ בתיק היד של מוסאי. הוא גילה שם בתוך תיק כלי־הרחצה חומר חום עטוף בנייר. בעל המיזוודות אמר שזוהי תרופה. ה־מוכס לא ייחס לכך חשיבות מיוחדת. גם כאשר מצא באותו תיק מקל מוזר עטוף גם הוא בנייר, עדיין היפנה את שימת

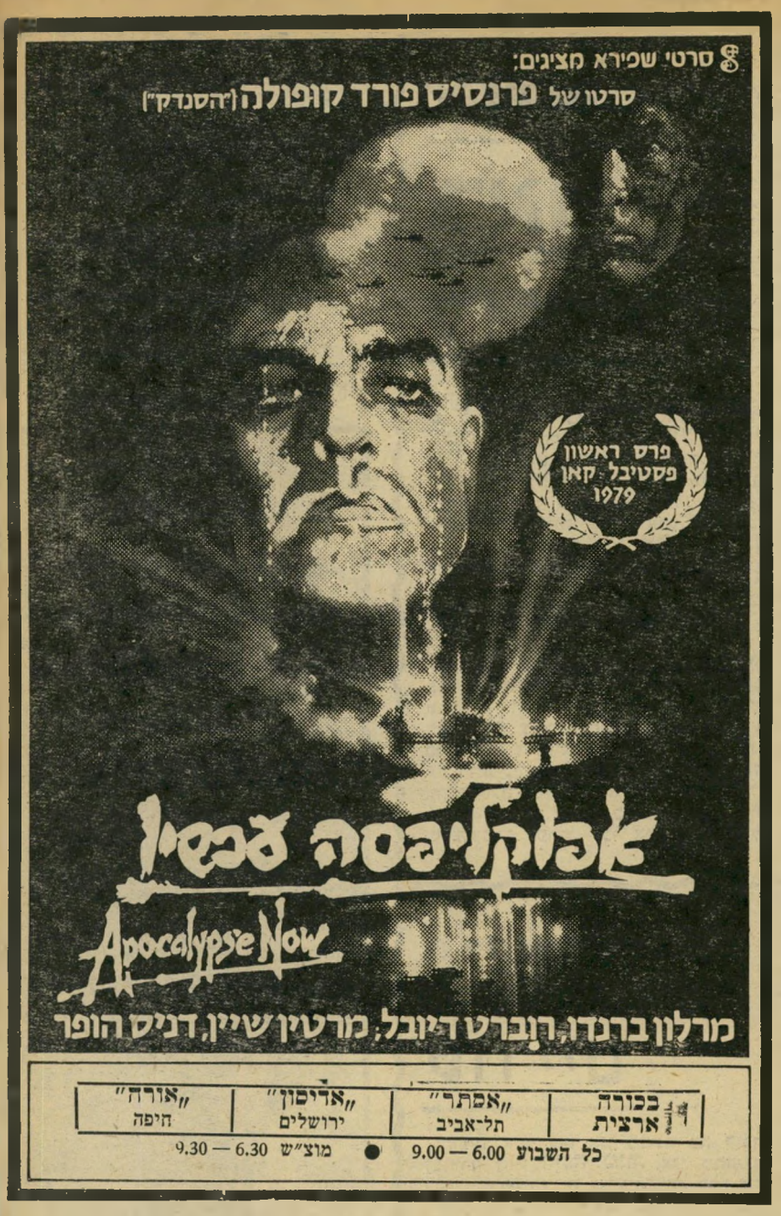

כדי פרסי לעישון אופיום
סם או רפואה?

ליבו אל תכשיטי הזהב שגילה במיזוודות, ואשר חייבים במכס. אבל כאשר מצא עוד שני מקלות כאלה, החליט המוכס להזמין איש מיחידת זבולון, היחידה המישטרתית של נמל־התעופה. כך התגלה, כי בכליו של מוסאי היו יותר מ־22 גרם אופיום גולמי.

בחקירותיו המרובות חזר מוסאי בעיקר־ביות על התכונות הרפואיות של החומר שהביא. אלא שמסר גירסות שונות על מקורו של האופיום. באחת מהן סיפר, כי קיבל אותו בחינם מערבי בפרס, ובאחרת סיפר שקיבלו מאת בחורה עבור קרובתו קפי גולברי, בארץ.

המישפט נדחה להמשך, כדי לברר את מחיר האופיום בשוק הפרסי, כדי לשמוע את הגברת גולברי, ולברר את גירסתה שלה על המשלוח, ואולי כדי לשמוע מרופא או מומחה רפואי אחר מפרס, על תכונותיו הרפואיות של האופיום הגולמי, או בשמו הפרסי „קריאק".

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תוגעי עץ, חרקי ספרים וכנגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012
איתן עמיחי - הדברת מזיקים

מבצע פסח אחריות לשנה!
הדברת מזיקים
בהנחה
א.צ.ע מעבדות
תל אביב 03-336633 / 332409
מורשים ע"י משרד הבריאות 219,185

תן טרמפ לחייל

לילי חוזרת הביתה

מי שלא זוכר את **לילי אבידן** — שיקום. אף אחד לא קם, מילבד לילי עצמה, משום שלילי מנסה להתנער מהכותרת

לילי אבידן־פטר
דימוי חדש

„אבידן" שהודבקה לה אחרי נשואיה ל־משורר **דויד אבידן**. היא רוצה להיות רצינית, לא אבידנית.

לילי חזרה הביתה. הצעירה ששיגעה את הארץ ביופיה המיוחד ובתמונות העירום שלה, כאשר היתה אשתו של המשורר, חזרה בעלת תדמית אחרת ואפילו בעלת דמות אחרת. היא חזרה גם בעלת שם אחר: **פטר** שם מישפחתו של צעיר הולנדי מקסים שלו נישאה. ואני מאמינה לה כשהיא אומרת שיש אלוהים בשמיים, ששלח לה את פטר כפרס ניחומים על התקופה שבה היתה נשואה לאבידן.

לילי מתגוררת עתה יחד עם בעלה בבית אמה ברחובות, כל זאת עד שתמצא בית לעצמה ולפטר. היא מתכוונת ברצינות רבה לכבוש שוב את הארץ שאבדה לה לפני שש שנים, עת עזבה אותנו. היא עוד לא יודעת בדיוק באיזה שטח היא תכבוש, אבל האמינו לי, לאחר שראיתי את המרץ שלה, ועמדתי על כוונותיה, אני יודעת שהיא תכבוש את כולנו.

אמא באה להציל

אהרונה ואסי דיין
ניסיון אחרון

זה קורה במישפחות הכי טובות, אבל זה קורה יותר במישפחה הטובה של **משה דיין**. התחיל בכך **אהוד** („אודי") **דיין**, שהתגרש מאשתו הראשונה, **אבי־גיל**, נשא לאשה את **טליה** ועוד ידו נטויה. אחר כך בא האבא עצמו, שהתגרש מאשתו **רות** ונשא לאשה את **רחל**. עכשיו הגיע תורם של **אסי ואהרונה דיין**, להמשיך במסורת המישפחתית. אני רק מקווה שהחיים הטובים של **יעל דיין** ובעלה תת־אלוף **דוב שיאון** ימשיכו להתנהל על מי מנוחות.

אבל יש מישהי שאינה מוכנה להכיר בחוקיות ההיסטורית במישפחת דיין. אני מתכוונת לרות דיין. רות נמצאת באמריקה. היא עסוקה בפיתוח מיפעלי משכית בכל רחבי דרום־אמריקה. כמו כולם, שמעה רות, כי משהו לא בסדר אצל בן הזקונים שלה אסי ואצל אשתו, מפיקת הטלוויזיה אהרונה. כמו כולם שמעה רות, כי השניים נפרדו, וכי אסי מתגורר לו במישרד שלו, ומדי פעם בפעם עורך גיחות לילדים ולאהרונה.

אבל בעוד שכולם משכו בכתפיים ואמרו „נו, מה אפשר לעשות?", מי בכאב ומי בשימחה לאיד, החליטה רות להילחם ברוע הגזירה. היא הודיעה לבן היקר שלה שבחודש אפריל היא מגיעה לארץ ומבקשת ממנו שלא לקבוע שום עובדות בטרם לפני בואה.

אז בינתיים יש הפסקת־אש בחזית אסי ואהרונה. הם ממתינים לבואה של רות, אותה אוהבת גם אהרונה. אם רות תצליח אצל בנה במקום שבו היא עצמה נכשלה, אני לא יודעת, אבל תאמינו לי, כמי שעקבה מקרוב אחרי החיים המשותפים של אסי ואהרונה — כדאי לנסות.

פיטורין סודיים

תהרגו אותי אם אני מבינה מה קורה לבחורה הזו, **רינה מור**. אני מתחילה לחשוב שכל העניין של ההצלחה עלה לה, בסופו של דבר, לראש, וזה חבל. ממש הערצתי את מלכת היופי העולמית שלנו, שלמרות הכל נשארה אותה רינה נעימה ונחמדה מטבעון.

כששכך גל ההתלהבות, היא החלה לעבוד כאשת יחסי־הציבור של מלון הילטון בתל־אביב. היא עבדה ימים ולילות, הקסימה את כל מי שבא איתה במגע והפכה את המלון לא רק למפורסם, אלא גם לבעל תדמית טובה.

מנהל המלון **דיטר הוקשטיין** ממש השתגע אחריה. אני לא רומזת כאן על רומן ואפילו קובעת בוודאות שלא היה רומן, אלא שהוקשטיין כה היה מאושר מהעבודה של רינה עד שזה כמעט והיה רומן.

אבל פתאום החל הרומן המסויים הזה לגווע וכך גם העבודה של רינה, עד שבשבוע שעבר היא הפסיקה את עבודתה במלון. ויש על כך שתי גירסות. במלון טוענים: רינה הפסיקה לעבוד טוב ולכן פוטרה. שלא לפירסום יודעים לספר, שלרינה יש רומן סודי חדש, והיא החליטה להקדיש לו את כל הזמן המיותר שלה, וגם את הזמן הלא מיותר, וזה בא על חשבון עבודתה.

רינה טוענת, לעומת זאת, כי „אני לא בדיוק פוטרתי." היא לא מזכירה כלל את הרומן החדש אבל טוענת, כי שעות העבודה שלה במלון הרסו לה את החיים הפרטיים וכי היא נזקקת עתה לחופשה ארוכה ארוכה.

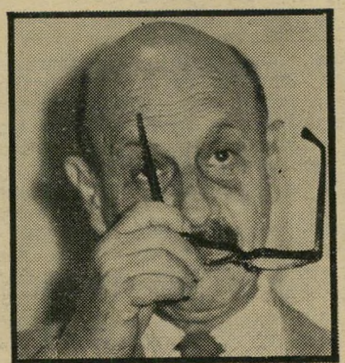
אני מקווה שאם יש רומן — שיהיה רציני. חבל להיראות לא־רציניים בשביל משהו שהוא לא־רציני.

דיטר הוקשטיין ורינה מור
חופשה ארוכה

המכונית המסגירה

אני יודעת שזה לא באופנה לפרגן לאיש הזה אבל אולי אושר בחיי המישפחה ירחיק אותו מהפוליטיקה ואז כולנו נהנה. אני מתכוונת לסגן־ראש־הממשלה **יגאל ידין**. מאז שנפטרה אשתו, **כרמלה**, היו שמועות על הרומנים של הפוליטיקאי־הארכיאולוג. פעם דיברו על סיפור אהבה בינו לבין עוזרת־הבית שלו, אחר־כך על סיפור, גם כן של אהבה, בינו לבין **גיטה**

יגאל ידין
חנייה ברחוב ראשי

שרובר, אלמנת המיליונר. אחר־כך דיברו על אהבה גדולה של ממש בינו לבין הד"ר **אליזבט פוטקמינר**, דמות ידועה בירושלים, גם בזכות היותה אשה אלגנטית ונאה וגם בזכות היותה מנהלת סניף ירושלים של קופת־חולים.

המקורות הרשמיים והלא־רשמיים הכחישו את הרומן בין הפרופסור לדוקטור ואמנם, כך חשבנו, הם הפסיקו להתראות לתקופת מה. אבל מה אפשר לעשות, שהעין החדה של המודיעים שלי בירושלים

רחל מרחלת על כל העולם

הסוד של העיתונאית

גו, אם זה מגיע כבר לירושלים, סימן שהעיר הפכה לעיר של ממש, ולא רק ערש הדתות והמקום שבו נמצאים הכותל־המערבי ו**טדי קולק**. אני מתכוונת לגל השמועות השוטף את ירושלים ביחס לאחת הנשים היפות ביותר בעיר, העיתונאית **ריבי תבורי**.

בין טעמון לבית התה של יאן יודעים לספר כי ריבי עשתה זאת. היא עומדת ללדת במז״ט בן ו/או בת.

אצל ריבי הבלונדית היפהפיה זה סיפור של ממש. ריבי נפרדה מבעלה, **אבנר תבורי**, שהוא כתב הרדיו, והיא נמצאת ברומן סוער עם ד״ר **עוזי בכר**, רופא גינקולוג, עלם חמודות, נושא חלומותיהם של אמהות רבות בירושלים וגם בנו של אחד הרופאים הנוירוכירורגים המפורסמים ביותר בארץ.

הרומן בין ריבי לעוזי אינו סודי. היא ידעה לספר לכל מי שהיה מוכן לשמוע

ריבי תבורי
כן לא, כן לא

עד כמה היא מאוהבת בעוזי, שהוא בעצמו גרוש. אבל זה שיהיה לזוג הצעיר והיפה הזה אומץ־לב לעשות ילד, עדיין ללא חופה, זו הפתעה לכל מי שעקב אחרי הרומן של השניים.

בהתחלה הכחישה ריבי את כל הסיפור. היא אפילו טענה שהרומן בינה לבין עוזי הסתיים. אבל כאשר החלו לראות אותה עם השמלות הרחבות — יש הטוענים שרואים אפילו בטן — אזרה עוז וסיפרה לכל חבריה במערכת ידיעות אחרונות כי היא בהריון ועומדת להינשא לעוזי.

החתונה, אם־ירצה־השם, תערך בל״ג בעומר הקרוב.

הבחינה בשבועות האחרונים במישחקי מכוניות.

מדי פעם רואים את מכונית המירוץ של הרופאה, שהספיקה כבר לצאת לפנסיה, חונה ליד ביתו של ידין ברחוב רמב״ן בירושלים. בהתחלה היתה המכונית חונה בשעות הערב המוקדמות, אחר־כך אזרה המכונית אומץ וחנתה עד השעות המאוחרות של הלילה ועכשיו — השתוללות מוחלטת — אפשר להבחין במכונית כש־היא חונה ברחוב רמב״ן גם בשעות הבוקר.

אז למען השם ולמען עם ישראל, אולי כבר תהיה כאן חתונה של מכונית־מירוץ עם מכונית־השרד?

נורית ויהונתן סוף

זה באמת סיפור עצוב. לא מפתיע, אבל עצוב. **נורית יהונתן גפן** החליטו ללכת ולבקש את עזרת הרבנות כדי שתפריד ביניהם באופן סופי. גם אחרי שדיווחתי לכם על המשבר בחיי הנישואין, קיוויתי, ככה, בסתר־הלב, שהעניין עוד יסתדר והם יחזרו זה לזה. אבל עכשיו נראה לי שאם הרבנים לא יסדרו איזה נס משמיים, הפרידה היא סופית.

וזה חבל. כי הסופר־משורר־זמר יהונתן גפן, בן אחותו של **משה דיין**, ונורית. לשעבר מקובר, היו אחד הזוגות הכי יפים והכי נחמדים שהכרתי. יהונתן, או כפי שהחברה קוראים לו, יותי, חטף את נורית מתחת לאפם של מחזרים עקשנים רבים שהיה להם גם מה להציע ליפהפיה הזו, כמו **יהורם גאון** ויתר המחזרים של תל־אביב של לפני תריסר שנים. הם גידלו שני ילדים, חיו בהרמוניה מלאה ופתאום בום — כל העניין ניגמר.

שלא תחשבו שזה בגלל אשה או גבר אחר. אמנם לאחר הפרידה היה ליהונתן רומן קצרצר עם **ענת עצמון**, השחקנית של אסקימו לימון, אבל כשהוא התחיל לעשות השוואות עם מה שהוא עזב בבית הוא עזב את ענת. לא חזר הביתה, אבל עזב את ענת.

גם נורית אינה בדיוק בלהט של רומנים,

נורית ויהונתן גפן
הניסיון נכשל

למרות שהיא כבר לא מתגוררת עם יהונתן. היא הפסיקה את עבודתה כאשת יחסי־ציבור, שקעה רובה ככולה בלימודי האוניברסיטה שלה וחוזרת כל ערב לבד הביתה, אל הילדים. אין לה פשוט זמן למחזרים.

אני באמת שמחה לבשר לכם, שלמרות הפירוד, יהונתן ונורית הם עוד ידידים טובים וכל העניין הזה ברבנות, עם כל מה שהולך סביב זה, נעשה ברוח טובה, ללא ריבים וללא חמדנות מצד אחד מהם.

חיי כלב

מה הייתם עושים אילו נסעתם לטיול בחוצלארץ והייתם נאלצים להשאיר את כלבכם האהוב בארץ? אני יודעת שהייתם עושים בדיוק מה שעשתה **מונה**, שהיתה לא מזמן מנהלת מועדון־חברים יוקרתי ב־תל־אביב. הייתם פונים לחבר או לחברה, קרובים באמת, ומציעים לו או לה את דירתכם, שהיא במקרה זה פנטהאוז מפואר בצפון־העיר, ובתמורה הייתם מבקשים ש־לא ישכחו לתת לכלב לאכול ולהוריד אותו פעמיים ביום לעשות פיפי. זה בדיוק מה שהציעה מונה לחברתה הקרובה **אתי**, שהיא בעלת בוטיק בדיזנגוף. ואתי הס־כימה.

יום אחד, כשישבה אתי על המירפסת הגדולה בדירתה של מונה, ראתה על ה־מירפסת ממול גבר היושב ומחייך אליה כמו אחד שמצא אוצר קטן. אתי, שהיא בחורה מאד סימפאטית וחברותית, החזירה חיוך של נימוס. החיוכים נמשכו כמה ימים עד שהגבר תפס יוזמה ועלה אל אתי והציג עצמו כ**משה אתון**, גרוש בן 45 ובעל מישרד להנהלת חשבונות.

כשחזרה מונה מטיולה בפאריס, אחרי כחודשיים, הפנטהאוז היה ריק. היא מצאה את אתי ואת כלבתה, **בי**, בדירתו של משה, השכן שגר ממול. את הכלבה הצ־ליחה להחזיר אליה אבל אתי נשארה אצל משה. אתם יודעים שכל הרומנים האמיתיים נגמרים בנישואין והרומן הזה לא יוצא דופן. השבוע יבוא הזוג בברית הנישואין, כשאורחת הכבוד היא, כמו שניחשתם בוודאי, בל, כלבתה של מונה, שהרי בל־עדיה לא היה קורה כלום. אינני משוכנעת שמונה אכן תבוא למסיבה.

סליחה תקלה

בשבוע שעבר סיפרתי לכם על מה ש־קורה במישפחתו של השחקן, בעל־הפאב לשעבר, **שמואל אומני**. מסתבר, כי ה־מקורות שלי הטעו אותי בכמה פרטים מש־מעותיים במיוחד, וכי עשיתי עוול מסויים לאומני ולאשתו **רזיאלה**, הנקראת על שמו של **דויד רזיאלי**.

אומני טוען, כי לא **בתיה זנצט** היא שגילתה אותו, אלא דווקא בעלה לשעבר של בתיה, **פיטר פריי**, שהיה המורה שלו בכל מה שנוגע למישחק ולתיאטרון. אולם גם אחרי שסיים אומני, שהיה סוור בנמל, את לימודיו אצל פריי, הוא המ־שיך ללמוד וסיים את מחלקת התיאטרון של אוניברסיטת ניו־יורק. אחרי הלימו־דים באמריקה הרחוקה שיחק אומני עוד שנה שלמה בברודווי. בארץ נתן לו פריי תפקיד ראשי בסרט שהוא ביים, ושבו שי־חק מי שהיתה אז אשתו בתיה לנצט, אשת הגיבור.

במה שנוגע למישחק התיאטרון שלו, לא סיים אומני את הקאריירה עם אשת הגיבור. הוא שיחק בעשרות הצגות, וממש בימים אלה הוא עומד לפני פרימיירה של הצגה חדשה, פיאף, שתספר את תולדותיה על הזמרת הצרפתיה המופלאה **אדית פיאף**.

אבל עיקר חטאי היה במה שייחסתי ליחסים שבין אומני, שהיה נשוי כבר פעמיים בעבר, לבין האשה אדומת־השיער הקרויה על שמו של מפקד האצ״ל. כתבתי כאילו שהם בדרך לרבנות, וזאת אחרי מריבות לא־סימפאטיות, ומסתבר שאין זה בדיוק כך. שמואל ורזיאלה אומני חיים להם באושר, או כפי שהוא מגדיר זאת „חיים יפים״, ואין להם כל תוכניות לערוך ביקור ברבנות, לפחות לא בכל הנוגע לגירושין.

אז שיהיה להם כל טוב.

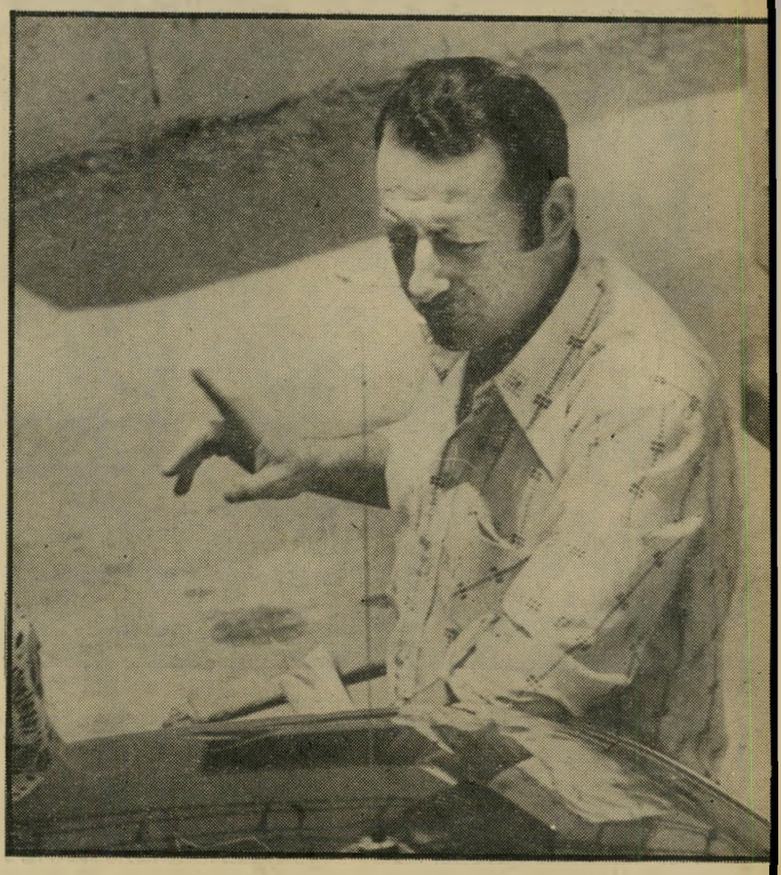
שמואל אומני
בלי רב

אחרי שזוכה, מחמת הספק, מאשמת אונס, הואשם הרופא במעשים מגונים בחולות וברח לחוץ־לארץ

ובינתיים תלוי ועומד נגדו תיק בבית־המישפט המחוזי בעיקבות תלונה על מעשה מגונה שהגישה נגדו חולה

הרופא אנס ונמלט

רופא־חשוד קצמן
לבקר את אמא —

ב תיה טיבי היתה החולה היחידה בחדר־הטיפולים בבית־החולים דונולו ביפו. השעה היתה שמונה בערב. היא שכבה על אחת המיטות וחיכתה לאורטופד, הדוקטור גרגורי קצמן, שיבוא לטפל בפצע דלקתי ברגלה. כעבור כמה דקות נכנס הרופא אל החדר. הוא הורה לאח העוזר בטיפולים לצאת ונשאר לבדו עם בתיה.

אחרי שעה ארוכה פרצה בתיה מן החדר כששערותיה פרועות והיא רועדת בכל גופה. לחברה, שחיכה בחוץ, סיפרה כי תחת לקבל טיפול ברגלה קיבלה „טיפול" מסוג אחר. את הטיפול התחיל הדוקטור קצמן, לדבריה, דווקא בפיה. הוא תפש אותה בכוח, נישק אותה והתחיל ללטף אותה בכל חלקי גופה. גם התחנונים לא עזרו לה.

אחר־כך הורה הדוקטור קצמן לבתיה שתבוא עימו לחדר סמוך, כדי שיכתוב לה תעודת־מחלה. הצעירה, שחשבה כי הסיוט תם, נכנסה עימו לחדר המרפאה האורטופדית. שם סגר קצמן את הדלת, נצמד שוב בכוח אל בתיה וליטף את גופה.

בתיה אחוזת־ההלם יצאה מהחדר ופגשה שוטר, שהיה שומר בשכר בבית־החולים. היא סיפרה לו את הסיפור. הוא הורה לה לגשת ולהתלונן במישטרה. תחנוניו של הרופא לא עזרו לו. בתיה סירבה לסלוח, למרות שהבטיח לה ולחבר שלה כי יפצה אותם על העוול שגרם לה. בתיה החליטה להתלונן במישטרה, והתיאור של המיקרה מופיע בכתב־האישום שהוגש לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

מכתבי־תודה מחולים

ד ה היה בחודש אפריל בשנה שעברה. דוקטור קצמן טען להגנתו, כי טעה בגישתו אל החולה. בחודש אוקטובר, כשהוגש כתב האישום, ביקש הדוקטור לדחות את המישפט בטענה כי הוא עולה חדש, העובד במקצועו, כרופא אורטופד, מזה שש שנים במוסדות שונים. הוא צירף לבקשתו מכתבי־תודה שנשלחו אליו על־ידי חולים וביקש שלא לפרסם את המיקרה באמצעי־התיקשורת, שכן הדבר יגרום להרס במישפחתו, יחייב את שלילת רשיונו כרופא ויהרוס את חייו.

קצמן ביקש היתר לצאת לחוץ־לארץ, לבקר את אמו החולה. הוא יצא את הארץ בחודש יולי שעבר, חזר אחרי שלושה חודשים ושוב נסע, בתואנה שמצבה של אמו קשה.

נסיבות נוגעות ללב

מ אז ועד עתה לא חזר הדוקטור קצמן ארצה. התביעה, בראשות זהבה נקדי־מון, סגנית פרקליט מחוז תל־אביב, מקיימת עד עתה מגעים שוטפים עם עורך־הדין של הרופא, אולם נראה כי זה מתחמק מלשוב ארצה, כל פעם בתואנה אחרת, ובינתיים תלוי ועומד נגדו התיק בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

התובעת ציינה, כי בכל מערכת הנסיבות „הנוגעות ללב", שכח הרופא לציין דבר אחד, שלפני שלוש שנים הוא זוכה, מחמת הספק, בפרשת אונס של חולה שבאה לטיפול בבית־החולים.

המיקרה אירע ביום העצמאות 1977. ציפורה ביטון בת ה־22, תושבת יפו, נחבלה בידה בשעת נסיעה באוטובוס. הצעירה, שעבדה אז בחברת תדיראן ולמדה בערבים להיות מודליסטית בבית־הספר לתפירה, ניגשה לבית־החולים דונולו בשעה אחת אחרי חצות. לדבריה ניצל הדוקטור קצמן את ההזדמנות, ובעת שנשאר איתה לבד בחדר הטיפולים, התנפל עליה ונישק אותה.

סיפרה אז ציפורה: „עד אז לא היה בראש שלי מה שהוא רוצה ממני וגם לא רציתי לעשות בעיות. היד שלי כאבה והרופא הורה לי לבוא שוב למחרת היום לבדיקה."

תוך שלוש דקות

כ אשר הגיעה למחרת היום לקח אותה הדוקטור לחדר המנוחה של הרופאים, ולדבריה הוא הפשיט אותה בכוח ואנס אותה. „לא יכולתי לעשות כלום," סיפרה הנערה. „היה לו כוח עצום. ניסיתי לחנוק אותו ולסרוט אותו אבל היה לי קשה להתגונן רק עם יד אחת. ביד השנייה היו לי כאבי־תופת. תוך שלוש דקות הוא גמר..."

פרקליטה נקדימון
ניצול לרעה

„לא רציתי להקים שערוריה במקום," גילתה אז המתלוננת, „כי אני ממישפחה מאד פרימיטיבית. אם הייתי עושה עניין זה היה הסוף שלי. הדוקטור התלהב כאילו לא ראה בחורה עשר שנים."

למרות חששותיה החליטה ציפי מתקוננת־אונס ביטון
— בחדר המנוחה

לבסוף להגיש תלונה נגד קצמן. הוא טען אז, להגנתו, כי לא אנס את ציפורה ביטון וכי היא התלוננה אחרי שלא הסכים להיענות לדרישתה לתת לה אישור רפואי על פגיעתה.

„אינני יודע למה מתנכלים לי," אמר קצמן. „אני חושב שהיא רצתה להתנקם בי."

גירסה מעוררת חלחלה

ב ית־המישפט המחוזי זיכה אז את הדוקטור קצמן מחמת הספק, משום שהוא חזר בו מהכחשתו והודה, כי קיים יחסי־מין עם ציפי, אך טען, כי עשה זאת בהסכמתה. בית־המישפט העביר את פסק־הדין למישרד־הבריאות וקבע: „גירסתו העכשווית של הנאשם, שעל פיה הוא מתגונן בפנינו, כבר היתה צריכה לעורר חלחלה. הגע בעצמך, נערה באה לבית־החולים לקבל טיפול רפואי והרופא (ה־נאשם) כבר בהזדמנות זאת מציע לה להישאר בבית־החולים כדי לשכב איתה. דבר זה בפני עצמו אין אנו רואים כיצד ניתן ליישבו עם התנהגות רופא מורשה. יש לקוות שהמנהל הכללי של מישרד־הבריאות יגיש קובלנה לשר־הבריאות, כדי שהשר ישקול התניית הרשיון לתקו־פה של ממש, אם לא את ביטולו."

אין מקום להתחשב

מ ישרד־הבריאות אכן החליט שלא לחדש את ההסכם עם הדוקטור קצמן, אך למרבית הפלא הוסיף הרופא לכהן ב־מישרתו באותו בית־חולים עצמו עד לשנה שעברה.

טענה התביעה, כי לא רק שהדוקטור קצמן המשיך לכהן בתפקידו ולא הושעה על־ידי מישרד־הבריאות, אלא המשיך לע־סוק בביצוע עבירות מיניות בנשים אחרות שבאו לקבל אצלו טיפול רפואי. „לא ברור לנו כיצד קרה הדבר," כתבה התובעת במיכתב שנועד להחיש את ההליכים ה־מישפטיים, „אך מכל מקום ברור שהנאשם ניצל לרעה, בצורה שאין למעלה הימנה, את ההזדמנות הנוספת שניתנה לו ואין כל מקום להתחשבות בו."

10* שנים אחריות!

על ג'ק המייבש

כאשר תזמיני את המטבח החדש שלך, אל תשכחי לציין גם את שמו של מייבש־הכלים שאת מעדיפה: "ג'ק המייבש". כי "ג'ק המייבש" הוא מייבש־הכלים היחיד שמבטיח לך 10 שנים אחריות, והיחיד שיש לו מיתקן מיוחד לסכו"ם (סכומון).

ועוד יתרונות שמציע לך "ג'ק המייבש":

- מצטיין ביציבות רבה.
- אינו מחליד (עשוי מחומרים פלסטיים).
- מתאים לכל מידת אורך.
- קל להרכבה (בעזרת 4 ברגים).
- מדפים קלים לשליפה (למטרת ניקוי).

"ג'ק המייבש" – גם בעוד 10 שנים יהיה כמו חדש. תתחדשי.

ל.מ.ליפסקי בע"מ

סוכנות בלעדית: פרופילון בע"מ
שווק: יעד רהיטים בע"מ,
טלפון 821524, 03-827248.

* על חלקי המייבש.

מישפט

הדוקטורנט הרתחן

עד שדחף את בנו

היכה הדוקטורנט את הקשיש עד שנפל מחוסר הכרה

נדירים הם הדוקטורנטים הנאשמים ב־פלילים בבית־המישפט. אולם בימים אלה יחל מישפטו של אלכסנדר שייקביץ (32) הנאשם בגרימת חבלה חמורה לקשיש בן 73.

שייקביץ הוא יליד רוסיה, המתגורר כיום בנס־ציונה, ועובד כדוקטורנט לביו־פיסיקה במכון ויייצמן, במחלקת הפולי־מרים. הוא נשוי ואב לתינוק בן 10 חוד־שים. נראה כי אהבתו לבנו הפעוט עזה מאד. שכן, כאשר סיפרה לו אשתו, ורה, שאדם כבן 50 דחף אותה, וגרם לכך שהתינוק נפל מזרועותיה ונחבל בראשו, איבד שייקביץ את קור רוחו.

לפי כתב־האישום, יצא למחרת, בסוף אוקטובר שנה שעברה, ומצא אדם ש־תיארו הלם את תיאור האיש שתקף את בנו. היה זה סטרול סטרולוביץ בן ה־73, המתגורר בסביבה. הדוקטורנט התנפל עליו, הפילו ארצה, היכה אותו בידיו ו־בעט בו ברגליו בכל אברי גופו. הזקן כבר זב דם והתפלש על הארץ מכאבים, והצ־עיר המשיך לחבוט ולהלום בו עד אשר ידו שלו נשברה מעוצם המכות שהנחית על הקשיש.

הקורבן, חסר הכרה, סובל מפגיעות ב־מוחו וחבלות חמורות אחרות, הועבר ל־בית־החולים קפלן ברחובות. כאשר הת־אושש מעט, התגלה כי הוא סובל משיתוק חלקי ומאובדן כושר הדיבור.

אחרי אישפוז ממושך בקפלן הועבר הזקן למוסד בית הרצפלד לטיפול שיקומי.

מישפט זוטא. שייקביץ נעצר, אך שוחרר ממעצרו אחרי זמן קצר. מישפטו אצל השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן עומד להתחיל בעוד ימים אחדים.

בעת הדיון על הארכת המעצר גילה סניגורו של שייקביץ את קו־ההגנה ש־ייינקוט. הוא יטען, כי לזקן היו פגיעות קודמות במוח, ולכן לא החבלות והמכות שהנחית שייקביץ גרמו את מצבו החמור. הסניגור כופר גם בכך כי גילו של ה־קורבן מבוגר כל כך. לדבריו, אין סטרו־לוביץ בן 73, אלא צעיר בהרבה.

טענה נוספת שיעלה הסניגור, לפי ה־פרוטוקול, היא כי ידרוש מישפט זוטא על ההודאה שמסר מרשו במישטרה, מפני שהדוקטורנט אינו שולט עדיין בעברית.

שוד באקדח צעצוע

קשיים בזיהוי וסתירה בין עדויות שונות גרמו לשופט להתיבטות ממושכת

בחודש ינואר השנה, נכנסו שני צעי־רים מזויינים באקדח צעצוע לבנק־הדואר ברחוב יפת, ציוו על הפקידה לתת להם את הכסף, ויצאו משם כשבידיהם 58 אלף לירות. השניים נעלמו מהמקום ב־מכונית פורד אסקורט אדומה.

פקידת הבנק הצהירה, כי תוכל לזהות בוודאות את שני השחדדים, וכי מיבטאם היה מרוקאי, לא ערבי ולא אשכנזי.

סלומון משראוי, המודיע המישטרתי מיפו, ראה מכונית אדומה כזו נוסעת ובתוכה שלושה אנשים המוכרים לו — שניים ערבים ויהודי מרוקאי אחד. כש־התברר לו שאירע שוד, ירד מהאוטובוס שבו נסע אותה שעה והלך לחפש את ה־מכונית ליד ביתו של היהודי. במכונית נמצאו שני כובעים. המישטרה עצרה שני צעירים ערבים תושבי יפו, את חמאד רמזי (19) ופייסל ספורי (18), באשמת ביצוע השוד.

פקידת־הבנק עברה על פניהם פעמיים בעת מיסדר־זיהוי ולא זיהתה אותם. כלבן המישטרה ערך מיסדר־זיהוי כובעים עם כלבו, ורק אחרי ארבעה נסיונות הת־יישב הכלב ליד הכובע שנמצא במכו־נית, וזיהה אותו כשייך לאחד הנאש־מים.

העדות היחידה הקשורת את השניים ל־מכונית הגנובה שנראתה בורחת מהבנק, היא עדותו של נער בן 12, המכיר את השניים, ואשר טען כי ראה אותם במכו־נית. אולם הוא לא יכול היה לזהות מי מהם ישב ליד ההגה. עדותו של הילד סותרת את עדותו של משראוי, שטען כי ראה בתוך המכונית שלושה אנשים, שלא היו הנאשמים.

החוקר לא היכה. רמזי, המיוצג על־ידי מאיר זיו, לא הודה במישטרה ב־מאום, והמשיך, בהתמדה, להכחיש את האשמה המיוחסת לו. גם במיפגש שיזמה המשטרה בין השניים בתחנת־המישטרה, ואשר הוקלט בסתר, יש דברים לכאן ד־לכאן, ובסופו צועקים הנאשמים כי הלבי־שו עליהם תיק.

פייסל המיוצג על־ידי עורך־הדין נחמן גולדברג, הודה במישטרה באשמתו. ה־הודאה נגבתה ממנו בשעה אחת אחרי חצות ונוסף להודאה נכתב כי: „דדון (השוטר החוקר) לא היכה את הנחקר". שורה זו, לדברי הסניגור, מעלה חשדות כבדים באשר לנוהל החקירה. שני הצעי־רים טענו כי הוכו במישטרה, אך בדיקה רפואית לא העלתה כל חבלות טריות ב־גופם.

התביעה ביקשה לעצור את השניים עד תום ההליכים, בין השאר גם בגלל ש־למחרת השוד קנו מכונית ושילמו עבורה 50 אלף לירות. לדברי התביעה — היה זה חלק מכספי השוד. אך הנאשמים טענו כי זהו פדיון צמיד זהב שמכרה אחותו של אחד מהם.

השופט ולך התלבט בשאלה לילה שלם, ולמחרת, אחרי שקרא בעיון את תיק ה־מישטרה כולו, החליט לשחרר את רמזי ממעצר. הוא קבל את טענתו של זיו כי הראיות אינן למעצר עד תום ההלי־כים. לעומת זאת עצר בית־המישפט את פייסל, בעיקר בשל הודאתו במישטרה.

„לא יהיה זה תואם את רגש הצדק של הציבור אם אדם שהעיד על עצמו כשודד בנק, יתהלך חופשי," אמר השופט ולך, ועצר את פייסל עד תום ההליכים ה־מישפטיים.

קטינה לא קטנה

הקטינה הסכימה לבעילה ולצילומי המישגלים, הפרקליטות הסבירה מדוע העמידה לדין את הגבר

שולה* הכירה את אלי (גם שמו נאסר לפירסום) בחודש ינואר בשנה שעברה. היא היתה אז בת 15, והוא היה בן 24. הוא סיפר לה שהוא רווק וחיזר אחריה במרץ. לא עבר זמן רב וחיזוריו נשאו פרי. הצעירה המפותחת הסכימה לקיים עימו יחסי־מין חודש וחצי אחרי ההיכ־רות. הם נהגו להיפגש בבתי־מלון.

השניים לא הסתפקו במישגלים רגילים. והגבר ביצע בה מעשים שונים, שאותם הנציחו בצילומים. הגבר הביא לחדר ב־מלון רמת־אביב את חברו, נתן לו מצל־מה וביקש ממנו לצלם את המעמד.

את התמונות פיתח והחזיק באלבומו. כחודש אחרי שנעשו הצילומים ביקשה הנערה מהגבר שיחזיר לה אותם, אך הוא סירב. היא כעסה, אולי גם מפני שגילתה בינתיים שהגבר נשוי ואב לילד, ואיימה עליו שתפנה למישטרה ותתלונן. אולם היא נתקלה בסירוב מוחלט מצידו להחזיר את הצילומים. הוא עוד הוסיף ואיים עליה, שאם תעיז להתקרב לתחנת־המישטרה ו־להתלונן יהיה זה סוף חייה, והוא אישית ידאג לכך.

תנוחות מסובכות. כאשר ביקשה התביעה את הארכת מעצרו של הגבר, התגלו מעט משיקוליה של התביעה הכל־לית בעת הגשת כתבי־אישום.

מה שהיטה את כף־המאזניים, במיקרה הנוכחי, להגשת תביעה נגד הגבר, היו אימיו על הקטינה.

הסניגור, אהרון בן־שחר, ביקש מהתבי־עה את הצילומים. הוא עלעל בהם בהנאה והציג אותם בפני השופט דוד ולך, וביקש שהשופט יקבע אם אומנם יש מקום ל־הארכת מעצרו של הגבר לפי הבעת פניה של הנערה, ולפי התנוחות המסובכות ש־הונצחו בתמונות. השופט הביט זמן מה ב־10 התמונות שלפניו, והחליט לשחרר את הנאשם ממעצר.

התמונות המעניינות, אינן נשמרות יחד עם התיק כולו בחדרה של הפרקליטה, אלא במקום סתר, יש אומרים בכספת של הפרקליטות.

* השם המלא נאסר לפירסום.

מיכתבים אנונימיים וחיצים מורעלים מתעופפים בראשון - וכל מפיצי הרעל הם רבנים כשרים

לשחוט ולשחד

ראש־עירייה גיבשטיין
ראש בחול

מ יכתבים אנונימיים וכרוזי השמצה אנונימיים הם כלי הנשק במילחמת דת המתנהלת במלוא עוזה בראשון־לציון. הצדדים הנלחמים, כולם רבנים ועסקנים דתיים, שולחים חיצים מורעלים איש ברעהו. במרכז המערכה עומדת המועצה הדתית בעיר.

בראש מחנה התוקפים עומדים חבר המועצה הדתית בראשון־לציון, ישראל קולקר, והרב השכונתי שלמה יגאלי. לקולקר מתנגדים בתוך המועצה, והוא מעוניין לחסל חשבונות. הרב יגאלי ממורמר על שלא התמנה כרבה הספרדי הראשי של ראשון־לציון. שניהם רואים את שורש כל הרע באופן ניהולה של המועצה הדתית, ובמיסגרת מילחמתם בה הם חושפים מעט מן המתרחש בתוכה.

מגילוייהם של קולקר ויגאלי מצטיירת התמונה הבאה:

רבה האשכנזי הראשי של ראשון־לציון, הרב יהודה וואלפא, הוא האיש החזק בקרב המחנה הדתי בעיר. על האופן שבו הגיע למעמדו יש סיפורים מרתקים, אולם מאלפים יותר הם הדיווחים על האופן שבו מנהל הרב את ענייני הדת בעירו.

הפרשה האחרונה שבה כיכב הרב וואלפא היא חתונתם של בני הזוג משה שייף וחנה אוסטרקו, שהתקיימה ב־7 בינואר 1980, באולמי דולפין בתל־אביב. הורי החתן, שהם תושבי ראשון־לציון, הזמינו את הרב וואלפא לעריכת טכס החתונה. אולם למרות שהרב קיבל בשימחה את הכבוד שנפל בחלקו ונענה להזמנה — לא הופיע לטכס החתונה.

תקרית זו יכולה להעיד במידת־מה על אופין ועל שיטותיו של הרב וואלפא. כאשר נשאל למחרת היום לפשר אי־הופעתו, טען תחילה כי השתתף במושב הכנסיה הגדולה של אגודת־ישראל בירושלים. כאשר הסבו את תשומת־ליבו לכך שזו אינה סיבה לאי־הופעה, מבלי להודיע מראש ומבלי לדאוג למחליף, טען כי פשוט שכח את תאריך החתונה.

אולם פרשה זו בטלה בשישים לעומת הפרשות שהצליח הרב וואלפא לצבור, מאז נכנס לתפקידו לפני כעשר שנים.

בשנת 1973 הוציא בית־הדין הרבני הגדול בירושלים כתב־סירוב נגד הרב וואלפא. הוא הוצא בעיקבות אי־ציותו ל־פסק־דין, שהוציא בית־הדין הרבני בתל־אביב, במיסגרת דיון על חלוקת ירושה במישפחתו של הרב. פירושו של כתב־הסירוב הוא חרם גמור על הרב וואלפא.

בעיקבות הוצאת כתב־הסירוב הציע הרב הראשי לישראל, שלמה גורן, בישיבת מועצת הרבנות הראשית, לנקוט בצעדים חריפים נגד הרב וואלפא. אולם הרב וואלפא הצליח לבסס את מעמדו ולפעול נגד החלטת בית־הדין, למרות שגדולי הרבנים פסקו כי הוא עבריין. בין וואלפא לגורן יש גם יריבות על רקע הלכתי. וואלפא הוא קיצוני, ומתנגד לדרכו הפשרנית של גורן. כאשר הגיע הרב גורן לביקור בראשון־לציון, שמר לו הרב וואלפא טינה, ולא בא לקבל את פניו.

כדי להבטיח את מעמדו גרם הרב וואלפא להדחתו של יושב־ראש המועצה הדתית בראשון־לציון, ומינה תחתיו את מנהל

יו"ר מועצה שלינקה
תואר בלבד

בנק המיזרחי בעיר, יצחק שלינקה. וואלפא ידע כי שלינקה לא יהיה מוכן לוותר על משכורתו כמנהל־בנק, ולכן לא יוכל לכהן כיושב־ראש בפועל, המקבל שכר עבור עבודתו, אלא כבובה בלבד. כשהוא משתמש בשמו של שלינקה, מסר הרב וואלפא את סמכויות היושב־ראש לידי אחד מאנשיו, יצחק קדושים, המנהל־בפועל את המועצה, ומקבל על כך שכר.

יצחק קדושים הוא חבר במועצה הדתית בראשון־לציון, המונה 15 חברים, מטעם סיעתו של ראש העירייה. קדושים הורשע בבית־המישפט במסירת דו"ח כוזב ל־שילטונות מס־ערך־מוסף, ונדון לחודשיים מאסר על־תנאי ולקנס של 2000 לירות. למרות זאת לא מצא הרב וואלפא פגם בקדושים, והניח לו לנהל את המועצה הדתית. נוסף על משכורת של ממלא־מקום היושב־ראש, ממשיך קדושים גם להתפרנס מסגדלריה הנמצאת בבעלותו.

ישר לסל

מ אז בוצעו שינויי התפקידים במועצה הדתית בראשון־לציון הושמעו טענות חמורות על צורת ניהולה. כתוצאה מכך נפתחה חקירה מטעם מבקר־המדינה ומבקר־מישרד־הדתות. בין השאר בדקו המבקרים הוצאה של עשרות אלפי לירות על הסעת ילדים לבתי־ספר דתיים, ועל פיקוח ברכב על העירוב בשבת. לפי פרוטוקול המועצה, שולמו יותר מ־78 אלף לירות עבור שירות זה, לאדם בשם בצלאל קוגל. סכומים אלה נתגלו כמנופחים. מהחקירה הסתבר, כי בצלאל קוגל הוא אביו של צבי קוגל, חבר המועצה מטעם וואלפא.

הדברים הגיעו לשיא בבדיקה שנערכה על הנעשה במשחטה העירונית, הנמצאת על אם הדרך לנס־ציונה. הסתבר כי שוחטים מסויימים מקבלים שוחד מספקי עופות. שוחד זה מתבטא בגביית שתי לירות דמי־שחיטה על כל עוף. תמורת השוחד מזייפים השוחטים את מיספר העופות הנשחטים ומדווחים על כמות קטנה יותר מזו הנשחטת למעשה. באופן זה משלמים ספקי העופות אגרת־שחיטה רק עבור חלק מהעופות והשאר הוא רווח נקי.

כספי אגרת־השחיטה זורמים למועצה הדתית. העלמת חלק מהכספים פוגעת בתקציב המועצה. למרות שהעובדות ידועות, לא נעשה עד היום כל צעד כדי למנוע את הישנותו.

ניהול התקציב במועצה הדתית לקוי ביותר. חלק גדול מהתקציב ממומן על־ידי עיריית ראשון־לציון. עד לפני שנתיים היה לעירייה פיקוח חלקי על הכספים, שהתבטא בניהול חשבונות־הבנקים של המועצה. אולם בעיקבות אי־הסדרים החליט ראש־העירייה, חנניה גיבשטיין, למנוע את ההתחכות העירייה, והעביר את הניהול כולו לידי המועצה.

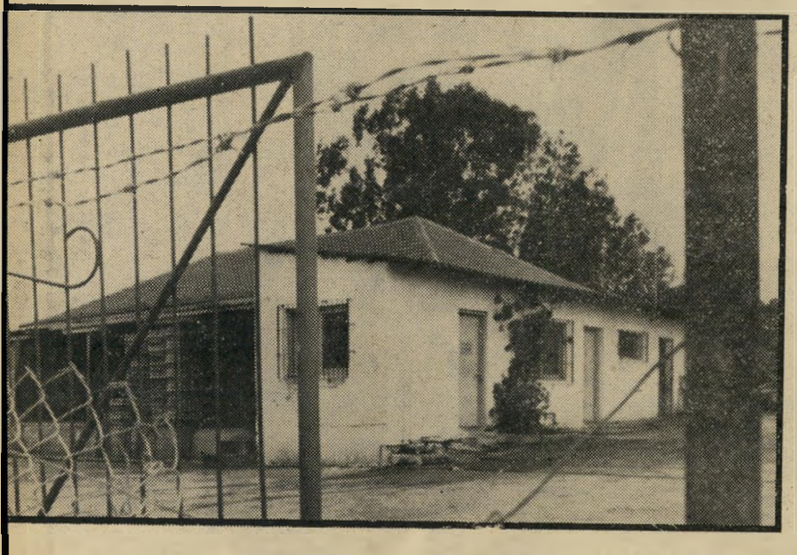
„אני לא רוצה את הצרות האלה," אמר חנניה גיבשטיין. „מאז שאין לנו מבקר בעירייה, אין גם פיקוח על הנעשה במוסד עצה. אני מעדיף שלא להיכנס לפרטים בקשר לניהול הכספים שם. מגיע אלי הרבה מידע, אבל אני לא מתייחס לו. מיכתבים על הנעשה במועצה אני זורק ישר לסל."

מסע השמצות

מ דיניות זו של הזנחה מצד העירייה והטמנת הראש בחול, מאפשרת את המשך התוהו ובוהו במועצה. למרות שהיא מזרימה כספים למועצה, אין לעירייה כל פיקוח על הנעשה בהם. בהעדר מבקר אין מי שיתריע על המחדלים, וראשי המוסדות אמצעי כדי להשיג את מטרותיהם."

שלינקה טען, כי „אם היה שמץ של אמת בכל הדברים האלה, היינו פועלים מיד לתיקון המצב. אבל מכיוון שאלה דברים חסרי־שחר, אין מה להתייחס. מי שמתייחס אליהם עושה טעות. אסור להקשיב לאנשים האלה."

מעבר לוויכוח בולטת העובדה, כי לא קיים כל פיקוח ממשי על פעולות המועצה, והיא אינה נותנת דין־וחשבון לאיש. למרות שלמאשימים מניעים משלהם, יש לבדוק את הדברים לגופם.

בית־המיטבחיים בראשון־לציון
כספים נעלמים

הרב וואלפא
כתב סירוב

עצה מנצלים את ההפקרות עד תום.

מבחינת החוק מתבטאים אי־הסדרים בנושאים הכספיים. אולם ההפקרות שולטת גם בתחומים אחרים. כך מתבצעים מינויי רבנים לשכונות שלא על־פי הכישורים, אלא בהתאם ליחסים אישיים ועמדות פוליטיות. בקרב הרבנים בעיר שוררת אווירת לינץ', וכל אחד פוחד לעורו.

הרב וואלפא ויושב־ראש המועצה שליטקה מכחישים בתוקף את האשמות. „אין יסוד לדברים האלה. הכל שקר וכזב," טען הרב וואלפא. „זה מסע השמצות, שנמשך כבר כמה שנים. מארגנים אותו מתחרים פוליטיים, שאינם בוחלים בכל

לחופש נולדתי!

הזמנים השתנו.
איזו נערה היתה מעלה בדעתה לעשות פעם מה שאני עושה בימי המחזור החודשי שלי?
אני רוכבת, שוחה ורוקדת בחופשיות וללא דאגה. הכל בזכות טמפון או־בֶּה, המומלץ לכל נערה צעירה החל ממחזורה הראשון. לאו־בֶּה שלושה דרגות ספיגה: **מיני** - לבתולה ולנערה המתבגרת, **נורמל** - לנשים עם דימום רב. או־בֶּה בעל כושר בעולם, מתרחב ואוטם בפני דימום וריח. או־בֶּה להחדירו. או־בֶּה אינו זקוק למוליכים: והוא בפנים. בלתי מורגש ונעלם מעיני כל. או־בֶּה בקטנותו. אני נושאת אותו בכיס הג׳ינס או בארנק הכסף שלי.

נסי את או־בֶּה אין טוב ממנו.

גדלים, בשלש למרבית הנשים הספיגה הטוב קטן וקל דחיפה קלה גדולתו של הקטן של

לכ׳ ענת עצמון
או־בה מח׳ ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____

□ משתמשת בטמפונים
□ לא משתמשת בטמפונים

o.b.
הטמפון הקטן
שכבש את העולם

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 909
תאריך: 17.3.1955

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, צירפם כתבה נרחבת תחת הכותרת „מדוע אני שוכח שביתת רעב" מאת משה ברק, לוחם תש"ח וצייר, שהרבנות וחוקי־הדת מנעו ממנו את האפשרות לשאת לאשה את בחירת ליבו, אוריה. בכתבה תיאר ברק את סיפור אהבתו לאוריה, ואת התהליך שהביאו לייאוש ולשביתת־רעב.

במדור החברה של השבועון התפרסמה כתבה מצולמת, כתבת־שער, שתיארה את שימחת חג הפורים ברחובות תל־אביב. בשער האחורי פורסמה כתבה יוצאת־דופן, תחת הכותרת „הפושע שהפך לגיבור לאומי", שתיארה את תרומתו של רב־הפושעים הבריטי, ארנולד („אדי") צ'פמן, לשירות המודיעין הבריטי בימי מלחמת־העולם השניה.

בשער הגיליון: המון חוגג פורים.

משה ברק שובת רעב ✱ מאיר הר־ציון נוקם רצח

אחותו ונאסר ✱ מה־טסו־יאן כותב ל„עלון הפלמ"ח"

גיבורי האחמול

הצייר משה ברק צם במשך 17 יום, ואז חדל משביתת־הרעב שלו. כעבור זמן הוא עזב את הארץ, ברומה לצעירים רבים שמדינת ישראל של שנות ה־50' לא נראתה להם.

מה עלה בגורלו של משה ברק?
מה היה סופו?
קוראים שיש להם מידע כלשהו בנושא זה, מתבקשים לפנות לי־מדור „זה היה העולם הזה שהיה" במערכת „העולם הזה".

במדינה

מדוע אני צם

לפני כשנתיים וחצי פגשתי את אוריה בחיפה, על הכרמל. לא ידעתי שהיא נוצ־ריה, והדבר גם לא עניין אותי. אחרי כמה זמן נתברר לנו שאנו מאוהבים איש ב־רעותו. עברנו להתגורר בעין־הוד. בתח־חלה חיינו על חרובים ועל תאנים. ישנו ללא מזרון, ונוכחנו לדעת שבקשיים האלה מתחזק הקשר ביניינו. אחרי שתי שנות חיים בצוותא, החלטנו להינשא.

עד אז הייתי אדיש למדי כלפי חוק־הנישואין. גם כלפי הדת בכלל. הלכתי לברר איך אני יכול להינשא. פתאום עלתה לנגד עיני מפלצת איומה: הוריה של אשתי נוצריים. היתה אפשרות להערים על החוק בצורה זו או אחרת, ולתת הצ־הרה כוזבת. יום אחד החלטתי: לעזאזל, למה אני צריך לעקוף את החוק? מה פת־אום אני צריך לפנות לאוריה ולהגיד לה להתגייר?

הגעתי למסקנה שבעצם המישפחה היא היסוד הראשוני של המדינה, של החברה. וברגע שכופים עלי חוקים דתיים, שלא מתאימים לא לי, לא למצפוני ולא ל־רעייתי, הרי שכבר מכתיבים לי מראש איך להקים את מישפחתי. ואז התחלתי לח־שוב: בעצם לשם מה נפלו חברי, ובכלל, אם איני יכול להקים את מישפחתי בהתאם למצפוני שלי, כמה חופש, מבחינה רי־אלית, נשאר לי כאזרח המדינה?

בשבת אסור לי לנסוע כרצוני. אסור לי לאכול מה שאני רוצה. ובקרוב יגידו לי גם איך להתלבש. ייכנסו אלי למיטבח ויבדקו מה מבשלת אשתי. עוד יגידו לי שאת בני צריך לשלוח לחדר, ולא לבית־ספר. ובכלל, איפה ההתחלה ואיפה הסוף לדת הזאת?

אם אין חופש האזרח בארץ, אז מה היא הדימוקרטיה? להפוך עבד למפלגות העומדות מאחורי הדת.

ובכן, ישבתי וחשבתי מה לעשות. ידעתי שאני בסך הכל אזרח פשוט. בידי אין מפלגה, ולא קרנות. גיליתי עד מה עלוב ומדכא הוא ערכו של האזרח. ראיתי את האדישות שאחזה בי ובאחרים.

פתאום עלה בלבי רעיון: אולי להכריז על צום? לנגד עיני יחס הציבור לפעולה כזאת וגם יחסם של מחוקקי החוקים. ראי־תי בבירור מה הם הקשיים העצומים ש־אני עומד מולם. אני מאמין שאמן לא יצליח לעולם ליצור אמנות באם לא יהיה בראש ובראשונה כנה עם עצמו עד הסוף. אינני איש פוליטיקה, אינני חסיד מפלגות או מפלגה מסויימת. אבל החופש שלי ושל הקרובים לי חשוב לי יותר מהאמנות. כי בלעדיו האמנות לא קיימת ולא תתקיים. ואז החלטתי ללכת עד הסוף.

„כבוד הוא להקריב את חיי..."

צום זה אינו בא ללחוץ על הכנסת המכו־נה בדת, אלא להאיר את עיניה למציאות מסויימת. אני משוכנע שהציבור הישראלי הבוחר את נבחריו מבין זאת כדבר מובן מאליו. ישנה דיעה שחוק הגישואין בא לשמור על דמותו של העם היהודי, על צביונו. אני חושב שצביונו של העם ב־ישראל ייקבע על־ידי מצבו הגיאוגרפי, על־ידי הלשון המשותפת לעם בארץ, על־ידי מנהגיו הנובעים מתוך חיי היומיום, ועל־ידי שאיפותיו הלאומיות. אך לא על־ידי חוק נושן ומיושן שאבד עליו הכלח.

באם תשנה הכנסת מיד את החוק, היא תוכיח את דאגתה האמיתית לאזרחיה. ה־עקרון למענו אני צם, הוא נעלה ביותר וצודק ביותר. אני אראה זאת לכבוד להק־ריב את חיי למען עקרון זה, באם יהיה צורך בכך. אך אם ישנו מישהו החושב שלמדינת ישראל תצמח תועלת מכך, ש־אאלץ לצום עד הסוף, אינו אלא טועה. אם הכנסת תתן לי לצום עד הסוף, היא רק תוכיח בכך שמדינה זו אינה אותה מדינה דימוקראטית, חופשית ונאורה שחלמנו עליה בימי הקרבות.

חופש האדם קודם לכל דבר אחר. אם אנו כורתים את החופש הראשוני מאזרחי הארץ, הננו כורתים את העץ עליו אנחנו יושבים.

משה ברק

משה ברק מחבק את ידידתו אוריה

הצייר משה ברק וידידתו הנוצרית אוריה, שיצאו למאבק נגד הרבנות, המונעת מהם נישואים כדת וכדין בישראל.

הווי

הגנרל הסיני

כשהכינו בשבוע שעבר חיים חפר ודן בן־אמוץ את מדורם השבועי ילקוט הכזבנים למשא, המוסף הספרותי של למרחב, החי־ליטו לעשותו עוד יותר טוב מן הרגיל. אחרי הכל, נועד מדורם הפעם לגיליון פורים.

הטוב בכזבים שסופר השבוע ביקוט הכזבים היה זה על איש אפיקים לסק־גלילי, כיום סגן־אלוף אליעזר גלילי, עורך ירחון צה"ל מערכות. סיפרו חיים ודן:

„לסייה, עורך מערכות, היה ידוע תמיד כבעל זכרון יוצא מן הכלל. תגיד לו צי־טטה צבאית והוא יגיד לך מי כתב אותה, מתי ולמה. תגיד לו ציטטה והוא יגמור לך אותה ויגיד לך מי אמר אותה, מתי ולמה? עלון הפלמ"ח, ירחון הפלמ"ח ב־מחתרת, היה משתמש לעיתים קרובות ב־ציטטות גם כדי להשלים את העמוד וגם כדי לחנך את החברה. יום אחד נגמרו להם הציטטות, ועל האימרות של לוחם־החופש האיטלקי גאריבלדי כבר מזמן הח־לט שלא לחזור יותר מחמש פעמים. צי־צלו ללסיה. התברר שהוא איננו בעיר. שברו לעצמם עובדי המערכת את הראש ולבסוף המציאו ציטטה: „לא די לשבור את כוחו של האויב — יש לשבור גם את רוחו". כולם נהנו מהאימרה, ואחד אפילו אמר שהיא מצויינת. הדפיסו אותה בחו־ברת, וחתמו מתחתה: מה־טסו־יאן (גנרא־סיני מהמאה הי"א).

סיכמו רבי־כזבנים חיים ודן את המעשה בגנרל הסיני: „אומרים שאת כל החופש הממושך שלסיה לקח לעצמו באותה שנה הוא הקדיש לחיפוש הגנרל הסיני במקורות ובאנציקלופדיות."

חמרורים

● **נולד.** לשחקן הבימה **יהודה אפ־רוני**, 25, ולאשתו, זמרת סופראנו, **אולי שוקן**, 24, בלונדון: הבן הבכור, ליאור.

● **נולדה. לשבתי** (המישפחה הגדו־לה של שי"ן סי"ת) **טבת**, 27, סגן־עו"ד שבועון צה"ל, במחנה, בעת מילחמת ה־שיחרור וכיום כתב־כוכב של הארץ, ו־לאשתו **אורה** („גילדה"), 22, בתם ה־בכורה.

● **נולד.** לאיזיק רמבה, 48, סוו־הבוקר בניו־יורק ובאו"ם, ולאשתו שושנה, ילדם השני, בן. רמבה התפרסם כנצ־בית"ר בפולין (לפני **מנחם בגין**) וה־מזכירו הפרטי של **זאב ז'בוטינסקי**, ועורך היומון הרוויזיוניסטי הטרומדינתי המשקיף.

מהם חיים?

נפש בריאה
בגוף בריא

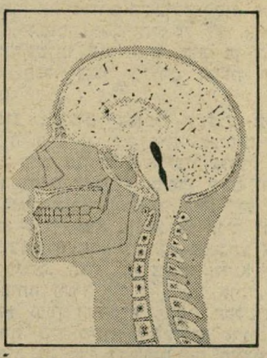

אמצעי התקשורת המודרניים נוגעים בנושאים רבים וחשובים בתחום הרפואה: הפלות, סמים, בעיות תורשה, שתילות איברים, זיהום סביבתי, השפעות פימיות על מערכת המוח ועוד. לפיכך זקוק כל אדם למידע אנציקלופדי נרחב על מבנה גופו ופעילותו ועל הסיבות למחלות ולמניעתן.

האנציקלופדיה הרפואית למשפחה – חוברה ע"י טובי הרופאים באוניברסיטאות אירופה וארצות הברית ונערכה בארץ בידי פרופסור יעקב רותם. הנושאים בה סודרו בסדר אלפביתי והם מלווים באלפי תמונות צבעוניות על נייר כרומו משובח.

האנציקלופדיה הרפואית למשפחה – שפע של מידע על כל סוגי התרופות, הרכבן, והשפעותיהן על בני האדם. לאנציקלופדיה נספחים בנושאי הרפואה הספורטיבית, בטיחות וגיהות בתעשיה ועוד.

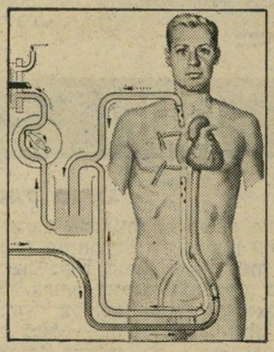

הופיע זה עתה
כרך מס 2
של
האנציקלופדיה
הרפואית
למשפחה

על: הריון, הולדה, הורמונים, גלולה, הפרעות, הסתיידות. על נושאים אלה ועל עשרות נוספים תמצאו הסברים מאלפים ואינפורמציה עדכנית

עוד מפעל בלעדי של
תרבות-לעם

לכב': תרבות לעם — ארלזורוב 144 ת"א.

אני מעוניין בפרטים נוספים על ה„אנציקלופדיה הרפואית למשפחה" אשמח לקבל מכם אינפורמציה נוספת זו וללא כל התחייבות מצידי.
לקבלת אינפורמציה נוספת בטלפון חייג 234241, 234613.

בימים א', ג', ד' בשעות 10.00—14.00
בימים ב', ה' בשעות 16.00—19.00

שם משפחה ופרטי _____

כתובת: _____

ת.ז. _____ **חתימה** _____

ספר ראשון ישלח תוך 10 ימים. יתר הספרים ישלחו עם הופעתם עד סוף 1980.

רכוש עוד היום את **10** הכרכים המהודרים במחיר ללא תקדים.

...התשובה באנציקלופדיה רפואית למשפחה

נמר של עיר

הם תופרים צילינדרים לטכס הענקת „פרס נובל" ✱

שירת האדמה ✱ סרג'נט קרומהולץ מספר ✱ האקדמיה.

מינהל ההסברה ועלוקות עסקונת הספרות העברית

תולעי תרבות

השוודים

„חדר־העבודה של אדונים אלו, הוא מופלא במידותיו. פורצאת נוחות ומכוד־רות מסביב לשולחן ישר זוויות. כמה רהיטים העשויים עץ ורדין, ויצאות של פאטין לאורך החלונות קטני הזגוגיות. פסל־ארד מזהב בקצה השולחן, זה של הממשורר קארל מיכאל בלמאן הפורט על הנבל כדי לשעשע אותם האדונים" — כך מתאר עד ראייה את המקום שבו נערכות בכל יום חמישי בשבוע, בעיר העתיקה של שטוקהולם, ישיבות האקדמיה השוודית, המופקדת על הענקת פרס נובל.

מזה כמה שנים, עושים כמה מחברים מקומיים, כל שביכולתם על־מנת שכתביהם יגיעו לדיון, בין חברי האקדמיה השוודית. הענקת הפרס לסופרים יהודיים כסול בלו ויצחק בשוויס־זינגר בשנים האחרונות ולש"י עגנון קודם לכן, הביאו את התי־אבון למחברים המקומיים שבהם עוסקת רשימה זו.

מסתבר, שבכמה מהטרקלינים הצדדיים של הספרות הישראלית מתפתח לפרס זה יחס, כאילו היה משהו בין פרס ברנר לפרס קוגל, ומחברים אלה החלו לתפור סמוקינגים ולמדוד צילנדרים לזכייה בפרס נובל, אם לא מטעם האקדמיה השוודית, אז מטעם עצמם.

רכילות שכנראה אינה מרושעת, ויש לה יסוד רב במציאות, היא הרכילות המספרת, כי בנימין תמוז, הגולה באחרונה בלונ־דון, תבע ממו"ליו לתרגם לשוודית את סיפרו רקוויאם לנעמן, וכאשר אלה סירבו השתבשו היחסים ביניהם.

התסריטאי והעיתונאי יורם קניוק מסתובב מזה חודשים רבים בחוצות עיר הקודש, כאשר אחריו מדובבת ה.מתרגמת האישית' שלו לשוודית, אשר בידיה הפקיד את הרקת כתביו ללשונם של האבירים הגבוהים ובהירי השיער.

יוצאים מהכלל, הם הסופרים והמשוררים, ממעלתם של יצחק בן־נר, עמוס עוז,

תמוז קניוק שחר

פרס ברנר + פרס קוגל = פרס נובל

או יהודה עמיחי, שאינם עושים דבר על־מנת שכתביהם יראו אור בשוודית, וכתביהם רואים אור, בלשון זו, בשל טיבם, ואיכותם, והעניין הספרותי והתרבותי שהם מעוררים. סביר להניח, שמאחר שהאדונים של האקדמיה השוודית אינם ממונים מטעם עסקני אגודת־הסופרים העבריים, שאם בעתיד יועניק פרס נובל לסופר ישראלי כלשהו, הרי הפרס יוענק על איכות, ולא על עסקנות או תגופה.

פועל בשנתיים האחרונות, באינטנסיביות רבה לתירגום של לפחות יצירה אחת משלו, לשוודית, במטרה, שיצירה זו תוגיע גם את אותם אבירים, המתכנסים בעיר העתיקה של שטוקהולם. מסתבר, כי מדובר כנראה ב.נגיף שוודי". הפולקלור הירושלמי מספר כי דויד שחר (היכל הכלים השבורים).

תמליץ

משהו קרה

רשימת־הספרים המומלצת של „נמר של ניר" לחודש מארס 1980, מקיפה את הספרים הבאים:

●● בשירה בולטים ספריהם של המשורר בן נצרת, מישל חדד הצטב־רות שראה אור בהוצאת הקיבוץ־המאוחד ●● ספר שירה נוסף, הבולט בייחודו למרות היותו כבול בכבלי נוסטאלגיה מתקתקה, הוא ספר שיריו החדש של יורם טהרלב הנשיקה הראשונה שאף הוא ראה אור בהוצאת הקיבוץ־המאוחד ●● ספר פרוזה מעו־לה ויוצא־דופן, הוא השלג השחור מאת סופר הבלשים ג'ורג' סימנון. הספר שראה אור לפני כ־25 שנה בתרגום עברי, ראה אור מחדש, והפעם בהוצאת כתר ●● אין ספק שסיפורו השני של ג'וזף הדר משהו קרה הוא חוויה מרתקת, שבכוחה לחשוף לא מעט מהעולם של החלום האמריקאי, כפי שזה משתקף בעיני מחבר מילכוד 22, הספר ראה אור בהוצאת זמורה ביתן מודן ●● מי שטרם קרא את סיפרו השלישי (למבוגרים) של יצחק בן־נר אחרי הגשם שראה אור בהוצאת כתר מומלץ לו לעשות כן ●● ס. יזהר במיטבו מצוי בסיפור החורשה בגבעה שראה אור במהדורה מתוקנת בהוצאת הקיבוץ־המאוחד וקרן תל־אביב לספרות ולאמנות ●● מוחתן מעולה הוא הברירה השטנית פרי עטו של פרדריק פורסיית (מחבר נשיא על הכוונת, תיק אודיסה וכלבי המיל־חמה). הספר ראה אור בסיפרי שין־שין שבהוצאת שוקן ●● קובץ מעניין ובעל חשיבות הוא הקובץ לאה גולדברג: מיבחר מאמרים על יצירתה שליקט א.ב. יפה, ובו מיבחר מאמרי ביקורת על יצירתה של המשוררת המנוחה לאה גולדברג. בולטים ב־קובץ מאמריהם של עזרא זוסמן, נתן זך, א.ד. שטראוס ואפריים ברויאר. הקובץ ראה אור בהוצאת עם עובד וקרן תל־אביב לספרות ול־אמנות ●● שלושה סיפרי מדע בידיוני שראו אור באחרונה, והם מומלצים: רוברט היינליין מנהרה בשחקים בהוצאת מסדה; הכוח מאת פרנק מ. רוזנבאום ונתיב התופת מאת רוג'ר זילאזני, שניהם בהוצאת כתר ●●

תרגום

אבא בגידה ואמא אדמה

בשעות אחרי־הצהריים של ה־26 ביוני, שנת 1943, קיבל אדולף היטלר באחוזתו בארגהוף את פניו של הסופר הנורווגי בן ה־83, וחתן פרס נובל (לשנת 1902) קנוט המסון. היטלר הצהיר בפני הסופר הדגול: „אני מרגיש שאני קשור אליך, משום שחיי דומים במובן מסויים לחייך." השניים נכנסו פנימה לפגישת־עבודה. כעבור שלושת רבעי שעה יצאו מהפגישה היטלר כועס והמסון בוכה.

כאשר תמה מילחמת העולם השנייה, ערכו שלטונות נורווגיה מישפט לקנוט המסון. הסופר הושם במאסר־בית. בדצמבר 1947, אחרי שאושפז במירפאה פסיכיאטרית, הוטל על המסון החירש, בן ה־88 קנס בסך 425,000 קרונות על הנזק שגרם לארצו כאוהד־הנאצים, וכתומך של שליט נורווגיה מטעם הנאצים קוויזלינג.

הדיעות והפרשנויות בדבר מעשהו או בגידתו של המסון שנויות במחלוקת מאז ועד היום, ורק באחרונה ראה אור בנורווגיה ספר, המנסה לפענח את מעשיו של המסון. תיאוריה מקילה אחת טוענת, כי בדומה לסופרים אירופאים אחרים, שחשו את הזעזוע שתיעוש העולם מביא, הטיף המסון את הקשר לעולם הקדום, ולשורשים שב־אדמה, ובמקביל, האמין שבהיטלר, ובתנועה הנאצית, מצוי המכשיר שישיב את האדם האירופאי אל „ברכת האדמה".

המסון מת מקולל וכימעט נישכח.

באחרונה באה עדנה מחודשת ליצירתו של המסון בתרגום לעברית. בהתחלה היו אלה רעב ופאן שראו אור, ואחרי זה, הגיע תורו של ברכת האדמה שראה אור באחרונה*. ברכת האדמה שראה אור בשנת 1917, בדמדומי מילחמת־העולם הראשונה, הביא, שלוש שנים מאוחר יותר, להענקת פרס נובל להמסון (1920). ספר זה כמו ביטא את המרירות של החוזרים מהמילחמה העולמית, אשר חיפשו קרקע להניח בה את שורשיהם הפצועים.

קרקע זו, היתה האידיליה של המסון, המוליכה את גיבוריו, יצחק ואשתו אנגר המתיישבים בשממה, בארץ ללא בעלים, והופכים אותה תוך תקופה קצרה לארץ

* קנוט המסון — ברכת האדמה; מנור־וגית: ניסן טורוב; עריכה: יותם ראובני; 363, הוצאת שוקן (כריכה רכה).

אנתולוגיה ישראלית

יהודה עמיחי

ירושלים מלאה יהודים משמשים

יְרוּשָׁלַיִם מְלֵאָה יְהוּדִים מְשַׁמְּשִׁים בְּהִסְטוֹרְיָה,
יְהוּדִים יָד שְׁנִיָּה, עִם פְּגִימוֹת קַלּוֹת, זוֹלִים יוֹתֵר.
וְהָעַיִן לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה כָּל הַזְּמַן. וְכָל הָעֵינַיִם
שֶׁל חַיִּים וְשֶׁל מֵתִים נִשְׂבָּרוֹת כְּמוֹ בִּיצִים
עַל שִׂפַּת הַקְּעָרָה לַעֲשׂוֹת אֶת הָעִיר
עֲשִׁירָה וְשִׂמְחָה וְתוֹפַחַת.

יְרוּשָׁלַיִם מְלֵאָה יְהוּדִים עֲיֵפִים
וְהֵם מְצַלְּפִים תָּמִיד מֵחָדָשׁ לִימֵי זִכָּרוֹן וְחַג
כְּמוֹ דֻּבִּים מְרֻקָּדִים בְּכַאב רַגְלַיִם.

מַה יְרוּשָׁלַיִם צְרִיכָה? הִיא לֹא צְרִיכָה רֹאשׁ עִיר,
הִיא צְרִיכָה מְנַהֵל קִרְקָס, עִם שׁוֹט בְּיָד
לְאֶלֶף נְבוּאוֹת וְלָאֱמֶן נְבִיאִים לְדַהֵר
סָבִיב סָבִיב בַּמַּעְגָּל, וּלְלַמֵּד אֶת אֲבָנֶיהָ לְהִסְתַּדֵּר
בְּמַבְנֶה נוֹעָז וּמְסֻכָּן בְּקֶטַע הַסִּיּוּם.

אַחַר כָּךְ הֵן קוֹפְצוֹת לְמַטָּה עַל הָאָרֶץ
לְקוֹל תְּשׁוּאוֹת וּמְלָחְמוֹת.

וְהָעַיִן לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה וּבוֹכִיָּה.

השיר „ירושלים מלאה יהודים משומשים" הוא אחד משיריו החדשים של המשורר יהודה עמיחי, העומד לראות אור בקובץ „שלוות גדולה: שאלות ותשובות", בהוצאת „שוקן".

נמר של נייר

(המשך מעמוד 69)

פרחח. זה סיפור של פשטות מלל ותיאור, שדיוקנו של יצחק השתקן, הגברתן החוסך מילים של ביטוי, ומחפש את כל עולמו בחיק הטבע. יצחק ואנג'ר הינם כאדם ותווה, שבהם מתחילה לה ההיסטוריה הישנה־חדשה. זה סיפור של פגניות מהולה

קנוט המסון
„היטלר כעס, והמסון בכה

ביראת־שמים, אהבה ברצח, אמונה וחטאים. ברכת האדמה הוא עולם של סלידה מפני ההשכלה, מפני החוכמה והתיחכום. זה עולם שבו המיסחר בזוי, והחקלאות היא אידיאל שאין שני לו.

ברכת האדמה היה בחינת ספר מוביל, ספר מתנך, ספר המעיד על האידיאל של החלוצים שבאו ליישב את ארץ כנען. החלוצים שבאו לקדש את עבודת־האדמה על המיסחר של הוריהם בגולה, החל בסידקית וכלה בבנקאות. זה ספר שמש־תמשים בו בעירבוביה גיבורים תנ"כיים, אידיאלים של טולסטוי, ומאבק בשחיתות המכונה של המאה ה־20. זה פן נוסף לטולסטויאניות העברית, נוסח **א"ד גורדון**, שהשפיעו כפי שהשפיעו על דור־המייסדים. ברכת האדמה הוא סיפור של עולם עם אידיאלים, עולם של אידיאליס־טים, שהשפעתו רבה עד למאוד על הספרות הארצישראלית של בין שתי מילחמות־העולם, השפעה ניכרת למדי.

אם כי קשה להתעלם מהבגידה של המסון בערכי העולם הנאור, ומתמיכתו בהיטלר, אך אין ספק, שהמילים, וחלום השיבה שלו לאדמה, מתמזגים במכלול הרעיונות בנוסח האציל הפרא של **רוסו**, ואחרים, שהאמינו בעולם טוב ויפה.

מדע שימושי

אסותא

פירסומים שונים טוענים כי הישראלי המצוי הוא זולל תרופות מהגדולים שב־עולם. נראה שאין אותו ישראלי מצוי, יודע ולו אף ידיעה קלושה ביותר, את השפעתן של מרבית התרופות שהוא נהג ליטול בשקיקה שכואת. אינו יודע כי „למען בריאותו" הוא מביא על עצמו גלריה שלמה של תופעות לוואי, שליליות ברובן.

ד"ר שמעונה יוסלסון סופרסטיין, מרצה לרוקחות קלינית, בבית־הספר לרוק־חות של האוניברסיטה העברית בירושלים, פירסמה בימים אלה את המדריך למידע וייעוץ תרופתי *. מדריך המביא את השמות הבינלאומיים המקובלים של התרופות, במקביל לשמות ההפצה המקומיים שלהם (מסיבות של קופירייט וזכיונות), תוך פירוט כמויות המינון של מרכיבי התרופות, ומיון השפעות הלוואי לחיוב ולשלילה.

המדריך למידע וייעוץ תרופתי הינו ספר חובה בכל מקום שבו משתמשים בתרופות, מאחר שהוא מבהיר ומפרט למעיין בו, את עולמה של כל תרופה. מוטב לומר

* ד"ר שמעונה יוסלסון סופרסטיין — **מדריך למידע וייעוץ תרופתי**; הוצאת י"ל מאגנס; 604 עמודים (כריכה קשה).

„אסותא" ושבולם יהיו בריאים, אבל רצוי שספר זה יהיה בכל בית למיקרה של ימי סגריר.

תיעוד

המרד הגדול

מה שכונה במשך קרוב לשני דורות „המאורעות 36—1939" והמוכר כיום יותר כ„מרד הערבי הגדול" זכה עד כה לתיעוד מוגבל למדי, כאשר הבולט בו הוא סיפרו של **ד"ר יהושע פורת** ממהומות ל־מרידה: התנועה הלאומית הערבית הפלס־טינית 1929—1939 *. מעטים מאוד הם הכתבים המביאים חוויות אישיות ישירות מאותה תקופה, חוויות שיש בכוחן לצרף את מימד החוויה האישית לרישום הקורות ההיסטורי היבש.

ספר אישי, המתאר את המרד הערבי הגדול מצד המימד־האישי, הוא סיפרו של

חביב כנען
כובע קולפאק קוזאקי

העיתונאי הוותיק **חביב כנען** (מקודם: קרומהולץ), שהיה, מיד עם עלייתו ארצה בגיל 22 לשוטר במישטרת המנדט הברי־טית, וחווה וראה את את „המרד הערבי", החל בהרי ג'נין דרך תחנות־מישטרה בכפרים שבהרי־יהודה, וכלה בתחנת־המישטרה ברובע היהודי של העיר־העתיקה, שחביב כנען היה מפקדה. סיפרו של כנען הנושא את הכותרת בעיני שוטר פלש־תינאי **, מביא סיקור של אותה תקופה מכלי ראשון. כנען מעלה גלריה עשירה של דמויות, שבהן נתקל במהלך שירותו במשטרה, אם ב**בנימין מיזיר** הארכי־אולוג הצעיר (מאוחר יותר פרופ' **בנימין מזר**), או ב**חג' עבדאללה** שהצטייר בעיני הערבים כהתגלמות חדשה של **דורנם אישי־ערב**, והתגלה מאוחר יותר כרב־המרגלים הסובייטי: **ג'והן פילבי**. חביב כנען, מוהל בסיפרו מזיגה פשוטה ועניינית בין עובדות היסטוריות לבין חוויותיו האישיות. בין הצהרות של הנציב־העליון, לבין מחירי הנסיעה מירושלים לתל־אביב. במישטרה הפלשתינאית, היה כנען עם כובע קולפאק קוזאקי שחור מעוטר בסמל הכתר הבריטי לראשו, ומדי חאקי קולוניאלים.

דומה שלא במתכוון, נכנס כנען לוויכוח הנוכחי בנושא ה„יישות הפלשתינאית" בפרק שלו על השביתה, אירגונה והנהגתם של ערבי פלשתין, ותפקידו של הוועד הערבי העליון. זה סיפור הזרע שנטמן לפני למעלה משנות דור, זרע שטרם איפשרו לו לצמוח. זרע שקיים, ומאורעות הדור מאז ועד היום מעידים את דבר קיומו.

למיקרא סיפרו של חביב כנען, זימזמה באוזני כל הזמן בדיחת־זוועה שסיפר לי ברמאללה, לפני כמה שנים, צעיר ערבי: „פעם היו בארץ ערבים, בריטים ויהודים, והיום יש ערבים ויהודים והיהודים הם גם

* ראה אור בהוצאת „עם עובד".

** חביב כנען — **בעיני שוטר פלשתינאי, סיפור לידתה של ההתנגדות הפלשתינאית**; הוצאת מסדה; 223 עמודים (כריכה רכה).

בחטף

הזהות הספרותית של זבולון המר

* ההבדל בין מלאכת־ חשבת למלאכת־מחשב * המסר של בוסר

●● מיני־שערוריה ספרותית עומדת להתחולל בקרוב עם פירסומו של כתב־עת חדש, ליצירה יהודית תחת הכותרת זהות. עורכו של כתב־העת הזה, ד"ר **נפתלי חוקר**, שלצידו ישמשו שנים, והם **היץ? וויס**, תלמיד מאוניברסיטת בר־אילן, ופרופ' **יהודה פריד־לנדר**. לדעת לחשנים מעולם הסופרים הדתיים, מסתבר כי כתב־עת זה זכה לחסותו האישית של שר־החינוך־והתרבות **זבולון המר**, והראייה, שהפרופ' פרידלנדר הנ"ל, הינו ראש הוועדה שהשר מינה במועצה לתרבות ולאמנות, להקצבות של תמיכה בכתבי העת לספרות. לדעת אותם חוגים, נועד לכתב־עת זה, לשמש תפקיד זהה לתפקיד שהשנתון סימן קריאה שימש בימי שלטון המערך, והמועצה לתרבות שבראשות הגב' **לאה פורת** ●● המשורר והמתרגם **משה הנעמי**, שנודע בתרגום המעולה של שירי **ריינר מאריה רילקה** לעברית, העיר על ההבדל הבולט שבין תרגומו של הפרופסור (לבא דוקטוראט) **בנימין הרושובסקי** (ה. בנימין, גבי דניאל) לסיפורי **שלום עליכם**, לעומת תרגומיו של **י"ד ברקוביץ**, חתנו של גדול סופרי האידיש, שההבדל הוא „ההבדל בין מלאכת המחשב של הרושובסקי למלאכת מחשבת של ברקוביץ..." ●● המשורר הפולני/עברי **יעקוב בוסר**, העורך נסיונות בלתי־חדלים ליצירת תדמית כעורך, מפרסם עיתון שולי, תחת הכותרת עיתון 77 (1000 עותקים מכירה לעומת 5000 של ירחון כפרוזה). בניסיון להגברת תפוצה ערכה גב' בשם **פינה מייזליש** ראיון־מוזמן בידיעות אחרונות עם בוסר, שבתשובה לשאלה: „כיצד נולד עיתון 77?" החליק את העובדה האמיתית, שעיתונו זה נולד לאחר שהוא פוטר ממשרתו כעורך פרוזה שעמד לפשוט את הרגל ●● דוגמה נוספת לבנאליות ולרדידות של הבידור הישראלי, הפושה באחרונה בכל חלקה טובה, היא מופע יחיד של זמרת בשם **פאנדרה ג'ונסון**, העומדת לקרוא למופע שלה הגברת עם הפטרוזיליות, משורר תל־אביבי תמיר קומה הציע בנוסח זה, מופעי בידור נוספים לבדרני השוליים, בנוסח: זמרים מעדיפים בלונדיניות ועל ברנשים ועגבניות ●● ספר־שירים חדש מאת המשורר **מנחם בן**, עומד לראות בקרוב בהוצאת פרוזה, אותה הוצאה עומדת לפרסם גם ספר של רשימות ביקורת של משורר זה על שיריהם של משוררים אחרים ●● הגליון הקרוב של עכשיו יביא אנתולוגיה ובה ממיבחר היצירות שפורסמו במשך 20 שנות כתב־עת זה ●● מאבק אימים בין הפקולטות לספרות של אוניברסיטת ירושלים ואוניברסיטת תל־אביב התנהל בהקשר לסימפוזיון המוקדש ליצירות **ש"י עגנון**, במלאת עשור למותו. מסתבר כי מאחר שבאוניברסיטה התל־אביבית אין כימעט התייחסות ליצירותיו של עגנון, ומארגני הסימפוזיון סירבו להעמיד בראש רשימת המתזמנים עסקנים כד"ר **מנחם פרי**, הרי שאת האוניברסיטה התל־אביבית תייצג רק פרופ' **נורית גוברין**, שמחלקתה עומדת להתחסל, ולהתחלק בינות לרשת המכונים הסמיוטיים של אוניברסיטה זו ●●

דואר חוזר

אנקת גנזים

לפני כחודש ימים סולקה השלוחה התל־אביבית של האקדמיה ללשון העברית, ממישרדיה ששכנו במשך שנות דור, בבית טשרניחובסקי שנועד להיות מישכנם של סופרי ישראל, והאקדמיה ללשון העברית. גב' **נורית ריין**, ממזכירות האקדמיה ללשון העברית, יוצאת במיכתבה המובא כאן, כנגד מר **מרדכי אות־יקר**, פקיד הסופרים של בית טשרניחובסקי, ושאר העסקנים שטרחו לסלק את מישרדי ה־אקדמיה:

1. **האקדמיה ללשון העברית שוכנת זה 20 שנים בבית־הסופר ורוצה בו, כי הבית הזה נבנה לשכנה בו. דבר ייעוד השיכון הזה מסופר במיכתבים, המדברים בבניין בית־הסופר ואף משורטט בתוכנית הבניין. מר אות־יקר, לבמה, יואיל להציג את המיכתבים והתוכנית למבקשים לראותם *.**

2. **במיכתבים הללו גם תנאי מפורש: לא ישוכנו בבית־הסופר, אלא אגודת הסופרים העבריים ומכון גנזיה וועד הלשון העברית (= ממשיכתו האקדמיה ללשון העברית);**

3. **התנאי הזה הופר, קומה שלימה ו־3/5 הקומה מושכרת למרכז ההסברה **;**

4. **אגודת הסופרים העבריים מפנה מביתה את האקדמיה ללשון העברית מחמת חסרון־חדר־מישרד למנהל המכון הביכל־הבריטים." ותחושה זו לא עזבה אותי עד לעמוד האחרון של הספר המעולה, תזכר־דקני הזה של חביב כנען.**

יוגראפי גנזים;

5. **חוץ מ־2 חדרי האקדמיה ללשון העברית עוד יש בבית־הסופר מקומות, הראויים לעשותם חדר־מישרד למנהל מכון „גנזים" *;**

6. **מדוע לא הוכשר לצורך זה, דרך משל, חדר־העיון גדול־המידות, אשר בירכתי בית־הסופר? כי אגודת הסופרים משכירה חדר־עיון זה לתיאטרון חיפה לחזרותיה ולהצגות נוגנים;**

7. **האם לא יכלו מנהל מכון „גנזים" וגנזיו לדור מגורים של שלום, למשל, בחדר הישיבות רחב־הידיים, שבו מתכנ־סות ישיבות אגודת הסופרים בשעות אחרי־הצהריים? לא, כי גם חדרי־הישיבות הוא בר־השכרה;**

8. **מבעד לדלת „אולם משרניחובסקי" (מוזיאון?) הנעולה עולמית עולה רחש כירסום שיני הזמן ושיני העש במרבד הפרוש שם. למה אין פוקד חוזר את „אולם משרניחובסקי"? כי זאת לדעת, בית־הסופר עיש שאול משרניחובסקי היה לבית־מיסחר להשכרת אולמות! את „אולם־משרניחובסקי" אי־אפשר להשכיר, אזי אילו רווחים יצמחו לאגודת הסופרים עם פתיחת דלתו?**

אבל עם מעט שום שכל יכלו הגזי רעיון סילוק האקדמיה ללשון העברית, לאצור במוזיאון העצמומי הזה, את „גנזי גנזים". המשורר שכתב: „אני־לי משלי אין כלום, גם לא שולחן" היה מחלק בחדווה את אי־למו המשמים עם גנזי עמיתיו הסופים.

9. **יכולים מנהלי אגודת הסופרים לנהל את ביתם כחפץ לבם וכרצונם, אך אל יוילילו בראש הומיות: „אנחנו נחנקנו". אנקת הגנזים רבי השנים — לא מדוחק המקום וצרותו עולה היא. אם נשמעת בחלל בית־הסופר אנקת הגנזים, מחמת הבעיטה שבעשה אגודת הסופרים העבריים באקדמיה ללשון העברית, היא נשמעת. נורית ריין, המזכירות המדעית האקדמיה ללשון העברית, תל־אביב**

* כתוצאה מהצעת חוק העומדת להיות מוצעת בכנסת, עשוי ארכיון „גנזים" לעבור לירושלים, לטיפול של אוצרי הספריה הלאומית, שהיא המוסד שנועד בדרך הטבע לטפל בכתבי יד של סופרים שאינם עוד בחיים.

* פקיד הסופרים מר אות־יקר מסרב להראות התוכנית והמיכתבים.

** בדיחה רווחת בין סופרים ישראלים היא, „רק בישראל ובברית־המועצות, מצו־יות אגודת־הסופרים ומרכז־ההסברה תחת קורת גג אחת על מנת להביא קורת רוח אחת לרעותה."

מאת דן טומר

בימים אלו, לקנות את נעלי הספורט הטובות בעולם נחשב בהחלט תענוג...לא יקר

היום לקנות נעל ספורט באיכות וברמה בינלאומית עשוי להיות תענוג יקר... חברת גלי מייצרת עבורכם את נעלי טורנדו: סידרה של נעלי ספורט ברמה בינלאומית, כנהוג במפעלי הספורט הגדולים בעולם. סולית הפוליאוריטן המוזרקת המהווה חלק בלתי נפרד מהנעל, המבנה האורטופדי עם הרפידה המיוחדת לספיגת הזיעה, העיצוב המרהיב והחומרים המעולים, הם שעושים את "טורנדו" של "גלי" לנעל ברמה אחת עם נעלי הספורט המעולות בעולם ובמחיר...ההופך את התענוג לגמרי לא יקר!!! כשאתה קונה "גלי" אתה בחברה טובה: שלמה גליקשטיין אלוף ישראל בטניס והמדורג במקום ה־70 בעולם, גלעד כהן אלוף העולם בטניס עד גיל 12, חיים ארלוזורוב מס' 2 בישראל ועוד רבים אחרים בחרו ב"טורנדו" ומעדיפים אותה על כל נעל אחרת.

טורנדו של גלי, היום יותר מתמיד.

פרסום מלניק

Gali-גלי® של tornado®

כ"ד אדר תש"ם, 12.3.1980 גיליון 2219 שנה 44 המחיר: 4.00 שקלים (כולל מ.ע.מ.

העולם הזה

סיפוריהם של מנהל קבוצת הפועל תל־אביב שנעצר ושוחרר ושל האשה שהמישטרה טוענת שבעלה הוא הפושע מס' 1 בישראל

פרשת "סחטני העילית"

שרה אנג'ל